

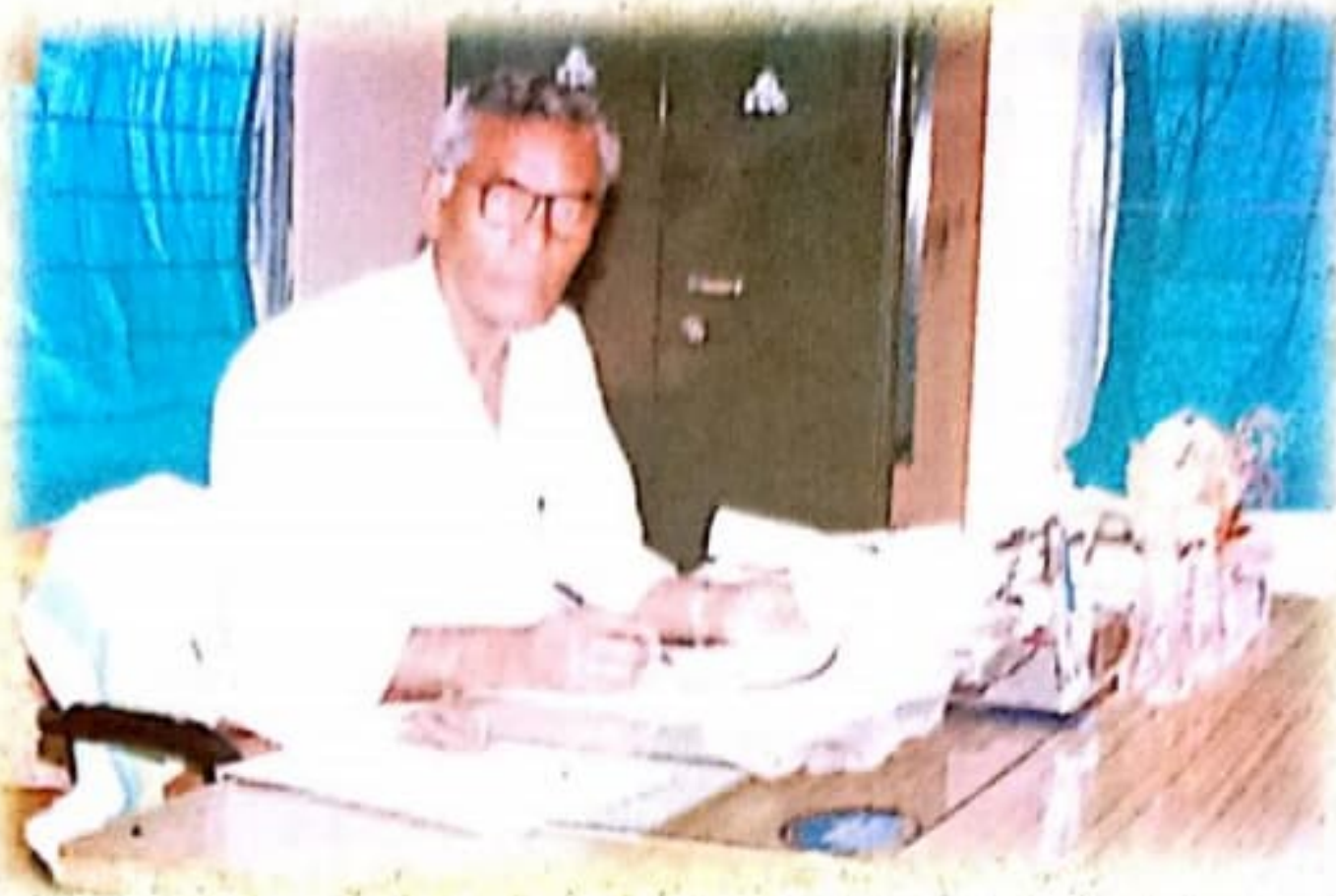
শ্রীসাগৰ ছোৱালী কলেজ আলোচনী

THE SAGAR GIRLS COLLEGE MAGAZINE

২০০১-২০০২ বৰ্ষ

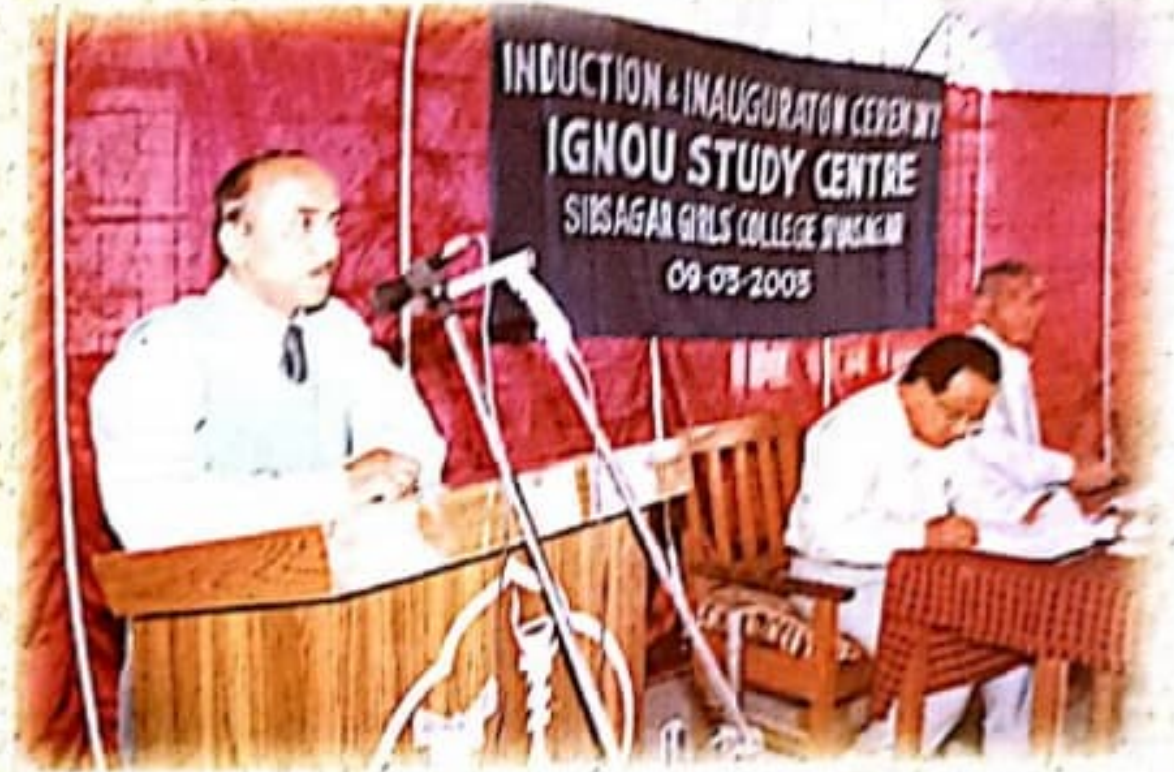
সম্পাদিকা : অহিচাং চেতিয়া

Principal Sonaram Barua in his office chamber

Gyanpeeth Awardee Dr. Indira Goswami delivering her speech on the Tradition of the Ramayana in the context of Indian literature.

Mr. Ali Amjad, ADC, (Dev.) inaugurating the IGNOU Study Centre in the college - Regional Director, IGNOU and Principal Barua are seen sitting beside.

Ms. Zakia Rahman, ADC, speaking on the occasion of College Foundation Day.

A scene from the Smriticharan Anusthan held in the college premises. Prof. Dimbeswar Dayal Sarma and Dr. Amal Rajkhowa are found sitting on the dias.

Last homage to former Principal Biren Borkotaky in the college campus.

A scene from the Freshers Social in the College.

শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজ

অনুষ্ঠান

বাৰ্ষিক প্ৰকাশ
২০০১-২০০২ বৰ্ষ

সম্পাদনা :-
আইচাং চেতিয়া ফুকন

শিবসাগৰ ছোৱালী কলেজ আলোচনী

শিবসাগৰ ছোৱালী কলেজ ছাত্ৰী একতা সভাৰ সাধাৰণ সম্পাদিকা শ্ৰীজোনালী ফুকনৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত আৰু আলোচনী
তথা সাহিত্য বিভাগৰ সম্পাদিকা শ্ৰী আইচাং চেতিয়া ফুকনৰ দ্বাৰা সম্পাদিত শিবসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ বাৰ্ষিক
প্ৰকাশন (২০০১-২০০২ বৰ্ষ)। কলেজৰ ছাত্ৰী একতা সভাৰ দ্বাৰা সৰ্বস্বত্ব সংৰক্ষিত।

শিবসাগৰ ছোৱালী কলেজ ছাত্ৰী একতা
সভাৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত

বেটুপাতৰ পৰিকল্পনা—

জোনালী ফুকন

আইচাং চেতিয়া ফুকন

প্ৰকাশ :- ছেপ্তেম্বৰ, ২০০৩ চন

অক্ষৰ বিন্যাস :-

বীৰেন কলিতা

ছপাশাল —

প্ৰিন্টৱৰ্ক্‌স্

শঙ্কৰ মন্দিৰ পথ

শিবসাগৰ

দূৰত্ব : ২২২২০৮

ঃঃ সম্পাদনা সমিতি ::

অধ্যক্ষ সোণাবাম বৰুৱা, সভাপতি

ছাত্ৰী একতা সভা

অধ্যাপক শিবীষ ভট্টাচাৰ্য, উপদেষ্টা

অধ্যাপিকা সংগীতা হাজৰিকা বৰা, উপদেষ্টা

শ্ৰী জোনালী ফুকন, সাধাৰণ সম্পাদিকা

শ্ৰী আইচাং চেতিয়া ফুকন, সম্পাদিকা

আলোচনী আৰু সাহিত্য বিভাগ,

শিবসাগৰ ছোৱালী কলেজ ছাত্ৰী একতা সভা

উচৰ্গা

চতিয়াত জন্ম গ্ৰহণ কৰি পিছলৈ শিৱসাগৰীয়া হোৱা বীৰেন্দ্ৰ নাথ বৰকটকী অসমৰ জাতীয় তথা সাংস্কৃতিক জীৱনৰ এক চিৰস্মৰণীয় নাম। পৰৱৰ্তী কালছোৱাত বীৰেন বৰকটকী নামেৰে প্ৰসিদ্ধ হোৱা এইজনা ব্যক্তি অসমৰ সাহিত্য জগতৰ লগতে সামাজিক জীৱনৰ লগতো ওতঃপ্ৰোতভাৱে জড়িত আছিল। একেধাৰে নিঃস্বার্থ দেশপ্ৰেমিক, জাতীয়বাদী লিখক, মুক্তি যুঁজাৰু, কবি, উপন্যাসিক, সফল সাংবাদিক, কৃতী শিক্ষক, প্ৰাৱন্ধিক বৰকটকীদেৱ আছিল উত্তৰ পুৰুষৰ বাবে আদৰ্শ স্বৰূপ। বক্তা হিচাপেও তেওঁ আছিল অনন্য। বিভিন্ন সভা-সমিতিৰ প্ৰয়োজনীয় আনুষ্ঠানিকতা সুচাৰু ৰূপে আৰু সংক্ষিপ্তভাৱে সম্পন্ন কৰা এইজনা ব্যক্তি অসমৰ লগতে শিৱসাগৰৰ ৰাজহুৱা অনুষ্ঠানৰ অবিচ্ছেদ্য অংগ হৈ পৰিছিল। অসমৰ সাহিত্য জগতত 'মহন্তৰ কবি' বিশেষণেৰে বিন্দুযিত হোৱা বীৰেন বৰকটকীদেৱৰ মনৰ শুভ্ৰতা, কৰ্মৰ সততা আৰু সময় চেতনাও আছিল অতুলনীয়।

১৯৮৭ চনত অনুষ্ঠিত হোৱা অসম সাহিত্য সভাৰ কামপুৰ অধিবেশনৰ সভাপতিৰ আসন গুৰণি কৰা এই গৰাকী বৰেন্দ্ৰ পুৰুষে শিৱসাগৰ কলেজত অধ্যাপনা কৰি থাকোঁতেই শিৱসাগৰ নগৰত নতুনকৈ প্ৰতিষ্ঠা হোৱা শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ অধ্যক্ষৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰে আৰু ১-৭-৭১ তাৰিখৰ পৰা ২৮-২-৮৫ তাৰিখলৈ সুদীৰ্ঘ চৈধ্যবছৰ কাল কলেজখন সুচাৰুৰূপে গঢ়ি তোলাত তেখেতৰ অৱদান স্মৰণীয়।

২০০৩ অক্টোবৰ তাৰিখে বীৰেন বৰকটকীদেৱৰ জীৱন নাটৰ অৱসান ঘটে। লগে লগে অসম তথা শিৱসাগৰ সাহিত্য, সাংস্কৃতি, সামাজিক জগতত এটা যুগৰ সামৰণি পৰে।

সহস্ৰ গুণৰ অধিকাৰী, অসাধাৰণ ব্যক্তিত্বৰে পৰিপূৰ্ণ এইজনা ব্যক্তিক শিৱসাগৰ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষৰূপে পোৱাটো মহাবিদ্যালয়খনৰ তথা মহাবিদ্যালয়ৰ লগত জড়িত প্ৰতিজন ব্যক্তি আৰু শিৱসাগৰবাসীৰ বাবে পৰম গৌৰৱৰ বিষয়। সেয়েহে সকলোৰে নমস্যা বৰকটকীদেৱৰ মৃত্যুত পলমকৈ হ'লেও শ্ৰদ্ধাঞ্জলি হিচাপে অৰ্পন কৰিছোঁ শিৱসাগৰ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যাপক-অধ্যাপিকা আৰু ছাত্ৰীসকলৰ কলমৰ পৰা নিগৰিত এই ক্ষুদ্ৰ সৃষ্টিকৰ্মৰ প্ৰচেষ্টাখিনিক। তেখেতৰ আত্মাই চিৰশান্তি লাভ কৰক। তেখেতৰ কালজয়ী কৰ্মৰাজি ভৱিষ্যত প্ৰজন্মৰ বাবে অনুপ্ৰেৰণা আৰু আদৰ্শ হৈ ৰওক।

সম্পাদনা সমিতি

শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজ আলোচনী

সম্পাদকীয় মেজৰ পৰা

এখন নদী জ্ঞানৰ। সাঁতুৰিছো নাদুৰিছোঁ আমিবোৰ। বাক্‌দেবী বীণাপাণি আমাৰ শক্তি। আমিবোৰ আলোকসন্ধানী। ন আলোকৰ সন্ধানত আমাৰ মুখত জিলিকি থাকে এটাকৈ বগলীমুখীয়া প্ৰতীক্ষা। গল্প, কবিতা, প্ৰবন্ধ সমন্বিতে এখন আলোচনী এখন মৌলিক সদৃশ। মৌবোৰ যিদৰে ফুলে ফুলে উৰি ফুলৰ ৰেণু চুহি মৌচাক তৈয়াৰ কৰে ঠিক সেইদৰে মানুহেও অনুভূতিৰ বসেৰে সজাই পৰাই তোলে গল্প কবিতা প্ৰবন্ধ আদি। এই সাহিত্যৰ সমাহাৰেৰেই সূচনা হয় এখন পূৰ্ণাঙ্গ আলোচনীৰ। মানুহেই ৰচনা কৰে সাহিত্য। সাহিত্য মাথোন এটা শব্দই নহয়, ই যেন সবগৰ পাবিজাত। মৃতকৰ সঞ্জীৱনী। সাহিত্যৰ সুখা পান কৰিবলৈ উচ্চ বংশজাত নহলেও হয়। সাহিত্যৰ মেলা চাবলৈ ৰাজকীয় সাজৰ প্ৰয়োজন নাই। সাহিত্য জনসাধাৰণৰ সন্তান, বাই-ভনী, আই-পিতাই সকলো। দুখৰ দিনত আমি সাহিত্যক দৰদী হৃদয়ৰ সংগী কৰিব পাৰো। সুখৰ মাদকতাত সাহিত্যক হাঁহিৰ উৎস বুলিব পাৰো। এই ধৰাত পাৰ্থিৱ মায়া মোহৰ পৰা উৰ্ধত সাহিত্যৰ স্থান। সেয়েহে পাৰ্থিৱ জগতৰ মৰণ ঘটিলেও সাহিত্য জগতৰ মৰণ নাই। বিনন্দীয়া প্ৰকৃতিখনৰ দৰেই সাহিত্যৰ জগত অমৰ আৰু প্ৰেৰণাৰ উৎস। সাহিত্যক শ্ৰদ্ধা কৰা প্ৰতি গুণ-গ্ৰাহী মানুহেই গুণগুণাৰ পাবে এই বুলি —

“তুমি জাৰৰ দিনৰ

একুৰা ছলা জুই

বাৰ্ষিক মেলাৰ

এমুঠি সুখ

অথবা

এমুঠি দুখৰ

টোপোলা।

“সাহিত্য তুমি যুগজয়ী হোৱা”।

শুভাকাংক্ষীৰ হৃদয়েৰে শুভকামনা জনাইছো। ন সাহিত্যৰ অংকুৰত ঠাল-ঠেঙুলি মেলক। ফুলে পাতে ভৰি পৰক। সোণগুটি জিলিকি উঠক। তুমি সাহিত্যিকৰ সফলতাৰ হাঁহি হোৱা। সাহিত্য-তোমাক শত কোটি বাৰ নমস্কাৰ।

বৰ্তমান সমাজ আৰু নাৰী :- নাৰী এখন সমাজৰ উন্নতিৰ সোপানৰ নেপথ্যৰ উৎসাহী পৰিচালিকা। পৰিবৰ্তনশীল সমাজৰ পৰিবৰ্তিত সভ্যতাই নাৰীৰ জীৱনলৈও আনি দিছে পৰিবৰ্তনৰ জোৱাৰ। এই পৰিবৰ্তনৰ প্ৰতিবিন্দ প্ৰতিফলিত হৈছে কেতিয়াবা নাৰীৰ মানসিক চিন্তাধাৰাত, কেতিয়াবা নাৰীৰ সামাজিক প্ৰতিস্থি পৰিবৰ্তিত হৈছে যদিও পৰিবৰ্তিত হোৱা নাই নাৰীৰ ভূমিকা। নাৰী মাতৃ, প্ৰথমে সন্তানৰ দ্বিতীয়তে এখন সমাজৰ। যি সমাজৰ মাতৃসকল উন্নত সেই সমাজৰ প্ৰগতি আৰু খ্যাতিয়ে আকাশৰ সীমালৈ হাত মেলিব। একমাত্ৰ নাৰীয়েহে ভৱিষ্যতৰ প্ৰজন্মক উপহাৰ দিব পাৰে এখন সুস্থ সবল আৰু সু-শৃংখলিত সমাজৰ বুনিয়াদ।

সেয়েহে বৰ্তমান প্ৰয়োজনীয় হৈ পৰিছে স্ত্ৰী শিক্ষা। এই প্ৰয়োজন পূৰাবৰ বাবেই মহিলাৰ বাবে উচ্চ শিক্ষানুষ্ঠান আৰু অন্যান্য অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানসমূহ প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছে।

মহাবিদ্যালয়ৰ মুখপত্ৰ :- “সাহিত্য সমাজৰ দাপোন স্বৰূপ। এখন সমাজৰ স্বৰূপ প্ৰতিফলিত হয় সেই সমাজ বা জাতিৰ সাহিত্যত। তেনেদৰে মহাবিদ্যালয়ৰ মুখপত্ৰত প্ৰতিফলিত হয় ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ চিন্তাধাৰা আৰু তেওঁলোকৰ সাহিত্য প্ৰতিভা। এখন মহিলা মহাবিদ্যালয়ৰ মুখপত্ৰৰ এক সুকীয়া আকৰ্ষণ আছে। কিয়নো এখন মহিলা শিক্ষানুষ্ঠানৰ আলোচনীত প্ৰকাশ পায় ভৱিষ্যত সমাজৰ আধাৰস্বৰূপা নাৰী প্ৰজন্মৰ চিন্তাধাৰা আৰু সামূহিক চেতনা। কলেজ আলোচনীৰ পাততেই তেওঁলোকৰ অস্ফুট সাহিত্যিক প্ৰতিভাই বিকশিত হোৱাৰ পথ বিচাৰে। হ’ব পাৰে জন্ম এই আলোচনীৰ পাততেই সামাজিক

চেহেনাৰে দায়বদ্ধ এগৰাকী চিন্তাশীল মহিলা সাহিত্যিকৰ।

সেয়েহে মই আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ মুখপত্ৰখনিক যথাসম্ভৱ নিটোল আৰু পৰিপূৰ্ণ ৰূপত গঢ় দিয়াৰ চেষ্টা কৰিছিলো আৰু সাহিত্য বিভাগৰ সম্পাদিকা হিচাপে মই এই মুখপত্ৰখনৰ যোগেদিয়েই মহাবিদ্যালয়ৰ আশা-আকাংক্ষাক বাস্তৱত ৰূপ দিয়াৰ প্ৰয়াস কৰিছিলো। এই ক্ষেত্ৰত মই কিমান সফল হ'লো এয়া আপোনালোকৰ একান্ত বিচাৰ্যৰ বিষয়।

বাৰ্ষিক কলেজ সপ্তাহ :- আন কেইবছৰৰ দৰে এই বছৰো ছাত্ৰী একতা সভাৰ বিয়ববীয়া, ছাত্ৰীসকল আৰু পূজনীয় শিক্ষাগুৰুসকলৰ সহায় সহযোগিতাত ২০০১-২০০২ বৰ্ষৰ বাৰ্ষিক কলেজ সপ্তাহ ইং ১৮/১২/০১ তাৰিখৰ পৰা ২৪/ ১২/০১ তাৰিখলৈ উলহ মালহেৰে অনুষ্ঠিত হৈ যায়। আন আন বিভাগৰ দৰে সাহিত্য বিভাগতো মোৰ তত্ত্বাধীনত বিভিন্ন প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল। বিভিন্ন বিষয়ৰ প্ৰতিযোগিতাত মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰীসকলৰ পৰা আশা কৰা ধৰণে সঁহাৰি আৰু সহযোগিতা লাভ কৰিবলৈ পাই অত্যন্ত সুখী হৈছিলো। এই প্ৰতিযোগিতাত অংশ গ্ৰহণ কৰি বিজয়ী হোৱা প্ৰতিযোগীসকলক বিভিন্ন বঁটাৰে পুৰস্কৃত কৰাৰ লগতে শ্ৰীমতী মেঘা গগৈক ২০০১-২০০২ বৰ্ষৰ সাহিত্য বিভাগৰ শ্ৰেষ্ঠা প্ৰতিযোগীৰূপে বিবেচনা কৰি পুৰস্কৃত কৰা হয়।

প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা “প্ৰবাহিনী” :- প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা মহাবিদ্যালয়ৰ মুখপত্ৰৰেই এক ক্ষুদ্ৰ সংস্কৰণ মাথোন। এখন মহাবিদ্যালয়ত সাহিত্য সৃষ্টিৰ দিশত প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাৰ ভূমিকাও মুখপত্ৰখনৰ সমানেই গুৰুত্বপূৰ্ণ। এই গুৰুত্বৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা “প্ৰবাহিনী” ২০০১-২০০২ বৰ্ষৰ সংখ্যাটি ২০০২ চনৰ নৱাগত আদৰ্শী সভাৰ দিনা উন্মোচন কৰা হয়। সংখ্যাটি উন্মোচন কৰে শিৱসাগৰ জিলাৰ অতিৰিক্ত উপায়ুক্ত শ্ৰীযুত অজিত কুমাৰ বৰদলৈদেৱে। তেখেতক আমি আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো। প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাখনৰ উন্মোচনৰ সময়ত বিভিন্ন দিহা পৰামৰ্শ দি সহায় আগবঢ়োৱা বিভাগীয় উপদেষ্টাদ্বয় শ্ৰীযুত শিৰীষ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য্য আৰু শ্ৰীযুতা সংগীতা হাজৰিকা বাইদেউলৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিছো।

কৃতজ্ঞতাৰ গুৰাপান :- সৰ্বপ্ৰথমে ২০০১-২০০২ বৰ্ষৰ শিৱসাগৰ সাহিত্য আৰু আলোচনী বিভাগৰ সম্পাদিকাৰ গুৰু দায়িত্ব বহন কৰিবলৈ যিসকলে মোক মহাবিদ্যালয়ৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত জয়যুক্ত কৰিলে, তেওঁলোকলৈ মই আন্তৰিক ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো।

আলোচনীখনৰ প্ৰকাশৰ কামত সকলো প্ৰকাৰৰ সহায় সহযোগিতা আগবঢ়োৱা আমাৰ উপদেষ্টাদ্বয় শ্ৰীযুত শিৰীষ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য আৰু শ্ৰীযুতা সংগীতা হাজৰিকা বাইদেউলৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিছো। আলোচনী বিভাগৰ সম্পাদিকা হিচাপে মোৰ এই গুৰু দায়িত্বৰ প্ৰতিটো খোজতে মূল্যবান পৰামৰ্শৰে মোৰ কৰ্মক সবল কৰি তোলা আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ শ্ৰদ্ধেয় শিক্ষাগুৰু বৃন্দলৈ মোৰ অশেষ ধন্যবাদ থাকিল। সম্পাদনা সমিতিৰ সদস্যবৃন্দৰ কাৰ্যিক আৰু মানসিক পৰিশ্ৰম, ছাত্ৰীসকলৰ চিন্তাশীল লেখা আৰু অপৰিসীম আগ্ৰহৰ ফলতে আলোচনীখনৰ আজিৰ এই বাস্তৱ ৰূপ দিয়াৰ লগতে সময়মতে প্ৰকাশ কৰিবলৈ সক্ষম হ'লো। তদুপৰি আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ পৰম পূজনীয় অধ্যক্ষ মহোদয় শ্ৰীযুত সোণাৰাম বৰুৱা চাৰৰ গঠনমূলক দিহা পৰামৰ্শ আৰু সক্ৰিয় সহযোগৰ বাবে আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা আৰু ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো। মোৰ দ্বাৰা সম্পাদিত এই আলোচনীখনে ইয়াৰ মানদণ্ড আৰু সৌষ্ঠৱ ৰক্ষা কৰাত কিমান দূৰ সফল হ'ল সেয়া নিতান্তই আপোনালোক পাঠকসমাজৰ বিচাৰ্য বিষয়। লগতে মোৰ কাৰ্যকালৰ সময়ছোৱাত জ্ঞাতে অজ্ঞাতে হোৱা ভুল-ত্রুটিবোৰৰ বাবে ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা কৰিলো।

শেষত, শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজ আৰু কলেজ আলোচনীৰ উত্তৰোত্তৰ উন্নতি আৰু দীৰ্ঘায়ু কামনা কৰি মোৰ প্ৰিয় কবিতা এটিৰে সাহিত্য আৰু আলোচনী বিভাগৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদনখনৰ মোখনি মাৰিবলৈ লৈছো—

‘হে নাৰী

তুমি শস্য সম্ভৱা পথাৰ

বিশাল প্ৰগতিৰ !

তুমি চিনাকি নদীৰ উতলা খলকনি

তুমি জোৱাৰ, যৌৱনৰ — অযুত স্বপ্নৰ

অদম্য মাদকতা তুমি — জাগতিক জীৱনৰ।

তুমি শিল্পীৰ তুলিকাতে

কালজয়ী মমতাজ

পলসুৱা ৰাতি স্বপ্নীল ইতিহাস তুমি

হে মহীয়সী !

“জয়তু শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজ”

“জয়তু শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ ছাত্ৰী একতা সভা”

ধন্যবাদেৰে —

আইচেং চেতিয়া ফুকন

সম্পাদিকা, আলোচনী বিভাগ

সূচী

শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজ আলোচনী ।। ২০০১-২০০২ বৰ্ষ ।। প্ৰকাশ ছেপ্তেম্বৰ ২০০৩

ঃঃ অসমীয়া শাখা ::

প্ৰবন্ধাবলী

সাম্প্ৰতিক কাল আৰু নাৰীৰ কৰ্তব্য	অঞ্জনা চলিহা	পৃঃ	১
বিংশ শতিকাৰ দ্বিতীয়াৰ্দ্ধৰ অসমীয়া কবিতাৰ গতিধাৰা	ৰশ্মিৰেখা গগৈ বৰুৱা	পৃঃ	৩
সন্তাসবাদ আৰু অসমৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত ইয়াৰ কু-প্ৰভাৱ	সোণাৰাম বৰুৱা	পৃঃ	৫
স্বাস্থ্য, উন্নয়ন আৰু পৰিবেশ প্ৰদূষণ	অজন্তা বৰা বৰুৱা	পৃঃ	৮
স্ত্ৰী শিক্ষাৰ অনুষ্ঠান শিৱসাগৰ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ স্মৃতি	গিৰিজা প্ৰসাদ বৰুৱা	পৃঃ	১০
পৰ্যটন কেন্দ্ৰ হিচাপে শিৱসাগৰ	জ্যোতিকা ভূঞা	পৃঃ	১১
গ্ৰন্থপ্ৰীতি আৰু আজিৰ শিক্ষাৰ্থী সমাজ	অংকিতা বৰুৱা	পৃঃ	১৩
ককাইদেউ : হেপাহৰ এবুকু উপচা জোনাক	লিপি ফুকন	পৃঃ	১৫
মোৰ প্ৰিয় পাঁচটা ইংৰাজী কবিতা	পিংকি দাস	পৃঃ	১৬
প্ৰাক্তন ছাত্ৰী সমাৰোহ, ২০০২	অনু শৰ্মা	পৃঃ	১৯
ইণ্টাৰনেটৰ ইতিহাস	জাহ্নবী গোস্বামী	পৃঃ	২৮

কবিতা কানন

শান্তি / কস্তুৰী বৰগোহাঁই □ তুমি : প্ৰেম-অপ্ৰেমৰ সীমাৰেখা / মেঘা গগৈ □ অপেক্ষা / বৰ্ণিতা দত্ত □ এক জীৱন্ত
দস্তাবেজ / মূৰ্ছনা শৰ্মা □ প্ৰেম আৰু নিসংগতা/ দেবীকা দাস □ মনত পৰেনে অতীতলৈ / পল্লবী বৰুৱা □ অশ্ৰুকান্ত লগ্ন
/ অনুসূয়া নাথ □ জোনাক এখন হৃদয় / অনুসূয়া নাথ □ আঁহাচোন এবাৰ / গীতাত্ৰী দেবী □ প্ৰেম হৃদয়ৰ সুৰসনা বৰষুণ
/লিপি ফুকন □ জোনাক/ টুটুমণি বেগম □ এখন হৃদয়ৰ সন্ধানত / ৰঞ্জিতা বণিয়া □

গল্পৰ শৰাই

মোৰ মনৰ খবৰ	চালেহা বেগম	পৃঃ	২৯
অজান বেদনা	ৰূপাঞ্জলী গগৈ	পৃঃ	৩১
সীমাহীনতা	ৰণজিৎ তামুলী	পৃঃ	৩৪
চেপ্টা	মাধুৰী বৰুৱা	পৃঃ	৩৭
মই পৰাজিত হ'লো (মল্লু ভাণ্ডাৰীৰ মূল হিন্দী গল্পৰ অনুবাদ)	অনুবাদিকা মৌচুমী চুতীয়া	পৃঃ	৩৯
যন্ত্ৰণাৰ এখন পৃথিৱী	চৈয়দা নাচৰিণ চুলতানা	পৃঃ	৪৩

(ক্ৰমশঃ)

ভ্রমণ কাহিনী

পাহৰিব নোৱাৰা স্মৃতিৰ মাজেৰে

পৃঃ

৪৯

বাতৰি

সাগৰ দেখিছা ?

মৌচুমী চেতিয়া

পৃঃ

৫৩

একাক্ষিকা

সতিনীৰ যুঁজ

অৰ্চনা গগৈ

পৃঃ

৫৪

ছাত্ৰী একতা সভাৰ ভিতৰ চ'ৰা

সাধাৰণ সম্পাদিকা প্ৰমুখ্যে বিভিন্ন

বিভাগীয় সম্পাদিকাসকলৰ প্ৰতিবেদন

পৃঃ

৫৭

সাম্প্ৰতিক কাল আৰু নারীৰ কৰ্তব্য

— অঞ্জনা চলিহা, অধ্যক্ষা
জগন্নাথ বন্দা কলেজ

এতিয়া যুগৰ বহুত পৰিৱৰ্তন হ'ল। সভ্যৰত বহি বজুতা শুনাতকৈ হয়তোবা কিছুসময় ইণ্টাৰনেটত বহিলেই আজিৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে বহুত বেছি কথা শিকিব পাৰিব। কিন্তু যুগৰ পৰিৱৰ্তনেও কিছুমান পৰম্পৰা নিশ্চয় নাইকিয়া কৰি দিব নোৱাৰিব। মানুহ যিহেতুকে মানুহেই, কিবা কম্পিউটাৰ জাতীয় যন্ত্ৰ বিশেষ নহয়, সেয়েহে নতুনৰ আদৰ্শৰ লগত মানৱ জীৱনৰ এনে কিছুমান চাৰিত্ৰিক বৈশিষ্ট্যই ত্ৰিগুণ কৰে তথা আমাৰ অস্তিত্বৰ প্ৰাণ প্ৰাচুৰ্যৰ প্ৰকাশ ঘটে, যিবিলাকৰ ঠাই কোনোদিনে যন্ত্ৰই লবগৈ নোৱাৰিব। কলেজবোৰত বহুৰে বহুৰে চলি থকা নবাগতৰ আদৰ্শী উৎসৱ মহাবিদ্যালয়ৰ সাধাৰণ দৃষ্টিকোণৰ পৰাও এক গুৰুত্ববিহীন গতানুগতিক ঘটনাহে। কিন্তু যি বিশেষ দলৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উদ্দেশ্যেৰে অনুষ্ঠানটি আয়োজিত হয় বা লগতে যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে এনে অনুষ্ঠানৰ উদ্যোক্তাৰূপে থাকে, সেই সকলৰ বাবে কিন্তু এনে উৎসৱৰ যথেষ্ট গুৰুত্ব থাকে, হয়তোবা ই তেওঁলোকক জীৱনলৈকে আনন্দৰ সমল যোগাই থাকিব পাৰিব।

ঠাইডোখৰৰ নামটোৱেই বহুত ইতিহাস ক'ব খোজে— দিখৌ নৈ, সাগৰ সাদৃশ পুখুৰী, দৌল, ৰংঘৰ, কাৰেংঘৰৰ পাৰিপাৰ্শ্বিকতাত ডাঙৰ দীঘল হোৱা বা থাকিবলৈ লোৱা এই ৰংপুৰ নগৰৰ এখন মহাবিদ্যালয়ত প্ৰতিষ্ঠা হোৱা ছাত্ৰীসকলৰ মানসিক পটভূমি যথেষ্ট চহকী হোৱাটো স্বাভাৱিক কথা। মূলাগাভৰুৰ সাহস, ফুলেশ্বৰী কুঁৱৰীৰ প্ৰত্যাশপ্ৰমত্ততা তথা জেৰেঙাৰ সতীৰ সততা, সৰলতাৰ নানান কাহিনী স্থানীয় স্মৃতিচিহ্নৰ সজীৱতাৰ মাজত এই মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰীসকলে সৰুৰে পৰা নিশ্চয় শুনি আহিছে।

কিন্তু আজিৰ একবিংশ শতিকাৰ ছাত্ৰীসকলৰ মানসিক প্ৰাচুৰ্যৰ বাবে এয়াই যথেষ্ট নহয়। সেই মহীয়সী মহিলা কেইগৰাকীৰ সাহস, বীৰত্ব, উপস্থিত বুদ্ধি, সততা, সৰলতা চিৰ আদৰ্শগীয়া। কিন্তু তেতিয়াৰ পৰা এতিয়ালৈ আমাৰ পৃথিৱীখনে কৰা বাৰম্বাৰ আৱৰ্তন আৰু পৰিভ্ৰমণৰ গতিৰ লগত গতি মিলাই সময়ৰ সোঁতে আমালৈ কঢ়িয়াইছে নানাধৰণৰ বিৰূপৰ খবৰ। সেয়েহে আজিৰ ছাত্ৰীসকলে নিজৰ বৰ্তমান স্থিতিৰ প্ৰতিও বিশেষভাৱে সজাগ থাকিব লাগিব। বহুদিন ধৰি পুৰুষতান্ত্ৰিক সমাজে কিছুমান শাস্ত্ৰ লিখি চলাই অহা প্ৰচাৰ কিছুমানৰ যে প্ৰকৃততে সাৰৱতা নাই সেই কথা আজি উচ্চ শিক্ষানুষ্ঠানৰ ছাত্ৰীসকলে নিশ্চয় সহজেই বুজি পাইছে। সেই শাস্ত্ৰবোৰত লিখা 'পতি সেৱা গুৰু বাস' ধৰণৰ কথাবিলাকৰ মূল্য থাকিব যদিহে প্ৰকৃততে শিক্ষিতা ছাত্ৰীগৰাকীৰ স্বামীজন তেওঁৰ উপযুক্ত হয় তেতিয়াহে। বিশেষকৈ নিচাসক্ত, চৰিত্ৰহীন একোজনকো গুৰু বুলি আজিৰ শিক্ষিতা পত্নীয়ে কেতিয়াও আদৰিব নোৱাৰিব। আজিৰ ছাত্ৰীক আমি জয়মতীৰ আদৰ্শ কেৱল সত্যপৰায়ণতাৰ ক্ষেত্ৰতহে লবলৈ ক'ব পাৰিম যে তেওঁৰ স্বামীজন লুচাই পাহাৰ বা অন্য কৰবালৈ গ'ল বুলি কৈ তেওঁ মুক্তিপাব পাৰিলেহেতেন, যিটো তেওঁ নকৰিলে। কিন্তু গদাপাণি কোঁৱৰ গৈ ডালিমী নে জীনুৰ লগত প্ৰেম কৰি থাকিব আৰু ইয়াত ইফালে পতি পৰম গুৰু বুলি ধিয়াই তেওঁৰ পত্নী হৈ শান্তি ভোগ কৰিব তেনে শিক্ষা আজিৰ ছাত্ৰীৰ বাবে কেতিয়াও গ্ৰহণযোগ্য নহ'ব।

আজিৰ ছাত্ৰীসকলক অভিভাৱকসকলে পুত্ৰসন্তানসকলৰ লগত সমানেই সমাদৰ কৰিব পৰাটো আমাৰ আইতা, আজু আইতাহঁতৰ

মানসিকতাত হ'ব অভাবনীয় কথা। আজি আমি মহাবিদ্যালয়ত বহু ছাত্ৰীকে ভৰ্তি হ'বলৈ আসনেই দিব পৰা নাই। দ্বীশিক্ষাৰ বাটকটীয়াসকলৰ বাবে এয়া হ'ব তেওঁলোকৰ আশাসুধীয়া প্ৰচেষ্টাৰ বিজয় বাৰ্তা। আশাকৰো মহাবিদ্যালয়ত উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে ভৰ্তি হ'বলৈ হোৱা ছাত্ৰীসকলে কিমানখিনি সুবিধাৰ অধিকাৰী হৈছে বা হৈছে বা হ'ব পাৰিছে তাৰ মূল্য বুজিবলৈ তেওঁলোকে নিশ্চয় চেষ্টা কৰিব। বহুদিনলৈকে বহু ছাত্ৰীয়ে শিক্ষা ল'বলৈ ঘৰৰ পৰা ওলাই আহোঁতে সমাজৰ বৰমূৰীয়াসকলৰ, বিশেষকৈ পুৰুষতান্ত্ৰিক সমাজৰ দ্বাৰা গঢ় লোৱা মানসিকতাৰ মাক আইতাক সকলৰো কোপত পৰিবলগীয়া হৈছিল। তেনে মানসিকতাই কৰা সামাজিক ক্ষতিবোৰ আজিও আমি পূৰণ কৰিবগৈ পৰা নাই। সেয়েহে কওঁ আজিৰ দিনত ছাত্ৰীসকলে লোৱা এই শিক্ষাগ্ৰহণৰ পথ ৰচনা কৰিবলৈ বহুজনে বহু কষ্টৰে হাবি জংঘল কাটি ওখোৰা মোখোৰা মাটি মৈয়াই ল'ব লাগিছিল। আজি সাধাৰণ স্তৰত বহু ক্ষেত্ৰতে মহিলাই পুৰুষতকৈ হয়তোবা অধিক কৃতিত্বও দেখুৱাইছে। কিন্তু ক'তা, দৰ্শনৰ ইতিহাসত বা বিশ্ববৰ্ণ্য বৈজ্ঞানিকসকলৰ নামৰ তালিকাত এশজন পুৰুষৰ নামৰ বিপৰীতে এগৰাকীও মহিলাৰ অন্তৰ্ভুক্তি দেখা পোৱা নাযায়। আমি হয়তো বহু উচ্চ পদবীত মহিলাক অধিষ্ঠিত হোৱা দেখা পোওঁ, কিন্তু তাতে আমি সন্তুষ্ট হৈ ৰ'লে নহ'ব। সামগ্ৰিকভাৱে আজিও আমি পুৰুষ সকলতকৈ হাজাৰ হাজাৰ মাইল পিছ পৰি আছোঁ। সেয়েহে ছাত্ৰীসকলক ক'ব খোজো যে তেওঁলোকে পোৱা সুবিধাখিনি পুৰামাত্ৰাই ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ শিকক। সুপ্ত প্ৰতিভাসমূহ ছাত্ৰীসকলৰ মাজত কাৰ কেনেকৈ কিমান আছে হয়তোবা

তেওঁলোকে নিজেও নাজানে। মহাবিদ্যালয়ত থকা দিনকেইটাই এই সকলোবোৰৰে বিকাশৰ উপযুক্ত সময়। বিজ্ঞান, গণিত, ৰাজনীতি, সমাজনীতিৰ মূলকথাবোৰ আয়ত্ত কৰি এক কৌতুহলী মনেৰে অক্লান্ত শ্ৰমেৰে বিষয়ৰ ভিতৰত ডুব যাবলৈ ছাত্ৰীসকলে চেষ্টা কৰক আৰু নিজ ৰুচি অনুযায়ী বিষয় বাচি লৈ আগবাঢ়ি যোৱাৰ সংকল্প লওক। বৰ্তমানৰ প্ৰতিযোগিতাৰ যুগত তিষ্ঠিবলৈ হ'লে শ্ৰম কৰিবই লাগিব, নূন্যতম অৰ্হতাখিনি আয়ত্ত কৰি লৈ পিছত বাচি লবলৈ আজি বহুত নতুন নতুন বিষয়ো আহিছে। কবিতা, সাহিত্য, সঙ্গীত, নাটক এইবিলাক বিষয়তো যিসকলৰ অনুভূতি প্ৰবণতা আছে, সাধনাত ৰত হ'ব জানিলে অধ্যয়নৰ বলত আমাৰ এতিয়াৰ ছাত্ৰীসকলৰ মাজৰ পৰাই যে অসম তথা ভাৰতৰ নাম উজ্জলোৱা বিখ্যাত কবি, সাহিত্যিকৰ সৃষ্টি নহ'ব কোনে জানে?

আমি মহিলাসকলে প্ৰজ্ঞাৰ সাধনাৰ অধিকাৰ কাৰোবাৰ কৃপাত লাভ কৰা সম্পদ নহয়, এয়া আমাৰ হেৰোৱা বস্তু ঘূৰাই পোৱা কথাহে। 'পুৰুষতকৈ মহিলা বা ল'ৰাতকৈ ছোৱালী কেৱল শাৰীৰিক শক্তিতে নহয়, সকলোফালৰ পৰাই নিম্ন স্তৰৰ' — সংৰক্ষণশীল মনৰ এনে কথাবোৰ ভাৰতবৰ্ষৰ সোণালী অতীতত শুনা নগৈছিল। অতীত ভাৰতত তিবোতাই বেদমন্ত্ৰ ৰচনা কৰিছিল, চামে চামে ছাত্ৰীৰ দলে একোগৰাকী আচাৰ্য্যাৰ (মহিলা আচাৰ্য্য) তত্বাৱধানত শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিছিল। উপনিষদৰ যুগত গাৰ্গী বাচক্ নবীৰ দৰে বিদূষী মহিলাই যাজ্ঞবল্ক্যৰ দৰে ঋষিৰ লগত দাৰ্শনিক বিতৰ্কত

নামি ঋষিসমাজত চমক লগাব পাৰিছিল, যাজ্ঞবল্ক্য -পত্নী মৈত্ৰেয়ীয়ে ব্ৰহ্ম আন্বেষণত স্বামীৰ সহযোগী হ'ব পাৰিছিল। এনে আৰু বিস্তৰ উদাহৰণ আছে। তেতিয়া কিন্তু এতিয়াৰ আমাৰ দৰে কিছুমান সুবিধা সেই মহিলাসকলে পোৱা নাছিল। শাৰীৰিক ক্ষেত্ৰত পুৰুষতকৈ নাৰী স্বভাৱতে দুৰ্বল। সেই অতীতৰ মহীয়সী নাৰীসকলে শাৰীৰিক দুৰ্বলতাৰ ব্যৱধানৰ সীমাৰ মাজতে আগবাঢ়িব লাগিছিল। এতিয়া আমাৰ যুগত পুৰুষৰ বল প্ৰয়োজন হোৱা ভালেখিনি কাম চুইচ্ টিপিলেই সম্পন্ন হয়। সেয়ে কিছুমান কাম কঠিন, পুৰুষেহে পাৰিব, এনে কথা লাহে লাহে অচল হৈয়ে পৰিছে। সেয়েহে কওঁ আজিৰ ছাত্ৰীসকলে নিজকে ছাত্ৰসকলতকৈ হয় বুলি কোনো দিশৰ পৰাই ভাবি হীনমন্যতাত ভুগিব নালাগে।

সমাজনামৰ পখীটিৰ ডেউকা দুখন পুৰুষ আৰু মহিলাৰে গঠিত। দুইখন পাখি ভালে থাকিলেহে চৰাইটোৱে দূৰ দূৰণিলৈ উৰিব পাৰিব। সমাজৰ অগ্ৰগতিৰ বাবে কোনো কাৰণতে শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত ছাত্ৰীসকল পিছ পৰি থাকিব নালাগিব।

আনহাতে ছাত্ৰসকলতকৈ ছাত্ৰীসকলে কিছুমান দিশৰ শিক্ষা বেচিকৈ পাব লাগিব। শৈশৱৰ পিছত ছাত্ৰসকলে এটা দীঘলীয়া কিশোৰ কাল পায়। কিন্তু বহু ক্ষেত্ৰত ছাত্ৰীসকলে শৈশৱৰ পিছত কিশোৰী জীৱনত ভৰিহে দিয়ে মাত্ৰ। লগে লগেই তেওঁ মহিলা হোৱাৰে যোগ্যতা অৰ্জন কৰে। তেওঁৰ মন ল'ৰাৰ তুলনাত কম বয়সতে পৈণত হয়। সামাজিক দায়বদ্ধতা পালন কৰাৰ যোগ্যতাও ছাত্ৰীসকলে অধ্যয়নৰত অৱস্থাতে শিকিব লগা হয়। সমাজত নতুন

প্ৰজন্মৰ সৃষ্টি কৰা কামটো যিহেতুকে মহিলাৰ একচেতিয়া অধিকাৰ, সেই কষ্ট সহ্য কৰিব পৰা শক্তি থকা মহিলা সেয়ে সহনশীলা হবলৈও বাধ্য হয়। পাঠ্যক্ৰমৰ অধ্যয়নৰ লগতে সৃষ্টিশীল কাম কিছুমান কৰাৰ বা সৃষ্টি আৰু বিকাশৰ বাবে শান্তিপূৰ্ণ পৰিবেশ ৰচনা কৰাৰ দায়িত্ব অধিকভাৱে মহিলাৰ গাতে পৰে। সেয়েহে ছাত্ৰী অৱস্থাৰ পৰাই নিজৰ ব্যক্তি মৰ্যদা তথা আত্মসন্মান অটুট ৰাখিও নাৰী সুলভ গুণ কিছুমানো আয়ত্ত কৰিবলৈ ছাত্ৰীসকলে শিকিব লাগিব। আজিৰ যুগত পুৰুষৰ দৰেই একে সাজ-পোছাক পৰিধান কৰি বা একে ধৰণৰ কেশ-বিন্যাশেৰে থাকিলেও ছোৱালী সুলভ নমনীয়তা এখিনি ছাত্ৰীৰ সদায় থাকিবই লাগিব। কন্যাহিচাবে, ভগ্নীহিচাবে, পত্নী হিচাবে বা মাতৃ হিচাবে বিশেষ বিশেষ দায়িত্ব পালন কৰিয়েই নহয়, হাঁহি আৰু মৰমেৰে পৰিয়ালবোৰ বা সমাজখন ভৰাই তোলাৰ প্ৰধান কামটোও নাৰী জাতিৰে — তাৰ অনুশীলন ছাত্ৰীসকলে বাদ দিব নোৱাৰিব।

ভাৰতীয় আধ্যাত্মিক ঐতিহ্যৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা জনাই, অসমৰ জাতীয়তা ৰক্ষাৰ কামতো মহিলাসকলে সদায় অগ্ৰনি স্থান লৈ আহিছে। এই কামত দিখৌপাৰৰ মহিলাসকলৰ বা শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ ছাত্ৰীসকলৰ যথেষ্ট কৰণীয় আছে বুলি মই ভাবো। সময়ে আনি দিয়া সুবিধাবোৰ গ্ৰহণ কৰি, নোপোৱাবোৰৰ বাবে হুমুনিয়াহ নাকাঢ়ি নিজ নিজ ব্যক্তিত্বৰ বিকাশত আগবাঢ়িলে জীৱনত সাৰ্থকতা লাভৰ পৰা ছাত্ৰীসকলক কোনো শক্তিয়েই বঞ্চিত কৰিব নোৱাৰিব। ০০

বিঃ দ্ৰঃ যোৰহাট জগন্নাথ বৰুৱা কলেজৰ অধ্যক্ষা শ্ৰীযুতা অঞ্জনা চলিহাই শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ ২০০২ চনৰ নৱাগতা আদৰ্শী উৎসৱ উপলক্ষে মুখ্য অতিথিকপে পঠোৱা লিখিত অভিভাষণটি এক সম্পাদিত ৰূপত আগবঢ়োৱা হ'ল — সম্পাদিকা।

বিংশ শতিকাৰ দ্বিতীয়াৰ্ধৰ অসমীয়া কবিতাৰ গতিধাৰা

— বশ্মিবেশা গগৈ বৰুৱা
প্ৰবন্ধা, অসমীয়া বিভাগ

বিংশ শতিকাৰ দ্বিতীয়াৰ্ধৰ অসমীয়া কবিতাৰ পৰিসৰ বিস্তৃত। এই চমু আলোচনাত তাৰ পূৰ্ণ মূল্যায়ণ স্বাভাৱিকতেই সম্ভৱ নহয়। তথাপি প্ৰতিনিধিত্বমূলকভাৱে কেইজনমান কবিৰ কবিতাৰ উল্লেখৰে পঞ্চাশৰ দশকৰ পৰা নব্বৈ দশকলৈকে অসমীয়া কবিতাৰ ধাৰা সম্পৰ্কত চমুকৈ আলোকপাত কৰা হৈছে।

চল্লিশৰ দশকত যুদ্ধোত্তৰ যুগৰ ঐতিহাসিক বিৰূপত সমগ্ৰ বিশ্ব সাহিত্যৰ লগতে অসমীয়া সাহিত্যৰ বুকুতো পৰিৱৰ্তনৰ সূচনা কৰে। চল্লিশৰ দশকত প্ৰকাশিত ‘জয়ন্তী’ (১৯৩৬-১৯৪৯) আলোচনীৰ সময়ৰে পৰা অসমীয়া সাহিত্যৰ ধাৰা সলনি হয়। আৰম্ভ হয় আধুনিকতাৰ এটি নতুন স্তৰ। জয়ন্তীৰ লিখকসকলে তেওঁলোকৰ পূৰ্বসূৰীসকলৰ ৰোমাণ্টিক অনুভূতিৰ বিপক্ষে প্ৰতিবাদ জনাই বাস্তৱবাদী আৰু প্ৰগতিবাদী দৃষ্টিভঙ্গীৰে অভিনৱ সাহিত্য ধাৰাৰ প্ৰৱৰ্তন কৰে। কিন্তু প্ৰকৃতপক্ষে পঞ্চাশৰ দশকতহে যুদ্ধোত্তৰ যুগৰ অসমীয়া কবিতাৰ শক্তিশালী ধাৰাটোৰ সূচনা ঘটে। এই সময়ত প্ৰকাশিত ‘ৰামধেনু’ (১৯৫১-১৯৬৭) আলোচনীৰ জৰিয়তে আমাৰ কবিতাই অধিক গভীৰতা আৰু সংবেদনশীলতা লাভ কৰে। এই সময়ৰ কবিতাৰ বিষয়ে ড° সত্যেন্দ্ৰ নাথ শৰ্মাই ‘অসমীয়া সাহিত্যৰ সমীক্ষাত্মক ইতিবৃত্ত’ গ্ৰন্থত উল্লেখ কৰিছে এনেদৰে — “এই ধাৰাটোক বৰ্তমান যুগৰ কাব্য প্ৰৱাহৰ প্ৰধান সূঁতি বুলিব পাৰোঁ। বিষয়বস্তু, শব্দচয়ন, ৰচনা-ৰীতি, ছন্দপ্ৰয়োগ, মানসচিত্ৰ ৰচনা আৰু দৃষ্টিভঙ্গীত পুৰণি কাব্যৰীতিৰ পৰা নতুন কবিসকল আঁতৰি আহিছে।” (৪২৯ পৃঃ) এই সময়ৰ কবিসকলক

দুটা দলত ভাগ কৰিব পাৰি। এটা হৈছে সমাজবাদী চেতনাৰ আৰু আনটো হৈছে ব্যক্তিকেন্দ্ৰিক চেতনাৰ। সমালোচকসকলে এই দুই ধাৰাৰ কবিসকলক এনেদৰে নামকৰণ কৰিছে। ড° মহেন্দ্ৰ বৰাই ‘নতুন কবিতা’ত প্ৰথমটো দলক কৈছে জনতাৰ কবি আৰু দ্বিতীয়টো দলক কৈছে নিৰ্জনতাৰ কবি। সমালোচক নলিনীধৰ ভট্টাচাৰ্যই প্ৰথম ধাৰাটোক কৈছে ‘প্ৰগতিবাদী’ আৰু দ্বিতীয় ধাৰাৰ কবিসকলক কৈছে ‘আত্ম পৰিক্ৰমাৰ কবি’ (গৰীয়সী, চতুৰ্থ বছৰ একাদশ সংখ্যা, আগষ্ট ১৯৯৭)। ড° গোবিন্দ প্ৰসাদ শৰ্মাৰ মতে প্ৰথমটো ধাৰা প্ৰগতিবাদী বা সমাজবাদী আৰু আনটো হৈছে ‘ব্যক্তিবাদী’ বা ‘ব্যক্তিকেন্দ্ৰিক’ (গৰীয়সী, চতুৰ্থ বছৰ, সপ্তম সংখ্যা ১৯৯৭)। যি কি নহওক, প্ৰথমটো দলে গুৰুত্ব দিলে সামাজিক বাস্তৱতাৰ ওপৰত। বাস্তৱতাৰ ভিত্তিত যুগোচিত নতুন আংগিকৰ মাধ্যমত সমাজবাদী আদৰ্শ আগত ৰাখি কাব্যানুভূতি প্ৰকাশৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিছিল। এই ধাৰাৰ কবিসকল হৈছে হেম বৰুৱা, চৈয়দ আব্দুল মালিক, বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য, কেশৱ মহন্ত, ৰাম গগৈ, নলিনীধৰ ভট্টাচাৰ্য, অমলেন্দু গুহ আদি কবিসকল। এইসকল কবিৰ কবিতাৰ বিপৰীতে আনটো ধাৰাৰ কবিতাৰ ওপৰত যিদৰে ব্যক্তিবাদৰ প্ৰভাৱ নথকা নহয়, তেনেদৰে দ্বিতীয় ধাৰাৰ কবিতাতো সমাজমুখী চেতনাৰ ছাপ নথকা নহয়। এই সময়ছোৱাৰ দ্বিতীয়টো ধাৰাৰ কবিসকল হ’ল নৱকান্ত বৰুৱা, মহেন্দ্ৰ বৰা, হৰি বৰকাকতি, হোমেন বৰগোঁহাঞি, নীলমণি ফুকন, বীৰেন্দ্ৰ বৰুৱা, নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈ আদি। এইধাৰাৰ কবিতাত গভীৰ ইতিহাসচেতনা, পৰিচ্ছন্ন

কালজ্ঞান, এটা মননশীল সংবেদনশীলতা, ঐতিহ্যবোধ আছে। তেওঁলোকে আংগিকৰো পৰিৱৰ্তন সাধন কৰিছিল। বহুতেই মুক্তকণ্ঠে আশ্ৰয় লৈছিল, কোনোৱে গদ্যাশ্ৰয়ী, কোনোৱে গদ্যগন্ধী ছন্দৰ সাৰ্থক প্ৰয়োগ কৰিছিল। এই কবিতাসমূহৰ আংগিকৰ এটা লক্ষণীয় দিশ লোক সংস্কৃতি, প্ৰাচ্য-পাশ্চাত্যৰ পুৰাণৰ কাহিনী, প্ৰাক-ইতিহাস আৰু ইতিহাসৰ ঘটনাৱলীৰ কাব্যোচিত প্ৰয়োগ। এনেদৰে পঞ্চম আৰু ষাঠিৰ দশকৰ কবিসকলৰ কবিতাৰ আদৰ্শ আছিল “মাৰ্লামে, ৰিল্কে, মাৰ্কাভস্কি, বোডলেয়াৰ, ইলিয়ট, স্পেন্সাৰ আদি বুদ্ধিনিষ্ঠ পাশ্চাত্য কবিসকল। ফ্ৰয়েদীয় মনোবিজ্ঞানৰ প্ৰভাৱ, সমাজবাদী চিন্তাত আস্থাশীলতা, হিন্মূল মনোভাৱ, নগৰকেন্দ্ৰিক যান্ত্ৰিক সভ্যতাৰ অভিঘাত, চিৰাচৰিত সামাজিক মূল্যবোধত আস্থাহীনতা এই সময়ৰ কবিতাৰ বিশেষত্ব।” মূলতঃ এই সময়ৰ কবিতাৰ এটা মননশীল দিশ আছিল। বৌদ্ধিক জিজ্ঞাসাই কিছুক্ষেত্ৰত কবিতাৰ জটিলতা আনিলেও, সমাজ সচেতন ধাৰাৰ বৌদ্ধিকতা স্বত্বেও তাত ব্যৱহৃত শব্দত স্ৰষ্টা আৰু পাঠক উভয়ে ভাগ ল’ব পাৰিছিল। এনেদৰে আধুনিক অসমীয়া কবিতাই পঞ্চাশৰ দশকত শক্তিশালী হৈ উঠি ষাঠিৰ দশকলৈকে আৰু তাৰো পৰৱৰ্তীকাললৈকে ব্যাপ্ত হৈ থাকিল।

সত্তৰৰ দশকত ব্যক্তিবাদী ধাৰাটো অব্যাহত থাকিলেও সমাজবাদী ধাৰাটোৱে শক্তিশালী ৰূপ লাভ কৰিছিল। এই সময়ছোৱাত অসমীয়া জীৱনমুখী চৰিত্ৰটোৱে এক বিশেষ ৰূপ লাভ কৰিছিল। তাৰ এক পশ্চাদভূমি আছে। মন কৰিবলগা যে আধুনিক অসমীয়া কবিতা তাৰ

জন্মলগ্নৰে পৰা উদ্দেশ্যধৰ্মী। ই কেতিয়াবা সমাজ সংস্কাৰমূলক, কেতিয়াবা দেশ-প্ৰেমমূলক সাম্ৰাজ্যবাদ বিৰোধী। সত্তৰৰ দশক আছিল বিদ্ৰোহৰ দশক, বিপ্লবী চেতনাৰ দশক। বিদ্ৰোহী চেতনাৰ সেই প্ৰকাশ যিমানেই ব্যক্তিগত নহওক কিয়, সেইসময়ত সিয়ে আমাৰ বাবে বিশ্বজনীন হৈ ধৰা দিছিল। ৰবীন্দ্ৰ সৰকাৰ, অৰবী চক্ৰৱৰ্তীৰ দৰে কবিসকলৰ হাতত সমাজ সচেতন ধাৰাটো বলিষ্ঠ আৰু ৰসঘন হৈ উঠিছিল। তেওঁলোকৰ কবিতা ভাৱবাদী জটিলতাৰ পৰা মুক্ত। সূক্ষ্ম অনুভূতি, সজাগ জিজ্ঞাসা, তেজাল কল্পচিত্ৰ আৰু বলিষ্ঠ বক্তব্য কবিতাসমূহত লক্ষ্য কৰা যায়। উদাহৰণ স্বৰূপে ৰবীন্দ্ৰ সৰকাৰৰ, 'বৃত্ত ভঙাৰ সময়' কবিতাৰ শাৰীলৈ মন কৰিব পাৰি।

“এন্ধাৰৰ দাঁত নখবোৰ য'ত বুকুৰ

বেলি কুটি কুটি খায়

অগ্নিবৃত্তত জাঁপ দিয়ে যৌৱন

অশান্ত গোলাপৰ পাহিয়েদি

ধাৰাসাৰে সৰি পৰে তেজ।”

এই সময়ছোৱাতে হীৰেন ভট্টাচাৰ্য্যৰ দৰে কবিয়ে লিখিছিল 'ফৰকাল বেলতলাৰ পথাৰ'ৰ দৰে কবিতা। ব্যক্তিবাদী ধাৰাৰ কবিতা লিখিছিল প্ৰফুল্ল ভূঞা, সুশীল শৰ্মা আদি কবিসকলে।

আশীৰ দশকৰ অসমীয়া কবিতাত চিত্ৰিত হ'ল অসমত হোৱা ছাত্ৰ আন্দোলনৰ ক্ৰিয়া-প্ৰতিক্ৰিয়া। কাৰণ এই আন্দোলনে আমাৰ সমাজ জীৱনলৈ প্ৰতিকূল পৰিবৰ্তন কঢ়িয়াই আনিলে। মানৱতাবোধৰ অপমৃত্যুৰে পূৰ্বেৰে পৰা চলি অহা সামাজিক বৈষম্যকে ধৰি অন্যান্য সংঘাতে কবিসকলৰ মনত অশান্তিৰ সৃষ্টি কৰিলে। এনে অভিজ্ঞতাক কাব্যত ৰূপ দিবলৈ সেই সময়ৰ তৰুণ কবিসকলে চেষ্টা চলালে। মায়াকভস্কি, পাবলো নেৰুদা, নাজিম হিকমতৰ দৰে কবিৰ কবিতাৰ দ্বাৰা তেওঁলোক অনুপ্রাণিত হ'ল। তেওঁলোকে কবিতাৰ দ্বাৰা বিধস্ত মানৱতাবোধৰ পুনৰুদ্ধাৰৰ চেষ্টা চলালে। এই সময়ছোৱাৰ প্ৰতিবাদী ধাৰাৰ কবিসকলৰ ভিতৰত জ্ঞান পূজাৰী, সনাত্ত তাঁতী, সমীৰ তাঁতী, অৰ্চনা পূজাৰী, সুভাষ সাহা, পৰমেশ শীল, ৰফিকুল হুছেইন, মোহনকৃষ্ণ মিশ্ৰ, পুণ্ডৰীকানন্দ ভৰালী

আদি। এইসকল কবিৰ কবিতাত আছে সংগ্ৰামী মেজাজ আৰু গভীৰ আশাবাদ। উদাহৰণ স্বৰূপে, 'উজ্জল নক্ষত্ৰৰ সন্ধান'ৰ পৰা 'নিজৰ বিৰুদ্ধে শেষ প্ৰস্তাৱ'লৈকে আপোচহীন মানসিকতাৰ প্ৰকাশ ঘটা সনাত্ত তাঁতীৰ কবিতাৰ কথা উল্লেখ কৰিব পাৰি। কবিতাবে তেওঁ অন্যায় অত্যাচাৰৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিবাদ কৰাই নহয়, কবিতাবে তেওঁ নিজক সংগঠিত কৰে, পাঠককো। তেওঁৰ কবিতা দৃঢ় প্ৰত্যয়ৰ কবিতা, বিশাল মানবীয় চেতনাৰে মুখৰিত কবিতা, জীৱন আৰু জীৱিকাৰ বাবে সংগ্ৰামৰ কবিতা। কবিতাৰ উচ্চাৰণ সবল, দৃঢ় আৰু কাব্যিক। ঠিক তেনেদৰে সমীৰ তাঁতীৰ কবিতাত আছে দেশী-বিদেশী কবিতাৰ সতে পৰিচয়, সূক্ষ্ম সংবেদনশীলতা আৰু নিপীড়িত, অৱহেলিত জনগণৰ সতে আত্মীয়তা। তেওঁৰ কবিতাত আছে সংগ্ৰামী চেতনা আৰু জীৱনৰ জয়গান। এই সময়ৰ ব্যক্তিবাদী কবিসকলৰ ভিতৰত কৰবী ডেকা হাজৰিকা, গায়ত্ৰী কোঁৱৰ, আনিছ উছ জামান, গৌতম প্ৰসাদ বৰুৱা, ৰাজেন্দ্ৰনাথ বৰদলৈ, চিৰঞ্জীৱ জৈন আদি। আশীৰ শেহ আৰু নব্বৈৰ দশকৰ আগছোৱাৰ কবি অনুভৱ তুলসী, চেনিৰাম গগৈ, নীলিম কুমাৰ, বিপুল জ্যোতি শইকীয়া, শ্ৰদ্ধাৰাণী গগৈ, অজিত গগৈ আদি কবিসকলে স্বকীয় নিৰ্মাণ শক্তিৰ পৰিচয়ৰে অসমীয়া কবিতাক গতিদান কৰিলে।

নব্বৈৰ দশকত ভালেকেইজন তৰুণ কবিৰ কবিতাই প্ৰতিশ্ৰুতি বহন কৰিছে আৰু তেওঁলোকে যি পৰিমাণে সিদ্ধি লাভ কৰিছে, সি অসমীয়া কবিতাক সমৃদ্ধ কৰিছে। জীৱন আৰু সাহিত্যক সূক্ষ্মভাৱে নিৰীক্ষণ কৰিছে। এই সময়ৰ উল্লেখযোগ্য কবিসকল হৈছে জীৱন নৰহ, অনুপমা বসুমতাৰী, গংগামোহন মিলি, অনুপমা দত্ত শইকীয়া আদি। আধুনিকতাবাদী কবিৰ অধ্যয়নপুষ্ঠ চেতনাত প্ৰকাশ নোপোৱা অসমৰ বিশাল জনজীৱনৰ লগত ঘটি থকা প্ৰকৃতিৰ অবিৰাম আন্তঃক্ৰিয়া নব্বৈৰ দশকৰ কবিতাত প্ৰতিফলিত হৈছে। লোকবাস্তৱ লোকগাঁথাৰ পৰা আধুনিকতালৈ জীৱন নৰহৰ কবিতাই গতিলাভ কৰিছে। অসমৰ জনজীৱনৰ পৰা অনেক পৰিবেশ, পৰিস্থিতি, ৰং, ৰূপ, ঘ্ৰাণ আদিক ইন্দ্ৰিয়গ্ৰাহ্য

ৰূপত আদৰ্শ আনি এক নিজা বাকভংগীৰে সাম্প্ৰতিক কবিতাৰ নিৰ্মাণিক বৈচিত্ৰ্য দান কৰিছে। শব্দৰ অপ্ৰত্যাশিত সংযোজন, চিত্ৰা-ভাৱ-অনুভূতিৰ গতিশীলতা, প্ৰেম আৰু জীৱনৰ উদ্যাপন আদিয়ে তেওঁৰ কবিতাক পঠনীয় আৰু আনন্দদায়ক কৰে। আধুনিকোত্তৰ সাহিত্যত মাৰ্কুৱেজ, ৰুশ্বৰ্দি, অষ্ট্ৰেভিঅ' পাজ আদিৰ ৰচনাত পোৱা পৰম্পৰ বিৰোধী বাস্তৱ আংগিক, বিষয়-বিশ্বাসৰ মাজত একাত্মতাৰ সন্ধান নব্বৈৰ দশকৰ কবিতাত পৰিলক্ষিত হয়। নব্বৈ দশকৰ কবিতাত প্ৰকৃততে প্ৰকাশ পাইছে বিভিন্ন জীৱনবোধৰ কথা।

এইসকলৰ উপৰিও আৰু ভালেসংখ্যক কবিয়ে কবিতা ৰচনাৰে অসমীয়া কবিতাক গতি দান কৰি আহিছে। তেওঁলোকৰ কাব্যজিজ্ঞাসাই আধুনিক ধাৰাটোক গতিশীল কৰি তুলিছে। বিংশ শতিকাৰ শেষ দশকলৈকে বহুজন প্ৰবীণ কবিয়ে কবিতাৰে অসমীয়া কবিতাৰ শক্তিশালী স্থিতি ঘোষণা তথা প্ৰতিষ্ঠা কৰিছে। সেইসকলৰ ভিতৰত নৰকান্ত বৰুৱা, অজিৎ বৰুৱা, হৰি বৰকাকতি, কেশৱ মহন্ত, ৰবীন্দ্ৰ বৰা, নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈ, নীলমণি ফুকন, নলিনীধৰ ভট্টাচাৰ্য আদি, যিসকলে কাম্যভাষ্যক কাব্যিক ৰূপ দি মননশীল কৰি তুলিছে। বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাই তেওঁলোকৰ অনুভৱত ধৰা দিয়া জীৱন চেতনাক কেনে ৰূপ দিছে, সেই সম্পৰ্কে জানিবলৈ হ'লে নৰকান্ত বৰুৱাৰ 'তনুজ' নামৰ কবিতাটো আমি চাব পাৰো, য'ত তেওঁ 'গতি' বুজাবলৈ পঞ্চাশৰ দশকৰ 'নদী' প্ৰতীকৰ বিপৰীতে 'পেৰেমবুলেট'ৰ কথা উল্লেখ কৰিছে।—

“মই তোমালোকৰ আগে আগে গৈ

আছো যেন লাগিলেও

আচলতে তোমালোকেই মোক ঠেলি লৈ গৈছ

পেৰেমবুলেটৰ বহুৱাই

মোৰ বাধকাৰ পৰা যৌৱনলৈ।”

নব্বৈৰ দশকৰ শেষৰ ফাললৈকে ভালেসংখ্যক কবিয়ে পাঠকৰ অন্তৰ্জীৱনত চাপ দিব পৰা সংহত সূক্ষ্ম-অনুভূতিপূৰ্ণ যাদু গুণ-সম্পন্ন শব্দ সাধনাৰে কবিতা-চৰ্চাত আত্মনিয়োগ কৰি অসমীয়া কবিতাৰ শ্ৰীবৃদ্ধি সাধন কৰিছে।

সন্ত্রাসবাদ আৰু অসমৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত ইয়াৰ কু-প্ৰভাৱ

— সোণাবাম বৰুৱা
অধ্যাপক

সন্ত্রাসবাদৰ ধাৰণাটো কোনো নতুন বস্তু নহয় যদিওবা সাম্প্ৰতিক কালত সমগ্ৰ বিশ্বতে ই এটা গভীৰ আলোচনাৰ বিষয়ৰূপে চিহ্নিত হৈছে। সন্ত্রাস মানে হ'ল অতি মাত্ৰা ভয় বা ত্ৰাস; মৃত্যুৰ বিভীষিকাৰে শংকিত কৰি তোলা এটা পৰিবেশ যাৰ জৰিয়তে সন্ত্রাসবাদীসকলে নিজৰ ঈম্পিত লক্ষ্য সাধনত প্ৰবৃত্ত হয়। ৰাজনৈতিক সংগঠন লাগিলে সি সোঁপহী বাওঁপহী যিয়েই নহওক কিয়, বা কোনো জাতীয়তাবাদী বা গোষ্ঠীগত সংগঠন, অথবা কোনো সামাজিক বিপ্লৱৰ চিন্তাৰে উদ্ধুদ্ধ গোটো নিজৰ চিন্তাধাৰা আনক মানি ল'বলৈ বাধ্য কৰোৱাৰ চেষ্টাৰে এক পদ্ধতিগতভাৱে, অপ্ৰত্যাশিত ধৰণে চৰকাৰ অথবা জনসাধাৰণ বা কোনো ব্যক্তিবিশেষৰ বিৰুদ্ধে হিংসা সন্ত্রাসৰ আশ্ৰয় লয়। চীনাৰাজ্যৰ মাজত এটা প্ৰবচন আছে - 'এজনক বধিবা আৰু তাৰ যোগেদি হাজাৰজনৰ মনত ত্ৰাসৰ সৃষ্টি কৰিবা।' সন্ত্রাসবাদৰ আদিমন্ত্ৰ সেইধাৰেই।

সন্ত্রাসবাদৰ ধাৰণাটো নতুন নহয় বুলি কোৱা হৈছে এই কাৰণেই যে খ্ৰীষ্টজন্মৰ হাজাৰ বছৰৰ আগতেই গ্ৰীক ঐতিহাসিক জেন'ফোনে শত্ৰুৰ মনত ত্ৰাসৰ যোগেদি মানসিক ছাপ সৃষ্টি কৰাৰ কাৰ্যকাৰিতা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰাৰ উদাহৰণ আছে। ৰোমান সম্ৰাট টাইবেৰিয়াচ আৰু কেলিগোলাই শাৰীৰিক নিৰ্যাতন, সা-সম্পত্তি বিনষ্ট কৰা, বা মৃত্যুদণ্ড আদিৰে তেওঁলোকৰ মতৰ বিৰোধাচৰণ কৰাসকলৰ মাজত সন্ত্রাসৰ সৃষ্টি কৰিছিল। স্পেইনত Inquisition ৰ বিৰুদ্ধে মাত মতাসকলক যধে মধে গ্ৰেপ্তাৰ কৰি, শাৰীৰিক নিৰ্যাতন ভোগাই আৰু সময় সাপেক্ষে অনেকক মৃত্যুদণ্ডেৰে দণ্ডিত

কৰিছিল। সেইদৰে ফ্ৰান্সত ফৰাচী বিপ্লৱৰ সময়ত ৰ'বচ'পীয়েৰৰ সন্ত্রাসবাদী কাৰ্যকলাপৰ বিষয়ে (যাক বুৰঞ্জীত Reign of Terror বুলি কোৱা হয়) কম বেছি পৰিমাণে আমি সকলোৱেই জানো। সেইদৰে আমেৰিকাত গৃহযুদ্ধৰ (১৮৬১-৬৫) পৰৱৰ্তী সময়ছোৱাত দক্ষিণ আমেৰিকাবাসীয়ে এনে এক সন্ত্রাসবাদী গোটৰ সৃষ্টি কৰিছিল যাৰ একমাত্ৰ লক্ষ্য আছিল তেওঁলোকৰ বিৰোধীসকলক কাবু কৰা। উনবিংশ শতিকাৰ দ্বিতীয়াৰ্দ্ধত পশ্চিম ইউৰোপ, ৰাছিয়া, আমেৰিকাত anarchist সকলেও সন্ত্রাসবাদৰ পোষকতা কৰিছিল। এইসকলে বিশ্বাস কৰিছিল যে বৈপ্লৱিক ৰাজনৈতিক বা সামাজিক মতবাদ প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰণৰ বাবে সন্ত্রাসবাদেই উত্তম ব্যৱস্থা আৰু তাকে কাৰ্যকৰী কৰিবলৈ ক্ষমতাত অধিষ্ঠিতসকলক নিৰ্বিবাদে নিধন কৰি যাব লাগিব। এইখিনিতে উল্লেখ কৰাটো উচিত হ'ব যে ১৮৬৫ ৰ পৰা ১৯০৫ চনৰ ভিতৰত an-archist সকলৰ বন্দুক বাৰুদৰ আগত ভালেকেইজন ৰাষ্ট্ৰৰ মূৰব্বী, প্ৰধান মন্ত্ৰীকে ধৰি আগশাৰীৰ নেতাক হত্যা কৰা হৈছিল।

কুৰি শতিকাত সন্ত্রাসবাদী চিন্তা আৰু ইয়াক কাৰ্যকৰী কৰাৰ ক্ষেত্ৰত (thought and practice) এক লক্ষণীয় পৰিবৰ্তন আহিল। সোঁপহী বাওঁপহী উভয় শিবিৰৰ ৰাজনৈতিক নেতাসকলৰ বাবে তেওঁলোকৰ ৰাজনৈতিক আদৰ্শ জনগণে মানি ল'বলৈ বাধ্য কৰোৱাৰ ক্ষেত্ৰত সন্ত্রাসবাদক এক অমোঘ অস্ত্ৰৰূপে লোৱাৰ মানসিকতা গঢ় লৈ উঠিল। ইফালে প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ উন্নতিয়ে স্বয়ংক্ৰিয় মৰণাস্ত্ৰ আৱিষ্কাৰ কৰিলে; compact, electroni-

cally detonated device ৰ প্ৰয়োগে সন্ত্রাসবাদৰ জগতখনলৈ এক নতুন মাত্ৰা কঢ়িয়াই আনিলে। সন্ত্রাসবাদীসকল আগতকৈ অধিক শক্তিশালী আৰু সক্ৰিয় হৈ উঠিল। একনাৱকত্ববাদ বিচৰাসকলৰ বাবে সন্ত্রাসবাদ এক অঘোষিত অথচ দেখদেখভাৱে ৰাষ্ট্ৰ সমৰ্থিত নীতি হৈ পৰিল। উদাহৰণ স্বৰূপে হিটলাৰৰ নাজীজিমে আৰু জোচেফ ষ্টেলিনৰ দিনৰ ৰাছিয়াৰ কথা উনুকিয়াব পাৰি। এইবিলাক ৰাষ্ট্ৰত সেইসময়ত বিনাবিচাৰে কাৰোবাক ধৰি আনি পোতাশালত নিক্ষেপ কৰা, শাৰীৰিক নিৰ্যাতন, গুপ্তহত্যা, মৃত্যুদণ্ড বিহা এইবোৰ তেনেই সাধাৰণ কথা হৈ পৰিছিল। দেশত ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক, সামাজিক জৰুৰী অৱস্থা ঘোষণা কৰি জনসাধাৰণক নিৰ্বিবাদে নিষ্পেষণ কৰি সকলোৰে মনত এক ত্ৰাসৰ সৃষ্টি কৰা হৈছিল। সেইদৰে উপনিবেশ বিৰোধী চেতনাইও বিভিন্ন সময়ত বিভিন্ন দেশত সন্ত্রাসবাদী মতাদৰ্শৰ প্ৰতি মানুহৰ মন আকৃষ্ট কৰি তোলা দেখা যায়। ইয়াৰ উদাহৰণ বিচাৰি আমি আনলৈ যাব নালাগে, নিজৰ দেশতেই তাৰ চানেকী আছে-আফ্ৰিকা, আলজেৰিয়া, ভিয়েটনাম আদিৰ কথা নকলোৱেই বা। সেইদৰে নিজ দেশত ভূমিপুত্ৰসকলে নিজৰ অধিকাৰ বিচাৰি সন্ত্রাসবাদৰ পোষকতাৰে সংঘৰ্ষত লিপ্ত হোৱাৰ কথা পেলেষ্টাইন ইজৰাইলৰ সংঘৰ্ষই ক'ব। আমাৰ নিজৰ দেশত লালডেঙ্গা, ফিজোৰ নেতৃত্বত মিজোসকল আৰু নগাসকল আৰু শেহতীয়াকৈ বড়োলেণ্ডৰ দাবীত বড়ো সন্ত্রাসবাদী সংগঠনবোৰৰ কথা উনুকিয়াব পাৰি, যিদৰে পাৰি অসমত আলফাসকলৰ কথা, যদিওবা এই সংঘৰ্ষৰ যুক্তিযুক্ততা সন্দৰ্ভত আমাৰ মতবিৰোধ থকাটো

অস্বাভাবিক নহয়।

ইয়াৰো আগলৈ যদি চোৱা যায় আৰ্যাসকলৰ ভাৰতলৈ আগমন হোৱাৰ পিছত (প্ৰায় খৃঃপূঃ ৪০০০ ৰ পৰা ৩০০০ বছৰ ভিতৰত) তেওঁলোকে যেতিয়া অটব্য অৰণ্য ভেদি বসতি স্থাপন কৰিবলৈ ল'লে তেতিয়া স্থানীয় বহু অনাৰ্য্য ভূমিপুত্ৰই তেওঁলোকক মাজে মাজে সুবিধা পালেই আক্ৰমণ কৰিছিল। এনে ধৰণৰ আক্ৰমণবোৰকেই পিছত ঐতিহাসিক ৰচনাসমূহত অসুৰৰ দৌৰাত্ম্য বুলি বৰ্ণিত হোৱা বুলিও অনেক সমাজবিজ্ঞানীয়ে ক'ব খোজে। বামাণৰ ৰাৱণ, শূৰ্পণখা আদি চৰিত্ৰক বহুতে এই দৃষ্টিকোণৰ পৰা চাবলৈও যত্ন কৰে। আচলতে আমাৰ ইতিহাসৰ সৰহভাগ সময়েই সন্ত্ৰাস আৰু দৌৰাত্ম্যৰ ইতিহাস বুলিব পাৰি। এনেবিলাক সন্ত্ৰাসৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ পৃথিবীৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ বিভিন্ন গোষ্ঠীয়ে ভৌতিক (?) আদি-ভৌতিক কত যে কি নকৰিছিল। কোনোৱে যাগযজ্ঞ কৰিছিল, কোনোৱে নিজৰ বাসস্থানৰ চৌপাশে সাদৰ সদৃশ জলাশয় খন্দাইছিল, কোনোৱে আকৌ হেজাৰ হেজাৰ মাইল জোৰা অলঙ্ঘনীয় প্ৰাচীৰ গঢ়িছিল (Chinese Wall).

আজি আমি যি সন্ত্ৰাসবাদৰ কথা সঘনে কওঁ বা আলোচনা কৰোঁ সেই সন্ত্ৰাসবাদৰ ধাৰণাটো ফৰাচী বিপ্লৱৰ সময়ত ঘটা অতি সাংঘাতিক কৰ্মকাণ্ডবিলাকৰ ভিতৰত সন্ত্ৰাসৰ ৰাজত্ব (Reign of Terror) বুলি খ্যাত অৰাজক অৱস্থাৰ পৰাই অহা বুলি ধৰা হয়। It began with the institution of Revolutionary Tribunal (March 1793) and ended with guillotining Robespierre (July 1794). এই সময় ছোৱাত কমেও চল্লিশ হাজাৰ লোকৰ প্ৰাণ নাশ হয়, আৰু ইয়াৰে অধিকাংশ লোকেই আছিল খেতিয়ক আৰু বনুৱা শ্ৰেণীৰ লোক। Liberty, Equality and Fraternity-- এই ঘোষিত লক্ষ্যৰ বাবেই হেজাৰ হেজাৰ ফৰাচীলোকৰ ৰক্তৰে বঞ্জিত ফৰাচী বিপ্লৱৰ আছিল এক বিশ্বজনীন আবেদন। সেই কথা আমি নুই কৰিব নোৱাৰোঁ। পিছে তাৰ লগতে এই বিপ্লৱে প্ৰতিস্থা কৰিলে অন্য এক পৰম্পৰা। সেইটো হ'ল দুখীয়া নিচলা

জনসাধাৰণেও সংগবদ্ধভাৱে যুঁজ দি প্ৰতিষ্ঠিত ৰাজতন্ত্ৰ ওফৰাই দিব পাৰে আৰু নিজা নিয়মমতে পৰিবৰ্তন বা বিপ্লৱৰ নামত হাজাৰজনক মুকলিকৈ ডিঙি কাটি দিব পাৰে। ক্ষমতাসীন অৰ্থাৎ People in authority য়ে এই সত্য (যদিওবা ই এক ভয়ানক সত্য) -- ইয়াক স্বীকাৰ কৰি ল'বলৈ বাধ্য হ'ল। ইয়াৰ দ্বাৰা অনুপ্ৰাণিত হৈয়ে আজি বিশ্বৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত বিক্ষুব্ধসকলে সন্ত্ৰাসবাদৰ আশ্ৰয় লৈ নিজ নিজ অভীষ্ট সিদ্ধিৰ বাবে সংঘৰ্ষত লিপ্ত হোৱা দেখা গৈছে আৰু ইয়াৰ ফলত অনেক ৰাজনৈতিক উত্থান-পতন ঘটিছে, সীমাহীন নৰবন্তৰ সোঁত বৈছে। শেহতীয়াকৈ নিউইয়ৰ্ক চহৰত World Trade Centreত আক্ৰমণ, আফগানিস্থানত তালিবান-সকলৰ সন্ত্ৰাস, নতুন দিল্লীৰ সংসদভৱনত সন্ত্ৰাসবাদীৰ আক্ৰমণ, গুজৰাটৰ ঘটনা পৰিক্ৰমা, স্বামী নাৰায়ণ মন্দিৰত আকস্মিক ভাৱে ভক্তসকলৰ ওপৰত গুলীবৰ্ষণেৰে এক স্বাশঙ্ককাৰী পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি কৰা ঘটনা। এই আটাইবোৰ সন্ত্ৰাসবাদৰেই নমুনা নহয় জানো? ওচামা বিন লাডেন, মৌলানা মাছুদ আজাহাৰৰ দৰে কুখ্যাত সন্ত্ৰাসবাদীৰ কাৰ্যকলাপে সাম্প্ৰতিক কালত সন্ত্ৰাসবাদক এক নতুন মাত্ৰা প্ৰদান কৰিছে। ইফালে কাশ্মীৰত পাকিস্থান সমৰ্থিত সন্ত্ৰাসবাদী কাৰ্যকলাপে সমগ্ৰ বিশ্বৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিছে আৰু ইয়াক নিষ্পত্তি কৰাৰ বাবে বিভিন্ন ৰাষ্ট্ৰই সংশ্লিষ্ট পক্ষ দুটাৰ ওপৰত বিভিন্ন প্ৰকাৰে হেঁচা প্ৰয়োগ কৰা পৰিলক্ষিত হৈছে।

সম্প্ৰতি অসম তথা উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ ৰাজ্য কেইখনত সন্ত্ৰাসবাদৰ যি টো উঠিছে তাক নিশ্চয় সুকীয়াকৈ চাব নোৱাৰি। NSCN, ULFA, NDFD, BLT, KLO, TNV, MNF আদি সন্ত্ৰাসবাদী সংগঠনে গোটেই অঞ্চলটোতে সন্ত্ৰাসবাদৰ অগনি জ্বলাইছে। শেহতীয়াকৈ পাকিস্থানৰ চোৰাংচোৱা গোট ISI য়ে বিভিন্ন প্ৰকাৰে এনে সন্ত্ৰাসবাদী কাৰ্য্যত উচতনি দিছে। স্বভাৱতে শান্তিপ্ৰিয়, সহজ-সৰল, উদাৰ আৰু সহনশীল অসমীয়া যুৱক-যুৱতীসকল কিয় সন্ত্ৰাসবাদীৰ কবলত পৰিব লগা হৈছে সি নিশ্চয় ভাবি চাবলগীয়া কথা। এটা কথা অৱশ্যে নিশ্চিত যে শোষণ-নিষ্পেষণৰ বলি হোৱাৰ

মনোবেদনাই হ'ল সন্ত্ৰাসবাদীৰ প্ৰথম বীজ। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ এই অপকলটোৰ প্ৰতি থকা উপনিবেশিক মানসিকতা, অন্যান্য ৰাজ্যসমূহৰ তুলনাত এই অপকলটোৰ ঔদ্যোগিক / অৰ্থনৈতিক দিশত অনগ্রসৰতা আদি বিভিন্ন কাৰণত ক্ষুদ্ৰ যুৱক-যুৱতীসকলে সন্ত্ৰাসবাদী শিবিৰত যোগদান কৰিছে। এই পৰিস্থিতিৰে সুযোগ গ্ৰহণ কৰি ISI ৰ দৰে বিদেশী কুটান্যাত্মক শক্তিবোৰে কম বয়সীয়া যুৱক-যুৱতীসকলৰ অজ্ঞাততাই তেওঁলোকক বিপথে পৰিচালিত কৰি সন্ত্ৰাসবাদী তোলাত উঠি পৰি লাগিছে, আৰু সকলো হৈছে। অপৰিপক্ক মস্তিষ্কে ভুল সিদ্ধান্ত লৈ এবাৰ এই সন্ত্ৰাসবাদৰ মন্ত্ৰপাঠ কৰাৰ পিছত এই ডেকাসকলে যি সময়ত নিজৰ ভুল উপলব্ধি কৰিব পৰা হয়, তেতিয়া বহু পলম হৈ যায়। স্বদেশ স্বজাতিৰ কাৰণেই কষ্ট স্বীকাৰ কৰি আত্ম বলিদান দিয়া বুলি ভবা সকলে শেষত নিজৰেই সৰ্বনাশ মাতি আনিছে। হিংসাই হিংসাবেই জন্ম দিয়ে। যদু কুল নিজৰ ভিতৰতে খোৱা-কামোৰা কৰি ধ্বংস হোৱাৰ দৰে সন্ত্ৰাসবাদী সকলেও নিজৰ ভিতৰতে আত্ম-প্ৰতিষ্ঠাৰ সংগ্ৰামত ইজনে সিজনক বধ কৰিবলৈ উদ্যত হৈছে।

দেশৰ প্ৰগতি কেৱল শান্তিৰ পৰিবেশতহে সম্ভৱ। যোৱা দুটা দশকৰো অধিক কাল উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলত, বিশেষকৈ অসমত অৰ্থনৈতিক বিকাশ ঘটাব কোনো নজীৱ নাই। কোনো নতুন উদ্যোগ গঢ়ি উঠা নাই। চাহ, তেল, কয়লা আদিৰ বজাৰো পূৰ্বতকৈ নিম্নগামী হৈছে। ৰাজহুৱা খণ্ডতেই হওক বা ব্যক্তিগত খণ্ডতেই হওক ৰাজ্যখনৰ অশান্ত পৰিবেশৰ কাৰণে ইয়াত কোনোবাই বিনিয়োগ কৰাৰ প্ৰতি আগ্ৰহী নহয়। গ্ৰেছ ক্ৰেকাৰ প্ৰকল্পৰ কথা কেই খিতাতে আঙুলিয়াব পাৰি। আমি এইটোও অতি দুখেৰে প্ৰত্যক্ষ কৰিব লগা হৈছে যে ৰাজহুৱা খণ্ডৰ প্ৰায়বিলাক কল কাৰখানা ক্ৰমাৎ বন্ধ হৈ যাব ধৰিছে, যাৰ ফলত নতুনকৈ যুৱক-যুৱতীসকলে নিয়োগৰ সুবিধা পোৱাটো দূৰৰে কথা, কাম কৰি থকা কৰ্মচাৰীসকলেও VRS যোগে চাকৰিৰ পৰা আগতীয়াকৈ অৱসৰ লোৱাৰ চেষ্টা চলাইছে।

এখন ৰাজ্যৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন

যিবিলাক কাৰকৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল সেইবিলাকলৈ লক্ষ্য কৰিলে দেখা যায় অসম প্ৰাকৃতিক সম্পদত যথেষ্ট চহকী যদিও ভাৰতৰ অন্যান্য ৰাজ্যবিলাকৰ তুলনাত প্ৰগতিৰ ক্ষেত্ৰত এতিয়াও বহু পিছপৰা। অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ বাবে অতি দৰকাৰী উন্নত আন্তঃগাঠনি আমাৰ অসমত এতিয়াও গঢ়ি উঠা নাই। ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্য্যায়ত আন্তঃগাঠনিৰ ফালৰ পৰা অসমৰ স্থান আছিল উনৈশ নম্বৰতহে; ১৯৭০-৭১ চনত অসমৰ স্থান আছিল ষোল নম্বৰত। ঔদ্যোগিক বিকাশৰ বাবে অতি আৱশ্যকীয় বিদ্যুৎ উৎপাদনৰ ক্ষেত্ৰত ৰাজ্যখন তেনেই পিছপৰা যাৰ ফলত ঔদ্যোগিক উন্নয়নৰ পথ প্ৰশস্ত হৈ উঠা নাই। যোগাযোগৰ ক্ষেত্ৰতো অসমৰ অৱস্থা মুঠেই সন্তোষজনক নহয়। পথ আৰু দলঙসমূহৰ জৰাজীৰ্ণ অৱস্থা, টেলি-সংযোগৰ ক্ষেত্ৰত সম্প্ৰতি প্ৰসাৰতা হৈছে যদিও সেৱা সন্তোষজনক বুলি একেধাৰে কব পৰা বিধৰ নহয়। এনেবিলাক পৰিস্থিতি ও পৰিবেশৰ প্ৰেক্ষাপটত বৰ্তমান প্ৰত্যক্ষ বৈদেশিক বিনিয়োগ, শতকৰা এশ শতাংশ ৰপ্তানিযোগ্য সামগ্ৰী প্ৰস্তুত কৰা নতুন উদ্যোগ স্থাপন ইত্যাদিৰ

ক্ষেত্ৰত এখন ধূসৰ ছবিহে দেখা যায়।

দেশে স্বাধীনতা লাভ কৰাৰ ঠিক পিছতে অসম দেশৰ অন্যান্য আগবঢ়া ৰাজ্যবোৰৰ ভিতৰত এখন ৰূপে বিবেচিত হৈছিল। ১৯৫০-৫১ চনত অসমৰ জনমূৰি আয় ৰাষ্ট্ৰীয় জনমূৰি আয়তকৈ ৪ শতাংশ ওপৰত আছিল, কিন্তু সময় আগবঢ়াৰ লগে লগে এই স্থিতি অৱনমিত হ'বলৈ ধৰে। ১৯৯৬-৯৭ বৰ্ষত অসমৰ জনমূৰি আয়ৰ পৰিমাণ হৈছে ১৬২৪ টকা যি সময়ত ৰাষ্ট্ৰীয় জনমূৰি আয় হ'ল ২৭৬১ টকা, অৰ্থাৎ অসমৰ জনমূৰি আয় ৰাষ্ট্ৰীয় জনমূৰি আয়তকৈ ৪১ শতাংশ কম। আকৌ ১৯৮৭ চনৰ পিছৰ পৰা অসমৰ মুঠ ঘৰুৱা উৎপাদনৰ পৰিমাণ ক্ৰমাগতভাৱে কমি অহা পৰিলক্ষিত হৈছে। ১৯৮৭ চনৰ পৰা ১৯৯৯ চনৰ ভিতৰত ভাৰতৰ মুঠ ঘৰুৱা উৎপাদনৰ বৃদ্ধিৰ হাৰ হৈছে প্ৰায় ৬ শতাংশ, যিটো অসমৰ ক্ষেত্ৰত আৰম্ভণি বছৰত ৩.৩ শতাংশ আছিল যদিও ১৯৯৮-৯৯ চনত ১.৮ শতাংশ পৰ্য্যায়লৈ নামি আহে। পৰিকল্পনাৰ প্ৰক্ৰিয়াৰ ক্ষেত্ৰত পৰিলক্ষিত হৈছে এক অনিশ্চয়তা যিটো উদ্ভৱ হৈছে বিশেষকৈ প্ৰয়োজনীয় সম্পদৰ অভাৱ,

উন্নয়নৰ টিমাতেতেলা গতি, সন্ত্ৰাসবাদী কাৰ্য্যকলাপ বৃদ্ধি, আৰু তাৰ প্ৰতিৰোধৰ বাবে সুবক্ষা বাহিনী ভৰণপোষণ, ইত্যাদি কাৰণত।

তাতোকৈ চিন্তনীয় কথা হৈছে 'বেডিঅ', দূৰদৰ্শন, চিনেমা, বাতৰি কাকত আদিত বৰ বৰ হৰফেৰে সন্ত্ৰাসবাদী কাৰ্য - কলাপবিলাকৰ প্ৰচাৰে উঠি অহা চামক শ্ৰমবিনিময় কৰি তুলিছে। তেওঁলোকৰ বাবে টকা ঘটিবলৈ ইমান কষ্ট কৰিবদ প্ৰয়োজন নাই, বন্দুক পিস্তল লৈ অপহৰণৰ নাটক ৰচিয়েই লক্ষ লক্ষ টকা ঘটাৰ সপোন দেখা চামৰ পৰা অৰ্থনৈতিক বিকাশ কোনো কাৰণতেই সম্ভৱ হ'ব নোৱাৰে। দেশৰ সমৃদ্ধি আৰু অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ বাবে লাগিব দেশবাসীৰ অন্তৰত স্বদেশৰ প্ৰতি গভীৰ ভালপোৱা অৰ্থাৎ দেশপ্ৰেম, যাৰ দ্বাৰা উদ্বুদ্ধ হৈ মানুহে এক সুস্থ চাৰিত্ৰিক বৈশিষ্ট্যৰে দেশ আৰু জাতিৰ হকে হাঁহি হাঁহি সকলো দুখ কষ্ট নুব পাতি লবলৈ প্ৰস্তুত হ'ব পাৰে। এনেলোকৰে গঠিত সমাজ ব্যৱস্থাত সন্ত্ৰাসবাদৰ স্থান নাই, আছে মাথো প্ৰগতিৰ সোপান।□

জানি থোৱা ভাগ

বেদৰ মহাবাক্য

ঋকবেদৰ মহাবাক্য	:	“ প্ৰজ্ঞামানন্দং ব্ৰহ্ম ”
সামবেদৰ মহাবাক্য	:	“ তত্ত্বমসি ”
যজুৰ্বেদৰ মহাবাক্য	:	“ অহং ব্ৰহ্মাস্মি ”
অথৰ্ববেদৰ মহাবাক্য	:	“ অয়মাত্মা ব্ৰহ্মা ”

— সংগৃহীত

স্বাস্থ্য, উন্নয়ন আৰু পৰিবেশ প্ৰদূষণ

— অজন্তা বৰা (বৰুৱা)
প্ৰবক্তা, অর্থনীতি বিভাগ

বৰ্তমান বিশ্বৰ প্ৰায় সকলো দেশেই পৰিবেশ সুৰক্ষা সম্পৰ্কে জনজাগৰণ অনাৰ বাবে প্ৰচেষ্টা হাতত লোৱাটো পৰিলক্ষিত হৈছে। প্ৰকৃতিপ্ৰেমী সংগঠন সমূহেও পৰিবেশ সুৰক্ষাৰ বাবে বিভিন্ন প্ৰচেষ্টা হাতত লোৱাটো অতি শুভ চিন্তাৰে প্ৰতিফলন। ভাৰতৰ লগতে অসমতো এনে প্ৰচেষ্টা চৰকাৰী আৰু বেচৰকাৰী উভয় পক্ষৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হৈছে। এতিয়া প্ৰশ্ন হ'ল, পৰিবেশ মানে কি ? আৰু এই পৰিবেশ কেনেদৰে প্ৰদূষিত হৈছে আৰু স্বাস্থ্যত ই কেনে প্ৰভাৱ পেলায় ?

আমাৰ চাৰিওকাষে থকা গিৰিমালা, নীলিম সমুদ্ৰবাশি, কুলু-কুলু সুৰেৰে প্ৰবাহিত নদী, জান-জুৰি, সেউজীয়া পাহাৰ, ৰঙ-বিৰঙৰ জীৱ-জন্তু, চৰাই চিৰিকতিৰে ভৰপূৰ বনাঞ্চলসমূহ চকুৰে নেদেখা অনুজীৱ আদিক লৈয়ে আমাৰ পৰিবেশ গঠিত হৈছে। বৰ্তমান উদ্যোগীকৰণ, নগৰীকৰণ, আৰ্থিক উন্নয়নৰ বাবে লোৱা প্ৰচেষ্টাসমূহে আমাৰ এই বিনন্দীয়া পৰিবেশৰ প্ৰতি ভাবুকি কঢ়িয়াই আনিছে। তদুপৰি উন্নয়নশীল (?) দেশসমূহত জনসংখ্যাৰ বৰ্দ্ধিত হাৰেও এই পৰিবেশ প্ৰদূষণত অৰিহণা যোগাইছে।

ওঠৰ শতিকাত পশ্চিম ইউৰোপত উদ্যোগিক বিপ্লৱ আৰম্ভ হোৱাৰ পৰাই পৃথিৱীত প্ৰদূষণ আৰম্ভ হৈছিল। বিভিন্ন উদ্যোগত উৎপাদিত সামগ্ৰীসমূহে আমাক আৰামী জীৱন এটা উপহাৰ দিছে যদিও এই উদ্যোগসমূহৰ বৰ্জিত পদাৰ্থসমূহে বায়ুমণ্ডল, নদী, হ্ৰদ, মহাসাগৰ, মাটিৰ উৰ্বৰা শক্তি শ্ৰীহীন কৰি পৃথিৱীখনকে প্ৰদূষিত কৰি তুলিছে। তাৰ ফলত জনসাধাৰণ স্বাস্থ্য-প্ৰশ্বাসজনিত ৰোগ, ছালৰ কেঞ্চাৰ, হাঁওফাৰ

কেঞ্চাৰ, পেটৰ বিভিন্ন অসুখত আক্ৰান্ত হ'বলগীয়া হৈছে। এই উদ্যোগীকৰণ আৰু নগৰীকৰণে সেউজীয়া বনাঞ্চলৰ পৰিমাণো ক্ৰমান্বয়ে হ্ৰাস কৰি আনিছে।

পৰিবেশ প্ৰদূষণ বুলিলে বায়ুমণ্ডল, মাটি, পানী, শব্দ, গোলকীয় উষ্ণতা বৃদ্ধি আদিৰ প্ৰদূষণকে বুজা যায়।

বায়ু প্ৰদূষণঃ- সাধাৰণতে এই প্ৰদূষণ উদ্যোগ আৰু যান বাহনৰ পৰা নিৰ্গত ধোঁৱাৰ পৰাই উদ্ভৱ হয়। তদুপৰি উদ্যোগিক অঞ্চলত গঢ়ি উঠা বস্তি এলেকায়ে পৰিবেশ প্ৰদূষণত ইন্ধন যোগাইছে। শেহতীয়া সমীক্ষা মতে মানুহৰ দ্বাৰা সৃষ্ট বিভিন্ন উদ্যোগে প্ৰতিবছৰে বায়ুমণ্ডললৈ ২০ বিলিয়ন টন CO₂ নিৰ্গত কৰে। গ্ৰামাঞ্চলত জুইৰ ধোঁৱাই হ'ল ১০ শতকৰা ২৫ শতকৰা শিশুৰ মৃত্যুৰ কাৰণ। চকুৰ অসুখৰো ইয়ে কাৰণ।

পানী প্ৰদূষণঃ- জীৱন ধাৰণৰ বাবে অতিকৈ প্ৰয়োজনীয় পানীও প্ৰদূষণমুক্ত নহয়। বিভিন্ন উদ্যোগৰ পেলনীয়া পদাৰ্থ, ঘৰুৱা জাবৰ-জোখৰ, ৰাজহুৱা পুখুৰীৰ পানী গৰু, মহ, মানুহৰ গা-ধোৱা আদিৰ পৰাই পানী প্ৰদূষিত হয়। পবিত্ৰ নদী গংগা যমুনাৰ প্ৰদূষণ হ্ৰাসৰ বাবে চৰকাৰে বিভিন্ন আঁচনি গ্ৰহণ কৰিছে। এই পানীৰ পৰাই পেটৰ অসুখৰ লগতে কাৰ্বি আংলংৰ পানীত ফ্লাইড থকা বাবে হাড়ৰ অসুখ, দাঁতৰ অসুখ আদিৰ সমস্যা জনসাধাৰণে ভুগিব লাগিছে।

শব্দ প্ৰদূষণঃ- বৰ্তমান শব্দ প্ৰদূষণো দিল্লীৰ দৰে মহানগৰীৰ উদ্বেগৰ কাৰণ। ধৰ্মীয় অনুষ্ঠান পালনৰ নামত লাউড স্পীকাৰৰ ব্যৱহাৰ, গাড়ীৰ বিকট হৰ্ণে চহৰাঞ্চলত জীৱন নিৰ্বাহ বিৰক্তিদায়ক কৰি তুলিছে।

মাটি প্ৰদূষণঃ- মাটি প্ৰদূষণ হ'ল ফলমূল, শাক-পাচলি সোনকালে ডাঙৰ হবৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা ৰাসায়নিক সাৰ, উদ্যোগৰ পেলনীয়া দ্ৰব্য, পলিথিনৰ কেৰী বেগ ইত্যাদিয়ে মাটিৰ সাক্ষা গুণ ব্যাহত কৰে আৰু মাটি প্ৰদূষিত কৰে।

গোলকীয় উষ্ণতা বৃদ্ধিঃ- বায়ুমণ্ডলত কাৰ্বন ডাই অক্সাইডৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি পোৱাৰ ফলস্বৰূপে গোলকীয় উষ্ণতা বৃদ্ধি পাইছে। ইয়াক Green House effect বুলি কোৱা হয়। এই Green house effect সৃষ্টি কৰা আন গেচসমূহ হ'ল মিথেন, নাইট্ৰজেন অক্সাইড, ক্ল'ৰফ্ল'ৰ কাৰ্বন (ChlorofluoroCarbon, CFC) সূৰ্যৰ অতি বেঙুনীয়া ৰশ্মি অ'য়ন স্তৰৰ মাজেদি গতি কৰি পৃথিৱীত পৰাৰ ফলস্বৰূপে জনসাধাৰণৰ স্বাস্থ্যৰ প্ৰতি ভাবুকিৰ সৃষ্টি কৰিছে।

United Nations ৰ পৰিবেশ সম্পৰ্কীয় সমীক্ষা অনুসৰি ১ বিলিয়ন মানুহ অস্বাস্থ্যকৰ পৰিবেশত বাস কৰে, ছালৰ কেঞ্চাৰ ক্ৰমান্বয়ে বাঢ়ি আহিছে, নগৰৰ ৯০০ নিযুত লোক বায়ুমণ্ডলত থকা চকুৰে নেদেখা জীৱৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত হৈছে। বিশ্ববেংকৰ মতে পৰিবেশ প্ৰদূষণ আৰ্থিক উন্নয়নৰ প্ৰধান বাধা, কাৰণ আয় বৃদ্ধিতকৈ আৰ্থিক উন্নয়নৰ পৰা হোৱা প্ৰদূষণৰ পৰা সৃষ্টি হোৱা বেমাৰ-আজাৰৰ চিকিৎসা ব্যয় অধিক। সেয়ে বিশ্ব বেংকে আৰ্থিক উন্নয়নৰ পৰিপূৰক ৰূপত পৰিবেশ সুপৰিচালনাত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে “Without adequate environmental protection, development will be undermined and without development, environmental pro-

tection will again fail."

এই পৰিবেশ সম্পৰ্কীয় সমস্যাৱলী আঁতৰ কৰিবলৈ হ'লে আমি তলত উল্লেখ কৰা ব্যৱস্থাৱলী গ্ৰহণ কৰিব লাগিব :-

প্ৰথমতে, ঘৰুৱা জাৱৰ-জোখৰ দুটা ভাগত বিভক্ত কৰিব লাগিব। ক্ষয়িষ্ণু আৰু অক্ষয়িষ্ণু (Biodegradable and non-biodegradable) একে সময়তে পৌৰসভাই এটা সুসংগঠিত পদ্ধতি জাৱৰ সংগ্ৰহৰ ক্ষেত্ৰত গ্ৰহণ কৰিব লাগিব। এটা অংশৰ পৰা সাঁৰ আৰু আন অংশৰ পৰা Recycle পদ্ধতিৰে অন্য ব্যৱহাৰ উপযোগী দ্ৰব্য আনকি বিদ্যুতো উৎপাদন কৰিব পৰা হ'ব।

দ্বিতীয়তে, বনাঞ্চল ধ্বংস বন্ধ কৰিব লাগিব। গছ-গছনিয়ে CO_2 শোষণ কৰি অক্সিজেন নিৰ্গত কৰে। কাঠৰ বিকল্প হিচাপে Medium density fibre যিবিলাক পৰিবেশ বন্ধু হিচাপে পৰিগণিত হৈছে তেনে দ্ৰব্য যেনে ইউকেলিপটাহ্ গছ, কপাহৰ ঠাৰি, Ligno cellulose fibre ব্যৱহাৰ কৰিব লাগিব। ঝুম খেতি বন্ধ কৰিব লাগিব।

তৃতীয়তে, যানবাহনৰ প্ৰদূষণ বন্ধ কৰিবৰ বাবে বেটাৰী চালিত গাড়ী, সৌৰশক্তি চালিত গাড়ী, CNG, হাইড্ৰজেন ইন্ধন হিচাপে

ব্যৱহাৰ বাবে আমেৰিকাৰ Daimler benz আৰু Ballard power system এ প্ৰচেষ্টা হাতত লোৱাৰ কথা ঘোষণা কৰিছে। তদুপৰি গছৰ পৰাও ইন্ধন তৈয়াৰ কৰাৰ প্ৰচেষ্টাও চলি আছে।

চতুৰ্থতে, পানী প্ৰদূষণ বন্ধ কৰিবলৈ হ'লে উদ্যোগৰ বৰ্জিত দ্ৰব্য অন্য আনুসংগিক উদ্যোগ প্ৰতিষ্ঠাৰ দ্বাৰা আন ব্যৱহাৰ উপযোগী দ্ৰব্য উৎপাদন কৰিব লাগিব।

পঞ্চমতে, অঁজন স্তৰৰ মাজেদি সৰকি অহা অতি বেঙুনীয়া বশ্মি যি মানৱসমাজৰ প্ৰতি ভাবুকি কঢ়িয়াই আনিছে, সেয়া ৰোধ কৰিবলৈ নতুন প্ৰজন্মৰ ফ্ৰিজ আৰু Air conditioner ব্যৱহাৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছে। সেয়ে Montreal protocol অ'ত অজ'ন ধ্বংস হ'ব পৰা কাৰ্য্য ২০১০ চনৰ ভিতৰত হ্ৰাস ও বন্ধ কৰাৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছে। কোৱা হৈছে যে ১০ শতাংশ অজ'ন ধ্বংসই ৩ নিযুত অতিৰিক্ত ছালৰ কেঞ্চাৰ বেমাৰীৰ সৃষ্টি কৰে।

বৰ্তমান বিশ্ব অতি বেগত আগবাঢ়ি গৈছে। আনহাতে খাদ্য উৎপাদনৰ দিশত অৰ্থনীতি পাছ পৰি বৈছে। বৰ্তমানৰ প্ৰজন্মই ভৱিষ্যতৰ প্ৰজন্মৰ সুৰক্ষাৰ বাবে নানা প্ৰচেষ্টা হাতত ল'ব

লাগিব যাতে ভৱিষ্যত প্ৰজন্মৰ অভিশাপৰ বোজা ল'ব লগা নহয়। পৰিবেশ বিজ্ঞানীসকলে বৰ্তমানৰ শক্তিৰ উৎস কয়লা, তেল, গেছৰ পৰিবৰ্তে নবীকৰণীয় (Renewable) শক্তিৰ উৎস সূৰ্যৰ তাপ, পবন শক্তি, পানীৰ সোঁত, জীৱিত গছ-গছনি, পৃথিৱীৰ ভূ তাপ (Geothermal system) ৰ সহায় লোৱাৰ বাবে পদক্ষেপ হাতত লোৱা হৈছে। এই পদ্ধতি সফল হ'বলৈ হ'লে কয়লা, তেলৰ ব্যৱহাৰ হ্ৰাস পাব আৰু নতুন উন্নয়নমূলক নীতিৰ দ্বাৰাই পৰিবেশ প্ৰদূষণৰ সমস্যা আতৰ কৰাত ইন্ধন যোগাব। ইয়াৰ বাবে লাগিব বিশ্বৰ বিভিন্ন দেশৰ মাজত সহযোগিতাৰ মনোভাৱ। উদ্যোগিকভাৱে উন্নত দেশসমূহে নিম্ন প্ৰদূষণ সৃষ্ট কাৰিকৰী কৌশল উন্নয়নশীল দেশসমূহলৈ স্থানান্তৰ কৰিব লাগিব। অধিকাংশ বিনিয়োগৰ মূল উদ্দেশ্য হ'ব লাগিব পৰিবেশ বিঘ্নিত নকৰা ধৰণৰ উদ্যোগ স্থাপন অথবা তেনে ধৰণৰ দ্ৰব্যৰ উৎপাদন (Eco-friendly chemicals) যিয়ে স্বাস্থ্য আৰু কল্যাণ বৃদ্ধিৰ লগতে আৰ্থিক উন্নয়নৰ হাৰো বৃদ্ধি কৰিব। তদুপৰি ভৱিষ্যত প্ৰজন্মই লাভ কৰিব এখন সুজলা সুফলা শস্য শ্যামলা শান্তি সমৃদ্ধিৰ বিনন্দীয়া মোহনীয়া পৃথিৱী। □

জানি থোৱা ভাল

“ যা চিন্তা ভূবি স্ত্ৰী-পুত্ৰ-পৌত্ৰ ভৰণ ব্যাৰ সম্ভাষণে
যা চিন্তা ধন-ধান্য-ভোগ-যশসাং লাভে সদা জায়তে।
সা চিন্তা যদি নন্দ-নন্দন-পদদ্বন্দ্বাৰবিন্দে ক্ষণং
কা চিন্তা যমৰাজ-ভীম-সদৰ-দ্বাৰ প্ৰয়াণে শ্ৰভো।।”

— সংগৃহীত

স্বত্ৰী শিক্ষাৰ অনুষ্ঠান শিৱসাগৰ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ স্মৃতি

— গিৰিজা প্ৰসাদ বৰুৱা

শিৱসাগৰ

মহাবিদ্যালয়খনিয়ে ঘাটমগ্ধুৰী-প্ৰাপ্ত কলেজৰূপে
চৰকাৰী স্বীকৃতি লাভ কৰিলে।

তেতিয়াৰ পৰা বৰ্তমান পৰ্য্যন্ত এই
মহাবিদ্যালয়ে নগৰত স্বত্ৰীৰ উচ্চ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত
গুৰুত্বপূৰ্ণ অৱদান নিৰবিচ্ছিন্ন ভাৱে আগবঢ়াই
আহিছে। ১৯৮৯ চনত মহাবিদ্যালয়ৰ ৰূপালী
জয়ন্তী উলহ মালহেৰে অনুষ্ঠিত হৈ যায়।
তেতিয়াৰ পৰাই মহাবিদ্যালয়ত বিজ্ঞান শাখাৰো
আৰম্ভণি হয়। প্ৰথমে উচ্চতৰ মাধ্যমিক শ্ৰেণীহে
আৰম্ভ হৈছিল যদিও বৰ্তমান স্নাতক মহলাৰো
পাঠদান চলি আছে। ১৯৭৩ চনত বিশ্ববিদ্যালয়
অনুদান আয়োগৰ অৰ্থ সাহায্যত ছাত্ৰী নিবান
আৰু পুথিভঁৰাল নিৰ্মাণ কৰা হয়। ২০০১ চনত
শিৱসাগৰৰ তদানীন্তন উপায়ুক্ত লক্ষ্মীনাথ
তামূলীদেৱৰ উদ্যোগত ছোৱালী মহাবিদ্যালয়
মাটি আৰু ঘৰৰ সীমাত উপ-প্ৰতি সমাহৰ্তাৰ
কাৰ্যালয়ৰ দখলত থকা মাটি আৰু গৃহৰ আৰম্ভণি
দিয়াত বৰ্তমান সেই স্থানত ছোৱালী
মহাবিদ্যালয়খনৰ সম্প্ৰসাৰণৰ কাম চলি আছে।
ছাত্ৰী মহাবিদ্যালয়ৰ অতীতৰ আৰু বৰ্তমানৰ
শৈক্ষিক মানদণ্ড আৰু প্ৰগতি বৰ সন্তোষজনক।
বৰ্তমান শিৱসাগৰৰ স্বত্ৰী শিক্ষাত এই মহাবিদ্যালয়ৰ
অৱদান পাহৰিব নোৱাৰা ধৰণৰ। এই মহাবিদ্যালয়ৰ
সৈতে জড়িত শিৱসাগৰৰ এজন সাধাৰণ নাগৰিক
হিচাপে মই শিৱসাগৰ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ
বৰ্তমানৰ শিক্ষাগত আৰু অৱস্থাগত উন্নতি দেখি
অতি সুখ অনুভৱ কৰিছোঁ। লগতে কলেজখনৰ
আৰু অধিক উন্নতি কামনা কৰিছোঁ। *

১৯৬৪ চনৰ ৮ জুলাইৰ শুভ ক্ষণত
শিৱসাগৰ নগৰত আৰম্ভ হৈছিল স্বত্ৰী শিক্ষাৰ
একমাত্ৰ উচ্চ শিক্ষানুষ্ঠান শিৱসাগৰ ছোৱালী
মহাবিদ্যালয়ৰ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় উপাচাৰ্য
Dr H.J. Taylor দেৱে শুভ-উন্মোচন কৰা
ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ জন্মক্ষণৰ এটি পাহৰিব
নোৱাৰা ঘটনা হৈছে, এখন বাতৰি কাকতত
প্ৰকাশিত এখন চিঠিৰ কথা। এবাৰ শিৱসাগৰৰ
চৰকাৰী হিচাপ পৰীক্ষক* প্ৰফুল্ল কাকতিদেৱৰ
এখন পত্ৰ “আছাম ট্ৰিবিউন” কাকতত প্ৰকাশ
পাইছিল। পত্ৰখনত শিৱসাগৰত ছোৱালী কলেজ
এখনৰ অভাৱৰ কথাটো লিখা হৈছিল। এই
চিঠিখন বাতৰি কাকতত প্ৰকাশৰ পাছত
শিৱসাগৰৰ কেইজনমান শিক্ষাব্ৰতী লোকৰ সৈতে
আমি এখন ৰাজহুৱা সভা স্থানীয় নাট্যমন্দিৰত
আহ্বান কৰি শিৱসাগৰ নগৰত এখন ছোৱালী
কলেজ প্ৰতিষ্ঠা কৰিব লাগে বুলি সিদ্ধান্ত কৰিলো।
এই সভাখনত* অজিত গগৈয়ে সভাপতিত্ব
কৰিছিল। সভাই যতীন শইকীয়া আৰু অধিবক্তা
তোৰেশ্বৰ দত্তক যুটীয়া সম্পাদক পাতি যি
অস্থায়ী প্ৰস্তুতি সমিতি গঠন কৰি দিছিল তাত
মোৰ লগতে সংসদ সদস্য* প্ৰফুল্ল বৰুৱা
(সভাপতি), আনন্দ বেজবৰুৱা, গোবিন্দ বৰুৱা,
বৈদ্য বৰপূজাৰী আদি শিক্ষাব্ৰতী লোকসকলো
সদস্য হিচাপে আছিল। প্ৰস্তুতি সমিতিৰ সদস্য
হিচাপে আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিচালনা সমিতিৰ
সদস্য আৰু এসময়ৰ সম্পাদক হিচাপে মই এই
স্বত্ৰী শিক্ষাৰ কলেজ শিৱসাগৰ ছোৱালী

মহাবিদ্যালয়খনৰ সৈতে আৰম্ভণিৰে পৰা জড়িত
এজন ব্যক্তি হিচাপে কলেজখনৰ প্ৰাণ প্ৰতিষ্ঠাৰ
দিশত অধ্যক্ষৰূপে প্ৰয়াত তোৰেশ্বৰ দত্ত, মুহিৰাম
শইকীয়া আৰু বীৰেন বৰকটকীৰ অসামান্য
পৰিশ্ৰম আৰু ত্যাগৰ কথা পাহৰিব নোৱাৰো।
আৰম্ভণিতে কলেজখনৰ প্ৰতি আগবঢ়োৱা সেৱাৰ
ক্ষেত্ৰত অপ্ৰাদেশিকৃত অৱস্থাত মাত্ৰ এশ বা দুশ
টকাৰ মাননিত সেৱা আগবঢ়োৱা নীলিমা বৰুৱা,
সত্যভূষণ বৰুৱা, মিনতি বেজবৰুৱা, চাহাবুদ্দিন
আহমেদ, হাফিজুৰ ৰহমান, জিতেন শৰ্মা বৰদলৈ,
বীৰেন্দ্ৰ নাথ তালুকদাৰ, সোণাৰাম বৰুৱা আদি
সন্মানীয় অধ্যাপকসকলৰ নাম অৱশ্যে ল'ব
লাগিব। তেখেতসকলৰ ত্যাগ, নিঃস্বার্থ অৱদান
আৰু নিষ্ঠাৰ বলতে শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজে
চালুকীয়া অৱস্থাৰ পৰা প্ৰাণ পাই জীৱন্ত হৈ উঠি
কালক্ৰমত আহি আজিৰ অৱস্থা পাবলৈ সক্ষম
হ'ল। আৰম্ভণিতে নগৰৰ কালীপ্ৰসাদ চলিহা
স্মৃতি ভৱন প্ৰেক্ষাগৃহত শ্ৰেণীসমূহ আৰম্ভ হোৱা
ছোৱালী কলেজে ১৯৬৬ চনত তেতিয়াৰ সাংসদ
** প্ৰফুল্ল চন্দ্ৰ বৰুৱা আৰু তেতিয়াৰ মুখ্যমন্ত্ৰী
** বিমলা প্ৰসাদ চলিহা (দুয়ো শিৱসাগৰৰ) প্ৰভূত
সাহায্যত Settlement office ৰ ঠাইত মাটি
ঘৰ লাভ কৰাত মহাবিদ্যালয়খনৰ শ্ৰেণী
কালীপ্ৰসাদ চলিহা ভৱনৰ পৰা নতুন স্থানত
বৰ্তমানৰ ঐতিহাসিক শিৱদলৰ কাষৰ সুমধুৰ
পৰিবেশত আৰম্ভ হয়। প্ৰফুল্ল বৰুৱা আৰু
মুখ্যমন্ত্ৰী বিমলা প্ৰসাদ চলিহাৰ উদ্যোগতে ১৯৬৯
চনৰ ১ ছেপ্তেম্বৰত শিৱসাগৰ ছোৱালী

[* শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ জন্মলগ্নৰে পৰা জড়িত হোৱাৰ উপৰিও এটা সময়ত কলেজ পৰিচালনা সমিতিৰ সম্পাদক হিচাপে
কাৰ্য্যনিৰ্বাহ কৰা বৰ্ষীয়ান নাগৰিক শ্ৰীগিৰিজা প্ৰসাদ বৰুৱাদেৱক শিক্ষানুষ্ঠানটিৰ সম্পৰ্কত তেখেতৰ অভিমত বিচৰাত তেখেতে এই লেখাটি
আমালৈ পঠায়— সম্পাদিকা]

পৰ্যটন কেন্দ্ৰ হিচাপে শিৱসাগৰ

— জ্যোতিকা ভূঞা
স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ

প্ৰকৃতিৰ আশ্চৰ্য আৰু শোভা, দেশ আৰু মানুহৰ জ্ঞান-বিজ্ঞানৰ বিকাশ চৰ্চা, ব্যৱসায়-বাণিজ্যৰ সম্প্ৰসাৰণ, ৰাজ্য জয় আদিৰ বহুতো কাৰণত মানুহে ভ্ৰমণ কাৰ্যসূচী হাতত লৈ আহিছে। বৰ্তমানৰদৰে যোগাযোগ আৰু যাতায়তৰ সুবিধা নথকা স্বত্ত্বেও অতীতকালৰ পৰা মানুহে নানা ঠাই আৰু নানা দেশ ভ্ৰমণ কৰি আহিছে এনে কিছুমান কাৰণতে। যিকিনহওঁক ‘ভ্ৰমণ’ এই শব্দটোৰ প্ৰতিশব্দ ‘পৰ্যটন’ যাক ইংৰাজীত **Tourism** বুলি কোৱা হয়। পৰ্যটন এই শব্দটো এটা সংস্কৃত শব্দ। এই শব্দটোৰ লগত সমাৰ্থক হিচাপে সংস্কৃত ভাষাত আৰু দুটা শব্দ সচৰাচৰ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। সেইকেইটা হ’ল দেশটন আৰু তীৰ্থটন। এই পৰ্যটন বিভিন্ন কাৰণত হ’ব পাৰে, যেনেধৰণে আমোদ প্ৰমোদৰ বাবে হাতত লোৱা পৰ্যটন বা নানা জ্ঞান-বিজ্ঞানৰ বিকাশ তথা চৰ্চাৰ বাবে হাতত হোৱা পৰ্যটন আদি।

অসমৰ বহুতো গুৰুত্বপূৰ্ণ স্থান যিবোৰ পৰ্যটনৰ বাবে আকৰ্ষণীয়, তাৰ ভিতৰত শিৱসাগৰখনো এখন। আমাৰ আজিৰ আলোচনাৰ বিষয় হিচাপে এই শিৱসাগৰক কেনেকৈ পৰ্যটন কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি তুলিব পাৰি তাকে লোৱা হৈছে। শিৱসাগৰক এখন সুন্দৰ পৰ্যটনৰ কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি তুলিব পাৰি, যিহেতু ইয়াত পৰ্যটকৰ আকৰ্ষণীয় কিছুমান কীৰ্তিচিহ্ন, স্মৃতিচিহ্ন তথা দেৱ-দেৱীৰ মন্দিৰ আছে। এই শিৱসাগৰখনক এখন পৰ্যটন কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি তোলাৰ আগতে জিলাখনত থকা বিভিন্ন শিলাচিহ্ন তথা স্মৃতিচিহ্নবোৰৰ বিষয়ে জ্ঞান থকা অতিকৈ প্ৰয়োজন যিবোৰে জিলাখনক এখন পৰ্যটন কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি তোলাত সহায়ক হ’ব। গতিকে ইয়াৰ বিষয়ে অলপ বহল ভাবে আলোচনা কৰা হৈছে।

‘শিৱসাগৰ’ এই নামটোৰ আঁৰত যেন এটা বিশাল ইতিহাস সোমাই আছে। সঁচাই

আহোমসকলৰ সম্পূৰ্ণ ইতিহাস যেন ইয়াৰ প্ৰতিটো মন্দিৰ, দেৱালয়ত লিপিবদ্ধ হৈ আছে। ইয়াত আহোম যুগৰ অনেক স্মৃতিচিহ্ন সৰ্গৌৰৱেৰে থিয় হৈ আছে। মূল পৰ্যটন কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি তোলাত অকণোৱে কঠিন এই শিৱসাগৰত নহ’ব। যিহেতু মূল শিৱসাগৰ নগৰতেই আছে শিৱসাগৰ পুখুৰী যাক খন্দোৱাইছিল শিৱসিংহৰ ৰাণী অম্বিকাই। এই পুখুৰীটোৰ দক্ষিণ পাৰত তিনিটা দ’ল ক্ৰমে শিৱদ’ল, বিষ্ণুদ’ল আৰু দেৱীদ’ল। এই দ’ল তিনিটাও সজাইছিল ৰাণী অম্বিকাই। শিৱদ’লটোৱেই হৈছে আটাইতকৈ ওখ আৰু ইয়াৰ শিখৰত আছে এটা সোণৰ কলচী। এই কলচীটোৱে শিৱদ’লটোক অতি আকৰ্ষণীয় কৰি তুলিছে। শিৱসাগৰ জিলাৰ অন্তৰ্গত গড়গাঁও নামৰ অঞ্চলটো আছিল সেই যুগত আহোম সাম্ৰাজ্যৰ এক অন্যতম ৰাজধানী। এটা প্ৰধান গড়ে এই ঠাইখন আৱৰি আছে। এই গড়গাঁওতে সাতখলপীয়া কাৰেংঘৰ এতিয়া সৰ্গৌৰৱেৰে থিয় দি আছে। পৰ্যটনৰ বাবে অহা লোকসকলৰ বাবে এক আকৰ্ষণীয় কেন্দ্ৰ হ’ল এই কাৰেংঘৰ। শিৱসাগৰৰ অন্তৰ্গত ৰংপুৰত আছিল আহোম যুগৰ এক অন্যতম ৰাজধানী। এই ৰংপুৰৰ প্ৰধান আকৰ্ষণীয় কেন্দ্ৰ হ’ল ৰংঘৰ আৰু তলাতল ঘৰ। ৰংঘৰটো হ’ল দুইমহলীয়া আৰু ইয়াৰ পৰা আহোম ৰাজপৰিয়ালে বিভিন্ন খেল-ধেমালী উপভোগ কৰিছিল। তলাতল ঘৰটো হ’ল তলে তিনিমহলীয়া, ওপৰে তিনিমহলীয়া আৰু মাটিৰ সমানে তিনিমহলীয়া। বৰ্তমান মাটিৰ তলতলৈ প্ৰৱেশ কৰিব নোৱাৰি। ইয়াৰ ওপৰিও ৰংপুৰত আছে আৰু কেইটামান সৰু-সুৰা দ’ল যিয়ে পৰ্যটন কেন্দ্ৰ হিচাপে শিৱসাগৰক গঢ়ি তোলাত যথেষ্ট সহায়ক হ’ব। সেইবোৰৰ ভিতৰত ৰংনাথ দ’ল আৰু ফাকুৱা দ’ল উল্লেখযোগ্য। বৰ্তমান ফাকুৱা দ’লটোৰ ধ্বংসাৱশেষহে আছেগৈ। আন এটা দ’ল হ’ল গৌৰীবল্লভ দ’ল। ইয়াৰ আন এটা নাম ন-গোঁসাই

দ’ল।

এই সকলোবোৰৰ ওপৰিও স্বৰ্গদেউ ৰুদ্ৰসিংহই নিজ মাতৃ জয়মতী কুঁৱৰীৰ নামত খন্দোৱা জয়সাগৰ পুখুৰীটো পৰ্যটকৰ এক প্ৰধান আকৰ্ষণ। ইয়াক প্ৰায় ১৬১৯ শকতে খন্দোৱা হৈছিল। পুখুৰীটোৰ পাৰত পাঁচটা দ’ল আছে। ইয়াৰ ভিতৰত জয়দ’লটো আটাইতকৈ ডাঙৰ। এই দ’লটোৰ আঁচল নাম কেশবৰাই বিষ্ণু দ’ল। জয়দ’লটো আহোম ৰাজত্বকালত নিৰ্মিত দ’ল দেৱালয়ৰ ভিতৰত আটাইতকৈ ডাঙৰ আৰু গাথনিটোও মজবুত। দ’লটোৰ গাত দেৱ-দেৱী, ৰং ধেমালী কৰা দৃশ্য আছে। স্বৰ্গদেউ ৰুদ্ৰসিংহই ঘোঁৰাত উঠিযোৱা মূৰ্তি এটাও আছে। এই দ’লটোৰ পূৱত দুটা সৰু দুচলীয়া ইটাৰ পকীঘৰ আছে। ইয়াৰ এটা সূৰ্য আৰু আনটো গণেশ মন্দিৰ। ইয়াৰ ওপৰিও আৰু বহুতো দ’ল আছে যেনে বৈদ্যনাথ শিৱদ’ল, পুখুৰীৰ পশ্চিম পাৰে নাতি গোঁহাই বা ঘনশ্যাম দ’ল আদি। এই কেইটা প্ৰধান পুখুৰী তথা মন্দিৰৰ বাহিৰে শিৱসাগৰ নগৰত বহুতো পুখুৰী আৰু দ’ল দেৱালয় আছে। যেনে-- ৰুদ্ৰসাগৰ পুখুৰী, গৌৰীসাগৰ পুখুৰী আৰু ইয়াৰ পাৰত থকা শিৱদ’ল, থাওৰা দ’ল, দুৰ্গা দ’ল আৰু বিষ্ণু দ’ল, নামডাঙৰ শিলৰ সাঁকো, কালুগাঁৱৰ বদপাত্ৰ পুখুৰী, বগীদ’ল, ৰাজমাও দ’ল, থাওৰা দ’ল, গৰখীয়া দ’ল আদিও শিৱসাগৰৰ কীৰ্তিচিহ্ন।

আহোম ৰাজ্যৰ প্ৰথম ৰাজধানী শিৱসাগৰ অন্তৰ্গত চৰাইদেউত আছিল। ঐতিহাসিক আৰু ধৰ্মীয় দুয়োটা দিশৰ পৰা গুৰুত্বপূৰ্ণ ঠাই। আহোম ৰাজ্যৰ প্ৰথম ৰজা চুকাফাই ইয়াত ৰাজধানী পাতি আহোম ৰাজ্যৰ পাতনি মেলিছিল। পাছত ইয়াক আহোম ৰজাসকলৰ সমাধিস্থল হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ইয়াত অনেক ৰজাদিনীয়া মৈদাম আছে আৰু আহোমসকলৰ বাবে এই চৰাইদেউ জেৰুজালেম স্বৰূপ। চৰাইদেউৰ আশে পাশে

আহোম যুগৰ বহুতো পুখুৰী আছে। সেইবোৰৰ ভিতৰত টেঙাপুখুৰী, বহুদৈপুখুৰী, মিঠাপুখুৰী, ঘোৰাচোৱা পুখুৰী, চেতিয়া ফুকনৰ পুখুৰী, মনাকৈ পুখুৰী আদি।

এই সকলোবোৰৰ ওপৰিও মহাপুৰুষীয়াসকলৰ সত্ৰৰ সংখ্যাও লেখত লবলগীয়া। শিৱসাগৰ নগৰৰ পূবৰফালে চলাপথাৰ আৰু দিচাংপানীত শ্যাম জনগোষ্ঠী লোকৰ বৌদ্ধ বিহাৰ আছে। খৃষ্টান ধৰ্মাৱলম্বী লোকৰ বাবে শিৱসাগৰ পুখুৰীৰ দক্ষিণ পূব কোণত এটা এশ বছৰ পুৰণি গীৰ্জা ঘৰ আছে। ইছলাম ধৰ্মীসকলৰ বাবে দুটা দৰগাহ আছে।

(১) খোন্দাকাৰ পীৰ (২) শ্বাহ মিলন বা আজান ফকীৰ দৰগাহ।

বিভিন্ন সময়ত ধৰ্মপ্ৰাণ লোকৰ সমাগম হয়। শিৱসাগৰ নগৰৰ এটা প্ৰধান উৎসৱ হৈছে শিৱৰাত্ৰি মেলা। মহা শিৱৰাত্ৰিৰ লগত সঙ্গতি ৰাখি ইয়াত চাৰিদিনীয়া মেলা হয়। এই মেলাসমূহ পৰ্যটকৰ বাবে আকৰ্ষণীয়। ইয়ালৈ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ মানুহৰ আগমণ ঘটে। এই সকলোবোৰ দিশ পৰ্যটনৰ কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি তুলিবলৈ শিৱসাগৰৰ কিছুমান আকৰ্ষণীয় দিশ।

উপৰোক্ত দিশবোৰলৈ চালে শিৱসাগৰ এখন পৰ্যটন কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি তোলাৰ সম্ভাৱনাপূৰ্ণ ঠাই, কাৰণ পৰ্যটন কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি উঠাৰ উজ্জ্বল সম্ভাৱনা থকা দিশবোৰ বাছি ল'ব লাগে আৰু তাৰ পাছত সেইবোৰ উপযুক্ত পাৰিপাৰ্শ্বিকতা সৃষ্টি কৰি ল'ব লাগিব। লগতে অঞ্চলটোৰ অধিবাসীসকলৰ মনতো প্ৰাকৃতিক সম্পদৰাজিৰ আৰু ঐতিহাসিক স্মৃতি চিহ্নসমূহৰ ৰক্ষণাবেক্ষণ দিয়াৰ মানসিকতা গঢ়ি তুলিব লাগিব। তদুপৰি, বাতৰি, আলোচনী, টেলিভিছন, ৰেডিঅ' আদি প্ৰচাৰ মাধ্যমসমূহৰ জৰিয়তে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত পৰ্যটনৰ দিশবোৰ প্ৰচাৰ কৰি পৰ্যটকসকলৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিব লাগিব।

এখন ঠাইক পৰ্যটন কেন্দ্ৰহিচাপে গঢ়ি তুলিবলৈ তাত কেইটামান দিশৰ সম্প্ৰসাৰণ ঘটোৱা অতিকৈ আৱশ্যক।

সেইকেইটা দিশ এনেধৰণৰ :— (ক) পৰ্যটন যাতায়ত শাখা। (খ) পৰ্যটনৰ প্ৰশাসন শাখা (গ) পৰ্যটন প্ৰচাৰ শাখা (ঘ) পৰ্যটন বিতৰণ শাখা।

ঠাইখনলৈ পৰ্যটন কৰিবলৈ অহা পৰ্যটকসকলক বিভিন্ন ধৰণৰ সা-সুবিধা প্ৰদান কৰিব লাগে। সেইবোৰ ভিতৰত থকা খোৱা, অহা যোৱা আদি। তেওঁলোকৰ এই সুবিধাসমূহ এনেধৰণে কৰিব লাগে যাতে তেওঁলোকে সেইবোৰৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত হয়।

শিৱসাগৰৰ বিভিন্ন অঞ্চল য'ত পৰ্যটকৰ আকৰ্ষণীয় বস্তুবোৰ আছে তাত থকা- খোৱা বা অহা-যোৱাৰ বাবে যান-বাহনৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। থকা-খোৱা কৰিবলৈ হোটেল, ৰেষ্টোৰা, বাংলো, অতিথিশালা আদি নিৰ্মাণ কৰি দিব লাগিব। হোটেলবোৰৰ কোঠাবোৰ বিলাসী কোঠাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি চৌখীন কোঠালৈ আৰু বীছ ৰিচ'ৰ্টৰ পৰা মজলীয়া মূল্যৰ ল'জলৈকে ব্যৱস্থা ৰাখিব লাগিব। পৰ্যটকসকলৰ অহা-যোৱাৰ বাবে হোটেলবিলাকৰ নিজস্ব ভ্ৰমণ সেৱা থাকিব লাগে, যাৰ সহায়ত তেওঁলোকে অকণো অসুবিধাৰ সমুখীন হ'ব লগা নহয়। ইয়াৰ ওপৰিও পৰ্যটকলৈ বাছ সেৱা, মটৰ সেৱা আদিৰো ব্যৱস্থা থাকিব লাগিব।

পৰ্যটকসকলৰ আমোদ প্ৰমোদৰ বাবে সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান, সংগীত অনুষ্ঠান, লাইট এণ্ড ছাউণ্ড শ্ব' ইত্যাদিৰ আয়োজন কৰি পৰ্যটকসকলক আকৰ্ষণ কৰিব লাগিব। ইয়াৰ ওপৰিও তেওঁলোকক বজাৰ কৰাৰ সুবিধা প্ৰদান কৰিব লাগিব। আন্তৰ্জাতিক পৰ্যটকৰ বাবে গুৰুত্বপূৰ্ণ আৰু বাৰমুগ্ধ দোকানৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব। সেই অনুপাতে পৰ্যটকৰ প্ৰয়োজন পূৰণ কৰিব পৰাকৈ স্থানীয়ভাৱে কৌশলী আৰু উৎসাহী একশ্ৰেণী লোকৰ প্ৰয়োজন। এই সকলোবোৰৰ ব্যৱস্থাৰ কৰাৰ ওপৰিও এটা অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশ আছে যিটো হ'ল গাইড। গাইডৰ অবিহনে কোনো পৰ্যটকে ঠাইখনৰ বিষয়ে জ্ঞান অৰ্জন কৰিব নোৱাৰিব। গতিকে স্থানীয় ব্যক্তিসকলক উপযুক্ত প্ৰশিক্ষণ দি উপযুক্ত গাইডৰ (যিসকলে পৰ্যটকসকলক পৰিচয় কৰোতা হিচাপে কাম কৰিব) ব্যৱস্থা কৰা অতি প্ৰয়োজন। ইয়াৰ লগতে কিছুমান গাইডৰ বাবে পুস্তিকা বা প্ৰচাৰ পত্ৰিকা আদি উলিয়াব লাগিব। এই সকলোবোৰৰ ওপৰিও ঠাইখনত পৰ্যটকসকলৰ বাবে যিখিনি অসুবিধা হ'ব বুলি অনুমান কৰিব পাৰি সেইবোৰ পৰ্যটন উন্নয়ন নিগমৰ দ্বাৰা আঁতৰ কৰি

ল'ব লাগিব।

উপৰোক্তগিনি ব্যৱস্থা স্থানীয় হিচাপে লোৱাৰ ওপৰিও পৰ্যটন কাৰ্য্যালয়বোৰ লগত কেন্দ্ৰটোৰ কিছুমান কাম থাকে। সাধাৰণতে ৰাজ্য পৰ্যটকৰ প্ৰধান কাৰ্য্যালয়সমূহ ৰাজ্যৰ ৰাজধানীত থাকে। সেই হিচাপে অসমৰ পৰ্যটনৰ কেন্দ্ৰ কাৰ্য্যালয় গুৱাহাটীত আছে। ইয়াৰ বহুতো দায়িত্ব থাকে। এই কাৰ্য্যালয়ৰ কৰ্মকৰ্তাসকলে অঞ্চলটোত বা এলেকাটোত পৰ্যটকৰ সুবিধা বৃদ্ধি কৰাব লাগে। গতিকে শিৱসাগৰক পৰ্যটক হিচাপে গঢ়ি তুলিবলৈ যিবোৰ সুবিধা ল'ব লাগে সেইবোৰ এই কাৰ্যালয়ৰ পৰা ল'ব লাগিব।

এই সকলোবোৰৰ ব্যৱস্থা যদি শিৱসাগৰত কৰিব পৰা যায় তেন্তে শিৱসাগৰক এখন পৰ্যটন কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি তুলিব পৰা যাব।

পৰ্যটন কেন্দ্ৰ হিচাপে শিৱসাগৰক গঢ়ি তোলা কোনো কঠিন কাম নহয়। কাৰণ ইয়াত পৰ্যটকসকলক আকৰ্ষণ কৰিব পৰা বহুতো সম্পদ আছে। যাৰ মূল্য আমি জিলাৰ বাসিন্দা হিচাপে উপলব্ধি কৰিব পৰা নাই। আমি নোৱাৰিনেও হয়তো কোনো বিদেশীয়ে ইয়াক অতি গভীৰভাৱে অনুমান কৰিব পাৰে। গতিকে পৰ্যটন কেন্দ্ৰ হিচাপে যদি ইয়াক গঢ়ি তুলিব পৰা যায় তেন্তে অকল জিলাখনৰে নহয় সমগ্ৰ স্মৃতি চিহ্ন তথা কীৰ্তি চিহ্নবোৰৰ ৰক্ষণাবেক্ষণৰ ব্যৱস্থা হয়। বৰ্তমান আমাৰ এই অমূল্য সম্পদবোৰৰ যি অপব্যৱহাৰ হৈছে তাক দেখিলে অতি দুখ লাগে। প্ৰাচীন কালৰ যিবোৰ কীৰ্তিচিহ্ন যদি বৰ্তমান কালত সংৰক্ষণ কৰি ৰখা নহয়, তেন্তে ইয়াক হয়তো আমাৰ পাছৰ প্ৰজন্মই দেখা নাপাব। সেয়েহে সেই কীৰ্তিচিহ্ন, স্মৃতিচিহ্নবোৰক (যিবোৰে এটা জাতিৰ ইতিহাস আমাক কয়) সেইবোৰক হয়তো পৰ্যটন কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি তুলিলে আমাৰ আগন্তুক প্ৰজন্মই দেখিবলৈ পাব।

গতিকে আমাৰ এই শিৱসাগৰবাসীয়ে এই স্মৃতি চিহ্নবোৰ সংৰক্ষণ কৰিবলৈ সকলোপ্ৰকাৰৰ চেষ্টা কৰা প্ৰয়োজন। সেইবোৰ সংৰক্ষণ কৰিবলৈ সেই অঞ্চলবোৰ পৰ্যটন কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি তোলাৰ সমান হয়তো কোনো কামেই শ্ৰেয় নহ'ব। ইয়াৰ ফলত এই অঞ্চলটোৰ খ্যাতি বাঢ়িব আৰু স্মৃতি চিহ্নবোৰো সংৰক্ষিত হ'ব। ৰাজ্যখনৰো আৰ্থিক উন্নতি বৃদ্ধি পাব।

□□□

প্রত্নপ্ৰীতি আৰু আজিৰ শিক্ষাৰ্থী সমাজ

অংকিতা বৰুৱা

স্নাতক ১ম বৰ্ষ

“তোমালোকক বাহিৰা কিতাপৰ কথা সোধাটোৱেই মোৰ ডাঙৰ ভুল। আচলতে মই তোমালোকক চিনেমাৰ কাহিনীৰ লগত সঙ্গতি ৰাখিহে পাঠ্যক্ৰমৰ বিষয়বস্তু উপস্থাপন কৰাটোহে বেছি ভাল হ’ব বুলি ভাবো।”--- এইয়া শ্ৰেণীকোঠাত শিক্ষাগুৰু এজনে নিয়মিতভাৱে কোৱা কথা। অসমৰ বৰ্তমান এখন সৰ্বজন সমাদৃত সাপ্তাহিকীৰ সম্পাদক আৰু তেখেতৰ দ্বাৰা ৰচিত দুখন উপন্যাসৰ নাম সুধিলত কলেজৰ সমপৰ্যায়ৰ এটা শ্ৰেণীৰ ১২০ গৰাকী ছাত্ৰী চুপ চাপ বহি আছিল। তেনে পৰিস্থিতিত শিক্ষকজনে এই মন্তব্য নিদিয়াটোহে অস্বাভাৱিক হ’লহেঁতেন। সেইদিনা বহু মেধাবী ছাত্ৰীৰে পৰিপূৰ্ণ (পৰীক্ষাৰ ফলাফলত বহুতে ৬০ শতাংশৰ ওপৰত পাইছে) শ্ৰেণী কোঠাটোত ময়ো আছিলো। সেই শ্ৰেণীকোঠাৰ ছাত্ৰীসকলৰ ওপৰত আস্থাহীনভাৱে কোৱা ছাৰৰ সেই কথাশাৰীয়ে মোৰ মনত ইমান দকৈ আঘাত হানিছিল যে ঘৰলৈ গৈ কোনো বিষয়ত মন বহুৱাব পৰা নাছিলো। মনলৈ আহিছিল আমি শিক্ষাৰ্থী সমাজ নিজৰ ভাষা-সাহিত্য সংস্কৃতিৰ প্ৰতি কিমান সচেতন। অশেষ আশোঁৱাহেৰে পৰিপূৰ্ণ আমাৰ শিক্ষাব্যৱস্থাত শিক্ষাৰ্থীৰ অধ্যয়ন পৰিমাপ কৰাৰ প্ৰধান উপায় “পৰীক্ষা ব্যৱস্থাত” প্ৰাইভেট টিউশ্যনৰ লগতে বজাৰত ওলোৱা ৰং বিৰঙৰ নোটছৰ সহায় লৈ বিষয়বস্তুৰ হৃদয়ঙ্গম নকৰাকৈ কেৱল মুখস্থ বিদ্যাৰে পৰীক্ষাত ৬৫ শতাংশৰ ওপৰত নম্বৰ পাই আমি হৈ পৰিছো সমাজৰ মধ্যমণি স্বৰূপ। যাৰ ফলস্বৰূপে অসমীয়া সাহিত্য জগতৰ এক সোণালী দিন যিটো দিনত বিখ্যাত লেখিকা মামণি ৰয়ছম গোস্বামীয়ে সুদীৰ্ঘ বাইছ বছৰৰ মূৰত ড° বীৰেন্দ্ৰকুমাৰ ভট্টাচাৰ্য্যৰ পিছতে দ্বিতীয়বাৰৰ বাবে জ্ঞানপীঠ বঁটা কঢ়িয়াই আনি অসমীয়া সাহিত্যক আৰু এখোজ আগুৱাই নিলে।

সেইদিনা কমন ৰুমত। আমাৰ আড্ডাৰ মূল বিষয় আছিল ইতিমধ্যে বন্ধ অফিচত ছুপাৰ হিট ছবি ৰূপে পৰিগণিত হোৱা ‘লগান’ আৰু ‘গড্ডাৰ’। মাত্ৰ এগৰাকী সহপাঠী বান্ধৱীয়ে ক’লে, ‘সেই যে মামণি নে কি তেওঁ এটা ডাঙৰ পুৰস্কাৰ পালে এইকেইদিন বাতৰি কাকতত কেৱল এইবোৰ কথাই।’ আমাৰ মানসিকতাৰ পৰিচয় বিচাৰি বেছি দূৰলৈ যোৱাৰ প্ৰয়োজনেই নাই।

যিকোনো অৰ্থহীন কথাৰে প্ৰত্যুত্তৰ দিব বিচৰা ‘আমি’বোৰে হয়ত ক’ব পাৰো ‘বাহিৰা কিতাপ পঢ়িবলৈ সময় নাই। পাঠ্যপুথি কেইখনেই পাইছেগৈ।’ কিন্তু সেই একেগৰাকী সময়ৰ মূল বোজা ছোৱালীয়ে যেতিয়া ঘণ্টা জুৰি অৰ্থহীন বিষয়ৰ আড্ডা দিব পাৰে, সস্তীয়া চিনেমাৰ কাহিনী এটাক লৈ তিনিঘণ্টা সময় ব্যস্ত হৈ থাকিব পাৰে, তেতিয়াই জানো গম পোৱা নাযায় আমিবোৰ কিমান সময়নিষ্ঠ।

সেইদিনা মই অকলশৰে ঘৰত আমাৰ লগৰবোৰৰ আৰু নিজৰো বাহিৰা কিতাপৰ প্ৰতি অনীহাৰ বিষয়ে ভাবি কিছুমান সৰু সৰু কাৰণ বিচাৰি পাইছিলো। কাৰণবোৰ যুক্তিসঙ্গত নহ’বও পাৰে কিন্তু মোৰ মগজুৱে ইয়াকে ঢুকি পাইছিল—

(ক) ঘৰৰ ডাঙৰ সন্তানৰ জন্মদিন। মাক-দেউতাকৰ বাবে কিমান হেপাহৰ দিন। সন্তানৰ লগৰ ল’ৰা ছোৱালী, ওচৰ-চুবুৰীয়া আত্মীয় কুটুম্ব সকলোকে নিমন্ত্ৰণ জনাই বিৰাট ডাঙৰ পাৰ্টীৰ আয়োজন। সকলোৱে দিয়া মৰমৰ উপহাৰবোৰ চাই দেখিলো উপহাৰ বন্ধা ৰং বিৰঙৰ প্ৰেজেন্‌টেশ্যন পেপাৰখনৰ বাদে তাত ভুলক্ৰমেও লিখাৰ উপযোগী এখিলা কাগজো নাই। কিতাপৰ কথা নকলোৱেই বাৰু। বেছিভাগ উপহাৰেই নতুন ডিজাইনৰ জোতা, বন্ধুক, পুতলা গাড়ী আদি।

কোনোৱে যদি ল’ৰাটো বা ছোৱালীজনীৰ বয়সৰ উপযোগী এখন কিতাপ বা লিখাৰ সঁজুলি দিলেহেঁতেন। এই ক্ষেত্ৰত প্ৰধান কৰণীয় মাক-দেউতাককে প্ৰমুখ্য কৰি ঘৰৰ বাকীবোৰ মানুহৰ। কিন্তু মাক-দেউতাকে দিয়া উপহাৰটোৰ কিতাপৰ লগত কোনো সম্পৰ্ক নাই। তেনেহলে সৰুৰে পৰা সেই সন্তানৰ মানসিকতা কোন দিশে ধাৱমান?

(খ) ৫ ছেপ্তেম্বৰ। শিক্ষক দিবস। যাৰ হাতত ধৰি এই বিশাল বিশ্বৰ জ্ঞান-ভাণ্ডাৰৰ পৰা অকণ অকণ জ্ঞান আহৰণ কৰি নতুনৰ দিশত অগ্ৰসৰ হৈছে, তেনে এক পৱিত্ৰক্ষণত আমাৰ অতি শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰুসকলক উপহাৰ দিবলৈ পাহৰা নাই। ইংৰাজী ভাষাত অতি ষ্টেণ্ডাৰ্ড কৈ (নিজৰ বোধগম্য নহ’বও পাৰে) ৰং বিৰঙৰ কাৰ্ডত To Sir, From লিখা কাৰ্ড শিক্ষকসকলে অসংখ্য পাইছে। কিন্তু কোনোৱে দিয়া নাই উকা কাগজ এখিলাও হৃদয়ৰ গভীৰ কোণৰ পৰা নীলা চিয়াঁহীৰে অতি শ্ৰদ্ধা আৰু ভালপোৱাৰে লিখা দুটামান বাক্য। এনে এক পৱিত্ৰ ক্ষণত কিন্তু কিতাপ উপহাৰ দিয়াৰ কথা কাৰো মনলৈ ভুলক্ৰমেও অহা নাই।

(গ) নিজৰ অন্তৰঙ্গ বান্ধৱীৰ জন্মদিন। বহুত সময় ভাবিলো কি উপহাৰ দিম। ভাবি পালো এটা নাইল পলিছ এডাল ৰিবন কিছু প্ৰসাধন সমাগ্ৰী লগতে এটা বাৰ্থডে কাৰ্ড। মূল্য সৰ্বমুঠ ২০০ টকা। তাৰ সলনি মই যদি দিলোহেঁতেন হোমেন বৰগোহাঞিৰ ৪৫ টকা মূল্যৰ ‘আত্মদ্বীপো ভৱ’ কিতাপখন বা ড° প্ৰফুল্ল কটকী অনুদিত ছেমুৱেল স্মাইলছৰ ‘চৰিত্ৰবোধ’ কিতাপখন। কিতাপ পঢ়াৰ সংস্কৃতি এনেদৰেই জানো স্থবিৰ হোৱা নাই?

(ঘ) নতুন শতিকাৰ নৱবৰ্ষ। বন্ধু-বান্ধৱী, প্ৰিয়জন সকলোৰে পৰা উপহাৰ পালো আৰু দিলোও। কিন্তু দুয়োপক্ষৰে আদান-প্ৰদানত কিতাপৰ কোনো স্থান নাছিল। কেৱলমাত্ৰ নতুন

কোম্পানীৰ আটক ধুনীয়া কাৰ্ড কিছুমান যিবিলাক অনিচ্ছাকৃতভাৱেই কিছুদিন আপদালেৰে ৰখাৰ পাছত পেলাই দিয়া হয়। ইয়াৰ পৰিৱৰ্তে কমদামী এখন কিতাপো যদি দিলোহেঁতেন তেনেহলে কোনোবা এজনৰ চিন্তা শক্তিৰ উন্নতি নহ'লহেঁতেন নে ?

(ঙ) অলপ দিনৰ আগতে মোৰ এজন বন্ধুৱে নিজে ভালপাই অনুৰাধা শৰ্মা পূজাৰীৰ 'হৃদয় এক বিজ্ঞাপন' নামৰ কিতাপখন মোক পঢ়িবলৈ দিলে। কিন্তু মই কলো 'কলেজৰ নোট বনাবলৈয়ে সময় নাই, এইবোৰ পঢ়িবলৈ সময় ক'ত।' কিন্তু কলেজৰ পৰা ঘৰলৈ আহিয়েই টি ভিত উপভোগ কৰিলো তিনি ঘণ্টাৰ সস্তীয়া কাহিনী, নৃত্য-গীতে উত্তেজনাৰে পৰিপূৰ্ণ এখন হিন্দী ছবি। মই বাক এই মানসিকতাবে কিতাপ পঢ়াৰ সংস্কৃতি সমাজত প্ৰবাহিত কৰিব পাৰিম নে ?

(চ) আমাৰ সৰু নগৰখনত হোৱা গ্ৰন্থমেলালৈ যাবৰ বাবে সেই দিনা সকলো শিক্ষানুষ্ঠান এক বজাত ছুটি দিলে। আমাৰ

গ্ৰন্থপটোৱে আলোচনা কৰিলো এই ছেগাতে দেখোন হলত চিনেমা এখন চাই আহিব পাবো। কেনে আমাৰ মানসিকতা ?

এয়া আমাৰ মানসিকতাৰ কেইটামান সৰু নিদৰ্শনহে। আমি বাক হেম বৰুৱাৰ সেই কথাশাৰীৰ অৰ্থ উপলব্ধি কৰিছোনে— "সৰস্বতী পূজা কৰি জ্ঞানী হ'বলৈ যত্ন কৰাতকৈ দুখন ভাল কিতাপ পঢ়াটো ভাল। সৰস্বতী পূজাত টকা পইচা খৰচ কৰাতকৈ সেই টকাৰে গাঁৱে-ভূঞা পুথিভঁৰাল সজা ভাল।"

আগতে বহুত ভুল কৰিলো। নৱবৰ্ষক আদৰিবৰ হ'লেই। নতুন বছৰৰ সংকল্প হিচাপে আমি জানো কিতাপ পঢ়াৰ সংস্কৃতি গঢ়ি তুলিম বুলি ভাবিব নোৱাৰো। যাৰ পৰা আমি সময়ে সময়ে বিভিন্ন আন উপহাৰ পাওঁ, তেওঁক দেখোন আমি মৰমেৰে কিতাপ উপহাৰ দিবলৈ (নিজৰ ভালপোৱা কিতাপৰ নাম লিখি) আবদাৰ কৰিব পাবো যাৰ দ্বাৰা আমি এক সুস্থ সৱল মনৰ অধিকাৰী হ'ব

পাৰিম। সকলো পিতৃ-মাতৃয়ে নিজ সন্তানৰ জন্ম দিনত বন্দুক, খেলৰ সামগ্ৰী উপহাৰ দিয়াতকৈ কেতিয়াবা তাৰ বয়সৰ উপযোগী এখন কিতাপ উপহাৰ দি উন্নত চিন্তাধাৰাৰ অধিকাৰী হ'বলৈ প্ৰেৰণা যোগাব পাৰে। প্ৰত্যেক চৰকাৰী কৰ্মচাৰীয়ে পূজাৰ বোনাচ পাওঁতে ঘৰলৈ ল'ৰা-ছোৱালীৰ আদেশ মানি চি ডি অনাৰ লগতে অলপ কিতাপ ক্ৰয় কৰি ব্যক্তিগত পুথিভঁৰাল এটা গঢ়ি তুলি ঘৰটোত এটা নতুনদৰ আনিব নোৱাৰে জানো। সদ্যসমাগু গুৱাহাটীৰ গ্ৰন্থমেলাত তেজপুৰৰ ড° লক্ষ্মী গোস্বামীয়ে ৪০ হেজাৰ টকাৰ কিতাপ ক্ৰয় কৰাৰ কথাৰ দ্বাৰাই আমি উৎসাহিত হ'ব পাৰো।

এই মূহুৰ্তত মোৰ মনলৈ আহিছে বিশ্ববিখ্যাত সাহিত্যিক এলবাৰ্ট হাৰ্ভাৰ্ডে কোৱা এটা কথা ---- "আমি যেতিয়ালৈকে কিতাপতকৈ ছুইংগামত বেছি ধন খৰচ কৰি থাকো, তেতিয়ালৈকে আমি নিজকে সভ্য জাতি বুলি দাবী কৰিব নোৱাৰো।" □□□

অমৃত বাণী

- ❖ খং নকৰিবা, নিজৰেই সৰ্বনাশ হ'ব।
- ❖ অহঙ্কাৰ নকৰিবা, পতন হ'ব।
- ❖ কাকো ঘৃণা নকৰিবা, নিজেই ঘৃণিত হ'ব।
- ❖ কাৰো অন্তৰত আঘাত নিদিবা, ভগৱানে কষ্ট পাব।
- ❖ ফাঁকি নিদিবা, নিজেই ফাঁকত পৰিবা।
- ❖ মিছা কথা নকবা, অবিশ্বাসৰ পাত্ৰ হ'ব।
- ❖ কাকো সন্দেহ নকৰিবা, অশান্তি আহিব।
- ❖ আত্মগোঁৰৰ নকৰিবা, মনোমালিন্য হ'ব।
- ❖ বাজে কথা নকবা, মন চঞ্চল হ'ব।
- ❖ মিছা কথাত কাণ নিদিবা, কৰ্তব্যচ্যুত হ'ব।
- ❖ মান নাচাবা, অপমানিত হ'ব।
- ❖ আকৃতি প্ৰকৃতিত লক্ষ্য নকৰিবা, ভেদভাৱ আহিব।
- ❖ অসৎ সঙ্গ নকৰিবা, চৰিত্ৰ কলুষিত হ'ব।
- ❖ অবৈধ চিন্তা নকৰিবা, মন কুলষিত হ'ব।
- ❖ বীৰ্য্য-শক্তি নষ্ট নকৰিবা, দেহ মন দুৰ্বল হ'ব।
- ❖ অনিত্য সুখ কামনা নকৰিবা, দুখ আহিব।
- ❖ ইন্দ্ৰিয় ভোগৰ লিপ্সা নকৰিবা, বন্ধনত পৰিবা।
- ❖ অযথা সময় নষ্ট নকৰিবা, অনুতাপ ভোগ কৰিবা।
- ❖ কৰ্তৃত্বভিমান লৈ কাম নকৰিবা, জীৱন বৃথা হ'ব।
- ❖ মাক-দেউতাকৰ কথা মানি নচলিলে বিপদত পৰিবা।

ককাইদেউ : হেপাহৰ এবুকু উপচা জোনাক

— লিপি ফুকন

উঃ মাঃ দ্বিতীয় বৰ্গ

শৈশৱৰ জোনগলা ৰাতিবোৰত আকাশৰ বুকুৰ জোনবাইক বেজী এটি খুজিবলৈ শিকাই দিয়া ককাইদেউ, কৈশোৰত ৰঙীন অনুভূতিৰে অনুভৱী হ'বলৈ শিকোৱা ককাইদেউ অথবা যৌৱনৰ প্ৰতিটো পুৰা সাহস আৰু প্ৰেৰণাৰ আৱৰণেৰে আবৰি থকা ককাইদেউ। ককাইদেউ মৰমৰ, ককাইদেউ হেপাহৰ, ককাইদেউ হৃদয় বননিৰ কৃষ্ণচূড়া।

ককাইদেউৰ মৰম আৰু আশ্বাসেৰে ভৰি থাকে প্ৰতিজনী ভগ্নীৰ হৃদয় কোঠালী। ভনীজনীৰ জন্মৰ ক্ষণটোৰ পৰা তাই ডাঙৰ হৈ উঠালৈকে প্ৰতি সময়তে তেওঁ (ককাইদেউ) তাইৰ কাষে কাষে থাকে। তেওঁ তাইৰ ল'ৰালিৰ গোলাপী পুতলাৰ দৰে মুখখনৰ কান্দোনৰ আগ্ৰহী শ্ৰোতা, তাইৰ কোমল কণমানি হাতখন চুই আনন্দিত হোৱা প্ৰথম আত্মীয়, চুলেই দুখ পাব যেন লগা তাইৰ সৰু দেহটোক কোলাত ল'বলৈ হেপাহ কৰা সুহৃদ ভাতৃ। খুনুক-থানাক খোজ কাঢ়ি এদিন ডাঙৰ হোৱা ভনীজনীৰ খেলৰ লগৰীয়া তেওঁ আৰু তেওঁ তাইৰ নিজীৱ কাপোৰৰ পুতলাজনীৰ অসুখত তাইক সহায় কৰা একমাত্ৰ সহায়ক।

ককাইদেউ, প্ৰতিজনী ভগ্নীৰ কৈশোৰৰ দায়িত্বশীল অভিভাৱক। তাইৰ পছন্দ-অপছন্দৰ খবৰ তেওঁ খুউব ভালকৈ ৰাখে। তাইক চাইকেলৰ কেৰিয়াত বহুৱাই ফুৰাবলৈ নিয়ে-চিলা উৰুওৱাৰ বতৰত একেলগে বননিত বহি চিলা সাজে। বাৰিষা বৰষুণৰ পানী গচকে, আবেলি ৰঙীণ পখিলা খেদে। তেওঁৰ পৰাই ভনীজনীয়ে শিকে বন্ধুত্ব আৰু আত্মীয়তাৰ প্ৰথম পাঠ। শৈশৱত তাই দেৱালীৰ কাণ তাল মৰা ফটকাৰ শব্দ শুনি তেওঁৰ হাতত খামুচি ধৰি সাহস পোৱাৰ দৰে গোটেই জীৱন তেওঁৰ ছাঁয়াতেই তাই সাহসী হয়। তেওঁ আজীৱন তাইৰ বাবে সাহসৰ উৎস। শৈশৱত তাইক নিচুকাবলৈ অপৈণত কণ্ঠৰে তেওঁ গোৱা গান, তাই বালিঘৰ

সাজোতে তেওঁ আওবোৱা কবিতাৰ পংক্তি গোটেই জীৱন তাইৰ অন্তৰত বাজি থাকে। তেওঁ তাইৰ প্ৰেৰণা, তাইৰ হৃদয় পঁজাৰ স্থায়ী বাসিন্দা। তাইৰ অন্তৰত আনকি তাইৰ তাইৰ তেজৰ মাজতো তেওঁৰ উপস্থিতি সদায়ে ভনীজনীয়ে উপলব্ধি কৰে। দেউতাৰ গালি, এচাৰিৰ কোব খায়ো তেওঁলোকৰ চুপটি কেতিয়াও শেষ নহয়। তেওঁৰ বুকুত থাকে তাইলৈ মৰম, আন্তৰিকতা, অনুকম্পা আৰু তাইৰ ভালৰ বাবে ভগৱানৰ প্ৰতি প্ৰাৰ্থনা স্বৰূপ তেওঁৰ অন্তৰতো ভনীজনীৰ উপস্থিতি তেওঁ প্ৰতিক্ষণ অনুভৱ কৰে। জন্মৰ পিছতে ভগৱানে তাইক চিনাকী কৰি দিয়া আত্মীয়সকলৰ মাজৰে তেওঁও এজন। চিৰদিন সেই আত্মীয়তাৰ সুবাসে তেওঁক আৰু ভনীজনীক পুলকিত কৰি ৰাখে। দুয়ো দুয়োকে প্ৰতিক্ষণ অন্তৰৰ মাজত কঢ়িয়াই লৈ ফুৰে।

মৰমৰ ভনীজনীৰ ওপৰত তেওঁ কৰ্তৃত্ব বজাই ৰাখি ভাল পায়। তাইক তেওঁ দেউতাকৰ দৰে উপদেশ দিয়ে। তাই তেওঁক সমীহ কৰি চলিলে গৰ্বত তেওঁৰ বুকু ওফন্দি উঠে। খঙত কেতিয়াবা তেওঁ তাইৰ ওপৰত হাতও উঠায়। কেতিয়াবা মৰমত, কেতিয়াবা খঙত তাইক চকিয়ায়, ভুকুৱায়। তাই একো কৰিব নোৱাৰি তেওঁক জোৰেৰে চিকুটে, কেতিয়াবা কামোৰেও। সৰু কালৰে পৰা তাইৰ এই অভ্যাস। তেওঁ তাইৰ চুলিত ধৰি জোকাবিলে তাই খঙত মুখ ফুলাই তেওঁক মাতবোল নকৰা হয়। তেওঁ তাইক ফুচুলাবলৈ মৰমেৰে সাৱটি ধৰে, তাইৰ গালত নাকটো লগাই চুমা এটা দিয়ে। মৰম আকলুৱা ভনীজনীক কেনেকৈ ফুচুলাব লাগে তেওঁতকৈ ভালকৈ চাগে কোনোও নাজানে। তেওঁৰ বাবে তাই সদায় আলসুৱা সেই গুলপীয়া মুখৰ কণমাণিজনীৰ দৰে। তেওঁ তাইৰ হাতত ধৰি চোচৰাই লৈ ফুৰে তাইক, চাহ একাপৰ বাবে ঠেলি হেঁচি পাকঘৰত সোমোৱাই দিয়ে, তেওঁৰ চোলা

পেণ্ট ধুই দিবলৈ তাইক খাটনি ধৰে। তেওঁ বুজি পায়, তাই তেওঁৰ কিমান মৰমৰ, হেপাহৰ। তাইৰ আনন্দতেই তেওঁৰ সুখ, তাইৰ সফলতাত তেওঁৰ সন্তোষ।

তেওঁৰ চকুৰ আগত ডাঙৰ হৈ অহা ভনীজনীয়ে মোখেলা চাদৰৰ মাজত নিজকে সজাই ওলাই যাওঁতে তেওঁ তাইলৈ চাই বয়। নতুনকৈ লিপষ্টিক লবলৈ শিকি তেওঁৰ আগত ধৰা পৰাব পাছত দুই ওঁঠ চেপি ধৰা ভনীজনীক জোকাই তেওঁৰ খুউব ভাল লাগে। এই সম্বন্ধৰ গভীৰতাত তেওঁ মাজে মাজে নিজক হেৰুৱাই পেলায়। ভনীজনীয়ে তেওঁৰ পৰাই বুজি পাই মৰমৰ গভীৰ সেউজীয়াক। এই সম্বন্ধ, বতাহ, কহুৱা শেৰালীৰ দৰেই কোমল। তেওঁ তাইৰ আশাবোৰৰ প্ৰেৰণা, তাইৰ সোণালী সপোন। তেওঁৰ বুকুত সজীৱ হৈ থাকে তাইৰ শৈশৱৰ সবলতাবোৰ। তেওঁৰ মৰমৰ উমেৰে ভৰি থাকে ভনীজনীৰ সমগ্ৰ জীৱন। তেওঁ তাইৰ বাবে আপোন, পূজ্য। তেওঁ তাইৰ সহোদৰ ! কোনোবা ভনীৰ বাবে নিজৰ ককায়েকজন অন্তৰে স্বীকৃতি দিয়া তেজৰ সম্পৰ্ক নথকা আত্মীয় ভাতৃও হ'ব পাৰে। সহোদৰ নহলেও দুয়োৰে ভাবে তেওঁলোকৰ একেজনীয়েই মাতৃ, যাৰ নাম অনুভূতি। কিছুমান পবিত্ৰ, নিষ্কলুষ অনুভূতি। ককাইদেউৰ মৰমৰ মাজত থাকে পিতৃত্বৰ ছাঁয়া, বন্ধুত্বৰ সুবাস, ভাতৃত্বৰ প্ৰেৰণা আৰু নামঘৰৰ (মছজিদ বা গীজাৰ) প্ৰাৰ্থনাৰ দৰে মধুৰ পবিত্ৰতা। ফুটপাথত ভিক্ষা খোজা ভাতৃজনেও নিজৰ ভগ্নীৰ বাবে সকলো কৰিব পাৰে। নিজে খাবলৈ পোৱা কটীৰ টুকুৰাটো তাইৰ মুখত দিব পাৰে। তাতো সেই একেই মৰম, একেই পবিত্ৰতা থাকে ! পাশ্চাত্যতকৈ প্ৰাচ্যত ভাতৃ-ভগ্নীৰ সম্বন্ধক অধিক নিষ্কলুষ বুলি স্বীকৃতি দিয়া হয়। ৰাখী বন্ধনত ভগ্নীয়ে

(২০ পৃষ্ঠাত চাওক)

মোৰ প্ৰিয় পাঁচটা ইংৰাজী কবিতা

কবিতা পৃথিৱীৰ প্ৰাচীনতম সাহিত্য। পৃথিৱীৰ সকলো ভাষাতেই আনবোৰ সাহিত্য সৃষ্টিৰ পূৰ্বে কাব্য সাহিত্যৰেই সৃষ্টি হৈছিল। ইয়াৰ প্ৰমাণ বিভিন্ন সাহিত্যৰ বুৰঞ্জীসমূহে দাঙি ধৰা তথ্যসমূহতেই পোৱা যায়। কবিতা পৃথিৱীৰ অন্যতম সৌন্দৰ্য্য বহনকাৰী উৎস। কবিতা সাহিত্যৰ এক অবিচ্ছেদ্য অঙ্গ আৰু কবিৰ লালিতপুত্ৰস্বৰূপ। কবিতা কবিয়ে যিটো ভাষাতেই নিলিখক কিয় ই তাৰ সৌন্দৰ্য্য নিজৰ মহিমাগুণেই অটুট ৰাখে। বৰং তাৰ সুন্দৰতাত কবিৰ নিজস্বতাৰ বিকাশ ঘটে। কবিতাই ভাষা এটাক প্ৰাণ দিয়ে, তাৰ সমৃদ্ধি ঘটায়। বিভিন্ন ভাষাসমূহৰ মনোৰম কাব্যসাহিত্যত সেই ভাষাসমূহৰ চিৰসেউজ ৰূপ প্ৰকাশ পায়। কবিতাই আনি দিয়ে সেই ভাষাৰ সেই জাতিৰ নিজস্ব চিত্ৰা ধাৰা, কলা-কৃষ্টি, পাৰিপাৰ্শ্বিক পৰিবেশৰ মনোৰম অভিব্যঞ্জনা আৰু বিশেষকৈ কবিৰ সুকোমল অভিযান্ত্ৰিক। কবিতা ব্যক্তিগতৰ পৰা সামাজিক আৰু সামাজিক পৰা সমগ্ৰ বিশ্বৰ সামগ্ৰিক সম্পত্তি পৰিণত হয়। কবিতাৰ বিকাশ সাগৰৰ সৃষ্টিৰ দৰেই। বিন্দু বিন্দু টোপালেৰে সাগৰৰ যেনেকৈ সৃষ্টি হয় বিস্তৃত উপকূল সহিতে তেনেকৈ কবিতাৰ সৃষ্টি আৰু বিকাশ ঘটে ছন্দকৈ মধুৰ ঝংকাৰেৰে।

পৃথিৱীৰ সকলো ভাষাৰ সাহিত্যৰ সোৱাদ লোৱাটো এক অবাঞ্ছনিক ঘটনা। তাতেতকৈ অবাঞ্ছনিক ঘটনা হৈছে সাহিত্য সৃষ্টিৰ সেই নিজস্ব ভাষাটোৰ যোগেদিয়েই সোৱাদ লোৱাটো। কাৰণ জীৱনকালত মহান পাণ্ডিত্যপূৰ্ণ ব্যক্তিৰ বাদে সৰ্বসাধাৰণে চাৰি পাঁচটা ভাষাৰ ভাষাজ্ঞান অৰ্জন কৰাটো সম্ভৱ নহয়। কিন্তু পৃথিৱীৰ ভিতৰতে জনপ্ৰিয় আৰু বিস্তাৰিত ভাষা হিচাপে ইংৰাজী ভাষাটো কম-বেছি পৰিমাণে সকলোৰে বুজে আৰু লিখিব জানে। ইয়াৰ মূলতেই প্ৰবল প্ৰতাপী ইংৰাজ জাতিৰ দুঃসাহস আৰু কৰ্মপ্ৰতিভা।

তেওঁলোকৰ অক্লান্ত কৰ্মপ্ৰতিভা, দক্ষতা আৰু পৰিপূৰ্ণ দূৰদৰ্শিতা গুণে পৃথিৱীৰ ভিতৰতে এক সভ্য জাতি ৰূপে থিয় দিবলৈ সক্ষম হৈছিল। ইংৰাজী ভাষাৰ বিস্তৃত সাহিত্য সম্ভাৰত আমি মহান শ্বেত্ৰপীয়েৰ, ৱৰ্ডচৱৰ্থ, কলেৰিজ, শ্যেলী আদিৰ অমৰ কাব্য সাহিত্যৰ সন্ধান পোওঁ। ইংৰাজী ভাষাৰ বিমোহন সৌন্দৰ্য্যক বিষয়বস্তু হিচাপে লৈ এই কবিসকলে অপূৰ্ব কাব্য সাহিত্যৰ সৃষ্টি কৰিছিল, য'ত প্ৰকৃতিয়ে নিতানতুন সাজেৰে পাঠকৰ সন্মুখত ধৰা দিছিল। সৰুতে পঢ়া ইংৰাজী ৰাইমচবোৰ (যিবোৰ অতি সুৰীয়া) আৰু বৰ্তমানৰ ডাঙৰ ডাঙৰ ইংৰাজী কবিসকলৰ কবিতাত কাব্য সাহিত্যৰ অনন্য ৰূপ মাধুৰীৰ স্বাদ ল'বলৈ সক্ষম হওঁ। কবিতাবোৰ যে কবিত্ব গুণেৰেহে পৰিপূৰ্ণ এনে নহয়। কবিতাবোৰত জীৱনৰ জটিল বহস্য সৰল ভাৱেৰে দাঙি ধৰাও এই কবিসকলৰ অন্য এক বৈশিষ্ট্য, যাৰ কাৰণে আমাৰ মহান কবিসকলেও সেই কবিতাসমূহৰ দুই চাৰিশাৰী সততে উদ্ধৃতি দিয়া দেখা যায়। ইংৰাজী সাহিত্যৰ কাব্যকাননত আদিৰে পৰাই মহান সাহিত্যিকসকলৰ প্ৰভাৱ পৰিছিল। শ্বেত্ৰপীয়েৰৰ ছনেট কবিতাই ৰাণী এলিজাবেথৰ যুগত প্ৰৱল আলোড়নৰ সৃষ্টি কৰিছিল। সেইদৰে উনৈশ শতিকাত উইলিয়াম ৱৰ্ডচৱ্থ, শ্যেলী, জন কীটছ আদিয়ে প্ৰকৃতিক বিষয়বস্তু হিচাপে লৈ মনোৰম কাব্যচৰ্চাৰ পাতনি মেলিছিল।

ইংৰাজী সাহিত্যৰ অন্য সাহিত্য সম্ভাৰৰ লগতে কবিতা মোৰ অতি প্ৰিয়। কবিতাবোৰৰ অসাধাৰণ বিষয়বস্তু, অপূৰ্ব প্ৰকাশভঙ্গী, মৰ্মস্পৰ্শী বৰ্ণনাই হৃদয় পুলকিত কৰি তোলে। প্ৰকৃতিৰ সৌম্য সৌন্দৰ্য্য যেন এওঁলোকৰ কবিতাৰ অবিহনে নিৰলংকাৰ। ইংৰাজী কবিতাৰ লগত পৰিচয় ঘটে পাঠ্যপুথিৰ যোগেদিয়েই। সৰুতেই পাঠ্যপুথিত পঢ়া ইংৰাজী কবিতাবোৰ আজিও অৱচেতন মনেৰে

-পিংকি দাস
সাতক ২য় ক

আঁওৰাই থাকে। কবিতাবোৰ অকল পঢ়ি ভাল লগাই নহয় ইয়াৰ অন্তৰ্নিহিত মূল্যবান সাক্ষ্যই মোক অভিভূত কৰি তুলিছিল। তেনে এটা কবিতাই হৈছে মোৰ প্ৰথম প্ৰিয় কবিতা যিটো মই সপ্ত শ্ৰেণীৰ ইংৰাজীৰ পাঠ্যপুথিত পঢ়িবলৈ পাইছিলো। কবিতাটো হৈছে উইলিয়াম ৱৰ্ডচৱ্থৰ “A Spring Morning” ই নিতান্তই মাত্ৰ দহ শাৰীৰ এটা সৰু কবিতা যদিও কবি ৱৰ্ডচৱ্থৰ বসন্ত কালৰ এটি মনোমোহা পুৰাণ আভাস অপূৰ্ব প্ৰকাশভঙ্গীৰে পাঠকৰ আগত দাঙি ধৰিছিল। কবিতাটোৰ অপূৰ্ব ছন্দই পুৰাণ কুকুৰা ডাকৰ পৰা সৰু নদীখনৰ কাৰ্য্য, চৰাই-চিৰিকতিৰ সুমধুৰ মাত, হৃদয় পানীৰ চিকমিকনি আদি প্ৰকৃতিবনৰ সকলো মাধুৰ্য্য কবিতাটোত কবিয়ে প্ৰতিফলিত কৰিছে। বসন্ত কালৰ সেই ৰ'দালি পুৱাটোত ডেকা বুঢ়াৰ সন্মিলিত কৰ্মৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰিবলৈও কবিয়ে পাহৰাই কাৰণ “The oldest and the youngest/are at work will the strongest. গোটেই কবিতাটোতে এটা সৰল গাঁৱলীয়া ভাৱ প্ৰস্ফুটিত হৈ আছে যাৰ বাবে আজিও এই সৰু কবিতাটো মোৰ মানসপটত জলজল পটপটকৈ স্পষ্ট হৈ আছে। কবিতাটো আৰম্ভ হৈছিল এনেদৰে “The cock is crowing./ The stream flowing/ The small birds twitter,/The lake doth glitter.” সুৰীয়া ছন্দৰ এই অপূৰ্ব অলংকৰণৰ লগতে শেষত কবিতাটোৰ এক নীতি কথা কবিয়ে দিবলৈ পাহৰা নাই। এইটো কবি ৱৰ্ডচৱ্থৰ এক উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য যে তেওঁৰ প্ৰত্যেকটো কবিতাতেই এটা Moral দিবলৈ নাপাহৰে। এই কবিতাটোৰো শেষ শাৰীৰ Moral thought টো আছিল The cattle are grazing./ Their heads never rising,/ There are forty feeding like one. কবিতাটোৰ এনে উপযুক্ত প্ৰকাশ ভঙ্গীতাত অভিভূত নহৈ নোৱাৰি

যে কেনেকৈ কবিগৰাকীয়ে এই সৰল কবিতাটোতেই সুৰুঙা 'লিয়াই মানৱ জাতিৰ বাবে উপদেশ আগবঢ়াইছে। সেয়ে ই মোৰ বাবে নিতান্তই এক মহৎ কবিতা আৰু অন্যতম প্ৰিয় কবিতাও।

মোৰ আন এটা প্ৰিয় ইংৰাজী কবিতা হৈছে অলিভাৰ গল্ডস্মিথৰ "The Village Schoolmaster" নৱম শ্ৰেণীত পঢ়া এই ইংৰাজী কবিতাটো পৃথিৱীৰ ভিতৰতে এটা শ্ৰেষ্ঠ কবিতা। কবিতাটোৰ সৰল বিষয়বস্তু আৰু নিভাঁজ বৰ্ণনা শক্তিয়ে এটা সুন্দৰ কবিতা হিচাপে আত্মপ্ৰকাশ কৰাত সহায় কৰিছে। কবিতাটো এনে চিত্ৰকৰ্ষক যে কবিতাটো পঢ়ি গ'লে কবিয়ে আওপূৰণি জেওৰা বুলি অভিহিত কৰা struggling fence আৰু অপ্ৰয়োজনীয় জোপোহা furz গছে আৱৰি থকা সেই সৰু স্কুলখন, নিষ্ঠাবান গাঁৱৰ শিক্ষকজন আৰু ল'ৰা ছোৱালীবোৰৰে পৰিপূৰ্ণ "noisy mansion" টো চকুৰ আগত কল্পচিত্ৰৰ দৰে ভাঁহি উঠে। কবিতাটোৰ আন এটা আকৰ্ষণীয় গুণ হৈছে সমগ্ৰ কবিতাটোতে বিৰাজ কৰি থকা গাঁৱলীয়া পৰিবেশৰ সৰলতা। কবিৰ কবিতাটোৰ মূল নায়ক সেই গাঁৱৰ শিক্ষকজন কঠোৰ যদিও সমানুপাতিকভাৱে মৰমিয়ালও আছিল যি পলৰীয়া ছাত্ৰৰ কাৰণে ত্ৰাসস্বৰূপ। কবিতাটোত ব্যৱহাৰ কৰা ইংৰাজী ভাষাৰ অপূৰ্ব শব্দচয়নে কবিৰ কাব্যদক্ষতা প্ৰকাশ কৰিছে। কবিয়ে স্কুলৰ চৌহদৰ বৰ্ণনা দিওঁতে প্ৰথমেই সি struggling fence ৰ অৱতাৰণা কৰিছে যি পাঠকৰ মনত নিঃসন্দেহে এক সুন্দৰ চিত্ৰকল্পৰ সৃষ্টি কৰে। কবিতাটোতৰ অগ্ৰগতিৰ লগে লগে পাঠকৰ মনতো সেই গাঁৱৰ বিখ্যাত শিক্ষকজনৰ বিষয়ে জানিবৰ বাবে কৌতুহলৰ সৃষ্টি হয়। আৰু সেইমতে কবিয়েও শিক্ষকজনৰ বিষয়ে পাঠকক জনাবলৈ যথেষ্ট প্ৰয়াস কৰিছে। শিক্ষকজন শিক্ষক হিচাপেই নহয়, এজন শ্ৰেষ্ঠ তাৰ্কিক হিচাপেও গাঁওখনত সুখ্যাতি আছে। তদুপৰি তেওঁৰ মাটিৰ জোখৰ সম্বন্ধে থকা জ্ঞান, বছৰ আৰু ঋতুৰ হিচাপ, আৰু জুলীয়া তেলজাতীয় পদাৰ্থৰ পৰিমাণ কৰাৰ নিৰ্ভুল দক্ষতাই গাঁৱলীয়া হোজা মানুহৰ কাৰণে আশ্চৰ্যকৰ কথা আছিল। তেওঁলোকে ভাবি এই কাৰণেই আচৰিত হৈছিল যে কেনেকৈ এই শিক্ষকজনৰ সৰু মগজুটোৱে সকলোবোৰ কথা জানে। এনে ধৰণৰ ধাৰণাই কবিতাটোত

শিক্ষকজনৰ এক পৃথক ভাবমূৰ্ত্তি গঢ়ি তুলিছে। আনহাতেদি কবিতাটোক আমি এক সমসাময়িক কবিতা বুলি আখ্যা দিব পাৰো কিয়নো কবিতাটোৱে মাত্ৰ এজন স্কুল শিক্ষকৰ বৰ্ণনাই দাঙি ধৰা নাই, ই সেই গাঁৱলীয়া লোকসকলৰ ধ্যান ধাৰণাও দাঙি ধৰিছে। কবিয়ে সেই স্কুল শিক্ষকজন চিনি পাইছিল কাৰণ কবিতাটোত তেওঁ নিজেই কৈছে "I know him well, and every traunt knew." গতিকে কবিয়ে কবিতাটোত সেই সময়ৰ এখন পিছপৰা গাঁৱৰ বৰ্ণনা দিছে যিসকলে বিদ্যালয়ৰ জ্ঞানৰ শিক্ষাৰ প্ৰথম চাপতহে আছিল, যাৰ বাবে শিক্ষকজন তেওঁলোকৰ কাৰণে এক পণ্ডিতপ্ৰবৰ ব্যক্তি হৈ পৰিছিল। অলিভাৰ গল্ডস্মিথৰ ১৭৭০ চনত প্ৰকাশ পোৱা "The Deserted Village" নামৰ দীঘলীয়া কবিতাটোৰ পৰা The Village Schoolmaster কবিতাংশ লোৱা হৈছিল। গতিকে এই শিক্ষকজন সেই Deserted village খনৰ স্কুল শিক্ষক আছিল। কবিতাটো নিঃসন্দেহে ইংৰাজী কবিতালৈ এক অভিনৱ সংযোজন য'ত প্ৰতিফলিত হৈছে ইংলেণ্ডৰ সৰল গাঁৱলীয়া পৰিবেশৰ স্বৰূপ। মই ভাবো এনেকুৱা সুন্দৰ বিষয়বস্তুৰ কবিতা পৃথিৱীৰ সকলো ভাষাতেই ৰচিত হওক য'ত নিহিত হৈ থাকে জীৱনৰ প্ৰাণ প্ৰাচুৰ্য।

মোৰ তৃতীয় প্ৰিয় ইংৰাজী কবিতাটো হৈছে Robert Frost ৰ "Stopping by Woods on a Snowy Evening" এই কবিতাটো মোৰেই নহয়, পৃথিৱীৰ প্ৰায় সকলো প্ৰকৃতিপ্ৰিয় লোকৰে এক প্ৰিয় অনুভূতি। কবিতাটোৰ নামেই শৰীৰৰ সিৰা-উপসিৰালৈকে উল্লেখিত বৰফপূৰ্ণ সন্ধিয়াটোৰ আমেজ নামি যায়। কবিতাটোত বৰ্ণোৱা হিমপূৰ্ণ হাবিখনে বাবে বাবে মনটো এক গহীন পটভূমিৰ অৱতাৰণা কৰে। সূৰ্য্যৰ দীপ্ত কিৰণে সৌন্দৰ্য্য বিলোৱা ফৰকাল প্ৰাকৃতিক মাধুৰ্যৰ বিপৰীতে কবিতাটোত হিমশীতল সেমেকা জলবায়ুৰ এক হৃদয়ভেদী সন্মোহন ভাৱৰ সৃষ্টি কৰে। কবিয়ে কবিতাটোৰ যোগেদি আমাক কবিৰ সেই সন্ধিয়া, হিমশীতল মনোৰম ৰাজ্যত প্ৰৱেশ কৰায়। সন্ধিয়াৰ এনে ব্যতিক্ৰম প্ৰকাশ আমি অন্য কবিতাবোৰত সততে দেখিবলৈ নাপাওঁ। কবিতাটো এক স্নিগ্ধ কবিতা। সন্ধিয়া, হাবিখন আৰু বৰফপূৰ্ণ পৰিবেশে কবিতাটোক এক ত্ৰিভূজাকৃতি সমাবেশৰ

সংযোজন ঘটাইছে। উল্লিগিত তিনিওটা বস্তুৱেই কবিতাটোক সন্ধিয়াৰ উপযোগী নীৰৱ হাবিখনৰ উপযোগীকৈ হিমশীতল পৰিবেশে অভূতপূৰ্বভাৱে এক গহীন সৌন্দৰ্য্যৰ সৃষ্টি কৰে। আৰু এই ত্ৰিভূজাকৃতি প্ৰাকৃতিক সুখমাৰ মাজতেই কবিৰ দায়বদ্ধতাৰ বিয়ৰবস্তুৰে কবিতাটোক পৃথিৱী এক অনুপম কবিতালৈ ৰূপান্তৰিত কৰিছে। বৰাৰ্ট ব্ৰষ্টল অকাট্য উক্তি The woods are lovely, dark and deep/ But I have promises to keep/ and miles to go before I sleep/ and miles to go before I sleep. আৰু বিৰামৰ আগতে আছে মোৰ বহু মাইল যাবলৈ বাকী।

মোৰ চতুৰ্থ প্ৰিয় ইংৰাজী কবিতাটো হৈছে উইলিয়াম হেনৰি ডেভিচৰ Leisure চৈধ্য শাৰীৰ ছনেট কবিতা Leisure য়ে এক সুদূৰপ্ৰসাৰী নতুন মূল্যবোধৰ দিশৰ ওপৰত আলোকপাত কৰিছে। কবিয়ে Leisure বা অৱসৰ সম্বন্ধে এক নতুন ধাৰণাৰ পোষকতা কৰিছে। কবিয়ে সেয়ে কবিতাৰ আৰম্ভণিতেই কৈছে সেইটো কি জীৱন যি আলৈ আত্মকালেৰে ভৰা আৰু য'ত আমি অলপ সময়ো বৈ কিবা এটা একেথৰে চাই উপভোগ কৰিব নোৱাৰো। What is life if full of care. We have no time to stand and stare. কবিয়ে কবিতাটোত এনে কিছুমান বস্তুৰ উদাহৰণ দিছে যিবোৰ সৰ্বসাধাৰণতেই আমাৰ দৃষ্টিত পৰে, কিন্তু সময়ৰ অভাৱত বা যান্ত্ৰিক যুগত নিৰ্দিষ্ট নিয়ম-বন্ধা নীতি মেৰপাকত পৰি আমি সেইবোৰৰ প্ৰকৃত সৌন্দৰ্য্য উপভোগ কৰাৰ পৰা বঞ্চিত হওঁ। সেইবোৰৰ সম্পৰ্কে মুকলিমূৰীয়াকৈ ভাবিবলৈ অৱসৰ নাপাওঁ। কবিয়ে দুৰণিৰ পথাৰত চৰি থকা গৰু আৰু ভেড়াবোৰৰ কথা কৈছে আৰু সিহঁতৰ চৰণীয়া পথাৰৰ সেই মনোৰম দৃশ্য আমি গছৰ তলৰ ছাঁত বৈ উপভোগ কৰিবলৈ সময় নাপাওঁ সদায় ঘৰৰ ওচৰতে গছ গছনিবোৰত পিট পিটাই ফুৰা দুপ্ত কেৰেক্টুৰাটোৰ বননিত লুকুৱাই থোৱা গছৰ ওটিবোৰত কাণুবোৰ বৈ উপভোগ কৰিব নোৱাৰো। জুৰিটোৰ ফটফটীয়া নিৰ্মল পানীত সুৰুযৰ কিৰণৰ চিকমিকনি আনকি সুন্দৰী গাভৰুৰ সৌন্দৰ্য্য উপভোগ কৰিবলৈও আমি অৱসৰ নাপাওঁ। কবিৰ মতে এনেকুৱা এটা জীৱনে কোনো মূল্য নাৰাখে। এনে জীৱনত কেৱল যান্ত্ৰিকতাই পিষ্ট কৰি পেলোৱা জীৱনৰ মুমূৰ্ষ ৰূপটোহে পোৱা যায়। ঈশ্বৰে

প্ৰবন্ধ

এনেকুৱা এখন নন্দন কানন দিছে যি বাবেবহনীয়া প্ৰকৃতিৰ অভূত সুসমা য'ত প্ৰতি খোজে খোজে পোৱা যায়, কিন্তু আমি তাক বাৰে বাৰে উপেক্ষা কৰি সময় কটোওঁ। কবিতাটোত কবি ডেভিচৰ নিজস্ব যাযাবৰী আৰু মুক্ত জীৱনৰ প্ৰভাৱ প্ৰত্যক্ষভাৱে পৰিছে। কবিয়ে নিজেও এনে এটা বন্ধনমুক্ত জীৱনৰহে পোষকতা কৰিছিল। উইলিয়াম হেনৰি ডেভিচৰ বেছিকৈ পঢ়াশলীয়া শিক্ষা নহৈছিলগৈ। তদুপৰি তেওঁ বেছি ভাগ সময়ে ইংলেণ্ড আৰু আমেৰিকাৰ মাজত গৰু ম'হ অনা নিয়াৰ কামত জড়িত নাৱত কাম কৰিছিল। তথাপি তেওঁৰ নিজস্ব কাব্যদক্ষতাৰ গুণতেই এজন ডাঙৰ প্ৰকৃতি কবি হ'ব পাৰিছিল। কবিতাটোত উল্লিখিত কথাবোৰ প্ৰায়বোৰ মানুহৰ জীৱনতেই খাটে। আমাৰ মাজৰ কেইজনে এনেদৰে মুকলিমুৰীয়া জীৱন যাপন কৰিবলৈ সুবিধা পাইছে। প্ৰত্যেক মানুহৰ মনৰ আভ্যন্তৰত এক যাযাবৰী মন লুকাই আছে যাৰ কাৰণে আদিকালৰে পৰা মানুহে এক মুক্ত জীৱনৰ প্ৰতি হাবিয়াস কৰি আহিছে। কবিয়েও কবিতাটোৰ যোগেদি এনে অৱসৰ গ্ৰহণ কৰিবলৈ আহ্বান কৰিছে। জীৱনৰ জড়তাক নেওচি কিছু সময়ৰ বাবে এক মুক্ত জীৱনৰ স্বাদ ল'ব লাগে। কবিতাটোৰ কাব্যিক সৌন্দৰ্য্যইও এক নিৰ্দিষ্ট মাত্ৰা লাভ কৰিছে। ছনেট কবিতাৰ সকলো লক্ষণেই কবিতাটোত সুপ্ৰয়োগ ঘটিছে। কবিতাটোত জটিলতাৰ সলনি এক সৰল নিৰ্ভাজ ইংৰাজী ভাষাত কবিয়ে এক নিৰ্দিষ্ট বিষয়বস্তুক নিটোল ৰূপত বৰ্ণনা কৰিছে। ইয়াতেই কবিতাটোৰ সুন্দৰতা প্ৰকাশ পাইছে।

মোৰ পঞ্চম আৰু অন্তিম প্ৰিয় ইংৰাজী কবিতাটো হৈছে উইলিয়াম বাটলাৰ ইয়েটছৰ “The Lake Isle of Innisfree” কবিতাটো উচ্চতৰ মাধ্যমিকৰ প্ৰথম বৰ্ষৰ ইংৰাজী পাঠ্যপুথিত পঢ়িবলৈ পাইছিলো। এই কবিতাটো অন্যবোৰ কবিতাতকৈ বহু পৰিমাণে পৃথক। কবিতাটোত বাহ্যিক জগতৰ ক্ৰিয়াসমূহৰ বিপৰীতে এক সম্পূৰ্ণ আভ্যন্তৰীণ জগতৰ ভাৱ তৰঙ্গসমূহৰ লগত সন্মিলন।

কবিতাটোত কবিৰ দূৰন্ত গতিসম্পন্ন মনটোৰ এক অদ্ভুত আকুল হাবিয়াসৰ বৰ্ণনা পোৱা যায়। কবিয়ে নিসঙ্গ হৈ গুচি যাব বিচাৰিছে অকলশৰীয়া হৃদ এটি ত থকা দ্বীপ ইনিছফ্ৰীলৈ। কবিৰ এই নিসঙ্গতাপ্ৰিয় দ্বীপৰ হাবিয়াস সম্পূৰ্ণ কাল্পনিক ধাৰণাৰ ওপৰত গঢ়ি উঠা। কবিয়ে নিজৰ এই নিসঙ্গতাপ্ৰিয় হাবিয়াসৰ যোগেদি প্ৰত্যেক লোকৰে মনৰ আভ্যন্তৰীণ কোণত লুকাই থকা এই আকুলতাকে দেখুৱাইছে। প্ৰত্যেকেই চহৰীয়া যান্ত্ৰিকতা পৰিহাৰ কৰি কবিৰ দৰে হৃদৰ মাজৰ ইনিছফ্ৰী দ্বীপলৈ গৈ নিজ ইচ্ছামতে বাঁহ ইকৰাৰ বেৰ সাজি জুপুৰি ঘৰত থকাৰ ইচ্ছা হয়। কবিতাটোত কবিৰ মনসংযোগৰ তীব্ৰতাৰ বলতেই কবিয়ে লগুণৰ পকী ৰাষ্ট্ৰত থিয় হৈ থাকিও ইনিছফ্ৰী দ্বীপৰ পাৰৰ উপকূলৰ বেৰত হৃদৰ পানীয়ে খুন্দিওৱাৰ শব্দ শুনে। কবিৰ সৰল অভিপ্ৰায়ৰ প্ৰকাশভঙ্গী অতি সাৱলীল আৰু সৃজনীমূলক। কবিৰ অন্তৰৰ গভীৰতম কোণত থকা পূঞ্জীত সৃজনীশীলতাক ন শাৰী বিণ খেতিৰ যোগেদি দেখুৱাইছে। কবিৰ কল্পনাবিলাসিতাই কবিক ইনিছফ্ৰী দ্বীপত থাপিত কৰিছেগৈ য'ত কবিৰ যাযাবৰ মনে মৌ মাখিৰ গুঞ্জনৰ মাজত জীয়াই থাকিবলৈ বিচাৰে, য'ত শান্তি নিগৰে ধীৰে ধীৰে এটোপ এটোপকৈ। উইলিয়াম বাটলাৰ ইয়েটছৰ এই কবিতাটোত এক সুদূৰপ্ৰসাৰী দাৰ্শনিকতাৰ ভাৱে ভুমুকি মাৰে। কবিৰ দৰ্শনে কবিক সেই অজান ইনিছফ্ৰী দ্বীপক অন্তৰৰ গভীৰ কোণত ধ্যান কৰাইছে আৰু কবিক বাৰে বাৰে লৈ গৈছে দূৰ সুদূৰৰ সেই নিসঙ্গ দ্বীপটোলৈ। প্ৰকৃতাৰ্থত কবিতাটো কবি ইয়েটছৰ সৰল আকাংক্ষিত ভাৱৰ সম্প্ৰসাৰণ য'ত বৌদ্ধিক আৰু আত্মিক চেতনা লোপ পাই কবি হৈ পৰিছে নিজ কল্পনাতে আপোন মতলীয়া। “The Lake Isle of Innisfree” ইংৰাজী আধুনিক কবিতাৰ এক অন্যতম শ্ৰেষ্ঠ কবিতা।

আগতেই উল্লেখ কৰা হৈছে ইংৰাজী ভাষাৰ সাহিত্য এটা সমৃদ্ধিশালী জাতিৰ সাহিত্য।

ইংৰাজীৰ দৰে বিশ্বভাষাত আজি প্ৰায় সকলো ধৰণৰ সাহিত্যই পৰিপূৰ্ণতা লাভ কৰিছে। পৃথিবীৰ অন্যান্য ভাষাতো ইয়াৰ প্ৰভাৱ সুদূৰপ্ৰসাৰী। ইংৰাজী ভাষাৰ কবিতাই আদিৰে পৰাই পাঠকৰ সুহৃদ সুদ্বী হৈ আহিছে। সমালোচকসকলেও ইংৰাজী ভাষাৰ কবিতাসমূহৰ পুংখানুপুংখকৈ সমালোচনা কৰি অধিক প্ৰায়োগিক কৰি তুলিছে। শ্বেক্সপীয়েৰ, ৱৰ্ডচৱৰ্থ, শ্যেলী আদিৰ কবিতাসমূহ আজিও তাত্ত্বিক লোকসকলে অসীম জনপ্ৰিয়তাৰ মূলতে থকা ৰহস্যসমূহ উদঘাটন কৰিবলৈ গৱেষণা কৰি আছে। ইংৰাজী কবিতাসমূহ মোৰ প্ৰিয় হোৱাৰ বহুতো কাৰণৰ ভিতৰত প্ৰথমেই উল্লেখ কৰিব লাগিব ইয়াৰ অভূতপূৰ্ব বিষয়বস্তুৰ সমাহাৰ। ইংৰাজ কবিসকলৰ হাতত বিষয়বস্তুৰে অসাধাৰণ জনপ্ৰিয়তা লাভ কৰে। তদুপৰি ইংলেণ্ডৰ প্ৰাকৃতিক পৰিবেশেই ইয়াৰ বহুখিনি সমৃদ্ধি ঘটায়। দ্বিতীয়তে কবিতাসমূহৰ কাব্যিক সৌন্দৰ্য্য, অপূৰ্ব শব্দচয়ন, প্ৰকাশভঙ্গীৰ সাৱলীলতা আৰু সৰলতা, যথোপযুক্ত আঙ্গিক আৰু ৰূপকৰ ব্যৱহাৰ আদিয়েই প্ৰধান। উল্লিখিত মোৰ প্ৰিয় পাঁচোটা কবিতাই প্ৰকৃতিৰ লগত সম্পৰ্কযুক্ত। অৱশ্যে কোনোটোত বিষয়বস্তু বেলেগ যদিও প্ৰকৃতিৰ মনোমোহা ৰূপৰ অৱতাৰণা কৰি কবিয়ে প্ৰকাৰান্তৰে কবিতাৰ বিষয়বস্তুৰ লগত সন্মিলন ঘটাইছে। এইবোৰৰ লগতে কবিৰ কাব্যিক দক্ষতাইও কবিতাবোৰত প্ৰত্যক্ষ আৰু পৰোক্ষভাৱে প্ৰভাৱ পেলাইছে।

কবিতা কবিৰ ব্যক্তিগত সৃষ্টি হলেও ইয়েই সৰ্বসাধাৰণ হৃদয়েদি প্ৰবেশ কৰি সমগ্ৰ জাতিৰ সৃষ্টিশীল বস্তু হৈ পৰে। কবিতাৰ মূল বুজা আৰু কবিক সন্মান কৰা এই দুয়োটাই এটা জাতিৰ উন্নতিৰ বাবে এক অন্যতম মাপকাঠি। কবিতা বাংলা ভাষাৰেই হওক বা ৰাচিয়ান ভাষাৰেই হওক, ই বহন কৰে মানৱজাতিৰ সৰ্বকালৰ নিজস্ব ধ্যান ধাৰণাবোৰ যি ফুলৰ দৰেই সুকোমল আৰু বিজুলী তৰঙ্গৰ দৰেই প্ৰভাৱদায়ক। এক কথাত কবিতা মানৱজাতিৰেই এক অবিচ্ছেদ্য অঙ্গ। □□

প্রাক্তন ছাত্রী সমাবেশ ২০০২ শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজ

অনু শৰ্মা

সম্পাদিকা, প্রাক্তন ছাত্রী মঞ্চ

আমি সকলোৰে জানো যে আমাৰ মহাবিদ্যালয় ও বিশ্ববিদ্যালয়সমূহৰ পৰিচালনাৰ বাবে বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগ (University Grant Commission) নামৰ এটা সংস্থা আছে। এই বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ (U.G.C) ৰ সৌজন্যত ১৯৯৪ চনত 'নাক' (NAAC) National Assessment and Accreditation Council নামৰ এটা সংস্থা গঠিত হয়। এই সংস্থাটোৰ মূল উদ্দেশ্য হল ভাৰতৰ উচ্চ শিক্ষাৰ মূল্যায়ণ ও কৃতিত্ব নিৰ্ণয় কৰা।

'নাক' নামৰ এই সংস্থাটোৱে মহাবিদ্যালয় ও বিশ্ববিদ্যালয়সমূহ মূল্যায়ণৰ বাবে বিভিন্ন স্থিৰাঙ্ক ঠিক কৰি লৈছে। বিভিন্ন স্থিৰাঙ্ক সমূহৰ ভিতৰত এটা অন্যতম স্থিৰাঙ্ক হ'ল, শিক্ষানুষ্ঠান বা শিল্পউদ্যোগত সেই মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্র-ছাত্রীৰ অতীতকালৰ হাৰ এখন মহাবিদ্যালয়ৰ কৃতিত্ব নিৰ্ণয়ৰ অন্যতম গুৰুত্বপূৰ্ণ স্থিৰাঙ্ক। নিৰ্দিষ্ট শিক্ষানুষ্ঠানসমূহৰ প্রাক্তন ছাত্রছাত্রী বা অভিভাৱকসকলৰ প্রাক্তন শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰীসকলৰ সমাজলৈ অৱদান কোনোধৰণৰ সিও 'নাক'ৰ দৃষ্টিত গুৰুত্বপূৰ্ণ।

নাক (NAAC) নামৰ সংস্থাটোৱে মহাবিদ্যালয়সমূহৰ নৱমূল্যায়ণৰ ক্ষেত্ৰত প্রাক্তন ছাত্রীসকলৰ অৱদানক গুৰুত্ব সহকাৰে গ্ৰহণ কৰিব বিচাৰিছে। নাক (NAAC) এ প্রাক্তন ছাত্রছাত্রীসকল আৰু শিক্ষানুষ্ঠানৰ মাজত পুনৰ এক সৌহাৰ্দ্যপূৰ্ণ সম্পৰ্ক গঢ় দিব বিচাৰিছে। যিসকল ছাত্র-ছাত্রীয়ে কৃতকাৰ্য্যতাৰে আনুষ্ঠানিক শিক্ষা শেষ কৰিলে বা মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা ওলাই গ'ল, বৰ্তমান বিভিন্ন দিশত প্ৰতিস্থা লাভ কৰিছে, এইখিনিতে তেখেতসকলৰ দায়িত্ব মহাবিদ্যালয়খনৰ প্ৰতি শেষ কৰিব কিবা নাই। তেখেতসকলে বিভিন্ন প্ৰকাৰে

এতিয়াও তেখেতসকলে একালত অধ্যয়ণ কৰা মহাবিদ্যালয়সমূহৰ সামগ্ৰিক উন্নতিত অৰিহণা যোগাব পাৰে।

গতিকে নেচনেল এছেছমেণ্ট এণ্ড এক্ৰিডিটেশ্বন কাউন্সিলৰ নিৰ্দেশনাৰ পৰিপেক্ষিতত আমাৰ মহাবিদ্যালয়েও এক প্রাক্তন ছাত্রী মঞ্চ খোলাৰ কথা চিন্তা কৰিলে আৰু একালৰ প্রাক্তনছাত্রী আৰু বৰ্তমানৰ প্ৰবক্তা হিচাবে এই মঞ্চ পৰিচালনাৰ দায়িত্ব পৰিল মোৰ, আৰু মোৰ ভগ্নীপ্ৰতীম শ্ৰীঅজন্তা বৰা বৰুৱাৰ ওপৰত। মহাবিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষই আমাৰ ওপৰিও আৰু সাতজন সদস্যৰে এখন কমিটি গঠন কৰি দিছিল আমাৰ দায়িত্ব সুচাৰুৰূপে পালনৰ বাবে।

দায়িত্ব অতি গধুৰ হ'লেও চেষ্টাৰ অভাৱ নহলে কৃতকাৰ্য্য অনিবাৰ্য্য, ইয়াকে শিৰোগত কৰি আমি দায়িত্ব পালনৰ পথত অগ্ৰসৰ হ'লো। বিভিন্ন সৰুসুৰা সমস্যাবোৰ আমাৰ মাজতে আলোচনা বিলোচনাৰ মাজেৰে সামধা কৰি, নিৰ্দিষ্ট কমিটিখনৰ দিহা পৰামৰ্শ মতেই আমি আমাৰ প্ৰাৰম্ভিক কাম আৰম্ভ কৰিলো।

আমি বিভিন্ন প্ৰকাৰে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ প্রাক্তন ছাত্রীসকলৰ যোগাযোগ কৰিলো। আনহাতেদি এখন "প্রাক্তন ছাত্রী সমাবেশ" শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজত পাতিবলৈ আয়োজন কৰিলো। আৰু সৰ্বসন্মতিক্ৰমে ২০০২ চনৰ ২৮ ছেপ্তেম্বৰ শনিবাৰৰ দিনটোকে সমাবেশৰ বাবে স্থিৰ কৰিলো।

প্রাক্তন ছাত্রী সমাবেশলৈ আমি যথাসম্ভৱ চেষ্টা কৰি অসমৰ ইমূৰৰ পৰা সিমূৰলৈ সিঁচৰিত হৈ থকা প্রাক্তন ছাত্রীসকলক বা টেলিফোনৰ যোগেদি আমন্ত্ৰণ জনালো, যিসকলৰ লগত যোগাযোগৰ অসুবিধা বাতৰি কাকতৰ যোগেদি

আমন্ত্ৰণী শৰাই আগবঢ়াই সমাবেশৰ সাফল্যমণ্ডিত কৰাৰ ক্ষণ গণিলো।

আমাৰ বহু আকাঙ্ক্ষিত সমাবেশৰ দিনটো অৱশেষত আহিল। গোটেই শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজ এই দিনটোৰ বাবেই যেন বৰ হেপাহেৰে বাট চাই আছিল। বাতিপুৰাৰে পৰা সকলো ব্যস্ত, সকলোৱেই নিজৰ নিজৰ দায়িত্ব পালনৰ প্ৰতি সচেতন। সমাবেশৰ সময় দিনৰ ১১ বজাৰ লগে লগে কলেজ চৌহদ প্রাক্তন ছাত্রীৰে ঠাহৰাই পৰিল। প্রাক্তন ছাত্রীসকলৰ মহামিলনে শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজক পুনৰ এবাৰলৈ যেন মহাতীৰ্থলৈ ৰূপান্তৰ কৰিলে। মনে মনে ভগৱানক ধন্যবাদ জনালো।

প্রাক্তন ছাত্রী সমাবেশৰ কাৰ্য্যক্ৰমণিকা অনুসৰি অসমৰ ইমূৰৰ পৰা সিমূৰলৈ সিঁচৰিত হৈ থকা প্রাক্তন ছাত্রীক লৈ বিশজনীয়া সদস্যৰে এখন কমিটি কৰা হ'ল আৰু আগৰ কমিটিৰ সকলো দায়িত্ব নৱগঠিত কমিটিক অপৰিৱৰ্তিত সিদ্ধান্ত লোৱা হয়।

প্রাক্তন ছাত্রী সমাবেশ শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ বাবে সঁচাকৈয়ে এক অতি স্মৰণীয় দিন। সিদিনাৰ এই সমাবেহত প্ৰায় তিনিশ প্রাক্তন ছাত্রী উপস্থিত আছিল। বহুতে নিজৰ মৰমৰ কলেজখনত পদাৰ্পণ কৰি আনন্দতেই হওক বা বেজাৰতেই হওক নিজৰ আবেগক বাধা দিব পৰা নাছিল। মাইক্ৰফোনৰ আগত থিয় হৈ থকাথুকি মাতেৰে চকুত চকু পানী লৈ নিজৰ মন্তব্যৰ সামৰণি মাৰিছিল। এই দৃশ্যবোৰ আজিও বৰ আন্তৰিকতাপূৰ্ণ আৰু মৰ্মস্পৰ্শী।

শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ বিভিন্ন অভাৱ অভিযোগ শীৰ্ষক বিষয়সমূহেও সমাবেহত ঠাই পাইছিল। গতিকে বহুতো প্রাক্তন ছাত্রীয়েই তেওঁলোকৰ ভাষাত এই মহাবিদ্যালয়ৰ সামগ্ৰিক

উন্নতিৰ দিশত নিজকে নিয়োজিত কৰিবলৈ একপ্ৰকাৰ সংকল্প লৈছিল আৰু আৰ্থিক দিশটো টনকিয়ালৰ বাবে দান-বৰঙণি আগবঢ়োৱাৰ কথা ঘোষণা কৰিছিল। এই খিনিতে এইটো উল্লেখযোগ্য যে সিদিনাৰ এই সমাৰোহত শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজ প্ৰাক্তন ছাত্ৰীমণ্ডলৰ নামত প্ৰায় ২৪ হাজাৰ টকা জমাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি লোৱা হৈছিল। (বৰ্তমান এই টকা সংগৃহীত)

প্ৰাক্তন ছাত্ৰী মণ্ডল শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ কাম এতিয়া পূৰ্ণগতিত আগবাঢ়িছে। এই মণ্ডল বৰ্তমান এক শক্ত পুৰ্জিৰ অধিকাৰী। এই পুৰ্জি

আমি কলেজৰ এক স্থায়ী কামত খটুৱাৰ চেষ্টাত আছে। ইতিমধ্যে প্ৰাক্তন ছাত্ৰী মণ্ডল দুই এগৰাকী ছাত্ৰীয়ে কলেজৰ নামত স্থায়ী চিন ৰাখি কিবা দান বা নিৰ্মাণৰ বাবে আৰ্থিক সহায় আগবঢ়োৱাৰো প্ৰতিশ্ৰুতি দিছে। গতিকে অদূৰ ভৱিষ্যতে এই মণ্ডল যথেষ্ট উন্নতি কৰিব বুলি আশা কৰিব পাৰি।

এই খিনিতে মই আমাৰ কলেজ আলোচনীৰ যোগেদি আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰীসকলক (যি সকলৰ লগত আমি যোগাযোগ কৰিব পৰা নাই) আমাৰ মণ্ডল সভ্যপদ ল'বলৈ টানি অনুৰোধ জনালো।

শেষত মই শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ মাননীয় অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত সোণাবাম বৰুৱা চাৰ প্ৰমুখ্যে যিসকল চাৰ বাহিদেৰে কলেজৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰীমণ্ডল চলাই যোৱাত সহায় সহযোগ আগবঢ়াইছে, তেখেতসকলৰ ওচৰত কৃতজ্ঞ আনহাতে আমাৰ সমীপস্থ শিৱসাগৰ কমাৰ্চ কলেজৰ উপাধ্যক্ষ শ্ৰীযুত আশ্বা চেতিয়া প্ৰমুখ্যে যিসকল প্ৰাক্তন ছাত্ৰীয়ে অনবৰতে আমাৰ লগত থাকি মণ্ডল কাম সুচাৰুৰূপে আগবঢ়াত সহায় কৰিছে তেখেতসকলৰ ওচৰত মই চিৰ কৃতজ্ঞ।

□□□

(১৫ পৃষ্ঠাৰ পৰা)

ভাতৃৰ হাতত ৰাখী পিন্ধাই তেওঁৰ পৰা নিৰাপত্তা বিচাৰে। সেয়া ককায়েক ভনীয়েক অথবা বায়েক ভায়েকৰ সম্বন্ধও হ'ব পাৰে। বায়েকৰ ভায়েকলৈ থকা মৰমৰ দৰে বায়েকৰ প্ৰতিও ভায়েকৰ শ্ৰদ্ধা-সমীহৰ উপৰিও থাকে কিছু ভাতৃসুলভ দায়িত্ব। ভাতৃয়ে ভগ্নীক দিব পাৰে পবিত্ৰ মনেৰে নিৰাপত্তা। ভাৰতীয় ভগ্নীয়ে ভাতৃৰ হাতত ৰাখীৰ সোণালী সূতা পিন্ধাই স্থায়ী কৰিব বিচাৰে দুখন সেউজীয়া অন্তৰৰ গভীৰ সম্পৰ্ক, যি সম্পৰ্কৰ আবেগ প্ৰতি ক্ষণতেই থাকে হৃদয়ৰ কাষে কাষে, মৰমৰ পাহে পাহে। ৰাখী বন্ধন, ভাইফোটা আদি উৎসৱত হয়ত এই সম্বন্ধ গভীৰ হয়, সাগৰৰ দৰে।

খালী দুহাতৰ মুঠি খুলি পোৱা শূণ্যতাৰ দৰে, ভগ্নীক হিয়া উজাৰি মৰম দি শূণ্য হৈ যোৱা অন্তৰৰ ককায়েকজনে ভগ্নীৰ পৰা একো নিবিচাৰে। মাথো অলপ আন্তৰিকতা আৰু আন্ধাৰতেই তেওঁ আশ্বস্ত হয়। অৱশ্যে সকলো ককায়েকে ভনীয়েকক মানুহৰ আগত মৰম নকৰে। তথাপি তেওঁ সদায়েই

তাইৰ বাবে মৰমৰ ককাইদেউ (অথবা কাকা, দাদা, কেকা, ভাইজান ইত্যাদি!) তেওঁ তাইৰ বাবে অদৃশ্যজনৰ পৰা এক আশীৰ্বাদ।

ককাইদেউ ভগ্নীৰ এই সম্বন্ধটোক বহুতো লিখকে নিজৰ কলমেৰে অপূৰ্ব ৰূপ দিছে। ধ্ৰুৱজ্যোতি বৰাৰ 'কালান্তৰৰ গদ্য'ত পোৱা বনদ্বীপ বকুলৰ মৰমৰ গভীৰতাই প্ৰতিজন ভাতৃ-ভগ্নীক নিজকে বনদ্বীপ বকুলৰ দৰে গঢ়িবলৈ প্ৰেৰণা দিব। ককায়েক বনদ্বীপৰ সন্মতি পাইছে ভগ্নী বকুলে নিজৰ প্ৰিয়জনক আপোন কৰি লৈছিল। দূৰত থাকিও দুয়ো দুয়োকে অনুভৱ কৰিছিল। ইজনে সিজনৰ যন্ত্ৰণা, সমস্যাবোৰ নিজৰ মাজত উপলব্ধি কৰিব পাৰিছিল। আকৌ কাঞ্চন বৰুৱাৰ 'অসীমত যাৰ হেৰাল সীমা'ত পোৱা চন্দন এজন সুহৃদ ভাতৃ। যি সহোদৰা নহলেও ভগ্নী চম্পাক প্ৰাণভৰি ভাল পায়। তেওঁ নিজ প্ৰেমসী গৌৰী আৰু ভগ্নী চম্পাক লগত থকা নিজৰ সম্বন্ধৰ কথা এইদৰে ক'ব পাৰে যে "গৌৰী অবিহনে চন্দন অপূৰ্ব কিন্তু চম্পাক বাদ দি তেওঁ আৰু

অপূৰ্ণ হৈ বয়। সচাঁয়ে অতুলনীয়, গভীৰ এই সম্বন্ধ লংকাপতি ৰাৱণে ভগ্নী সুপৰ্ণখাক লক্ষ্মণে কৰা অত্যাচাৰত ব্যাকুল হৈ হুংকাৰ কৰি উঠিছিল। শ্ৰীকৃষ্ণই ভগ্নী সুভদ্ৰাৰ মনৰ খবৰ পাই বন্ধু অৰ্জুনৰ হাতত তাইক গতাই দিছিল। অনাদি কালৰে পৰা এই সম্বন্ধ অনন্য বুলি পৰিগণিত হৈ আহিছে। এই সম্বন্ধ এবুকু অননুভৱ্য অনুৰাগৰ ৰঙীণ কলাজ।

ককাইদেউ, - ভগ্নীৰ জীৱনৰ একাৰ পথৰ জোনাকী। শৈশৱৰ সাধু কথাবোৰ তেওঁৰ বুকুতেই ভনীজনীয়ে সাঁচি থয়, কৈশোৰৰ চঞ্চলতাবোৰ তেওঁৰ দুচকুৰ চাবনিত তাই শান্ত কৰে। তেওঁ তাইৰ জীৱনৰ উমৈহতীয়া চিন্তা। নজনাকৈ নভবাকৈ তাই তেওঁৰ কথাই ভাবে। তেওঁ তাইৰ জীৱনৰ সোণালী সাধু, যাৰ কাষত তাইৰ মৰমে সাৰ পায় গভীৰ টোপনিৰ পৰা, তাইৰ শৈশৱে প্ৰাণ পায় দূৰৈৰ অতীতৰ পৰা। তেওঁ প্ৰতিপল গুণগুণাৰ পৰা এটি চিনাকী সুৰৰ গুণগুণি, যাৰ সৌন্দৰ্য্যই ৰঙীণ কৰি ৰাখে তাইৰ হৃদয় ঘৰৰ প্ৰতিটো কোঠা, যাৰ সান্নিধ্যত মৰম মৰম গোন্ধায় তাইৰ হিয়াৰ পদূলি অতীত, বৰ্তমান নাইবা ভৱিষ্যত।

□□

শান্তি

কম্পৰী বৰগোঁহাই
উঃ মাঃ ২য় বাৰ্ষিক

বহাগে বসন্তৰ সময় জানে
আগমন ঘটে প্ৰহৰীৰ সৈতে এজাক বা-মাৰলীৰ
নাম তাইৰ 'বৰদৈছিল'।
প্ৰতিবছৰে বহাগত মাতৃগৃহলৈ তাইৰ আগমন
নিৰাশাৰ পদূলিত যেন আশাৰ আহ্বান।
সেউজ সপোন সিঁচি যোৱা বহাগে
মোক দি যায় আশাৰ টোপোলা
প্ৰতিবছৰে বৰদৈছিলাই মোক কাণে কাণে কৈ যায়
“প্ৰহেলিকা ত্যাগ কৰা, প্ৰহেলিকা ত্যাগ কৰা
সময় সমাগত, এতিয়া বাস্তৱৰ আগমন হ'ব।”
বহাগ গুচি যায়, বৰদৈছিলোও গুছি যায়

মনত অজানিতে কিছুমান নতুন প্ৰশ্ন উদয় হয়
বহস্যৰ ছাকনৈয়াত মনত নতুন দিগন্তৰ সূচনা হয়।
আছে দিন, যায় দিন
মনত বাজি ৰয় এখনি আশাৰ বীণ।
সংযোগ হয় এটাৰ পিছত আনটো বছৰ
মোৰ মনৰ প্ৰহেলিকা প্ৰহেলিকা হৈয়েই ৰয়
কত বৰ্ষ গ'ল, কিন্তুকিন্তু
মোৰ সপোন, সপোন হৈয়েই ৰ'ল
অৱশেষত দীৰ্ঘ প্ৰতীক্ষাৰ অন্ত পৰিল
এইবেলি বহাগত বৰদৈছিলাই মোলৈ
আঁচলত বান্ধি আনিলে এটি আশাৰ টোপোলা।
মোক কাণে কাণে ক'লে,
“প্ৰহেলিকা ত্যাগ কৰা, প্ৰহেলিকা ত্যাগ কৰা
সময় সমাগত, এতিয়া বাস্তৱৰ আগমন হ'ব।
বাজী আইমাতৃ অত যুগৰ মূৰত আজি গৰ্ভৱতী।”
আশাৰ দিনবোৰ থাউকতে বাগৰিল
নমাহ ওকলি গ'ল, সময় সমাগত হ'ল,
লগন উপস্থিত হ'ল।
আই মাতৃৰ কণ্ঠত এতিয়া প্ৰসৱ যন্ত্ৰণাৰ চিৎকাৰ
ধৰিত্ৰীয়ে সমস্বৰে কৈছে, “সফল হওঁক তোমাৰ যন্ত্ৰণা, অন্ত হওঁক
তোমাৰ দীৰ্ঘ দিনৰ প্ৰতীক্ষা, তুমি লাভ কৰা
অতযুগৰ প্ৰতীক্ষাৰ মাতৃত্বৰ গৌৰৱ।”
অৱশেষত দীৰ্ঘ প্ৰতীক্ষাৰ অন্ত পৰিল
নৱ প্ৰভাতৰ পূৰ্ৱতি কোলাত
আই মাতৃয়ে জন্ম দিলে এটি সন্তান
এক প্ৰহৰণবিহীন সন্তান
নাম তাইৰ “শান্তি”। □

তুমি : প্রেম-অপ্রেমৰ সীমাৰেখা-

মেঘা গগৈ
উঃ মাঃ ১ম বাৰ্ষিক

মোৰ অনুভৱত ৰু-ৰুৱনি তুলি
শিৰাই শিৰাই বৈ গৈছিল স্পৰ্শৰ আনন্দ,
প্ৰথম দিনাৰ
সেইয়ে মোৰ মুঠিমৰা আঙুলিৰ
ভাঁজ খোলা তোমাৰ হাত,
তাৰ পাছৰ প্ৰতিটো পল-অনুপল
আচ্ছন্ন কৰি ৰাখিলে
তোমাৰ সুবাসিত সান্নিধ্যৰ মিঠা গুণগুণনিয়ে।
এজাৰ গছত আকৌ ফুলিল—
কপৌ পাহি আকৌ সৰিল ০০০
মৰমৰ কি অনামী বান্ধোন।
ৰঙা চকুৰ শাসনতো
মোৰ কাঙাল মনে
বিছাৰি পায় জীৱনানন্দৰ “পখীৰ নীড়।”
মোৰ পখিলা খেদা ফুকটো
ৰঙা ফিটাডাল
বাকছৰ তলৰ চুকৰ মোহত বন্দী।
আৰু
আৰু আজি
বসন্তৰ প্ৰথমটো জোঁৱাৰত
উৰি যাব খোজা মনক
মৰমৰ ডেউকাৰে আৱৰি ৰাখিলা,
বাস্তৱৰ সেই অমোঘ সত্যত
ভাঙি পৰিবলৈ নিদিলে মোৰ আলসূৰা মন,

বুজি পালো,
তোমাৰ গাৰ মাখন-কোমল গোন্ধত
মোৰ নোদোকা শৈশৱ
তোমাৰ মৰমেই দিলে
এই সকলোবোৰৰ স্বকীয় অনুভূতি।
নহ'লে সেই ডাঙবিনটো (মোৰ প্ৰথম আশ্ৰয়দাতা)
সলনি নকৰিলেহেঁতেন নে
মোৰ জীৱনৰ প্ৰেম-অপ্ৰেমৰ সংজ্ঞা
নাৰ্ছিছাচৰ দৰে বৃন্তৰ
পৰিধিতে সংকীৰ্ণ হ'লহেঁতেন
ডুখৰীয়া জীৱনৰ কলাজ
তোমাৰ গাৰ চিনাকী গোন্ধত
চিঞৰি উঠে মোৰ বাজায় নীৰৱতাই
মা ! অ' মা !
তুমি মোৰ অসীমৰ সীমা,
মোৰ প্ৰথম প্ৰেমৰ পৰম পূৰ্ণতা। □

অপেক্ষা

বৰ্ণিতা দত্ত
স্নাতক ২য় বাৰ্ষিক

মাথো তোমাৰ বাবেই
মোৰ এই কবিতা
মই এক স্বপ্নহাৰা কবি
হৃদয়ত ৰাখিছো লুকুৱাই কান্দোন,
পথহাৰা যাত্ৰীৰ দৰে বিচাৰি ফুৰিছো দিঠক।
পাইও হেৰুৱাইছো মই
মধুময় ক্ষণ
এইদৰে অজানিতে
অপেক্ষাৰ অন্ধকাৰত, এইদৰে মোৰ
হৃদয়ৰ পৰা হেৰাই যায় দিঠক
তথাপিহেঁতেন, অপেক্ষা কৰো প্ৰতিটো প্ৰহৰ
শত বেদনাৰে ভৰা ব্যথিত জীৱনত
জানোচা ফুলি উঠে
এপাহি দিঠকৰ ফুল। □

এক জীৱন্ত দস্তাবেজ

মুচ্ছনা শৰ্মা
স্নাতক ২য় বৰ্ষ

তুমি আঙুৰাইছিলি

কত সপোনৰ সাজোন ভাঙোনেৰে
কল্পনাৰ সাতোৰঙী ৰামধেনুৰে
কত বাধাৰ সাগৰকো নেওচি
তুমি আঙুৰাইছিলি

তুমি আগবাঢ়িছিলি

তোমাৰ হাতৰ লিহিৰি আঙুলিৰ সৃষ্টিৰে
হৃদয়গ্ৰাহী এটি মাথো আশাৰে
বোৱতী নদীৰ দৰে
বিৰামবিহীন ভাৱে
আনন্দৰ কিৰিলি পাৰি

কিন্তু ???

কিন্তু এইয়া কি ?

এটি মাথো সংঘাতৰ প্ৰচণ্ড শব্দত
বিধ্বস্ত তোমাৰ জীয়া সপোন।

দুচ্কুৰ দুকূল তকা

কিদৰে যাপন কৰো

সেই অভিশপ্ত নিশা।

আজি মাথো সোঁৱৰণী সন্ধ্যা।

এক জীৱন্ত দস্তাবেজ

কুৰি শতিকাৰ। □

প্ৰেম আৰু নিসংগতা

দেবীকা দাস

উঃ মাঃ ২য় বাৰ্ষিক

অকলশৰে আহিছিল তাই

মুঠি মুঠি প্ৰেম দুবাহুত লৈ।

তাইৰ স্নিগ্ধ চাৰনিত মই

মুগ্ধ হৈছিলো।

এপলক নেত্ৰে চাইছিলো তাইক

তাইৰ দুচ্কুৰ নীলাবোৰে মোক

প্ৰেম সাগৰত গভীৰতালৈ টানি

নিছিল।।

প্ৰেমাসিক্ত হৃদয়ে পাহৰিছিল

তেতিয়া

মোৰ অস্তিত্বক, চাৰিওফালে

ওলমি ফুৰা মোৰ নিসংগতাক।

এতিয়া মই বাকবদ্ধ; তাই

যোৱাৰে পৰা।।

নিসংগতাই এতিয়া মোক

উপহাস কৰে;

মই মাথো নিবৰে বওঁ।

দুচ্কুৰ পৰা নিগৰি থাকে মাথো

কুহুমীয়া লোতক।।

কেতিয়াবা হৃদয়ৰ দুৰাৰখন খুলি চাবৰ

মন যায়

কিমানদূৰ বা শিপাইছেগৈ নিসংগতাই

এতিয়া,

মোৰ হৃদয়ৰ অলিয়ে গলিয়ে মাথো

তাইৰেই অস্তিত্ব।। □

মনত পৰেনে অতীতলৈ ?

পল্লবী বৰুৱা
উঃ মাঃ ২য় বাৰ্ষিক

মনত পৰেনে

মৰহি যোৱা ফুলপাহিলৈ ?

(যি পাহি ফুলৰ সুৰভিৰে

সুৰাসিত কৰি তুলিছিল ফুলনিখন)

মনত পৰেনে

উদাত্ত কণ্ঠেৰে 'বন্দে মাতৰম' ধ্বনি তোলা

সেই জনতালৈ

যাৰ কণ্ঠৰ বলত

ঘূৰি আহিছিল

এই দেশৰ স্বাধীনতা

মনত পৰেনে বাক

নৱ নৱ সাজেৰে

বৰ্তমানৰ সমুখত

বাৰে বাৰে ঠিয় হোৱা

ইতিহাসলৈ

মনত পৰেনে অতীতলৈ ?

মনত পৰেনে??

□

অশ্রুপ্লাবিত লগ্ন

অনুসূয়া নাথ
স্নাতক ১ম বাৰ্ষিক

আজি কালি ফুলনিখনত

ফুলবোৰ নাই

নিষ্ঠুৰ বতাহজাকে সেই ৰাতি

ফুলবোৰ টুকুৰা-টুকুৰকৈ

ছিঙি থৈ গ'ল।

ফুলবোৰৰ চকুপানীবোৰ সেইনিশা

গুৰুলা তেজ হৈ জিলিকিছিল

মূক মন্থান্তিক বেদনাত ফুলবোৰে

ছটফটাইছিল সেই নিশা।

সিহঁতৰ কোনো দোষ নাছিল

আশাত সৃষ্টি কৰিছিল

প্ৰেৰণাত সাফল্য লভিছিল সিহঁতে

আৰু

মুছৰ্নাত হালিজালি নাচিছিল মাথো

সিহঁতৰ তৃষ্ণাতুৰ মনবোৰে

আশা কৰি আছিল সেই ৰাতিৰ

কিৰণ ফালি আহিব লগা

ৰাতিপুৱাৰ সূৰ্য্যস্নানলৈ।

কিন্তু—

কালান্তক সমীৰণজাকৰ

ক্ষুব্ধ কোবত তিষ্ঠি থকাটো

সম্ভৱ নহ'ল সিহঁতৰ

গুৰুলা তেজবোৰ

বৰকৈয়ে ওলাই আহিছিল ফুলবোৰৰ □

জোনাক এখন হৃদয়

অনুসূয়া নাথ
স্নাতক ১ম বাৰ্ষিক

জোনাক ৰাতিৰ
নিৰবিচ্ছিন্ন শুভ্ৰতা
কুঁৱলীৰ ডাঠ প্ৰলেপ
আৰু সূৰুজ উঠা দেশত
টোপাটোপে নিয়ঁৰৰ কণা ...
আন্ধাৰক খেদিবলৈ
পৌহৰৰ যো-জা
চন্দ্ৰাবৃত আকাশত
ন-সূৰুযৰ ৰূপ ছয়া ময়া
ন-সূৰুয়ে ভুমুকি মাৰিলে
তথাপিও দেখোন
জোনৰ নিৰবিচ্ছিন্ন গতি।
এইফালৰ অন্য এক জগতৰপৰা
জোনটোৱে
লাহে লাহে গতি কৰিছে
সিপাৰৰ দেশলৈ
সেই দেশতো বিলাব
জোনাকৰ নিৰ্মল শুভ্ৰতা
অনেকৰ মনলৈ
আকৌ আশা আহিব,
প্ৰেৰণা আহিব, উদ্দীপনা আহিব
এক ন উদ্যমৰ স্ফুৰ্তিত
সকলো সাতুৰিব। □

আহাঁচোন এবাৰ

গীতাস্বী দেৱী (নীহা)
স্নাতক ১ম বাৰ্ষিক

উজাগৰিৰ প্ৰতিটো নিশ্বাসেই
একোডাল বিযাক্ত কাঁইটৰ দৰে।
বিক্ৰিবলৈ আহিও বৈ যায়
মোৰ মেলি থোৱা হৃদয় দ্বাৰত।
কাঁইটেও বিক্ৰিব নোৱাৰা মোৰ হিয়াখনি
মাথোন তোমাৰ বাবেই
আহাঁনা কোনো এটা নিজান আবেলিত,
গৰমত গোকোৱা তোমাৰ কাগিজত
আঁকি দিও মোৰ গোলাপী ওঠৰ আভা।
তোমাৰ কৰকমলত যাঁচি দিছো
খাৰ ভাঙি বৈ অহা বহুতো অশ্রু
কপালত আঁকি দিয়া তোমাবেই স্বাক্ষৰ
হিয়াত থাপি থোৱা 'তুমি' আহাঁনা
আহাঁনা এবাৰ মোৰ কাষলৈ।
মন খুলি কথা পাতিম তোমাৰ সৈতে
কথা হ'ম সেই নিজান আবেলিত
সাক্ষৰ হৈ ৰ'ব তোমাৰ ঘামে তিতা শৰীৰ
খোলা হৈ ৰ'ব সদায় মোৰ হিয়াৰ পদূলি। □

প্ৰেম হৃদয়ৰ সুৰসনা বৰষুণ

লিপি ফুকন
উঃ মাঃ ২য় বাৰ্ষিক

সপোনবোৰে মৰমেৰে জোনাক বিচৰাৰ পৰত
হৃদয়ৰ দুৱাৰ খুলি, প্ৰেম সোমাই আহে নীৰবে
বুকুৰ মাজলৈ.... হিয়াৰ অভ্যন্তৰলৈ !
(আকাশত তেতিয়া তৰাফুল ফুলে
মৰমে নাচে উলাহত, অকলে অকলে)
ফুল ফুলিলে, পচোৱা বলিলে প্ৰেমে সাৰ পায়,
প্ৰেমে সাৰ পায় বাৰিষাৰ প্ৰথমজাক বৰষুণত
আকাশৰ বুকুৱেদি যোৰ পাতি চৰাই উৰিলে
প্ৰেমে সাৰ পাই উঠে, গভীৰ টোপনিৰ পৰা।
দুখৰ সঠিক ঠিকনা মাথো প্ৰেমে জানে
প্ৰেম যে আঘোণৰ কুঁৱলীৰ দৰে,
জোনাকৰ পাপৰিৰ দৰে।
(পুৱাৰ কোমল ৰ'দ আৰু সন্ধিয়াৰ গান গোৱা
বতাহজাকৰ বুকুৱেদি, প্ৰেম বৈ আহে মনে মনে)
হৃদয়ৰ মাজত জীয়াই থকা
মৰমৰো বুকুত ঘৰ থাকে প্ৰেমৰ।
হৃদয়ৰ মাজত থাকে এখন আকাশ,
এক সীমাহীন ব্যাপ্তি;
সেই আকাশৰ তলত মানুহৰ অস্তিত্ব।
মানুহৰ অনুভবে অনুভবে
প্ৰেমে গান গায় গুণগুণাই
(মানুহৰ অস্তিত্বক প্ৰেমে বহন কৰে,
প্ৰেমক শ্ৰদ্ধা কৰা সকলহে প্ৰকৃত মানুহ বুলি প্ৰেমে জানে)
প্ৰেম বিশাল পথাৰৰ সেউজীয়া আভা,
হৃদয়ৰ সোণাক বুলীয়া বৰষুণ
(বৰষুণে গান গায় সদায়, প্ৰেম তাৰ সুৰীয়া সুৰ !)

জোনগলা সন্ধিয়াই প্ৰেমৰ সতে কথা পাতে, মনে মনে।
জোনৰ বুকুত লুকাই থকা স্নিগ্ধ জোনাকৰ সতে
প্ৰেমৰ 'ভালপোৱা' বহুত পুৰণি...
জোনটোৱে যে বুজি পায়, প্ৰেমৰ মাজৰ কোমলতাখিনিক
প্ৰেম সপোনৰ আবিৰসনা সোণালী কামনা,
জীৱনৰ সুৰসনা গভীৰ সাধনা,
নাইবা, প্ৰেম হৃদয়ৰ স্বচ্ছ প্ৰতিফলন।
প্ৰেম যে অনুভৱ হৃদয়ৰ,
অনুভৱ মৰমৰ
প্ৰেম হৃদয়ৰ সুৰসনা বৰষুণ
য'ত অনুভূতিয়ে কথা কয়,
মৰমে সুৰ দিয়ে
আৰু ভালপোৱাই গান গায় হৃদয় জুৰাই। □

জোনাক

টুটুমণি বেগম
স্নাতক ১ম বার্ষিক

মাধবী নিশা সমগ্র পৃথিবী যেতিয়া হয় তম্ভালসা
মোৰ আইৰ পঁজাটিৰ উৰুখা চালেৰে
সোমাই আহে এমুঠি জোনাক।
শীতৰ শমনে বিষম কৰি যোৱা আইৰ মনৰ
পথাৰ আৰু

ঠেটুৱৈ ধৰা জাৰে চুৰমাৰ কৰি যোৱা
হৃদয় চোতাল মাধবী ৰাতি জোনাকে
জীপাল কৰেহি।

জোনাকৰ সতে আইৰ সম্বন্ধ -- বৰ গভীৰ।
ব্যস্ত পৃথিবীৰ যান্ত্ৰিকতাই যেতিয়া
নিচুৰ ভাৱে মাৰঘাত কৰি যায় আইৰ
ফুলকোমল সৰলতাত
কৃত্ৰিমতাই যেতিয়া কুটিল হাঁহিৰে কাঢ়ি
নিব খোজে দুনয়নৰ দৃষ্টি
নিসংগ ৰাতি আকাশৰ জোনৰ মিতালীয়ে
তেতিয়া

আইৰ আচলত ধৰি লুকা-ভাকু খেলে
যেন এটি মৰম আকলুৱা শিশু। আৰু
আইয়ে ঘূৰাই পায় জীৱনৰ হেৰাই
যোৱা জোনাকবোৰ।

উৰুখা চালৰ মাজেৰে আইয়ে আকাশৰ তৰা গণে
জোনাক স্নিগ্ধ ৰাতি আৰু মনে মনে
ভাৱে, ইয়াৰ মাজতেই জানো লুকাই থকা নাই
তেওঁৰ নয়নৰ মণি।

জোনাকৰ সতে কথা পাতি থাকোতে তেওঁ কেতিয়াবা
কাষৰ নিদ্রাময় ষোড়শী জীয়েকলৈ চাই
সপোন ৰঁচে এমুঠি নতুন জোনাকৰ।
এৰা- তাইটো এমুঠি জোনাকেই,
যি জীপাল কৰি ৰাখিব তেওঁৰ জীৱনক।
জোনে কাকো হিংসা কৰা শুনা নাই
তেওঁ-আৰু সেয়েই চাগে

সকলো হেৰাই যোৱাৰ পাছতো
তেওঁৰ কাষত দি গ'ল এমুঠি জোনাক
যাৰ স্নিগ্ধতাত তেওঁ সপোন দেখিব পাৰে নতুন দিনৰ।
হয়তু জোনাকে এনেদৰেই জীপাল কৰি
ৰাখে ধূসৰ পৃথিবীৰ বুকু
ঋতুৱে ঋতুৱে সানি নতুন পোহৰ। □

এখন হৃদয়ৰ সন্ধানত

বঞ্জিতা বণিয়া
স্নাতক ৩য় বার্ষিক
বিজ্ঞান শাখা

মোক এখন হৃদয় লাগে

যি বুজিব মোৰ হৃদয়ৰ গভীৰতা।

ফোপোলা সমাজৰ পৰা বহুত কিবাকিবি পালো

মাথো নাছিল তাত সঁচা আন্তৰিকতা।

মোৰ বিশ্বাস

মই দোষী নাছিলো।

কিন্তু;

আদালতৰ কাঠগত থিয় হ'লো।

চিঞৰি চিঞৰি প্রতিবাদ কৰিবলৈ মন গৈছিল

কিন্তু ক'ত

প্রতিবাদৰ ভাষাবোৰ যেন হেৰাই গ'ল

মোৰ শব্দ ভাঙাবৰ পৰা।

ধাৰাসাবে বৈ আহিব খোজা অশ্রুৰ টোপালবোৰো
হঠাৎ শুক হৈ ব'ল।

হয়তো লাজ পালে

নিলাজ সমাজখনৰ আগত উদঙাই দিবলৈ

মোৰ মৌনতাৰ ভাষাবোৰ

সন্দেহৰ ছায়াবোৰে ছানি ধৰিলে

উহঃ কি অসহ্য সেই দৃষ্টি

সকলো শেষ হৈ গ'ল

বৈ গ'ল মাথো

গ্লানি অপযশ।

এয়াই যথেষ্ট.....

হৃদয়খন খুলি খুলি খাবলৈ।

আৰু মই

এতিয়া এখন হৃদয়ৰ সন্ধানত,

যি মোৰ ভগ্ন হৃদয়ত

সমবেদনাৰ প্রলেপ সানিব;

সহানুভূতিৰ নহয়।

যদি মোক বিশ্বাসত ল'ব পাৰা

আহিবা। □

ইণ্টাৰনেটৰ ইতিহাস

— জাহ্নবী গোস্বামী
স্নাতক বিত্তীয় শ

১৯৬৯ চনৰ আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ প্ৰতিৰক্ষাৰ বিভাগৰ অধীনত Advance Research Projects Agency (ARPA) য়ে চাৰিটা কম্পিউটাৰক টেলিফোনৰ মাধ্যমত সংযোগ কৰি ARPANET নামৰ এটা LAN (Local Area Network) প্ৰস্তুত কৰে। ক্ৰমান্বয়ে এই ARPANET ৰ সম্প্ৰসাৰণৰ লগে লগে তথা ইউৰোপীয় নেটৱৰ্কবিলাকৰ সৈতে ইয়াৰ সংযোগ স্থাপন হোৱাৰ পাছত ১৯৮৮ চনত ইয়াৰ দায়িত্ব ভাৰ National Science Foundation (NSF) লৈ হস্তান্তৰ কৰা হয়। NSF ৰ উদ্যোগত আমেৰিকাৰ বিশ্ববিদ্যালয় আৰু গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানবিলাক ARPANET ৰ সৈতে সংযোগ কৰা হয়।

১৯৮০ ৰ দশকৰ পৰাই নেটৱৰ্কটোক ইণ্টাৰনেট হিচাপে বুজোৱা হয়। কিন্তু শীতল যুদ্ধৰ অন্ত পৰাৰ পাছতহে ইয়াৰ জনপ্ৰিয়তা তথা পৰিসৰ বৃদ্ধি হ'বলৈ ধৰে। আমেৰিকাৰৰ উপৰাষ্ট্ৰপতি এলগ'ৰৰ ১৯৯৩ চনৰ ডাটা ছুপাৰহাইৱে পৰিকল্পনাই নেটৱৰ্কটোক বৰ্তমানৰ অৱস্থাত উপনীত কৰাত সহায় কৰে। বৰ্তমান ইণ্টাৰনেট এক বৃহৎ গণতান্ত্ৰিক কম্পিউটাৰ নেটৱৰ্ক। ইণ্টাৰনেট ছচাইটিৰ কাৰ্যবাহী সঞ্চালক এছনী ৰুটক'ফ্ৰিক মতে নেটৱৰ্কটো হৈছে "A creature of unregulated,

highly dynamic computer networking field, not the traditional monopoly telecom environment".

কম্পিউটাৰৰ এই বৃহৎ নেটৱৰ্কটোৰ সৃষ্টিৰ মূলতে আছে 'পেকেট ছুইমিং' নামৰ এক বিশেষ প্ৰযুক্তি। এই পদ্ধতিত তথ্যসমূহ প্ৰেৰকৰ ঠিকনা আৰু লক্ষ্যস্থানৰ ঠিকনা সম্বলিত কিছুমান সৰু সৰু 'খণ্ড'ত বিভক্ত হৈ নেটৱৰ্কত গতি কৰে। ফলত একোটা যোগাযোগৰ পথ বহুতো লোকে একে সময়তে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে। ARPA ৰ ইণ্টাৰনেট সৃষ্টিৰ মূল উদ্দেশ্য আছিল— যিকোনো সম্ভাৱ্য

পাৰমাণৱিক আক্ৰমণে ধ্বংস কৰিব নোৱাৰা এক কম্পিউটাৰ নেটৱৰ্ক গঠন কৰা, যাতে আমেৰিকাৰ প্ৰতিৰক্ষা বিভাগৰ বিজ্ঞানীসকলৰ কাম-কাজত কোনো বাধা নপৰে।

নেটৱৰ্কটোৰ দ্ৰুত বিকাশৰ লগে লগে PC (Personal Computer) বিলাক চিঠি-পত্ৰ লেখিব পৰা বা খেল খেলিব পৰা মেচিনৰ পৰিবৰ্তে এক আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় যোগাযোগ কেন্দ্ৰলৈ ৰূপান্তৰিত হৈছে। এই প্ৰক্ৰিয়াটো ছপাশালৰ আৱিষ্কাৰৰ দৰেই গুৰুত্বপূৰ্ণ আৰু ইয়াৰ প্ৰভাৱ সুদূৰ প্ৰসাৰী। (সহায় লৈ) □

মোৰ মনৰ খবৰ

চালেহা বেগম
স্নাতক ৩য় বৰ্ষ

বহুদিনৰ মূৰত চিন্তাৰ এনে ব্যৱহাৰ
পাই মোৰ মনটো ষোড়শী গাভৰুৰ দৰে চঞ্চল
হৈ উঠিল। ৰাতিপুৱা দহ বাজি যোৱাতো
যেতিয়া মোৰ স্বামী চিন্ময় অৰ্থাৎ মোৰ মৰমৰ
চিন্তা কাৰখানালৈ নগৈ মোৰ ওচৰতে বহি
থাকিল, তেতিয়া মই সুধিবলৈ বাধ্য হ'লোঃ
“আজি অফিচলৈ নোযোৱা নেকি?”

‘সদায়তো অফিচ, কাৰখানালৈয়ে
ব্যস্ত থাকিলো। এদিন নগলোৱে যেনিবা।
কিয় মোৰ উপস্থিতিত তুমি ভালপোৱা নাই
নেকি?’ আবেগৰ সুৰ মিহলি কৰি চিন্তাৰে
ক'লে—’। জোকৰ মুখত চুণ পৰা মানুহৰ দৰে
সচকিত হৈ উঠিলো, ‘নাই, নাই মই আকৌ
কিয় বেয়া পাম?’

অন্তৰ্বেৰে ভাবিলো “তুমি কি জানিবা
চিন্তা! তুমি ওচৰত থকাত মই কিমান ভাল
পাইছো।” লগে লগে সেই মিছাটোলৈ মনত
পৰি গা শিৰীৰি উঠিল। কিমান ডাঙৰ মিছা কথা
এটা চিন্তাৰ পৰা লুকুৱাইছো। কোনোবাদিন গম
পালে যে মই চিন্তাৰ ঘৃণাৰ পাত্ৰী হ'ম। লগে
লগে ডাঃ বিভাস দাসৰ উক্তিৰে মনত পৰি
মনটো নিৰ্ভয় হৈ উঠিল,— “যদি এটা মিছাৰ
আশ্ৰয় লোৱাৰ বাবদ কাৰোবাৰ সুখৰ সংসাৰ
এখন পুনৰ প্ৰতিষ্ঠিত হ'ব পাৰে সেই মিছা
ক'বলৈ মই কোনোদিন কুণ্ঠাবোধ নকৰো,
বৰিতা। তুমিতো জানাই মই মানুহজন কেনে।
চিন্ময়ক মোৰ ওচৰলৈ এবাৰ পঠিয়াই
দিবাছোন।”

ডাঃ বিভাস দাস যিজন মানুহক মই
কোনোদিন চকু পাৰি দেখিব নোৱাৰিছিলো,

যিজন মানুহৰ পৰিচয় মোৰ বাবে এজন ‘মদাহী’
তাতকৈ আন একো নহয় অথচ সেই মানুহজনে
যে মোৰ বাবে ইমানখিনি কৰিব পাৰিব মই
কেতিয়াও ভাবিব পৰা নাছিলো। কিছুমানে কয়
তেওঁ পাগল মানুহৰ চিকিৎসা কৰি নিজেও
মগজুৰ কিছু ভাৰসাম্য হেৰুৱাই পেলাইছে।
কিছুমানে কয় আকৌ তেওঁ গভীৰ অধ্যয়নশীল
আৰু চিন্তাশীল ব্যক্তি। চহৰখনৰ ইটো মূৰৰ
পৰা সিটো মূৰলৈ এজন খ্যাতনামা মনৰ ডাক্তৰ
হিচাপে যি গুজব ওলাইছে তাৰ প্ৰতি মোৰ
অকণো সন্দেহ নাই। মই জানো তেওঁ মোৰ
ব্ৰাণকৰ্তা। গোটেইবোৰ চিন্তাই আউল-বাউলকৈ
জুমুৰি দি ধৰিলেও তেওঁৰ কথা ভবাৰ লগে

লগে ভক্তিত মূৰ দোঁ খাই গ'ল।

আমাৰ জীৱন সুখৰ হোৱাৰ বাবে মই
কিমান কল্পনা কৰিছিলো। অৱশ্যে প্ৰত্যেক
প্ৰেমঘটিত বিবাহ হোৱা দম্পতীয়ে সেইটোকে
বেছিকৈ ভাবে। কিন্তু মোৰ ভাৱবোৰৰ কোনো
ক্ষেত্ৰত কেনা লাগি গ'ল। মই কোনোদিন ভবা
নাছিলো এসময়ৰ মোৰ প্ৰেমিক চিন্তাৰে মোৰ
লগত এনেকুৱা ব্যৱহাৰ কৰিব বুলি। মোৰ
ডিভোৰ্চ হোৱা হ'লেও মই কিজানি অলপ শান্তি
পালোহেঁতেন। কিন্তু সেইটো কৰিব নোৱাৰো
মোৰ একমাত্ৰ সন্তান মাইনাৰ বাবে। মই মোৰ
মনৰ মাজতে ভাবি চালো হয়তো মতা মানুহৰ
জাতটোৱেই এনেকুৱা। কিন্তু বিভাসতো

এনেকুৱা নহয়। অৱশ্যে চিন্তাও তেনেকুৱা নাছিল। তাৰমানে নাৰীৰ মন আৰু মৰম পাবৰ বাবেই প্ৰথম অৱস্থাত পুৰুষে তেনে ৰূপ ধৰে নেকি? যদি মোৰ ধাৰণা সত্য নহয়, তেনেহ'লে কপালৰেই দোষ নেকি? ওহোঁ, ইমান স্বচ্ছল পৰিবেশত ডাঙৰ হৈওতো মই চিন্তক কোনো প্ৰয়োজনৰ দাবী কৰা নাছিলো। তেন্তে মোৰ ভুল হৈছিল ক'ত? আজি চাৰিবছৰৰ আগৰ কথা। যেতিয়া মই একেটা কথাতে আকোৰগোজামি কৰি আছিলো যে চিন্তৰ বাহিৰে কাৰো লগত বিয়াত নবহো, তেতিয়া মোৰ দেউতাই শেষবাৰৰ বাবে কৈ দিছিল, তই আমাৰ প্ৰথম সন্তান হৈ নিজৰ সিদ্ধান্ত যেতিয়া নিজেই ললি আমাৰ ঘৰৰ লগত তই কোনো ধৰণৰ সম্পৰ্ক নাৰাখিব। যদিও মোৰ দেউতা ৰক্ষণশীল আছিল, মা নোহোৱা ঘৰখনত আটাইকেইটা সন্তানক মাকৰ মৰম দি ডাঙৰ-দীঘল কৰি তেনে মন্তব্য দিয়াটো কোনো অস্বাভাৱিক নহয়। তাৰোপৰি দেউতাই চিন্তক বেয়া পোৱাৰ প্ৰথম কাৰণ চিন্ত ব্যৱসায়ী, আৰু দ্বিতীয়তে, চিন্তৰে নিজৰ ঘৰৰ অসম্মতত বিয়া কৰাবলৈ ওলাইছে। এবাৰ বিভাসে মোক বিবাহ কৰোৱাৰ বাবে দেউতাৰ ওচৰত প্ৰস্তাৱ দিছিল। মই এই কথা শুনি বিভাসক মোৰ আৰু চিন্তৰ মাজত থকা সম্পৰ্কটোৰ বিষয়ে আটাইখিনি কথাই ভাঙি-পাতি কৈছিলো। মোৰ কথাৰ উত্তৰত বিভাসে কৈছিল – 'চোৱা বৰিতা। তোমাৰ ওচৰত বিবাহ প্ৰস্তাৱ দিয়াই নহয়, বহুদিনৰ পৰাই তোমাক ভালপাই আহিছে। এতিয়াও, আৰু আগলৈও মই তোমাকেই ভালপাই যাম। জীৱনত যদি তোমাৰ কিবা কামত আহিব পাৰো জনাবা, প্ৰকৃত বন্ধু হিচাপে।' সঁচাই তেওঁৰ কথা ৰৈ গ'ল। মানুহজনে আজিলৈকে বিয়া নকৰালে। মানসিক বিকাৰগ্ৰস্ত মানুহবোৰক চিকিৎসা কৰিয়েই জীৱন কটালে।

ইফালে চিন্ত আৰু মই এদিন কোৰ্ট মেৰেজ কৰালো, যাৰ বাবদ মোৰ ঘৰখন ত্যাগ

কৰিব লগা হ'ল। চিন্তৰ ঘৰখনেও আমাক গ্ৰহণ নকৰাৰ বাবে চিন্তৰে নিজাকৈ শিলংত সজা সৰু ঘৰটোতে আমাৰ দাম্পত্য জীৱনৰ পাতনি মেলিছিলো। চিন্তৰ মৰমৰ মাজতে মই সম্পূৰ্ণভাৱে নিজৰ ঘৰখন তথা নিজকে পাহৰি গৈছিলো। চিন্তৰে সৰু-সুৰাকৈ ব্যৱসায় আৰম্ভ কৰি এটা বছৰ পাৰ কৰি দিছিল। চিন্তৰে কোনো এটা মুহূৰ্ততো মোক অকলশৰে থাকিব নিদিয়। মোৰ অনিচ্ছাসত্ত্বেও কাম কৰা মানুহ এজনী ৰখাইছিল। কেতিয়াবা মই সুধিছিলো, 'তুমি ইমান মৰম বাৰু মোক কিয় কৰা? যদি কেতিয়াবা পাহৰি যোৱা, জানা, মই পাগল হৈ যাম?'

'তাৰ আগতে মই মৰি যাম। তুমিয়েইতো মোৰ একমাত্ৰ মনৰ মানুহজনী। মই কি লৈ জীয়াই থাকিম কোৱা।' মোৰ মুখৰ ফালে চাই থকা-থুকি মাতেৰে চিন্তৰে কৈছিল।

মই মুখত সোপা মাৰি ধৰিছিলো।

আমাৰ বিয়াৰ এবছৰ পাছত শাহুআইৰ অনুৰোধত আমি নিজা ঘৰলৈ আহিছিলো। ইমানবোৰ ব্যৱসায় কাৰখানা অকল মায়ে যাব নোৱাৰে। মানুহ ৰাখিলেও লোকচান হয়। তাৰোপৰি ঘৰৰ একমাত্ৰ লৰা হিচাপে চিন্তৰ এটা দায়িত্বও আছে। মই যিমানদূৰ পাৰো ঘৰখনক আপোন কৰি ল'ব বিচাৰিছিলো, কিন্তু ঘৰখনে মোক যেন তেতিয়াও সহজভাৱে ল'ব পৰা নাছিল। আৰু লাহে লাহে চিন্তাও সলনি হৈ আহিল। চিন্তৰ এই পৰিৱৰ্তনৰ কাৰণ মই ব্যস্ততা বুলিয়েই ভাবিছিলো। আজিকালি চিন্তৰে টোপনিৰ সময়খিনিৰ বাহিৰে ঘৰত নেথাকে। ৰাতি আহি ভাত খায়েই টোপনিত পৰে। মোৰ সুবিধা অসুবিধা কথা শুনিবলৈ যেন অৱকাশেই নাই। দিনে দিনে চিন্তৰ অনুপস্থিতিৰ সুযোগ লৈ পিছলৈ চিন্তৰ আগতেই মোৰ শাহু আৰু ননদে কটু ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ ধৰিলে। কেতিয়াবা কাৰখানাৰ পৰা ৰাতিও চিন্ত উভতি নাহে। এই বিষয়ে সুধিলেও বেয়াকৈ কয়। আটাইবোৰ আলোচনা মাকৰ লগত পাতে,

কেতিয়াবা শাহুৱে কৰা ব্যৱহাৰৰ কথা জনালেও কই 'মা কিমান দিন জীয়াই থাকিব? থকা দিনকেইটাত তুমি শুনিবই লাগিব। আমাৰ এই অৱস্থা মাৰেইতো। একমাত্ৰ দান।'

তাৰ পিছত আমাৰ জীৱনলৈ আহিল মাইনা। মাইনাৰ জন্মৰ আগৰ সময়খিনি যে মই কেনেকৈ পাৰ কৰিলো মইহে জানো। আনকি মাইনা জন্মৰ সময়তো এবাৰ মোৰ খবৰকে নকৰিলে। কি দোষ বাৰু কৰিছিলো যাৰ ফল আজি মোৰ সন্তানটোৱে ভুগিব লগা হ'ল। শিশুটি ডাঙৰ হৈ অহাৰ লগে লগে চিন্ত আৰু মোৰ মাজৰ সম্পৰ্কটোৱে শিশুমনত বেয়া ধৰণে প্ৰভাৱ পেলাব সেই কথা ভাবি মই চিন্তিত হ'লো। কাম-কাজ কৰিবলৈ বাদ দি দিলো। কাকো মাতিবৰ মন নোযোৱা হ'ল। মোৰ মানসিক অৱস্থাৰ কথা ভাবি ঠিৰাং কৰিলো যে বিভাসৰ ওচৰলৈ যাব লাগিব।

বিভাসক মই এটা এটাকৈ আটাইবোৰ কথা ক'লো। বিভাসে মোক ক'লে, 'তুমি চিন্তা নকৰিবা, বৰিতা। মই কোৱা মতে কাম কৰা। মই হাতত লৈছো যেতিয়া সকলো সমাধা হৈ যাব।' বিভাসে কোৱাৰ দৰে মই অভিনয় কৰি গ'লো। নিজৰ দুখবোৰ নিৰ্মূল কৰিবলৈ, চিন্তক আগৰ অৱস্থালৈ ঘূৰাই আনিবলৈ আৰু মাইনাৰ ভৱিষ্যতৰ সুৰক্ষাৰ বাবে মই নিজকে পাগলী সজাব লগা হ'ল। মোৰ অৱস্থাটোৱে ঘৰখনক টলাব নোৱাৰিলেও চিন্তক কিন্তু কঁপাই তুলিলে। এদিন বিভাসে চিন্ময়ক লগ ধৰিলে। তোমাৰ সান্নিধ্যৰ অবিহনে তোমাৰ পত্নীৰ মানসিক অৱস্থা কেতিয়াও ঘূৰাই আনিব পৰা নাযাব। তাই মানসিকভাৱে খুবেই অস্থিৰ আৰু ভাৰাক্ৰান্ত। আনকি মিছাকৈ প্ৰেছক্ৰিপচন বনাই মোৰ মানসিকতাৰ বিষয়ে চিন্তক সচেতন কৰি দিলে আৰু এনেকৈ থাকিলে যে এদিন মোৰ মৃত্যু অৱশ্যম্ভাৱী তাক জনালে। কেইদিনমানৰ পৰা চিন্তৰ পৰিৱৰ্তন সঁচাকৈ মন কৰিবলগীয়া। ভগৱান! মই জানিশুনি চিন্তৰ প্ৰতি যি পাপ

(৩৩ পৃষ্ঠাত চাওক)

অজান বেদনা

ৰূপাঞ্জলী গগৈ
উঃ মাঃ ২য় বৰ্ষ

আজি বিদিশাৰ জন্ম দিন। হোষ্টেলৰ সকলোবিলাক ছোৱালীয়ে তাইক শুভেচ্ছা জনাইছে। তথাপি তো তাইক কিবা এটা অজান দুখে আৱৰি ধৰিছে। বিদিশাই ভাবিছিল আজি তাই কিবা এটা শুভ সংবাদ পাব। কিন্তু কিয়? কিয় আজি তাইৰ মনতো দুখেৰে আগুৰি ধৰিছে। তাই ৰাতিপুৱাই অনামিকাৰ লগত দ'ললৈ গৈ চাকি এগছি দিলেগৈ। কিন্তু তাই ঘূৰি আহি যেতিয়া জানিব পাৰিলে যে তাইক বিচাৰি কোনো অহা নাই তেতিয়া তাইৰ মনটো আৰু দুখেৰে ভৰি পৰিছিল। প্রত্যুষতো তাইৰ ওচৰলৈ আহিব লাগিছিল। কিয় সি তাইৰ জন্ম দিন পাহৰিলে নেকি? সিতো কোনোদিন তাইৰ জন্ম দিন নাপাহৰে। তেন্তে আজি কিয় অহা নাই।

“বিদি, বিদি” – হঠাৎ অনামিকাৰ মাতত বিদিশাৰ চিন্তাৰ সূতাডাল চিগি পৰিল। “কিয় তই আজি কলেজলৈ নাযাৱ নেকি? ইমান সময় যে এনেদৰে বহি আছ, ঘৰলৈ মনত পৰিছে নেকি?”

“নহয় অ’ অনা। তইতো মোৰ সকলো কথা জান। দেখিছই আজি মোৰ জন্ম দিন। প্রত্যুষ ইমান পৰেতো আহিব লাগিছিল।

“সি তোৰ জন্ম তাৰিখ পাহৰিলেবা। নহলেতো আহিলহেঁতেন।”

“সিতো মোৰ জন্ম দিন কেতিয়াও নাপাহৰে।” বিদিয়ে টেবুলত থকা ঘড়ীটোলৈ চাই দেখিলে সময় চাৰে আঠ বাজিল। অনামিকালৈ চাই ক’লে—“অনা, কলেজলৈ ওলা।” তথাপি তো বিদিশাৰ মনতো কিবা খালি লাগিছে।

কলেজত ইটোৰ পাচত সিটোকৈ তিনিটা ক্লাচ হৈ গ’ল। কিন্তু প্রত্যুষ তেতিয়াও অহা নাই। চতুৰ্থ ক্লাচটো কৰি এটা ক্লাচ অফ থকাত তাই কমনৰুমৰ ফালে খোজ ল’লে। তেনেতে তাইতকৈ তলৰ বেট্‌চৰ এজনী ছোৱালীয়ে আহি ক’লে—

“বিদিবা, তোমাৰ বাবে এজন ল’ৰাই কেণ্টিনৰ সন্মুখত অপেক্ষা কৰি আছে।”

বিদিশাই খৰখেদাকৈ কেণ্টিনৰ ফাললৈ যায়। তাই গৈ দেখে কেণ্টিনৰ ওচৰত প্রত্যুষ বৈ আছে। তাৰ হাতত এটা ফুলৰ থোপা।

“বিদি” বুলি কৈ ফুলৰ থোপাটো বিদিশাৰ ফালে আগবঢ়াই দিয়ে। ‘আজি কিমান সময়লৈকে ক্লাচ আছে?’

“এক পঞ্চমিচলৈকে আছে।”

‘ক্লাচ শেষ কৰি মোৰ কাৰণে অলপ বৰা। তোমাক এটা কথা ক’বলৈ আছে। এতিয়া মই অলপ বজাৰ কৰি আহো।’ এই বুলি প্ৰত্যুষ গুচি গ’ল।

প্ৰত্যুষ যোৱাৰ ফালে বিদিশাই একেধৰে চাই আছে। প্ৰত্যুষৰ লগত বিদিশাৰ চিনাকি হৈছিল এটি সাংস্কৃতিক সন্ধিয়াত। যোৰহাটত বিদিশাৰ পেহীয়েকৰ ঘৰ আছে। তাত থাকোতে তাই এটি সাংস্কৃতিক সন্ধিয়াত গান গাইছিল। তাত দৰ্শক বহুত হৈছিল। সেই দৰ্শকসকলৰ মাজতে আছিল প্ৰত্যুষ আৰু তনুজ। তনুজ তাইৰ পেহীয়েকৰ পুতেক। তনুজ আৰু বিদিশা প্ৰায় সমবয়সীয়াই হ’ব। প্ৰত্যুষ তনুজৰ লগৰ। বিদিশাই যেতিয়া গান গাই মঞ্চৰ পৰা নামি আহিছিল, তেতিয়া তনুজে এটা ল’ৰাক টানি লৈ আহিছিল তাইৰ ওচৰলৈ।

“এই প্ৰত্যুষ, এই বান্দৰীজনী হ’ল মোৰ ভনী আৰু জান (বিদিশা), এয়া মোৰ সহপাঠী প্ৰত্যুষ।”

দুয়োৰে দুয়োৰো প্ৰতি নমস্কাৰ জনালে।

“এইজনীৰ ঘৰ হ’ল শিৱসাগৰত।” তনুজে বিদিশাৰ কথা একেৰাহে কৈ গ’ল।

“আপোনাৰ ঘৰ?” বিদিয়ে লাহেকৈ সুধিলে।

“যোৰহাটতে।”

খন্তেক সময়ৰ বাবে সকলো নিৰৱ। বিদিশাই মানুহে ঠাঁহ খাই থকা বভাৰ ফাললৈ চাই পঠিয়ালে। কিন্তু প্ৰত্যুষৰ চকু বিদিশাৰ মুখত।

সিহঁতে মনে মনে থকা দেখি তনুজে প্ৰত্যুষক উদ্দেশ্য ক’লে—

“অই প্ৰত্যুষ, তই তাইক একো

নোসোধ নেকি?”

“সুধিবলৈনো তুমি কিতো থলা। মোৰ সকলোবোৰ কথা কৈয়ে দিলা দেখোন। লগতে এটা সহকাৰী শব্দও লগালা।”

“বান্দৰী, নহয় জানো?” এই বুলি তনুজে বিদিশাৰ চুলিখিনিত ধৰি টানি দিলে।

এয়াই প্ৰত্যুষৰ লগত বিদিশাৰ চিনাকি। তাৰ পাচৰ পৰাই প্ৰত্যুষে বিদিশাক কেতিয়াবা কেতিয়াবা লগ ধৰে। প্ৰত্যুষে শিৱসাগৰৰ কৰ্মাচ কলেজত পঢ়ি আছে। লাহে লাহে দুয়োৰো মাজত বন্ধুত্ব গঢ়ি উঠিল। বন্ধুত্ব বাগৰি গ’ল প্ৰেমলৈ।

বিদিশাৰ ক্লাচ শেষ হ’লত গেটৰ ওচৰলৈ আহি অনামিকাক ক’লে—

“অনা, আজি প্ৰত্যুষে মোক ক্লাচ শেষ হোৱাৰ পাচত অলপ বৰলৈ কৈছে। তইও বনা অলপ সময়।

“মই বব নোৱাৰিম, বিদি। লগৰ কেইজনীমানৰ লগত এতিয়া মই বমা চাৰৰ ঘৰলৈ যাম আৰু এটা টিউচন ঠিক কৰি আহিম।” এই বুলি অনামিকা গ’লগৈ।

যথা সময়ত প্ৰত্যুষ আহি পালে। বিদিশাই ক’লে—

“ইয়াত নহয়। বলা কৰবাত অলপ বহি লওগৈ।”

দুয়ো দিশহাৰা ভাবে গৈ পাৰ্ক পালেগৈ। বাটত যাওঁতে বিদিশাৰ মনত পৰিছিল সমীৰলৈ। সমীৰৰ লগত তাইৰ চিনাকি হৈছিল এটি কবিতাৰ যোগে। আলোচনী এখনত পোৱা কবিতাটো পঢ়ি ভাল লাগিলত ঠিকনাতো বিদিশাই লিখি ৰাখিছিল। অনামিকাই তাইৰ বহীখন অন্যমনস্ক ভাৱে মেলোতেই ঠিকনাটো চকুত পৰিছিল।

“বিদি, এইটো কাৰ ঠিকনা?”

“এজন কবিৰ। মানে আলোচনী এখনত কবিতা এটা পঢ়ি ভাল লাগিলত ঠিকনাটো লিখি ৰাখিলো।”

“অনা, মই এই কবিজনলৈ এখন চিঠি

লিখিছো। চাবি নেকি কেনে হৈছে।”

“দে বাক।”

শ্ৰদ্ধেয়

সমৰীণ বৰুৱা,

আপোনাৰ কবিতা পঢ়ি সঁচাই ভাল লাগিল। আপোনাৰ কবিতাৰ ভাষা সিমান সহজ নহয় যদিও কবিতাটো পঢ়ি কিবা এক ৰসাল ৰসাল ভাৱ অনুভৱ হয়। নাজানো আপুনি কবিতা ৰচিবলৈ নদীৰ পাৰৰ নিৰ্জনতা বিচাৰে নে নিশাৰ জিলিৰ মাতৰ লগত মিহলি হৈ নিৰ্জনতা বিচাৰে। কবিতাটো পঢ়ি এনে লাগে যেন নিজৰ অন্তৰৰ কোনোবাখিনিত থকা খালী ঠাই পূৰাবলৈ মনৰ আবেগত লিখা এক কৰুণ কাহিনী। কবিতাটো যেন পুৰাৰ ডাঠ কুঁৱলি ফালি ওলাই অহা তেজ ৰঙা বেলিটোহে। আপোনাৰ কবিতাৰ পঢ়ি মোৰ মনত কিবা এক অজান বেদনাই খুন্দা মাৰে। বেছি নিলিখো। পুনৰ কবিতা পঢ়িবলৈ পোৱাৰ আশাৰে।—
— বিদিশা।”

এইদৰে চিঠিৰ আদান-প্ৰদান দুয়োৰো মাজত হ’বলৈ ধৰিলে। লাহে লাহে ‘আপুনি’ শব্দটো ‘তুমিলৈ’ পৰিৱৰ্তন হ’ল। প্ৰথমে বন্ধুত্ব গঢ়ি উঠিল। বন্ধুত্বৰ পৰা পৰিৱৰ্তন হ’ল প্ৰেমলৈ।

“অই, তইত দুয়োজনীয়ে ইয়াত কি কৰিছ?”

“চিঠি এখন ডাকত দিবলৈ আহিছো। তুমিনো ইয়াত কৈলে।

“ইয়াত অলপ কাম আছে।”

“বাকু প্ৰত্যুষ, তুমি এটা কাম কৰি দিয়ানা?”

“কি কামনো ওলাল।”

এই খামটোৰ ওপৰত ঠিকনাটো লিখি দিয়ানা। এই বুলি বিদিশাই ঠিকনাটোৰে সৈতে খামটো প্ৰত্যুষৰ ফালে আগবঢ়াই দিলে।

সি ঠিকনাটো পঢ়ি লৰালৰিকৈ লিখিবলৈ ল’লে।

‘এই ৰবা।’ অনামিকাই মাত

লগালে।” তুমি যে বাঁও হাতেৰে লিখিব পাৰো
বুলি কোৱা নহয়। লিখাচোন চাওঁ।

“বাওঁহাতেৰে মই কিছুমান বিশেষ
কথাহে লিখো।” এইবুলি প্ৰত্যুৰে খচ্‌খচকে
ঠিকনাটো লিখি ক’লে—

“লোৱা এইখন। মই যাওঁ” বুলি
ওলাই গ’লগৈ।

“কি যে ল’ৰা এইটো। যাওঁ বুলিয়ে
ওলাই গ’লগৈ।

সেই দিন ধৰি বিদিশাই প্ৰত্যুৰক লগ
পোৱা নাই।

“এই বিদি, কি ভাবিছা। বহা
ইয়াতে।”

প্ৰত্যুৰৰ মাততহে বিদিশাৰ চেতনা আহিল। তাই
প্ৰত্যুৰৰ ওচৰতে বহি পৰিল। প্ৰত্যুৰে চাই
পঠিয়ালে দূৰলৈ। বিদিশাইও চাই আছে অন্য
এফালে। দুয়ো নিৰৱ।

প্ৰত্যুৰেই প্ৰথমতে নিৰৱতা ভংগ
কৰিলে।

“বিদি”

“ওঁ”

“কি ভাবিছা ? তুমি নিশ্চয় ভাবিছা
আজি মোৰ ঠাইত সমীৰণ হোৱা হ’লে ভাল

লাগিলহেঁতেন।”

“তুমি কেনেকৈ জানিলা।”

“কিয় সিদিনা তুমি নিজেই ঠিকনা
লিখিবলৈ দিছিল। দেখোন। আৰু কবিতা
নিলিখিলেও কবিলিলাকৰ নাম নাজানো বুলি
ভাবিছা নেকি ?”

বিদিশা নিমাত। আজি প্ৰত্যুৰৰ ঠাইত
সমীৰণ থকাহলে সঁচাই ভাল লাগিলহেঁতেন।
কি হৈছে আজি এইবোৰ। তাইতো আজি কিবা
ভাল খবৰ পাব বুলিহে ভাবিছিলে। তাই ঘূৰি
চাই দেখে প্ৰত্যুৰে বাওঁহাতেৰে কিবা লিখি
আছে। সি কি লিখিছে বাকু এই সময়ত। সিতো
বাওঁহাতেৰে কিছুমান বিশেষ কথাহে লিখে।

“বিদি”। প্ৰত্যুৰৰ মাততহে বিদিশাৰ
তন্ময়তা ভাগিল।

“কি ক’বা।”

“লোৱা এইখন।”— এইবুলি প্ৰত্যুৰে
সৰু কাগজৰ টুকুৰাটো আগবঢ়াই দিলে।

এয়া তাই কি দেখিছে। সপোন নে
বাস্তৱ। এইটোতো সপোন নহয়। এয়া বাস্তৱ।
সঁচাই বাস্তৱ। এইকেইটা দেখোন তাইৰ মৰমৰ
আখৰ কেইটা। তাই থোকাথুকি মাতোৰে

ক’লে....।

“সমীৰণ”।

‘অ’ ময়েই সমীৰণ। যিদিনাখন
তোমাৰ পৰা মই শেষ চিঠিখন পালো
সেইদিনাখন মই অনুভৱ কৰিলো এজনী
নিদেয়ী ছোৱালীক মই দুখ দিছো।” এই বুলি
প্ৰত্যুৰে বিদিশাক আলফুলে নাৱটি ধৰিলে।
তাইৰ চকুৱেদি অজস্ৰ অশ্ৰুমাণি বাগৰি আহিছে
ধাৰাসাৰে।

“সমীৰণ”

“কোৱা বিদি”।

“মই তোমাক কি নামেৰে মাতিম—
প্ৰত্যুৰ নে সমীৰণ।”

“তুমি যি নামেৰেই নামাতা কিয়, মই
মুদু সমীৰণেই।” সমীৰণ বুকুত মুখখন আৰু
অলপ ওজি বিদিশাই ক’লে.....

“সমী। মই তোমাক পুৱা গধূলি
সদায়ে বিচাৰো আৰু তোমাক বিচাৰি মই সদায়ে
দিশহাৰা হৈ আছো।”

“এতিয়াও দিশহাৰানে তুমি ”।

“ওঁহো সঠিক দিশৰ সন্ধান পাইছো।”

“ব’লা তেন্তে সঠিক দিশে আগবাঢ়ো। □

(৩০ পৃষ্ঠাৰ পৰা)

কৰিছো ক্ষমা কৰি দিয়া প্ৰভু।

‘ইমান বাতিলৈ কি ভাবি আছা,
বৰিতা।’— চিন্তাৰ মাততহে সন্নিহিত ঘূৰি আহিল।

‘নাই একো ভবা নাই।’ মই সংক্ষেপে
ক’লো। সোনকালে শোৱা। বাতিপুৱাই উঠিব
লাগিব। কালিৰ পৰা আমি আমাৰ শ্বিলঙৰ ঘৰত

থাকিম। তুমি বাকু ভাল পাবানে ?

চিন্তাৰে মোৰ চকুপানী দুটোপাল মচি
দিলে। হাঁহি আৰু অশ্ৰুৰে এটা শেতা হাঁহি মাৰি
চিন্তাৰ বুকুৰ মাজত মূৰ ওজি দিলো। ঘড়ীত
দেখিলো বাতি দুই বাছি গৈছে। □

সীমাহীনতা

বর্ণাঙ্কিত তামূলী
প্রবন্ধ, অসমীয়া বিভাগ

তবালিৰ ক্লাচটো কৰিবৰ অলপো মন নাই এতিয়া। আচলতে আজি পুৱাৰ পৰাই তাই কোনোটো ক্লাচতে মন বহাব পৰা নাই। পাৰ্চেটেজৰ কথা আছে বাবেই তাই মেজৰৰ ক্লাচ কিটা কৰিবলৈ বাধ্য হ'ল। ক্লাচ কৰা মানেনো কি – ৰোল কলৰ ৰেচপনছ দিয়াৰ পিছত তাই নিৰুদ্বেগ হৈ থাকিবলৈ যত্ন কৰিছিল, যদিও তাই মনটো বাৰে বাৰে ভাৰত্ৰাস্ত হৈ উঠিছিল কালিৰ ঘটনাটোৰ আকস্মিকতাত। আচলতে অন্য দিনা হোৱা হ'লে গায়ত্ৰী বাইদেউৰ ধুনীয়া ক্লাচটো কেতিয়াও মিছ নকৰিলেহেঁতেন। তেওঁ বুজাই থোৱা কথাবোৰ মনপুতি শুনি লৈ দৰ্কাৰী অংশবোৰ নোট কৰি গ'লহেঁতেন। অত্যন্ত চিৰিয়াচ ছোৱালী তাই। মেজৰৰ চাৰ বাইদেৱে তাইৰ চিৰিয়াচনেচ প্ৰশংসা কৰে। তাই কিবা সুধিলে বাৰে বাৰে বুজাই দিবলৈ যত্ন কৰে। কিন্তু আজি তাই বৰ অন্যমনস্ক হৈ ক্লাচটোত বহি থাকিল। মেজৰৰ পচিশটা ল'ৰা-ছোৱালীৰ মানসিকতাৰ লগত সম্পূৰ্ণ ৰূপেই পৰিচিত গায়ত্ৰী বাইদেৱৰ চকুত তাই ধৰা পৰি গৈছিল। সেয়ে বাইদেৱে তাইক এবাৰ সুধি পেলালে— 'এনিথিং ৰং উইথ ইউ, তবালি ?' 'নো, নো, মেডাম, নথিং এলছ'— থতমত খাই তাই উত্তৰ দি বহি পৰিছিল। বাইদেৱে বিশেষ একো কথা আগনবঢ়াই নিয়াবিকৈ ক্লাচটো শেষ কৰিছিল। তবালিৰ মগজুত কোনো কথা সোমোৱা নাছিল।

'কেন্টিনলৈ যাও ব'ল।'— ক্লাচটো শেষ হোৱাৰ লগে লগে চন্দনাই হাতত ধৰি কৈছিল।

'না-নাযাওঁ।' একেই নিৰুদ্বেগ চিন্তে উত্তৰ দিলে তবালিয়ে।

'কি হৈছে তোৰ ! ক্লাচতো মন মাৰি আছ ! কিবা যেন অস্থিৰতাই তোক খুলি খুলি খাইছে।'

'নাই, নাই, একো হোৱা নাই। মনটো ভাল লগা নাই।'

'মন ভাল লগা নাই ! কিবা নতুন খবৰ নাইতু ?' কৈ উঠিছিল মনালিছাই। লগে লগে উজ্জল হাঁহি একোটা বিয়পাই আগবাঢ়ি আহিছিল সিহঁতৰ মেজৰ মেট বাসবী, নন্দনা, জয়ত্ৰী আদি কেউজনীয়েই। নিজক লুকুৱাবলৈ গৈ তবালিয়ে কৈ উঠিছিল, 'নাই, নাই নতুন খবৰ কি থাকিব।

এনেয়ে মন ভাল নাই। আচলতে কালিৰ পৰা মূৰটো খুউব বিয়াই আছে বাবে.....।'

চন্দনা তবালিৰ কাষৰ পৰা আঁতৰি নগ'ল। চন্দনা আৰু তবালিৰ সম্পৰ্কটো কেৱল মেজৰ মেট নহয়। তাতকৈ অলপ বেছি। নগৰৰ কলেজখনলৈ পঢ়িবলৈ আহি দুৰৈৰ গাঁৱৰ ছোৱালী তবালিয়ে প্ৰতি খোজতে উজুটি খাইছিল। তবালি পঢ়া-শুনাত কোনো গুণেই কম নাছিল। গাঁৱৰ হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী স্কুলৰ পৰা প্ৰথম বিভাগত পাছ কৰি

আহিলেও নগৰৰ ডাঙৰ কলেজখনৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ লগত মিলিব পৰাকৈ অভ্যস্ত হৈ অহা নাছিল। শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী মাক-দেউতাকৰ সন্তান তবালিৰ খোজে-কাটলে, সাজে-পাৰে আছিল শান্ত সমাহিত, নিৰ্জু স্বভাৱৰ প্ৰকাশ। অত্যাধুনিক আৰু অভিজাত চাল-চলনত অভ্যস্ত লগৰ ল'ৰা-ছোৱালীবোৰৰ পৰা সদায় দুৰৈতে অৱস্থান কৰি থাকিব খোজা তবালিক এদিন চন্দনাই উপাচিয়েই নিজৰ বান্ধবী পাতি ল'লে। চৰকাৰী চাকৰিয়াল দেউতাকৰ একমাত্ৰ ছোৱালী চন্দনাক তবালিয়ে এদিন আনবোৰ অত্যাধুনিক ছাত্ৰীৰ দৰেই গৰ্বিতা বুলি ভাবিছিল যদিও তাই খুউব সোনকালেই চন্দনাৰ সংস্কৃত মনটো আৰু সুকোমল অন্তৰৰ পৰিচয় পালে।

প্ৰথমতে তুমিৰ পৰা 'তই' লৈ অৱনমিত হোৱা সম্পৰ্কৰ বাঞ্ছনৰ পিছত এতিয়া তৰালিয়ে প্ৰায়ে চন্দনাক কয়— "তোৰ প্ৰতি মোৰ যে কিমান ভুল ধাৰণা আছিল। মই ভাবিছিলো মই কিজানি মনে মিলি এজনী বান্ধৱী নাপামেই।"

'সদায় অকলশৰীয়া কৈয়ে থাকিব পাৰিলিহেঁতেন জানো?'

'নোৱাৰিলে গলোগৈ হেতেন।'

'ধেং! আকৰী! পৃথিৱীৰ মানুহবোৰ ইমান স্বাৰ্থপৰ আৰু আত্মকেন্দ্ৰিক নহয় দেচোন। কৰবাত নহয় কৰবাত কাৰোবাক লগ পাইয়েই যাবি যাৰ লগত আত্মীয়তা গঢ়ি উঠিব। মই নহলেও আন কোনোবা....।'

'আত্মীয়তা!' তৰালিৰ মনে মনে হাঁহি উঠে। সুযোগ পালেই চন্দনাই এই শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰে। বন্ধুত্ব শব্দটো চন্দনাৰ অভিধানত যেন নাই। এদিন সেয়ে তৰালিয়ে তাইক সুধিছিল— 'তই বন্ধুত্ব বুলি নকৰ কিয়?'

'বন্ধুত্ব' এটা স্বাৰ্থজড়িত শব্দ। তই জাননে মই বহুত বন্ধুত্ব দেখিছো। মোৰ দেউতাৰ লগতে কিমান মানুহৰ বন্ধুত্ব গঢ়ি উঠে। সকলো স্বাৰ্থ জড়িত সম্পৰ্ক। দেউতাৰ পৰা সুবিধা আদায়ৰ বাবে বহু মানুহে দেউতাৰ লগত ভাল সম্পৰ্ক এটা গঢ়ি তোলে। দুদিনমান আহ যাহ, আদান প্ৰদান হয়। সম্পদে বিপদে খা-খবৰ সহায় কৰা ইত্যাদি বোৰো চলে। তাৰ পিছত দেখিবি স্বাৰ্থ আদায় হোৱাৰ পাছত অথবা নহলে সেইবোৰ মানুহ কৰবাৰ কোনোবা হৈ পৰে। আকৌ নতুন নতুন মানুহৰ লগত গঢ়ি উঠে তথাকথিত বন্ধুত্ব।'

'ধেং! তই বন্ধুত্বক ইমান আন্দাৰ এণ্টিমেট কৰিছ। আচল বন্ধুবোৰে বেয়া পাব।'

'নিজেই প্ৰমাণ চাবি সময়ত।'

প্ৰমাণ চোৱাৰ সুযোগ পোৱা নাই তৰালিয়ে। তথাপিও কৰবাৰ কেতিয়াবা মনত পৰে গাঁৱৰ স্কুলত পঢ়ি থাকোতে তাইৰ কেবাটাও বন্ধু-বান্ধৱী আছিল। নন্দা, প্ৰণৱ, বিদ্যুৎ, চয়নিকা একে ক্লাচতে পঢ়িছিল বাবে

তৰালিৰ লগত এটা সহজ সম্পৰ্ক আছিল। সিহঁত আটাইকেইটা আছিল পঢ়াত মধ্যমীয়া। তৰালিয়ে সিহঁতক নুবুজা প্ৰশ্নবোৰ বুজাই দিছিল, স্কুলত শিক্ষকে কৰিব দিয়া কামবোৰ সিহঁতে নোৱাৰিলে তৰালিৰ বহী চাই টুকি থৈছিল। এইবোৰ স্বাৰ্থজড়িত বন্ধুত্ব আছিল নে— তৰালিয়ে এতিয়া কেতিয়াবা ভাবে। ক'তা স্কুল এৰি অহাৰ পাছত সিহঁতৰ লগততো এবাৰো যোগাযোগ নাই। তায়োতো একো খবৰেই কৰা নাই।

আৰু প্ৰেম! প্ৰেম মানে নো কি তৰালিৰ বুজাৰ অৱকাশ এবাৰো হোৱা নাই। চন্দনাৰ ভাষাত প্ৰেমো এক ধৰণৰ আত্মীয়তাৰ জড়িততেহে গঢ়ি উঠা সম্পৰ্ক। তাৰ বিপৰীতে প্ৰেমো এক স্বাৰ্থজড়িত সম্পৰ্কহে। তৰালিয়েও উপলব্ধি কৰে বস্তুবাদী সমাজ ব্যৱস্থাত প্ৰেমৰ সম্পৰ্ক স্বাৰ্থ জড়িত সম্পৰ্কলৈ ৰূপান্তৰিত হৈছে। কলেজীয়া জীৱনত ৰেষ্টুৰেণ্টত যোৱা, মটৰ বাইকত ঘূৰা, জীৱনে মৰণে একে লগে থাকিম বুলি শপত খোৱা, এদিন দেখাদেখি নহলেই বিৰহ বেদনাত ছাটি ফুটি কৰা প্ৰেমিক-প্ৰেমিকা যুগলেও দেখোন সময়ত সামাজিক বাধা নিষেধ, অভিভাৱকৰ হকা বধা নিৰ্বিবাদে মানি লৈ অন্য কাৰোবাৰ লগত সুখৰ সংসাৰ গঢ়ে। বিশ্বাসহীনতাই জানো এনে প্ৰেমক পণ্যলৈ ৰূপান্তৰিত কৰা নাই।

তৰালিৰ এনে কোনো অভিজ্ঞতা নাই। ক্লাচৰ বান্ধৱী চন্দনা আৰু ছাত্ৰী নিবাসৰ ৰুমমেট ৰুণিমা বাইদেউক লৈ তৰালিৰ এখন সীমাবদ্ধ পৃথিৱী। গাঁৱৰ ঘৰত শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী মাক-দেউতাকৰ মৰমৰ ছত্ৰছায়া তৰালিৰ জীৱনৰ আদৰ্শস্বৰূপ। দেউতাকে প্ৰায়ে কয়— "মা, এই পৃথিৱীত তোমাক আমি সদায় ধৰি নাৰাখো। এদিন তুমিয়েই তোমাৰ জীৱন সুকলমে আগবঢ়াব লাগিব। তাৰ বাবে তুমি তোমাক এতিয়াৰ পৰা সুন্দৰকৈ গঢ়িব লাগিব। তুমি জনা বুজা হৈছ। কি ভাল কি বেয়া নিজেই জানিবা। মনৰ বিৰোধ কৰি আমাৰ হকা-বধা মানিব

নালাগে। মনৰ ইচ্ছাবে ভাল কাম কৰি যাবা।"

তৰালিয়ে ইয়াৰ প্ৰত্যুত্তৰত নিজেই নিজকে কয়, "নাই দেউতা। তোমালোকৰ মৰমে মোক ভুল পথ লবলৈ নিদিয়ো।"

ভুল নে? জীৱন পথৰ পৰিক্ৰমাত এদিন তৰালীয়ে অস্মানক লগ পাইছিল। ৰুণিমা বাইদেৱে এদিন তৰালিৰ আগত দুখ উজাৰি ফেকুৰি ফেকুৰি কান্দিছিল—তাক আমি ধৰি ৰাখিব নোৱাৰিলো। যেতিয়া নিৰাপত্তাৰ লগত জড়িত হোৱা ভাৰতীয় সৈনিকে দেউতাক বন্দুকৰ কুন্দাৰে গুলি গুলিকৈ কোবাইছিল, খুঁটাত বান্ধি থোৱা ভাইটিটোৱে অসহ্য ক্ৰোধত চটফটোৱা আনে নেদেখিলেও মই দেখিছিলো। হায়াৰ ছেকেণ্ডাৰী পাছ কৰাৰ পাছত সি এদিন ঘৰৰ পৰা নিৰুদ্দেশ হৈছিল। সি ক'লৈ গৈছে মই জানো। দেউতাক অত্যাচাৰ কৰাবোৰৰ ওপৰত সি প্ৰতিশোধ ল'ব। তাৰ বাবেই সি নোহোৱা হ'ল।

'তুমি কেনেকৈ জানিছিলি সি উগ্ৰপন্থী হ'ল বুলি?'

সি যোৱাৰ পাছত তাৰ কিতাপবোৰ চাওঁতে মই দেখিছিলো, চে গুৰে ভাৰা আৰু মাও চে টুঙ আদিয়ে লিখা গেৰিলা যুদ্ধৰ নানান কিতাপ পুস্তিকা আদি। সি সেইবোৰ পঢ়ি থকা বুলি গম পোৱা নাছিলো।

সেইদিনা ৰুণিমা বাক সান্ত্বনা দিব পৰাকৈ তৰালিৰ মুখত কোনো ভাষা নাছিল। তাই তেনে ঘটনা, তেনে গল্প বহুতেই শুনিছে—চকুৰ সন্মুখতে নিজৰ পিতৃ-মাতৃ ভাতৃ-ভগ্নীক কৰা অত্যাচাৰ দেখি কিমান পুত্ৰ ভাতৃ উগ্ৰপন্থী হৈছে— তাই কাক কি বুলি ক'ব, উচিত নে অনুচিত।

পঞ্চাছ কিঃ মিঃ দুবৈৰ ঘৰলৈ গৈ থাকোতে তৰালি এদিন এটা অভাৱনীয় ঘটনাৰ সন্মুখীন হ'ল। সন্ধিয়াৰ লাষ্ট বাছত ঘৰলৈ গৈ থাকোতে পাঁচ কিঃ মিঃ আতৰতে পথ বন্ধৰ বাবে তাই নামি দিব লগা হ'ল। সমুখৰ দলঙখন উগ্ৰপন্থীয়ে বোমা দি উৰুৱাই দিছে। সিহঁত বাছৰ

পৰা নামে মানে ঠাইডোখৰ পুলিচ মিলিটাৰীৰে গিজ-গিজাই আছে। বাছৰ পৰা নমা পুৰুষ যাত্ৰীবোৰ অত্যাচাৰৰ ভয়ত কেতিয়ানো ফৰিং চিটিকা দিলে তাই ধৰিবই নোৱাৰিলে। ডিচেম্বৰ মাহৰ বিয়লি চাৰি বজাৰ সময়ত তাই নিজৰে অৱস্থাতো ভাবি গা জ্বৰ ঘামে ঘামিবলৈ ধৰিলে। তেনেতে বাছৰ পিছফালৰ পৰা এহাল তীক্ষ্ণ চকুৰ গৰাকীয়ে তাইক মাতিলে—“মোৰ লগত আহ।”

মস্তমুগ্ধৰ দৰে তাৰ পিছে পিছে তাই খোজ কাঢ়ি গ'ল। এমাইলমান পথ খোজ কঢ়াৰ পিছত তাই কোনোদিন চিনি নোপোৱা সমবয়সীয়া ফেডেড জিনচৰ পেণ্ট আৰু কলা স্পটিং পিন্ধা লৰাটোৱে তাইক সুধিলে—

“তোমাৰ নাম তৰালি ? মুকুতাবাৰীত ঘৰ।” তাই মাত্ৰ মূৰ দুপিয়ালে। শশব্যস্ত লৰাটোৱে ক'লে, “দহমিনিট ইয়াতে ৰোৱা। মই তোমাক থৈ আহিম। ভয় কৰিব নালাগে।”

ভয় তাইৰ লাগিছিল। সেইবাবে বহুৱাই থোৱা পৰিয়ালটোৰ মানুহগৰাকীয়ে আগবঢ়াই দিয়া চাহকাপো তাই খাব নোৱাৰিলে—
- যদিও তাইৰ ভোক আৰু পিয়াহ দুয়োটাই

লাগিছিল। দহ মিনিট নহয় আঠ মিনিটতে সি ঘূৰি আহিল এখন মটৰ চাইকেল লৈ। একেই গুৰু গম্ভীৰ স্বৰে ক'লে : বহ।

তাৰ পিছত একাবেকা পথেৰে নি তাই ঘৰৰ সন্মুখত নমাই দি ক'লে— “মই ঘৰত নোসোমাওঁ। মোৰ পিছত পুলিচ আছেই। মা দেউতাক কথাটো বুজাই কবা। মোৰ নাম অম্লান। তোমাৰ ৰুমমেট ৰুণিমা মোৰ বাইদেউ।”

তৰালীক অবাক কৰি অহা বাটেৰেই সি গুচি গ'ল। ইতিমধ্যে ঘটনাটো সিহঁতৰ গাঁৱতো বিয়পি পৰা বাবে ব্যস্ত হোৱা মাক বাপেকক ঠোৰতে কথাখিনি কৈ তাই জিৰণি লোৱাৰ নামত অম্লানৰ কথাবোৰ ভাবিবলৈ ধৰিলে। ইমান দিনে বিদ্রোহী, উগ্ৰপন্থী বুলি ক'লে যিবোৰ ধাৰণা তাইৰ আছিল, তাৰ এটাও অম্লানৰ চকু মুখত তাই দেখা নাপালে। বৰঞ্চ তাই এক প্ৰত্যয়েৰে অনুভৱ কৰিলে— অম্লানৰ মাজত তাইৰ সতে গঢ়ি তুলিব পৰা নিবিড় আত্মীয়তাবোধ আছে। ধুমুহাৰ দৰে আহিলেও সি দি যাব পাৰে আনন্দৰ সুষমা।

এইবোৰ কথা তাই কেতিয়াও চন্দনাকো কোৱা নাই, ৰুণিমা বাইদেউকো।

কেতিয়াবা ৰুণিমাক কোৱাৰ প্ৰয়োজন অনুভৱ কৰে। এই খবৰ পালে তাই হয়তো মনত ক্লিষ্টত সকাহ পাব। কিন্তু তাৰ পাছত জানো তাই অম্লানৰ সঠিক খবৰ দিব পাৰিব? সেইবাবে ক'বলৈ লৈও প্ৰসঙ্গ সলাই পেলাইছে।

কালিৰ ঘটনাটো। তাই ভগবানক বাৰে বাৰে প্ৰাৰ্থনা জনাইছে কালিৰ ঘটনাটো যেন ঘটা নাই— কালিৰ ঘটনাটোত অম্লান কোনো প্ৰকাৰে জড়িত নাই। এতিয়াও ক'তো কোনো কাকততে অম্লানৰ নামটো লিখা নাই। গুৱাহাটীমুখী ৰাজধানী এক্সপ্ৰেছত বোমা বিস্ফোৰণৰ লগত জড়িত থকা দুজন উগ্ৰপন্থীক পুলিছে গুলীয়াই নিহত কৰিছে, এই দুজনৰ নাম কাকতত প্ৰকাশ কৰিছে। বিদ্যুৎ মেচ আৰু অনিল বৰুৱা হিচাবে। ক'তা ৰুণিমা বাইদেৱেতো এবাৰো ভবা নাই তাৰ মাজতে তেওঁৰ ভায়েক অম্লান থাকিব পাৰে বুলি। কিন্তু তাই কিয় বাৰে বাৰে উচপ খাই উঠিছে।

ক্ষত বিক্ষত হৈ পৰা মুখখনতো জিলিকি উঠিছে এহাল তীক্ষ্ণ চকু আৰু ক'লা স্পটিংত সিদিনা দেখাৰ দৰেই জিলিকি আছে সেই ইংৰাজীত লিখা শব্দটো— ফ্ৰিডম।□

চেষ্টা

মাধুৰী বৰুৱা
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ

মনালিছাই কলেজৰ পৰা আহি কলেজৰ আলোচনীখন ইমান মনোযোগেৰে পঢ়ি আছিল যে বহুত সময়ৰ পৰা মাতি থকা দেউতাকৰ মাতটো শুনাই নাছিল। সেয়ে দেউতাকৰ খং উঠিল আৰু মনালিছাক গালি পাৰি ক'লেহি যে আলোচনী পঢ়িছেহে পঢ়িছ নিজৰ নামটোকে দেখোন আলোচনী এখনত তুলিব পৰা নাই। তাই সপোনতো ভবা নাছিল দেউতাকে তাইক এনেদৰে ক'ব বুলি। কথাষাৰ তাইৰ আত্মসন্মানত লাগিল আৰু ঘৰলৈ অহা আলহীৰ আগত লাজো পালে। কথাটো মিছা নহয়। তাইতো ইমানদিনে স্কুল বা কলেজৰ আলোচনী এখনত নামটো উঠাব নোৱাৰিলে। সেয়ে তাই আজি দৃঢ় প্ৰতিজ্ঞ যে তাই এইবাৰ কলেজৰ আলোচনীত নামটো তুলিব।

মনালিছাই কলম আৰু বহী এখন উলিয়াই লৈছে কিবা এটা লিখাৰ উদ্দেশ্যে। কিন্তু তাই দেখোন একোকে লিখিব পৰা নাই। তাইৰ এনেকুৱা পৰিস্থিতি আগতেও হৈছে; কাগজ কলম উলিয়াই লয় কিন্তু লিখিবলৈ একো বিচাৰি নাপায়। তাই এষাৰ কথা জানে যে চেষ্টাৰ অসাধ্য একো নাই। সেয়েহে তাই আজি চেষ্টা কৰিছে কিবা এটা লিখাৰ। শেষত একোকে লিখিবলৈ বিচাৰি নাপায় তাইৰ নিজৰ কলেজ আৰু হোষ্টেলীয়া জীৱনৰ কথাৰে এটা গল্প লিখিলে।

মনালিছা বৰ্তমান শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ তৃতীয় বাৰ্ষিকৰ ছাত্ৰী। তাই দেখাত যিমান ধুনীয়া পঢ়াত সিমান চোকা নহয়। তাই

ধুনীয়া বুলি এটা অহংকাৰী ভাৱ আছিল আৰু সেই অহংকাৰী ভাৱটোৰ বাবে আনৰ লগত সহজে মিলিব নোৱাৰিছিল। মনালিছাৰ জন্ম হৈছিল গাঁৱৰ এটা মধ্যবিত্ত পৰিয়ালত আৰু তাই আছিল ঘৰৰ একেজনী ছোৱালী। সেই বাবেই তাইক সকলোৱে মৰম কৰিছিল আৰু সেই মৰমেই তাইক আৰু বেছি অহংকাৰী কৰি তুলিছিল। তাইক ঘৰত সকলোৱে মৰমতে 'মনা' বুলি মাতিছিল। আন ছোৱালীৰ দৰে তাইৰো সপোন আছিল শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজত পঢ়াৰ। সেয়ে তাই হায়াৰ ছেকেণ্ডৰী পৰীক্ষা পাছ কৰি ঐতিহ্যমণ্ডিত শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজত নামভৰ্তি কৰিছিল। কলেজত নামভৰ্তি কৰিলে হয় কিন্তু তাইক এটা ভয়ে খাই মাৰিছে। সেইটো হ'ল কলেজৰ ৰেগিং। তাই আনৰ মুখত শুনিছে যে শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজত বৰ বেয়াকৈ ৰেগিং কৰে, কলেজত ক্লাচ নহয়, ছোৱালীবোৰে ৰেগিঙৰ নামত পইচা লয় ইত্যাদি ইত্যাদি। কিন্তু তাই দেখোন কলেজলৈ আহি সেই ৰেগিং নামৰ মৰাত্মক ব্যাধিটোৰ লগত পৰিচয় হ'বলৈ নাপালে। তাৰ বিপৰীতে তাই সোমাই পৰিল আন এক পৃথিৱীত য'ত কেৱল মৰম আৰু সন্মান পোৱা যায়। তাই ভাবিছিল তাইৰ অহংকাৰী ভাৱটোৰ বাবে কলেজৰ ছোৱালীবিলাকৰ লগত খাপ খাব নোৱাৰিব। কিন্তু তাই যিদিনা প্ৰথম কলেজলৈ আহিছিল সেইদিনা তাই বহুতো সৰু ডাঙৰ ছোৱালীৰ লগত চিনাকী দিছিল আৰু সেই চিনাকীত আছিল বহুতো বুজাব নোৱাৰা মৰম। সেইদিনাই লাভ কৰিলে তাই কলেজৰ চাৰ বাইদেউসকলৰ অপাৰ মৰম স্নেহ আৰু বহুতো

মূল্যবান উপদেশ। সঁচাকৈয়ে তাইৰ কলেজৰ চাৰ বাইদেউসকলে ইমান ধুনীয়াকৈ পঢ়ায় নহয় তাই সপোনতো ভবা নাছিল। এইদৰেই তাইৰ প্ৰথম দিনৰ পৰাই কলেজখন ভাল লাগি আহিছিল।

মনাক সকলোতকৈ বেছি আকৰ্ষণ কৰিছিল কলেজৰ লাইব্ৰেৰীটোৱে। তাই জীৱনত প্ৰথমবাৰৰ বাবে লাইব্ৰেৰীত পঢ়িবলৈ পাইছিল আৰু তাত পঢ়ি যি আনন্দ পাইছিল সেয়া তাইৰ কল্পনাৰ অতীত। সেয়ে তাই যেতিয়াই ক্লাচ অফ পাইছিল তেতিয়াই লাইব্ৰেৰীলৈ গৈছিল।

সময়ৰ কুটিল গতিত কলেজৰ দিনকেইটা কেনেদৰে পাৰ হৈ গ'ল মনাই গমেই নাপালে আৰু এদিন তাইৰ পৰীক্ষা পালেহি। পৰীক্ষাৰ বাবে তাই নিজকে সম্পূৰ্ণ প্ৰস্তুত কৰিলে। পৰীক্ষাৰ ৰিজাল্ট তাই আশা কৰাৰ দৰেই পালে। তাৰ পাছত আৰম্ভ হ'ল তাইৰ এক নতুন হোষ্টেলীয়া জীৱন। তাইক এইবাৰ দেউতাকে হোষ্টেলত থাকি পঢ়াৰ ব্যৱস্থা কৰি দিছিল। তাই প্ৰথমতে ভয় খাইছিল হোষ্টেলত জানো তাই থাকিব পাৰিব। তথাপিও এদিন তাই দেউতাকৰ লগত শিৱসাগৰৰ 'ৰংপুৰ ছাত্ৰী নিবাস'লৈ আহিল।

মনা যিদিনা হোষ্টেললৈ আহিছিল সেইদিনা আছিল হোষ্টেলৰ stage ragging অৰ্থাৎ হোষ্টেলৰ ডাইনিং হললৈ আহি সকলোৰে লগত চিনাকি হ'ব লাগে। প্ৰথমে

তাই খুউব ভয় খাইছিল কিন্তু ডাইনিং হ'লৈল আহি সকলোৱে লগত চিনাকী হৈ তাইৰ খুউব ভাল লাগিল। তাৰ পিছদিনা Freshers' Social পাতিলে আৰু আৰম্ভ কৰি দিছিল তাই হোষ্টেলীয়া জীৱনৰ আনন্দ। নৱাগত আদৰণি হৈ যোৱাৰ পাছতো। যেতিয়া ডাঙৰ ছোৱালীবিলাকে নতুনবোৰক 'কাট' মাৰি থাকে তেতিয়া তাইৰ 'মেডামক' গৈ টেক দিবৰ মন গৈছিল। কিন্তু সাহস গোটাব পৰা নাছিল। তাই ভাবিছিল এই ডাঙৰ ছোৱালীবিলাকে কিয় বাৰু সৰু চামৰ ওপৰত মানসিক অত্যাচাৰ চলায়। হোষ্টেলত থকা ছোৱালীবিলাকৰ এটাই বেয়া অভ্যাস আছে যে 'আমাক কাট মাৰিছিল সেই কাৰণে আমিও মাৰিম'। কিন্তু এইটো! জানো উপযুক্ত বিচাৰ? এচামে ভুল কৰি যাব আৰু আনচামে তাৰ ফল ভোগ কৰিব। সেয়ে আজি মনাই এই গল্পটোৰ জৰিয়তেই হোষ্টেলৰ সমূহ ছাত্ৰীকে অনুৰোধ জনাইছে যে তেওঁলোকে ভৱিষ্যতে আহিব লগা নৱগতাসকলক এনেয় যেন মানসিক অত্যাচাৰ নকৰে।

প্ৰথম অৱস্থাত হোষ্টেলত এনেকুৱাই হয়। কিন্তু পিছলৈ হোষ্টেলৰ যি মৰম স্নেহ তাক কোনোও পাহৰিব নোৱাৰে। হোষ্টেলত গোট খায়হি নানা ঠাইৰ পৰা অহা নানা ছোৱালী। তাৰ মাজতে গঢ়ি উঠে বন্ধুত্ব আৰু ভগ্নীত্ব। প্ৰধানকৈ ৰুমমেট কেইজনী হৈ পৰে ঘৰখনৰ মানুহতকৈ আপোন। হোষ্টেলৰ প্ৰতিজনী ছোৱালীৰ লগত প্ৰতিজনী ছোৱালীৰ গঢ়ি উঠে এক চিঙিৰ নোৱাৰা সম্বন্ধ। মানুহে কয় তেজৰ সম্বন্ধহে আচল সম্বন্ধ। কিন্তু এই হোষ্টেলীয়া জীৱনত কাৰোবাৰ লগত হয়তো তিনিবছৰ, কাৰোবাৰ লগত পাঁচ বছৰীয়া আৰু কাৰোবাৰ লগত এবছৰীয়া সম্বন্ধই যি সম্বন্ধ আনি দিয়ে সি তেজৰ সম্বন্ধতকৈ বহুত ডাঙৰ।

মনাই সকলোতকৈ ভাল পাইছিল সিহঁতৰ হোষ্টেলৰ Super বাই দেউক,

যিগৰাকী বাইদেৱে সিহঁতক দিছিল মাতৃত্বৰ মৰম আৰু শাসন। বাই দেউ মনাৰ বাবে সকলোতকৈ আপোন হৈ পৰিছিল। বাইদেউক হোষ্টেলত হয়তো বহুতে বেয়া পাই তেওঁ কৰা শাসনৰ বাবে। কিন্তু মনাই বাইদেউক কোনো দিনেই বেয়া পোৱা নাছিল। তাই বাইদেউক যিমানেই ভয় কৰিছিল সিমানেই শ্ৰদ্ধাও কৰিছিল। বাইদেউৰ যদিও ছোৱালী নাছিল তথাপি তেওঁক শ শ ছোৱালীৰ মাতৃ আখ্যা দিব পাৰি। কিয়নো তেওঁ মনাই তক নিজৰ লৰাতকৈও অধিক মৰম কৰিছিল আৰু শাসনো কৰিছিল। মনাৰ ভাল লাগিছিল বাইদেউৰ আদৰ্শক, ব্যক্তিত্বক। বাইদেউ তাইৰ বাবে হৈ পৰিছিল বন্ধু, প্ৰদৰ্শক আৰু দাৰ্শনিক। বাইদেৱে নিজৰ প্ৰয়োজনীয় তাতকৈ হোষ্টেলৰ প্ৰয়োজনীয়তকৈ বেছি গুৰুত্ব দিছিল। সেয়েহে তাই বাইদেউক সদায় উচ্চ আসন দি আহিছে।

মনাই হোষ্টেলীয়া জীৱনত দুটা কামেই কৰি ভাল পাইছিল। এটা হ'ল দেওবাৰে কৰা Social Service আৰু আনটো হ'ল হোষ্টেলৰ বাগিচাত পানী দিয়া। যেতিয়া দেওবাৰ হয় তেতিয়া হোষ্টেলৰ সকলো ছোৱালীয়ে কাম কৰিব লাগে। যেনে-হোষ্টেলৰ বাৰাণ্ডা চাফা কৰা, লেট্ৰিন, ব্ৰাথৰুম চাফা কৰা, বেচিন চাফা কৰা, ছাদ সৰাই ত্যাগি। মনাই এই বিলাক কাম কৰি খুউব ভাল পাইছিল, কিয়নো তাই নিজে মানুহজনী পৰিষ্কাৰ আছিল। হোষ্টেলখনকো নিজৰ দৰে পৰিষ্কাৰ কৰি ৰাখিছিল।

মনাই আবেলি হোষ্টেলৰ ফুলনিত পানী দিয়াটো তাইৰ অভ্যাস হৈ পৰিছিল। যেতিয়া চকিদৰজনে ফুলনিত পানী দি থাকে তেতিয়া তাই ওপৰৰ পৰা সকলো কাম এৰি থৈ আহি ফুলত পানী দিয়েহি। অৱশ্যে এইটো তাইৰ 'হবি' বুলি কব লাগিব কিয়নো তাই ফুল খুউব ভাল পাইছিল আৰু ফুলত পানী দিয়া,

ফুলৰ ওচৰি চাফা কৰা ইত্যাদি কামবোৰ কৰি ভাল পাইছিল।

হোষ্টেলীয়া জীৱনে মনাৰ জীৱনলৈ বহুতো পৰিৱৰ্তন আনিলে। হোষ্টেলত আহি তাই লাভ কৰিলে নতুন নতুন অভিজ্ঞতা। যিজনী ছোৱালীয়ে আগতে ঘৰত ২ ঘণ্টা সময় ভালদৰে নপঢ়িছিল সেইজনী ছোৱালীয়ে হোষ্টেলত আহি বেছি ভাগ সময় পঢ়াতেই কৃত্ত থাকিবলৈ ল'লে। 'মনা' ঘৰত অকলশৰীয়া হোৱা বাবে ভগ্নী, বন্ধুত্ব কি ভালদৰে বুজি পোৱা নাছিল। কিন্তু হোষ্টেলত আহি প্ৰধানকৈ ভগ্নীৰ যি মৰম পালে সিয়েই তাইক নিৰহঙ্কাৰী কৰি তুলিলে।

হোষ্টেলখন মনাৰ বাবে হৈ পৰিছিল একোটা জ্ঞানৰ মন্দিৰ। এই মন্দিৰত তাই লাভ কৰিলে বহুতো মৰম, অভিজ্ঞতা, নানা সুপাৰমৰ্শ, আদৰ্শ আৰু বহুতো জ্ঞান।

সময়ৰ সোঁতত উটি গৈ কেতিয়া হোষ্টেলৰ এবছৰীয়া সময় পাৰ কৰি দিলে মনাই গমেই নাপালে। পৰীক্ষা দি ঘৰৰ ছোৱালী ঘৰলৈ উভটি আহিল আৰু লগত লৈ আহিল বহুতো মধুৰ স্মৃতি।

এইদৰেই মনাই নিজৰ জীৱনৰ অভিজ্ঞতা এটা গল্পৰ আকাৰত লিখি পেলালে। গল্পটো লিখিলে হয় কিন্তু তাই দিবলৈ সাহস কৰা নাছিল। তাইৰ মনত নানা প্ৰশ্ন হৈছিল যে তাইৰ গল্পটো আলোচনীৰ বাবে উপযুক্ত হ'বনে, নে গল্পটোৰ বাবে বাইদেউ চাৰহঁতৰ হাইয়াতৰ পাত্ৰ হ'ব। যিকি নহ'ওঁক এবাৰ চেষ্টা কৰি চোৱাটো কোনো লাজৰ কথা নহয় বুলি ভাবি আলোচনী বিভাগৰ সম্পাদিকাৰ হাতত গল্পটো দিলেহি। কিন্তু তাই সপোনতো ভবা নাছিল যে তাইৰ গল্পটো আলোচনীত প্ৰকাশ পাব। যিদিনা কলেজৰ আলোচনী চাই দেখে যে তাইৰ গল্পটো

মই পৰাজিত হ'লো

মূল (হিন্দী) : মনু ভাণ্ডাৰী
অনুবাদিকা : মৌচুমী চুতীয়া
স্নাতক ২য় বৰ্ষ

কবি সন্মিলন শেষ হওঁতে গোটেই হল ঘৰটো হাঁহি থিকিনালি আৰু হাতচাপৰিৰে মুখৰিত হৈ আছিল। মইয়েই এনে এজনী আছিলো হ'বলা যাৰ সমস্ত শৰীৰ খঙত জ্বলি আছিল। সেই সন্মিলনৰ অন্তিম কবিতাটো আছিল “পুত্ৰৰ ভৱিষ্যত।” কবিতাটোৰ সাৰাংশ আছিল এনেধৰণৰ, “এজন পিতৃয়ে তেওঁৰ পুত্ৰৰ ভৱিষ্যত জনাৰ উদ্দেশ্যে পুতেকৰ কোঠাত এগৰাকী অভিনেত্ৰীৰ ছবি এখন, এটা মদৰ বটল আৰু এখন গীতা থৈ মনে মনে লক্ষ্য কৰি থাকিল। পুতেক আহিল আৰু প্ৰথমে অভিনেত্ৰী গৰাকীৰ ছবিখন হাতত তুলি ল'লে। তাৰ মুখখনত এক অনামী আভা উদ্ভাসিত হৈ উঠিল। বৰ হেপাহেৰে সি ফটোখন বুকুত সাৰটি ল'লে, চুম্বন কৰিলে আৰু আকৌ আগৰ দৰে থৈ দিলে। তাৰ পিছত মদৰ বটলটোৰ সাঁফৰখন খুলি দুই চাৰি ঢোক মান গলার্ধকৰণ কৰিলে। অলপ সময় বিৰতিৰ পিছত অত্যন্ত গাভীৰ্যপূৰ্ণ মুখমণ্ডলেৰে কাষলতিৰ চেপাত গীতাখন লৈ বাহিৰলৈ ওলাই আহিল। পিতৃয়ে পুত্ৰৰ কাৰ্যকলাপ নিৰীক্ষণ কৰি ভৱিষ্যদ্বাণী কৰে – “ই বদমাচ আজিৰ যুগৰ নেতাহে হ'বগৈ।”

কবি মহাশয়ে এই শাৰী পঢ়ি উঠিছিলহে, গোটেই প্ৰেক্ষাগৃহটোৰ ইকোণৰ পৰা সিকোণলৈ হাঁহিৰ টোৱে ধুৱাই পেলালে। কিন্তু নেতাৰ এনে অপমান, এনে দুৰ্দৰ্শা দেখি ক্ৰোধত মোৰ শৰীৰত যেন জুইহে লাগিল। লগতে অহা বন্ধু এজনে তাকিল্য কৰি ক'লে-

“কিয় ? কবিতাটো তোমাৰ নিশ্চয় অলপো ভাল নালাগিল। তোমাৰ দেউতাওতো এজন ডাঙৰ নেতা।”

মই খঙতে গুজৰি উঠিলো, “ভাল লাগিব ? মই আজিলৈকে এনে অশ্লীল নীৰস কবিতা শুনা নাই।”

মোৰ বন্ধুৰ তাকিল্যৰ উদ্দেশ্যে মই বৰ ভালদৰে বুজিছিলো। তেওঁৰ খং ভাং খাবলৈ নোপোৱা ভঙুৱাৰ আক্ৰোশৰ সমান আছিল। তেওঁৰ পিতৃয়ে নিৰ্বাচনত মোৰ দেউতাৰ প্ৰতিদ্বন্দ্বী হিচাপে থিয় দিছিল কিন্তু তেখেত জিকিব নোৱাৰিলে। আজি এই কবিতাটো শুনি বন্ধুৰ মনৰ ভিতৰত জ্বলি থকা জুইৰ ফিৰিঙতিয়ে বাহিৰলৈ ওলোৱাৰ সুৰুঙা পালে। পিতাকৰ পৰাজয়ৰ কথা তেওঁ আজিলৈকে পাহৰা নাছিল। তেওঁ ভাবিছিল, তেওঁৰ পিতাকৰ পৰাজয়ৰ হোৰ তোলা আজি হৈ গ'ল। কিন্তু মোৰ মন মগজুৱে সেই সময়ত আন এটা চক্ৰান্তৰহে প্ৰস্তুতি চলাইছিল।

খঙে বেজাৰে জৰ্জৰিত হৈ গাড়ীত বহিলো। বিশ্বাস কৰক, গোটেই বাস্তাটো মই ইয়াকে ভাবি থাকিলো কেনেকৈ কবি মহাশয়ৰ অৱস্থা মুখত চুণ দিয়া জোকটোৰ দৰে কৰিব পাৰো। মোৰ পিতৃৰ ৰাজত্বত নেতাৰ এনে উপলুঙা শুনি চুপচাপ বহি থাকিম, কথা হ'ল ? ভাবিছিলো, কবিতা লিখিয়ে উপযুক্ত উত্তৰ দিওঁ, কিন্তু মই কাহানিও কবিতা লিখি চোৱা নাই। সেয়েহে গল্পত মই এনে এজন সৰ্বগুণী নেতাৰ প্লট বনালো, যাতে গল্পটো পঢ়ি কবি মহাশয়ে

নিজৰ পৰাজয় স্বীকাৰ কৰিবলগাত পৰে।

ইয়াকে ভাবি গুণি নিজৰ কোঠাত সোমালো। সোমোৱেই বেৰত ওলোমাই থোৱা মহান নেতাসকলৰ ছবিবোৰলৈ চকু গ'ল। তেখেতসকলৰ প্ৰতিভাশালী মুখবোৰে মোক উৎসাহ দিবলৈ ধৰিলে। সকলো বৰণে নেতাৰে ব্যক্তিগত গুণসমূহ মই মোৰ নেতাৰ গাত আৰোপ কৰিবলৈ মনস্থ কৰিলো যাতে তেওঁ গাত কোনো গুণৰে হীন-দেড়ি নঘটে।

এক সপ্তাহ ধৰি মই ডাঙৰ ডাঙৰ নেতাসকলৰ জীৱনীসমূহ অধ্যয়ন কৰিলো আৰু লগতে মোৰ নেতাৰ পৰিকল্পনাও কৰি থাকিলো। আগতে শুনিছিলো আৰু এতিয়া পঢ়ি উপলব্ধি কৰিলো— যেনেকৈ পদুম ফুল বোকাত ফুলে ঠিক তেনেকৈ মহাত্মাসকলে দৰিদ্ৰৰ ঘৰতহে জন্ম লয়। বহুতো বিচাৰ বিবেচনাৰ অন্তত এক মাহেদ্ৰ ক্ষণত সৰ্বগুণেৰে বিভূষিত কৰি মোৰ নেতাক এখন গাঁৱৰ এজন দুখীয়া কৃষকৰ পঁজাত জন্ম দিয়ালো।

মনৰ আশা আৰু উল্লাস যিদৰে বাঢ়ে, তেনেকৈ মোৰ নেতাও ডাঙৰ হ'বলৈ ধৰিলে। স্কুললৈ যোৱাৰ বয়স হ'লত গাঁৱতে থকা স্কুলখনতে বিদ্যাৰম্ভ কৰিলে। এই বিষয়ত মই বৰ সন্তুষ্ট নাছিলো। কিন্তু নিজেই এনেকুৱা পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি কৰি পেলালো যে ইয়াৰ বাহিৰে আৰু একো উপায়েই নাছিল। লাহে লাহে মোৰ নেতাই মজলীয়া বিদ্যালয় পাছ কৰিলে। এই সময়ছোৱাতে সি পৃথিৱীৰ সকলো মহান ব্যক্তিৰ জীৱনী আৰু উল্লেখযোগ্য বিপ্লৱসমূহৰ ইতিহাস

পঢ়ি সাং কৰিলে। চাওক, আপুনি মাজতে মোক এইটো নুসুধিব যে অষ্টমমানৰ ল'ৰা এটাই এইবোৰ কিদৰে বুজি পাব ? এইটোতো একেবাৰে অস্বাভাৱিক কথা। এই সময়ত আপোনাৰ একো প্রশ্নৰে উত্তৰ দিয়াৰ মানসিক অৱস্থা মোৰ নাই। আপুনি পাহৰি নাযাব যে এই বালকটি এজন মহান ভাবী নেতা।

অঁ, মই কি কৈ আছিলো ! এইবিলাক পঢ়ি তাৰ মনত ডাঙৰ ডাঙৰ লক্ষ্যই অগা-ডেৱা কৰিবলৈ ধৰিলে; ডাঙৰ ডাঙৰ আশাই মন মগজুত এঙামুৰি দিবলৈ ধৰিলে। সি য'তে অত্যাচাৰ অনাচাৰ দেখে, হাতৰ মুঠি বন্ধ কৰি সংকল্প কৰে, অত্যাচাৰ দূৰ কৰিবলৈ নানা পৰিকল্পনা বনায় আৰু সেই পৰিকল্পনাবোৰত, সংকল্পবোৰত মই নিজৰ সফলতাক হাঁহি থকা দেখিবলৈ পোঁও। এবাৰতো মই তাক জমিদাৰৰ টেকেলাৰ লগত তৰ্কাতৰ্কিত নমাই বিপদকে মাতি আনিলো, আৰু তাৰ বিজয়ত মই তাতকৈ অধিক পৰিমাণে সুখী হ'লো।

তেনেতে এটা ডাঙৰ ঘটনা আকস্মিক ভাৱে ঘটিল। মোৰ নেতাৰ পিতৃয়ে চিৰদিনলৈ চকু মুদিলে, কিয়নো দৰব-পাতিৰ কাৰণে ঘৰত এটাও পইচা নাছিল। তাৰ পিতাকে ৰোগত চটফটাই থাকি প্ৰাণ ত্যাগ কৰিলে আৰু সি বেচেৰাই চাই থকাৰ বাহিৰে একো কৰিব নোৱাৰিলে। তাৰ পিতৃদেৱতাই অসহায় ভাৱে বৰণ কৰা মৃত্যুৱে তাক মন্থাস্তিক আঘাত দিলে। তাৰ বৃদ্ধা মাতৃয়ে কান্দি কান্দি প্ৰাণত্যাগ নকৰিলে কিন্তু দুয়ো চকুৰে দৃষ্টিশক্তি হেৰুৱাই পেলালে। ইফালে ঘৰত তাৰ বিধবা পেহীয়েক আৰু ক্ষয়গ্ৰস্ত ভনীয়েক এজনীও আছিল। পৰিয়ালৰ ভৰণ পোষণৰ সমস্ত দায়িত্ব তাৰ মূৰৰ ওপৰত পৰিল। উপাৰ্জনৰো একো পথ নাছিল। যি অকণমান খেতিৰ মাটি আছিল তাকে জমিদাৰে ৰাজহ দিবলৈ থকা বুলি কাঢ়ি ল'লে। নেতাৰ পিতৃৰ বিনয়ী মুখখনলৈ চাইহে

জমিদাৰ মনে মনে আছিল। এতিয়া কিয় থাকিব ? বিনয়ী পিতৃৰ বিপ্লবী পুত্ৰৰ লগত তেওঁ ভালদৰেই পৰিচিত আছিল। সেয়ে সময়ৰ শৰ সময়ত মাৰি প্ৰতিশোধ ললে। এতিয়া মোৰ ভাবী নেতাৰ সন্মুখত গম্ভীৰ সমস্যা। পৰামৰ্শ বিচাৰি সি মোৰ ওচৰলৈ আহিল। মই ক'লো, এতিয়া সেই সময় সমাগত। তুমি ঘৰ-বাৰী, দুবেলা দুসাঁজৰ চিন্তা এৰি দেশ সেৱাৰ কামত লাগি যোৱা। তুমি দেশখন নতুনকৈ নিৰ্মাণ কৰিব লাগিব। শোষিত পীড়িত সকলৰ হকে মাত মাতি দেশত শ্ৰেণীহীন সমাজ প্ৰতিষ্ঠা কৰিব লাগিব। তুমি সকলো কামেই দক্ষতাৰে সৈতে কৰিব পাৰিবা কিয়নো মই তোমাৰ গাত ইয়াৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় সকলো গুণেই আৰোপ কৰিছো।

সি বৰ দুৰ্বল কণ্ঠেৰে ক'লে, “আপুনি বাকু ঠিকেই কৈছে, কিন্তু মোৰ অন্ধ মাতৃ আৰু ৰুগীয়া ভনীজনীৰ কি অৱস্থা হ'ব ? দেশখনক মই ভালপাওঁ কিন্তু এওঁলোকো মোৰ কম মৰমৰ নহয়।”

মই জাঙুৰ উঠিলো, “তুমি নেতা হ'বলৈ ওলাইছা, ধেমালি পাইছা নেকি ? জানানে নেতাসকলে কেতিয়াও নিজৰ পৰিয়ালৰ কথা নাভাবে, তেওঁলোকে দেশখনৰ বিষয়ে ৰাষ্ট্ৰখনৰ বিষয়েহে চিন্তা কৰে। তুমি মোৰ আদৰ্শ অনুসৰি চলিব লাগিব। জানি লোৱা, মই তোমাৰ স্ৰষ্টা, তোমাৰ বিধাতা।”

কিন্তু সি মোৰ কথালৈ বৰ গুৰুত্ব নিদিলে আৰু ক'লে, ‘তুমি বাকু ঠিকেই কৈছা, কিন্তু মোৰ অন্ধ মাতৃয়ে দুখত পেলোৱা হুমুনিয়াহবোৰৰ উপেক্ষা মই কোনো মূল্যতে কৰিব নোৱাৰো। তুমি বাকু মোক কৰবাত চাকৰি এটাকে যোগাৰ কৰি নিদিয়া কিয় ? উপাৰ্জনৰ বাটটো ওলালে মই বাকী গোটেইখিনি সময় দেশসেৱাত আনন্দ মনেৰে লাগিম। তোমাৰ সপোনক বাস্তৱত ৰূপায়িত কৰিম। কিন্তু প্ৰথমে

মোক পেট পূৰণৰ কিবা ব্যৱস্থা কৰি দিয়া।

মই ভাবিলো, মোৰ দেউতাৰ বিভাগতে তাক চাকৰি এটানো নিদিওঁ কিয় ? কিন্তু দেউতাৰ উদাৰ নীতিৰ কাৰণে খালী ঠাই নাছিলেই। লক্ষ্য কৰি দেখিলো, পূৰ্ণ নিয়োগ চলি আছে। ক'বাত যদি খুড়াৰ ল'ৰাটো বিৰাজমান, তেনেহ'লে আন কৰবাত পেছা পুতেক। মানে মই তাৰ কাৰণে একো ব্যৱস্থা কৰিব নোৱাৰিলো। তাক খাবলৈ মুখখন দিলো। কিন্তু খাবলৈ একো উপায়েই বন্দবস্ত কৰি দিব নোৱাৰিলো। হতাশ হৈ দিন হাজিৰা কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। জমিদাৰে নতুনকৈ ঘৰবন্ধা কাম আৰম্ভ কৰিছিল, সি তাতে ইটা ধোৱাৰ কাম কৰিবলৈ ল'লে। ইটাবোৰ সি যিমানে মূৰৰ ওপৰত জাপিবলৈ ধৰে, তাৰ আশা-আকাঙ্ক্ষাবোৰ সিমানে তললৈ বহি যাবলৈ ধৰে। মই বাৰে বাৰে তাক এই কাম কৰিবলৈ মনা কৰিলো। কিন্তু সি নিজৰ মাক-ভনীয়েকৰ অজুহাত দেখুৱাই মোক নিৰুত্তৰ কৰিলে। তাৰ ওপৰত মোৰ অলপো খং উঠা নাছিল। তাৰোপৰি মই তাৰ ওপৰত ভৰসা কৰিছিলো কিয়নো বিশাল বিশাল প্ৰতিভা আৰু মহৎ গুণক মই তাৰ ব্যক্তিত্বত মিহলাই দিছিলো। যিকোনো পৰিস্থিতিতে সেই গুণসমূহে নিজৰ কাম কৰি যাব। ইয়াকে ভাবি মই তাক তাৰ ভাগ্যৰ হাতত এৰি দিলো আৰু নীৰৱ দৰ্শক হৈ তাৰ গতিবিধি নিৰীক্ষণ কৰিবলৈ ধৰিলো।

তাৰ ৰুগীয়া ভনীয়েকৰ অৱস্থা দিনকদিনে বেয়া হৈ যাবলৈ ধৰিলে। সি তাইক বৰ মৰম কৰিছিল। ভনীয়েকৰ চিকিৎসাৰ কিজানি কিবা সন্ধান পায় সেই উদ্দেশ্যে কামৰ পৰা ছুটি লৈ সি এদিন চহৰলৈ গ'ল। চহৰত ঘূৰা পকা কৰি সি বুজিলে যে যদিহে যথেষ্ট পৰিমাণৰ টকা খৰচ কৰা হয় তেতিয়া তাৰ ভনীয়েক বাচিব পাৰে। গোটেই ৰাত্ৰাটো বেমাৰী ভনীয়েকৰ কৰুণ চিৎকাৰে তাৰ হৃদয়ত

খুন্দিয়াই থাকিল। বাৰে বাৰে যেন তাৰ ভনীয়েকে চিঞৰি চিঞৰি কৈ আছিল, “দাদা, মোক বচোৱা। যেনেতেনে ক’বৰ পৰা পইচা যোগাৰ কৰি মোক ভাল কৰি দিয়া। মই মৰিব নিবিচাৰোঁ দাদা, মোক মৰিবলৈ নিদিবা।”

..... আৰু হঠাৎ তাৰ চকুৰ আগত দেউতাকৰ মৃত্যুৰ দৃশ্যটো ভাহিবলৈ ধৰিলে। খঙত তাৰ হাতৰ মুঠি টান হৈ আহিল। সি গাঁৱলৈ ঘূৰি আহি গাঁৱৰ যিমানবিলাক অৱস্থাপন্ন লোক আছিল, সকলোকে সি ধন ধাৰে খুজিলে, হাত যোৰ কৰি মিনতি কৰিলে কিন্তু নিৰাশাৰ বাহিৰে সি আৰু একোকে নাপালে। এই বিফলতাত তাৰ বিদ্ৰোহী মন ভমককৈ জ্বলি উঠিল। যিকুৰা তুঁহজুই তাৰ বিপ্লবী মনত উমি উমি জ্বলি আছিল মানুহৰ এনে নিৰ্মম ব্যৱহাৰে সেইকুৰা জুই দপদপকৈ জ্বলি উঠাত সহায় কৰিলে। দিনটো সি কাকো একো নোকোৱাকৈ মনতে কি কি সঙ্কল্প লৈ থাকিল সিহে জানে। আৰু মাজনিশা মনত পাপক ঠাই দি সি চুৰ কৰিবলৈ অগ্ৰসৰ হ’ল।

মোৰ সৰ্বশৰীৰ কাঁপি উঠিল। সি চুৰ কৰিবলৈ গৈ আছে। মই সৃষ্টি কৰা নেতাৰ এনে অধঃপতন। সি চুৰ কৰিব। ছিঃ ছিঃ স্ৰুৰি কাৰ্যৰ দৰে জঘন্য কাম কৰি তাৰ নৈতিক চৰিত্ৰ হনন হোৱাৰ আগতেই মই তাক হত্যা কৰিলো। মই লিখা গল্পটোৰ তুলাপাতকেইখিলা ফালি চিৰাচিৰ কৰি পেলালো। তাৰ ধ্বংস লগে লগে মোৰ মনত মহান নেতা সৃষ্টিৰ যি উছাহ আছিল সিও যেন লাহে লাহে স্তিমিত হৈ আহিল। মোৰ এনে অনুভৱ হ’ল। কিন্তু ইমান সহজে হাৰ মনা বিধৰ মানুহ মই নহয়। অসীম ধৈৰ্য্যৰে মই মোৰ কাহিনীৰ বিশ্লেষণ কৰিবলৈ ধৰিলো। অৱশেষত কি কাৰণে, সকলো গুণেৰে পৰিপূৰ্ণ মোৰ নেতাই, নেতা নহৈ চোৰ হ’লগৈ? অনুসন্ধান কৰি কৰি মই মোৰ অসফলতাৰ শিপাডাল পালো। দাৰিদ্ৰ। হয়, দৰিদ্ৰতাৰ কাৰণেই তাৰ সকলো গুণ দোষলৈ পৰিৱৰ্ত্তিত হ’ল আৰু মোৰ মনোকামনা আধৰুৱা হৈ ব’ল। যেতিয়া আচল

কাৰণ ধৰিব পাৰিলো তাক নিৰাময় কৰাটোনো কি কঠিন?

এবাৰ পুনৰ মই কলম ধৰিলো আৰু মোৰ নেতাই পৰিৱৰ্ত্তিত ৰূপ আৰু পৰিৱৰ্ত্তিত পৰিস্থিতিৰ মাজেৰে আকৌ এবাৰ এই সংসাৰত জন্ম ল’লেহি। এইবাৰ মোৰ নেতাই চহৰৰ কোটিপতি ব্যৱসায়ীৰ ঘৰত জন্ম ল’লে, য’ত তাৰ পেট পূৰোৱা আৰু বেমাৰী ভনীয়েকৰ চিকিৎসাৰ নিচিনা সমস্যাৰ নামোশ্লেখেই নাছিল। অসীম মৰম স্নেহ আৰু ঐশ্বৰ্য্য বিভূতিৰ মাজেৰে সি ডাঙৰ হবলৈ ধৰিলে। ভালৰো ভাল স্কুলত তাক শিক্ষা দিয়া হ’ল। তাৰ অলৌকিক প্ৰতিভা দেখি সকলো হতবাক হয়। অত্যাচাৰ দেখিলে সি খঙত ক’ব নোৱাৰা হয়, ওজস্বী ভাষণ দিয়ে, গাঁৱে গাঁৱে গৈ দুখীয়া ল’ৰা-ছোৱালীক পঢ়ুৱায়। দুখীয়াৰ প্ৰতি তাৰ অন্তৰ দয়া আৰু কৰুণাৰে সদায় ভৰি থাকে। ধনী হৈও সি অতি সহজ সৰল জীৱন নিৰ্বাহ কৰে। মুঠতে তাৰ গাত মহান নেতা হোৱাৰ সকলো শুভ লক্ষণেই দেখা দিলে। খোজে প্ৰতি সি মোৰ উপদেশ লয় আৰু মইও তাৰ আগন্তুক জীৱনৰ নক্সা তাৰ মগজুত সম্পূৰ্ণভাৱে বহুৱাই দিলো যাতে সি কেতিয়াও পথভ্ৰষ্ট নহয়।

মেট্ৰিক পাছ কৰি সি কলেজত পঢ়িবলৈ গ’ল। যিখন কলেজত এসময়ত ৰজাসকলৰ পুত্ৰসকলেহে শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিছিল আৰু আজিও য’ৰ বতাহত আভিজাত্যৰ গন্ধ ওপঙি ফুৰিছে, তেনে কলেজতে তাৰ পিতাকে তাৰ নাম লিখাই দিলে। কিন্তু মই সাৱধান কৰা স্বত্তেও সেই আভিজাত্যৰ বাতাবৰণত ধনীৰ দুলালৰ ধনী স্বভাৱে নিজৰ ৰং নেদেখুৱাকৈ থাকিব নোৱাৰিলে। সি লাহে লাহে আৰামপ্ৰিয় হৈ উঠিল। মোৰ দিহা-পৰামৰ্শৰ বিষয়ে সি চিন্তা নকৰা হ’ল। ঘণ্টাজুৰি সি কফি হাউচত বহি থাকিবলৈ ধৰিলে। আৰু এদিনতো মই তাক তাক খেলি থকা দেখিলো। দেখি মোৰ জীৱ চিৰিং কৰি গ’ল। জুৱা। ৰাম ৰাম। এইবোৰ কি হৈছে? মই নিজকে চম্ভালি চকীখনত পোন

হৈ বহিলো আৰু কলমটোক জোৰেৰে খামোচ মাৰি ধৰিলো। কলমটো জোৰেৰে ধৰোঁতে মোৰ এনে লাগিছিল যেন মই তাৰ নাকী জৰীডালতহে খামোচ মাৰি ধৰিছোঁ। কিন্তু সি যেন মোৰ কথা নামানো বুলিয়েই পণ কৰিছিল। জুৰাখেলেই তাৰ নৈতিক পতনৰ চৰম সীমা নাছিল। অলপদিনৰ পিছত মই তাক মদ খাই থকা দেখিলো। মোৰ খঙে সীমা চেনাই গ’ল। মই তাক মোৰ ওচৰলৈ মাতিলো। নিজৰ খঙক যেনে তেনে নিয়ন্ত্ৰণ কৰি মই সুধিলো, ‘তুমি জানানে মই তোমাক কিয় সৃষ্টি কৰিছোঁ?’

সিও যেন মোৰ মুখামুখি হ’বলৈ সম্পূৰ্ণ প্ৰস্তুত হৈয়ে আহিছিল। সি ক’লে, “তোমাৰ নিজ স্বার্থ পূৰণৰ কাৰণে, নিজৰ ইচ্ছা পূৰণৰ উদ্দেশ্যে তুমি মোক সৃষ্টি কৰিছা। কিন্তু এইটো দৰকাৰী নহয় যে মই তোমাৰ কথা মানি চলিম, মোৰ নিজৰ অস্তিত্ব আছে, নিজৰ বিচাৰ বিবেচনাও আছে।”

মই চিঞৰি উঠিলো। “তুমি জানানে? তুমি কাৰ লগত কথা পাতিছা? মই তোমাৰ সৃষ্টি, তোমাৰ নিৰ্মাতা। মোৰ ইচ্ছাৰ অবিহনে তোমাৰ কোনো সুকীয়া অস্তিত্ব নাই।”

সি হাঁহিবলৈ ধৰিলে, “আৰে! তুমিতো মোক তোমাৰ কলমৰ পৰাহে উৎপন্ন কৰিছা, মোৰ এই বন্ধুসকললৈ চোৱাছো ন? এওঁলোকৰ মাকহঁতে এওঁলোকক নিজৰ শৰীৰৰ তেজ মঙহৰ পৰা সৃষ্টি কৰিছে। তথাপিহে তেওঁলোকে ইহঁতৰ ব্যক্তিগত জীৱনত সিমান হস্তক্ষেপ নকৰে, যিমান তুমি মোৰ ক্ষেত্ৰত কৰা। তুমিতো মোৰ জীয়াই থকাই মক্ষিল কৰি দিছা। মই যেন মানুহ নহয়েই। এইটো কৰ, সেইটো নকৰ। কাঠৰ ফেঁচা বুলি ভাবিছা নেকি? গতিকে চোৱা, মই এই নেতাগিৰি চলাব নোৱাৰিম। আঃ। এই মতলীয়া বয়স, ৰঙীন পৃথিৱী আৰু ঘৰৰ ধন সম্পত্তি! একো লাভ নোলোৱাকৈ এই যৌৱনৰ দিনকেইটা এনেয়ে কটাম নেকি? ৰং ৰহইচেৰে জীৱনটো উপভোগ কৰি নেতা হ’ব পৰা নাযায় হ’বলা?”

মই আৰু কিবা এটা কওঁ বুলি ভাবিছিলো। কিন্তু সি বহুত আগতেই সুখৰি বজাই আঁতৰি গ'ল।

সেই অপমানৰ কল্পনা কৰকছোন, যিখিনি মই সহ্য কৰিবলগা হ'ল। মনত ইচ্ছা হৈছিল, প্ৰথম নেতাটোৰ দৰে ইয়াকো পূৰা চাফা কৰি পেলাওঁ। কিন্তু ইমান গভীৰ আঘাত পাইছিলো যে উৎসাহেই নোহোৱা হ'ল। ইমানবিলাক হৈ যোৱাৰ পিছতো কিয় জানো, মনত ক্ষীণ আশা এটি আছিল কিজানি সি শুদ্ধ পথলৈ ঘূৰি আহেই। গান্ধীজীয়েও শৈশৱত এবাৰ চুৰ কৰিছিল, বেয়া কাম কৰিছিল, পিচতছোন নিজে নিজে শুদ্ধ আৰু সত্য পথলৈ ঘূৰি আহিল। হয়তো, কাহানিবা ইয়াৰ হৃদয়তো অনুতাপৰ জুই জ্বলিব আৰু সি নিজে নিজে শুদ্ধ পথলৈ ঘূৰি আহিব। মই তাক আদেশ দিবলৈ এৰিলো আৰু ধৈৰ্য্য ধৰি সেই দিনটোৰ প্ৰতীক্ষা কৰিবলৈ ধৰিলো যিদিনা আত্মপ্ৰাণিৰ অগ্নিয়ে দহন কৰি তাক মোৰ চৰণত পেলাবহি আৰু সি নিজৰ কৃতকৰ্মৰ বাবে মোৰ ওচৰত ক্ষমা ভিক্ষা কৰিব।

কিন্তু এনে শুভদিন কাহানিও নাছিল। যিটো দিন আহিল, সেইটো দিন মোৰ কল্পনাতেই আছিল। এটা বৰ ধুনীয়া সন্ধিয়াত মই তাক দেখিলো যে সি বৰকৈ সাজ-সজ্জা কৰিছে। আজিৰ পোছাকটোও আনকালতকৈ পৃথক আছিল। চাৰ্কফিনৰ চুটৰ সলনি সি পাটৰ কামিজ পিন্ধিছিল। মুখত চিগাৰেটৰ সলনি পাণ ভৰাইছিল। গাত লোৱা সুগন্ধিয়ে চতুৰ্দ্দিশ মলমলাই আছিল। বাহিৰত হৰ্ণ বজাৰ শব্দ হ'ল আৰু সি গুণ গুণাই গৈ গাড়ীত বহিল। গাড়ী গৈ এখন মদৰ বাৰৰ আগত ব'লগৈ আৰু ৰাতিলৈকে সেই চাহাবৰ পুতেকে পেগৰ পিছত পেগ ডিঙিত ঢালিবলৈ ধৰিলে, অশ্লীল বীভৎস

ধেমালী কৰি অটুহাস্য কৰি থাকিল। ৰাতি ন বাজি যোৱাৰ পিছত সি যেতিয়া মদৰ খোলাৰ পৰা উঠিল তেতিয়া তাৰ ভৰি পাক খাই লটং পটং কৰিছিল। যেনে-তেনে থৰক বৰক খোজেৰে গৈ গাড়ীত বহিল আৰু দোৰোল খোৱা জিভাৰে যি ঠাইলৈ যাবলৈ ক'লে তাৰ নাম লিখোঁতেও মোৰ লাজ লাগিছে।

নিজকে বহুত বাধা দিব বিচাৰিলো। কিন্তু এই ঘোৰ পাপ সহ্য কৰিব নোৱাৰিলো আৰু নিশ্চয় কৰিলো যে আজি যিয়েই নহওঁক কিবা এটা হেস্ত-নেস্ত কৰি পেলাম। মই খঙত কঁপি থাকিয়েই তাৰ ওচৰ চাপিলো। এই সময়ত তাৰ লগত কথা পাতিবলৈ মোৰ ঘিণ লাগিল। ইফালে খঙত মোৰ গোটেই শৰীৰ জ্বলিছিল। তথাপিহে নিজকে সংযত কৰিলো আৰু মাতটো যিমান সম্ভৱ কোমল কৰি মই তাক ক'লো, “তোমাক অন্তিম বাৰলৈ সাৱধান বাণী শুনাম বুলিয়েই মই তোমাৰ ওচৰলৈ আহিছো। তোমাৰ এই সৰ্বনাশ দেখি, জানানে, মোৰ কিমান দুখ হৈছে? এতিয়াও সময় আছে, নিজকে চম্ভালি লোৱা।”

কিন্তু সেই সময়ত তাৰ হয়তো মোৰ লগত কথা পাতিব পৰাকৈ মানসিক সুস্থিৰতা নাছিল। সি পাণ চোবাই চোবাই ক'লে, “সোণজনী! তুমিনো যেতিয়াই তেতিয়াই এই নেতাগিৰিৰ কথাৰে কিমান কৈ নাথাকা? ক'ত তোমাৰ নেতাগিৰি আৰু ক'ত নৰ্তকী বমণীৰ চকু ছাট মাৰি ধৰা সৌন্দৰ্য্যছটা। এবাৰ ছোৱাছোন, কি গুলাপী মাদকতা।”

মই কাণ দুখন হাতেৰে হেঁচা মাৰি ধৰিলো। সি আৰু কিবা কৈছিল, পিছে মই নুশুনিলো। কিন্তু সি মোলৈ চাই চকু টিপিওৱা স্পষ্টকৈ মোৰ চকুত পৰিল আৰু এনে লাগিল যেন গোটেই পৃথিৱীখনেই ঘূৰিবলৈ লৈছে।

মই চকু দুটা মুদি দিলো আৰু খঙতে তলৰ ওঁঠটো কামুৰি ধৰিলো। খঙৰ আৱেশত বিশেষ একো ক'ব নোৱাৰিলো, মুখৰ পৰা কেৱল ইমানকে ওলাল, “দুৰাচাৰী, নিৰ্ভাজ অসভ্য, নাৰকীয় কীট!”

তাৰ বন্ধুটোৱে কোৱা কথাকেইটা মোৰ কাণত পৰিল। সিহঁত আঁতৰি যাওঁতে সি কৈ গৈছিল। “আবে, এনেকুৱা ঘোৰ শুদ্ধ ভাষাত ফটফটালে ই বুজিও নাপাব। অলপ সবল ভাষাতে কোৱাছোন।

আৰু অধিক সহ্য কৰাৰ ক্ষমতা মোৰ নাছিল। মই যিটো কলমৰ সহায়ত তাক উৎপন্ন কৰিছিলো, সেইটো কলমেৰেই তাক খতম কৰি পেলালো। সি গৈ নাচনীৰ ওচৰত বহিবলৈ লৈছিলহে তেনেতে মই তাক ফটা কাগজ পেলোৱা খৰাহীত ঠাই দিলো। যেন কুকুৰ তেনে টাঙোন।

সি বাকু নিজ কৰ্মৰ ফল পালে কিন্তু মই হ'লে মোৰ সমস্যাৰ সমাধান পাব নোৱাৰিলো। এইবাৰৰ বিফলতাই মোক কন্দুৱাই পেলালে। এতিয়া আৰু ইমান সাহসো নাছিল যে পুনৰ এবাৰ মধ্যবিত্তৰ ঘৰত মোৰ নেতাক জন্ম দিয়াৰ প্ৰয়াস কৰোঁ। এই দুটা হত্যাৰ বোজাই সৃষ্টি কৰা বিষে মোৰ গলধন ভাঙে যেন কৰিছিল। স্বাভাৱিকতে দুটা হত্যাৰ পৰা যি পাতক আৰ্জিলো তাৰ প্ৰায়শ্চিত্ত কৰাৰ ইচ্ছাও নাছিল, শক্তিও নাছিল। নিজৰ সমস্ত অহংভাৱক জলাঞ্জলি দি মই মৰ্মে মৰ্মে উপলব্ধি কৰিছো যে কবি মহাশয়ে পৰিপূৰ্ণ সভাত গৌৰৱেৰে সৈতে যি হিলৈ কামানৰ বিস্ফোৰণ ঘটালে মই তাৰ যোগ্য প্ৰত্যুত্তৰ দূৰৰ কথা, সামান্য ফটকা এটাও ফুটাব নোৱাৰিলো। মই হাৰিলো, বৰ বেয়াকৈ হাৰিলো। □

যন্ত্ৰণাৰ এখন পৃথিৱী

চৈয়দা নাচৰিণ চুলতানা
মাতক তৃতীয় বৰ্ষ

এনেদৰে এতিয়া নক'বচোন"-- অনামিকাই
থুকাথুকি মাতেৰে ক'লে।

মোমায়েকে ইঁ কৰি ওলাই গ'ল।
অনামিকাই তাৰ মূৰত হাত বুলাই ক'লে-- 'দাদা,
তোক আৰু কিমান বুজাম। তই এইবোৰ এৰি
দে। অন্তত মোৰ মুখলৈ চা, মাৰ কথা ভাব।
তই অকলে নোৱাৰিবি নহয়। অন্যায়, দুৰ্নীতি,
ড্ৰাগছ, কোকেইনৰ ব্যৱসায় এইবোৰক তই কি
অকলে প্ৰতিৰোধ কৰিব পাৰিবি। তই হাৰি যাবি
দাদা। সিহঁতৰ টকা আছে, অস্ত্ৰ আছে। সমগ্ৰ
পুলিচ বিভাগ সিহঁতৰ অধীনত। তোৰ কি
আছে। তোৰতো একোৰেই শক্তি নাই যে তই
সিহঁতৰ বিৰুদ্ধে থিয় দি সিহঁতৰ পশুত্বক শেষ
কৰিবি। এইচব বাদ দে আৰু উভতি আহ,
আমাৰ মাজলৈ। অলপ শান্তি দে আমাক, দাদা।

ভাস্কৰে মাত্ৰ নীৰৱ হৈ তাইৰ
চলচলীয়া চকু জুৰিলে চাই থাকিল। সি যেন
ক'ব বিচাৰিছে। ভনী তই মোক বাধা নিদিবি।
প্ৰাণ দি হলেও মই মোৰ কৰ্তব্য পালন কৰিব
লাগিব। মই আগুৱাই যাব লাগিব সকলো বাধা
নেওচি। মোক আগবাঢ়ি যাবলৈ দে ভনী.....।

সি উদাস দৃষ্টিৰে খিড়িকীৰ বাহিৰৰ
মুক্ত নীলা আকাশখনলৈ চাই পঠিয়ালে। এই
আকাশখনত যে উৰি ফুৰিছে আপোনমনে মুক্ত
বিহংগবোৰ কোনে বা কেতিয়া চিকাৰীৰ গুলী
বুকু পাতি ল'ব লগীয়া হ'ব কোনে জানে ?

তাৰ স্মৃতিলৈ এটা এটাকৈ অতীতৰ
দিনবোৰৰ কথা উভতি আহিব ধৰিলে।
কিমানযে সুন্দৰ আছিল তাৰ পৃথিৱীখন। কিমান
সুখী আছিল সি আৰু এতিয়া উস্। কিমান
কুৎসিত আৰু নিষ্ঠুৰ হৈ পৰিল এই পৃথিৱীখন

চকু মেলি ভাস্কৰে দেখিলে যে সি
হস্পিতালৰ বেডত পৰি আছে। মূৰত তাৰ
প্ৰচণ্ড বিষ। সি উঠিব খোজোতেই মুখেৰে আস্
শব্দ হ'লত অনামিকাই তাৰ দুই বাহুত ধৰি,
'শুই থাক দাদা উঠিব নালাগে। তই মূৰত অলপ
দুখ পাইছ নহয়' বুলি কৈ কৈ গুৱাই দিলে।
অনামিকাৰ চকুত চকুলো। অনাহাৰ আৰু
অনিদ্ৰাৰে থকাৰ স্পষ্ট চাপ আছে তাইৰ
মুখমণ্ডলত। সি মন কৰিলে মোমায়েকে কিছু

আঁতৰত বৈ কপাল কোচাই খঙেৰে বকিব
ধৰিছে-- "কি দৰকাৰ তোৰ হা। কি দৰকাৰ
এইবোৰ কৰিবলৈ। কিমান মানা কৰিলো। নাই,
আমাৰ কথাত গুৰুত্ব নিদিয়ো। কিমান ক'লো
নিজৰ কথা ভাব, ঘৰখনৰ কথা চিন্তা কৰ,
ভনীয়েৰ এজনী আছে। কোন ক'ত অধঃপতনে
যায় যাওক। না, নামানে মোক। এতিয়া পালি
মজাটো। বেদনা তোৰ হৈছে নে আমাৰ ?

"মোমাইদেউ, ই ছচ পাইছেহে,

আৰু এই মানুহবোৰ। সি লাহেকৈ চকু দুটা মুদি দিলে।

তাৰ দেউতাক এজন পুলিচ ইন্সপেক্টৰ আছিল। ভায়েক, ভনীয়েক আৰু মাকৰ সৈতে এটা সুখী পাঁচজনীয়া পৰিয়াল আছিল সিহঁতৰ। দেউতাকজন অতি আদৰ্শবাদী, সৎ, সহজ আৰু নায়পৰায়ণ ব্যক্তি আছিল। দেউতাকে তাক প্ৰায়ে কৈছিল, “বাচা, Life is not a bed of roses. It is full of struggle. গতিকে কষ্ট কৰি যোৱা, এদিন নিশ্চয় সফল হ’বাই।” সি তেতিয়া নৱমমান শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ আছিল। পঢ়া শুনাতে খুউব ভাল নহলেও নিয়মীয়া ধৰণৰ আছিল। সি তাৰ দেউতাকক খুউব শ্ৰদ্ধা কৰিছিল।

তাৰ ভায়েক বিনিত পঢ়া শুনাতে বৰ মেধাবী সম্পন্ন আছিল। শ্ৰেণীত সদায়ে প্ৰথম হৈছিল। সি পঢ়িছিল সপ্তমমানত আৰু অনামিকা আছিল ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰী।

মাক সুৰবালা দেবী এগৰাকী সু-গৃহিনী আছিল। আটোমটোকাৰিকৈ ঘৰখন ৰাখিছিল আৰু ঘৰুৱা খুটি-নাটিবোৰ সচেতনতাৰে মাৰি গৈছিল। সিহঁতৰ ঘৰ খন এইদৰে সুখে-শান্তিৰে চলি গৈছিল। ভাস্কৰহত লাহে লাহে ডাঙৰ হৈ আহিল। এদিন সি প্ৰথম বিভাগত প্ৰৱেশিকা পাছ কৰিলে। তাক আন ঠাইলৈ উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে পঠিওৱাৰ কথা চৰ্চা হ’ল যদিও মাকে চকুৰ আগত ৰাখি পঢ়োৱাৰ ইচ্ছা কৰা বাবে ওচৰৰে স্থানীয় কমাৰ্চ কলেজ এখনত সি এডমিছ্যন ল’লে। নতুন কলেজীয়া, বহল পৰিবেশ আৰু ন ন বন্ধু-বান্ধৱ পাই তাৰ সঁচাকৈয়ে ভাল লাগিব ধৰিল। জীৱনটোক নতুনকৈ চাব শিকিলে সি। জীৱনটোক খুউব ৰঙীন যেন লাগিল তাৰ। সি নিজকে উটুৱাই দিলে আনন্দৰ সময় সোঁতত। মাজে মাজে দেউতাকে তাক সকিয়াই থাকিল সি যাতে আনন্দ আৰু স্বাধীনতাৰ আৰু বন্ধু-বান্ধৱ মাজত থাকিও যাতে নিজৰ লক্ষ্য, কৰ্তব্যক

পাহৰি নাযায়। কাৰণ তাৰ মূল কৰ্তব্য হ’ল জ্ঞান আহৰণ। সেইদৰে সিও মনপুতি নিয়মীয়াকৈ তাৰ ক্লাচবোৰ কৰি গৈছে। কেতিয়াবা তাৰ লগৰ লৰাই যদিও কয় Let’s go যাৰ। enjoy the life সি কিন্তু ক্লাচ নকৰি ক’তো নাযায়। কাৰণ দেউতাকক সি অমান্য কৰিব নোৱাৰে। এইদৰে তাৰ দিন বোৰ হাঁহি আনন্দৰেই পাৰ হৈছিল। লগতে তাৰ ঘৰখনো।

হঠাৎ সময়ৰ সোঁত বদলি হৈ গ’ল সিহঁতৰ বাবে। এটা ঘটনাই সিহঁতৰ ভাগ্যৰ চকৰি সলাই পেলালে।

নিশা প্ৰায় বাৰ বাজি বিশ মিনিট গৈছে। সিহঁতৰ ঘৰৰ কলিং বেল বাজি উঠিল। আগফালে কামৰ বিছনাত ভাস্কৰ শুৱে। সি কোন হ’ব পাৰে বুলি ভাবি দুৱাৰখন খুলিবলৈ যাওঁতে, দেউতাক আহি তাৰ ওচৰত বৈ সুধিলে— কোন আহিল অ’ মাজনিশা? ভাস্কৰে ক’লে অ’ দেউতা। আপুনি সাৰ পালে। কোন জানো। ৰব মই দুৱাৰখন খোলো। এইবুলি সি দুৱাৰৰ হুকটোত হাত দিলে।

দুৱাৰখন খোলাৰ লগে লগে ইন্সপেক্টৰ ভাগৰ সোমাই আহিল। তেওঁ ক’লে— মিঃ কুলদীপ। আমি ইনফৰমেচন পাইছো যে ইয়াৰ পৰা দক্ষিণে প্ৰায় আঠ কিঃ মিঃ নিলগৰ এখন গাঁৱত উগ্ৰপন্থীৰ এটা দলে আত্মগোপন কৰি আছে। গতিকে ওপৰৰ পৰা অডাৰ যে আমি উক্ত গাঁওখন ঘেৰি সিহঁতক আত্মসমৰ্পণ কৰিবৰ বাবে সকিয়াই দিব লাগে। গতিকে মোৰ লগত আপুনি যাব লাগে। বাহিৰত অস্ত্ৰৰে সজ্জিত হৈ চাৰিখন কামাণ্ডত আমাৰ মানুহ বৈ আছে। আপুনি সোনকাল কৰিলে ভাল হয়, মিঃ কুলদীপ।”

কথাখিনি শুনিয়েই ভাস্কৰৰ দেউতাক কুলদীপে তেওঁক বহিবলৈ কৈ ভিতৰলৈ সোমাই গ’ল আৰু নিজৰ পোছাক জোৰ উলিয়াই পিন্ধাত লাগিল। ঘৈণীয়েক সুৰবালা দেৱীয়ে ক’লে, “চাহকে কৰো। তেখেতেও

একাপ খাই যাব।”

‘নালাগে ব’লা। মই যাওঁ। এতিয়া চাঃ খোৱাৰ সময় নাই। ঘূৰি আহি সকলোৱে একেলগে খাম।’—এইবুলি কৈ টুপিটো হাতত লৈ তেওঁ ওলাই গ’ল।

“বলক ভাগৰি। আৰু পলম নকৰো।” তেওঁলোক গৈ উক্ত গাঁওখনত সোমালৈগৈ। উগ্ৰপন্থীৰ দলটোৱে পুলিচৰ বিপক্ষে গুলী চালনা কৰিব ধৰিলে। প্ৰত্যুত্তৰত পুলিচেও গুলী চালনা কৰাত বহুতো উগ্ৰপন্থী পলাই যাবলৈ সক্ষম হ’ল যদিও চাৰিজন কুলদীপহঁতৰ হাতত বন্দী হ’ল। আৰু চবৰে আনি হাজোতত ভৰালে।

পিছদিনা খবৰটো বাতৰি কাকতত ওলাল। ভাস্কৰহঁতৰ ঘৰতো দেউতাকক লৈ দিনতো প্ৰশংসাসূচক কথা বতৰা হ’ল। কাৰণ ইয়াৰ আগতেও তেখেতে উগ্ৰপন্থী, চোৰ, ডকাইত, আদিক হাতে লোটে গ্ৰেপ্তাৰ কৰিবৰ সক্ষম হৈছিল। তাৰ কাৰণে তেওঁ কেইবাজনো সহকৰ্মীৰ সৈতে পাৰ হ’বলগীয়া হৈছিল। বিশেষকৈ সেইসকলৰ যিসকল দালালে দেশৰ নামত শপত খাই সৎ আৰু ন্যায় পথত চলিব বুলি আৰু পাছত টকাৰ ক্ষমতাৰ লোভত পৰি দুৰ্নীতি, ভদ্ৰাচাৰত লিপ্ত হৈ নিজৰ সংজ্ঞান, বিবেকক ধনেৰে পুতি শেষ কৰে।

কথা বতৰা চলি থাকোতেই চাহৰ পৰা আৰম্ভ হ’ল। তেনেতে সিহঁতৰ ঘৰৰ ফোনত ৰিং হ’ল। অনামিকাই চাহৰ কাপটো টেবুলত থৈ ফোনটোৰ ৰিচিভাৰ দাঙি কিবা এটা কৈ পুনৰ দেউতাকৰ কাষলৈ আহি ক’লে ‘দেউতা আপোনাৰ ফোন’ কুলদীপ বহাৰ পৰা উঠি কামিজটো ঠিক কৰি কৰি ফোনটো ৰিচিভ কৰিলে। সিফালৰ পৰা এটা মাত ভাহি আহিল—
- মিঃ কুলদীপ। ঘৰত চাগে আপোনাৰ জয়গানৰ লহৰ উঠিছে। মোৰ কথা মন দি শুনক। যদি জীয়াই থকাৰ হেপাহ আছে তেতিয়া হ’লে সেই চাৰিজন উগ্ৰপন্থীক তুৰণে

মুকলি কৰি দিব লাগে। তাৰ বিনিময়ত মোটা মূল্য এটি আপোনাক দিয়া হ'ব। আৰু যদি না কৰে আমাৰ প্ৰস্তাৱ, তেতিয়া জীৱন নাশ হ'ব। বুজিলেতো। কিবা কবলগীয়া আছে।”

কুলদীপে ক'লে — “টকাৰ লোভত, জীৱনৰ ভয়ত মই মোৰ দেশক প্ৰতাৰণা কৰিব নোৱাৰো। শুনক, আপুনি যিয়েই নকৰক কিয় মই মোৰ আদৰ্শক বিক্ৰী কৰিব নোখোজো।”

এয়াই আপোনাৰ শেষ সিদ্ধান্তনে? সিফলৰ পৰা ক'লে। হয় বুলি কৈ কুলদীপে জোৰেৰে ফোনৰ ৰিচিভাৰটো থৈ দিলে। তেওঁ আহি ছোফাত বহি পৰিল। সকলোৱেই তেখেতৰ মুখখনলৈ চালে। ভাস্কৰে ‘কোন আছিল দেউতা’ বুলি সুধিলে।

কুলদীপে ক'লে-‘আছিল কোনোবা দেশদ্রোহী, উগ্ৰপন্থীৰ লিভাৰ। বাচাহঁতক ৰেহাই দিব লাগে। নহ'লে।’

“নহ'লে কি। খুলি কওকচোন। কথাতো বৰ গভীৰ যেন পাইছো।” ভাস্কৰৰ মাকে সুধিলে।

কুলদীপৰ ফালৰ পৰা একো উত্তৰ নাছিল। অলপ সময়ৰ বাবে পৰিবেশটো নিতাল, নিস্তব্ধ হৈ পৰিল। তেনেতে বাহিৰত খুউব জোৰেৰে গাড়ীখন ৰখোৱাৰ শব্দ হ'লত সকলোৱে মূৰ তুলি চালে। লগে লগে গিৰিপ গিৰিপ জোতাৰ শব্দৰে ছয়জন মান মুখাধাৰী যুৱক হাতত মেচিন গান লৈ সোমাই আহিল। সিহঁতে পাৰ্চজনীয়া পৰিয়ালটোক ঘেৰি পেলালে। তাৰে এটাই কুলদীপৰ কামিজৰ কলাৰত ধৰি এচুকলৈ টানি আনিলে।

“দেশৰ প্ৰতি বৰ প্ৰেম নহয় তোৰ। এতিয়া চা তাৰ ফল কি? কি পাইছ এই গেলা পচা দেশখনৰ পৰা। আদৰ্শ হ'ল, তোৰ আদৰ্শ তোৰ দেহৰ তেজৰ লগত মাটিত বৈ যাব। তোৰ তেজৰ কোষবোৰৰ লগত মৰি শেৰ হ'ব।” — বুলি এটাই কৈ তেওঁৰ একো কোৱাৰ সুবিধা

নিদি বুকুলৈ লক্ষ্য কৰি মেচিনগান টোৱালে।

ভাস্কৰে চিঞৰি উঠিল—‘এই কুকুৰ দেউতাক এৰি দে।’ এটাই ‘চুপ’ বুলি কৈ তাৰ পেটত কোব সোধালে। আটায়ে আৰ্তনাদ কৰি উঠিল। আমাক এৰি দিয়া, দেউতাক এৰি দিয়া, তেখেতক এৰি দিয়া, দাদাক নামাৰিবা’ আদি ইত্যাদি ভাষাৰে।

কিন্তু কেই চেকেণ্ডমানৰ পাছত ইম্পেপেক্টৰ কুলদীপৰ বুকুৰ ওপৰেদি মেচিন গান চলাই দিয়া হ'ল। তেওঁৰ নিজৰ দেহটো নিখৰ হৈ ঢলি পৰিল। তাৰ পাছত..... তাৰ পাছত ঘেৰি পেলালে ভাস্কৰহঁতৰ সুখৰ ঘৰখন দুখ আৰু কাৰুণ্যৰ অন্ধকাৰে। নিৰ্জন হৈ পৰিল আনন্দৰ পৰিবেশটো।

ভাস্কৰহঁতে ন্যায় বিচাৰিলে আদালতত, পুলিচৰ চকীত কিন্তু একো ফল নধৰিলে। বাতৰি কাকত কেইখনমানত মাত্ৰ কেইদিনমান এই ঘটনাটোৱে ফ্ৰণ্ট পেইজত স্থান লাভ কৰিলে। লিখিত ভাৱে তীব্ৰ সমালোচনা কৰা হ'ল অপৰাধীক। লাহে লাহে সময়ৰ বেগী পৰিৱৰ্তনশীল সোঁতত যিদৰে আন সকলো কথা মচ খাই যায়, ঠিক সেইদৰে উক্ত কথাটোও মানুহৰ মন আৰু মগজুৰ পৰা আতৰি আহিল। পাহৰিব নোৱাৰিলে কেৱল সুৰবালা দেৱীয়ে, ভাস্কৰ, বিনীত আৰু অনামিকাহঁতে। কাৰণ সেইজন আছিল সুৰবালা দেৱীৰ শিৰত সেন্দূৰ ঘৰি দিয়া স্বামী, ভাস্কৰহঁতৰ জন্ম দাতা পিতাক।

বহুতো মিনিষ্টাৰ, সংগঠন আদিৰ তৰফৰ পৰা শোকবাতা, সমবেদনা জ্ঞাপন পত্ৰ আহিল। কুলদীপৰ মৃত্যুৰ বদলি এক মোটা ধনৰ টোপোলাও পৰিয়ালটিৰ আৰ্থিক সাহায্যৰ বাবে চৰকাৰে প্ৰদান কৰিলে। টকাখিনি পাই সুৰবালা দেৱীয়ে বঙ্গাত্মক ভাৱেৰে সেইদিনা খুউব হাঁহিলে আৰু বেজাৰতে পাছত কান্দিলে। তেওঁ টকাখিনি এখন অনাথ আশ্ৰমলৈ দান দিলে। ক'লে ‘দেউতাৰ তেজৰ, আদৰ্শৰ প্ৰতিদানৰ মূল্য অনাথ আশ্ৰমতে থাকক।’

দিন, মাহ, বছৰ বাগৰিল। অনামিকা

আৰু বিনীত কলেজলৈ যাবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। ঘৰখন চলোৱাৰ দায়িত্ব আহি পৰিল ভাস্কৰৰ কান্ধত। সি দেউতাকৰ দৰে পুলিচ বিভাগতে চাকৰি কৰাৰ কথা ভাবিলে। দেউতাকৰ খাতিৰত সি পুলিচত চাকৰি পালে। সি বিচাৰি ফুৰিব ধৰিলে তাৰ দেউতাকৰ প্ৰকৃত হত্যাকাৰীক। দেউতাকৰ দৰে শত শত কুলদীপ বৰুৱাৰ হত্যাকাৰীক। নিজৰ প্ৰাণৰ বাজি লগাই দিবৰ বাবেও সি কুঠাবোধ নকৰিলে। এদিন সি ইম্পেপেক্টৰ হ'ল।

কৰ্মৰত অৱস্থাত এবাৰ খবৰ পালে যে ট্ৰাক এখনত ড্ৰাগছ আদি লোড কৰি এঠাইৰ পৰা আন এঠাইলৈ পঠিওৱা হৈছে। সি লগে লগে কনিষ্টবল কেইজনমান লগত লৈ জীপত উঠি বৰ্ণনা কৰা মতে যথাস্থানত বৈ থাকিলগৈ। সময়ত উক্ত ট্ৰাক আহি পালে। সি বৰ্ণনাত কোৱা ট্ৰাকৰ নাম্বাৰটো মিলাই চালে। হয় এই খনই। সি ট্ৰাকখন ৰখালে।

“এই, কি আছে গাড়ীত।” — সুধিলে ভাস্কৰে।

“মাল আছে।” — ড্ৰাইভাৰ জনে ক'লে।

“কি মাল।” — ভাস্কৰে পুনৰ সুধিলে।

‘পাচলি’ — ড্ৰাইভাৰে উত্তৰ দিলে।

“আমাৰ হাতত তোৰ গাড়ী চেকৰ ওৱাৰেণ্ট আছে। চেক কৰা হওক।” সি অডাৰ দিলে।

একমিনিট ইম্পেপেক্টৰ। মোৰ ওচৰতো বড়ি আছে। অলপ খালেই ঠাণ্ডা হৈ যাব। ‘লওক’ এইবুলি ড্ৰাইভাৰটোৱে টকাৰ বাণ্ডেল এটা মিচিকিয়াই ভাস্কৰলৈ আগবঢ়াই দিলে।

ভাস্কৰ খঙত টকাখিনি ড্ৰাইভাৰৰ মুখলৈ মাৰি পঠালে। নাম ট্ৰাকৰ পৰা। কুইক কুইক বুলি কৈ চেকৰ ইংগিত দিলে। দাৰোগা এজনে হাতত কিবা এটা লৈ ভাস্কৰৰ কাষলৈ আহি ক'লে— চাৰ এইবোৰ চাওক। ভাস্কৰে নাকৰ ওচৰলৈ নি শুঙি চাই ক'লে,—‘কোকেইন’ এৰেষ্ট ডেম।”

ডাইভাৰ আৰু ট্ৰাকত থকা লগৰীয়াটোক থানালৈ অনা হ'ল। ইন্সপেক্টৰ ভাস্কৰে সিহঁতৰ মুখৰ পৰা ড্ৰাগছ, কোকেইনৰ বাৰসায়ীৰ প্ৰকৃত ঠিকনা উলিয়াবৰ বাবে চৰম শাস্তি দিলে। ওৰে ৰাতি মাৰপিট কৰিলে। শেষত সি তাৰ মুখ খুলিব লওঁতেই আন এজন ইন্সপেক্টৰ আহি ভাস্কৰক ক'লে— 'Enough Mr Bhaskar তোমাৰ ডিউটি পাহৰি গৈছা তুমি। যোৱা অলপ বেগু লোৱা। কিন্তু, ই..... ইয়াক কোনে মুখ খোলাব? ই স্বীকাৰ কৰিবলৈ লৈছে? "ভাস্কৰে উত্তেজিত হৈ ক'লে।

'হ'ব। ইয়াক চাবলৈ, ইয়াৰ স্বীকাৰোক্তি ল'বলৈ মই আছো নহয়। তুমি কিয় চিন্তা কৰিব লাগিছে। তোমাৰ জানো মোৰ ওপৰত বিশ্বাস নাই। যোৱা আক'। এই বুলি তেওঁ ভাস্কৰক ক'বলৈ ধৰিলে।

'হ'ব তেন্তে। মই বিশ্বাসৰ সৈতে ইয়াক আপোনাৰ হাতত গটালো। মই আহো। ৰাতিপুৱা পুনৰ লগ পাম। ডাইভাৰটোলৈ চাই চাই ৰোমালেৰে ঘাম মুচি মুচি সি ক'লে। তাৰ পাছত ভাস্কৰে ঘৰলৈ বুলি ৰাওনা হ'ল। ওৰে ৰাতি তাৰ টোপনি নাছিল। পিছদিনা সোনকালেই চাহ তাহ খায়েই সি থানালৈ আহিল। কিন্তু ই কি। থানাত অপৰাধী নাই। সি আচৰিত হ'ল।

দাৰোগা এজন আহি তাক ক'লে— 'ছাৰ, কালি নিশা আপুনি যোৱাৰ পাছত এজন লোকে আহি সিহঁত দুয়োটাকে জামিনত লৈ গ'ল।'

ভাস্কৰৰ মূৰত আকাশখন ভাঙি পৰাৰ দৰে লাগিল। সি মন কৰিলে যোৱা নিশাৰ সেই ইন্সপেক্টৰজন কিছু আঁতৰত চকীত আৰামকৈ বহি চিগাৰেট টানি বেকা হাঁহি মাৰি তালৈ চাই আছে। ভাস্কৰৰ বুজিবলৈ বাকী নাথাকিল। সি সাউতকৈ গৈ তাৰ কলাৰত ধৰি গালত ঠাচ ঠাচকৈ চৰ সোধাই দিলে, আৰু ক'লে— "তোক বিশ্বাস কৰি কালি মই গুছি গ'লো। সি মুখ খুলিবলৈয়ে লৈছিল। তই তাক মুকলি কৰি

দিলি। তোৰ দৰে নৰ-পিশাচ এটা জীয়াই নথকাই শ্ৰেয়"— এই বুলি তাক ভাস্কৰে মাৰিব ধৰিলে। তেনেতে আন আন দাৰোগাবোৰ আহি ভাস্কৰক ধৰি আঁতৰাই আনিলে। মাৰ কিল খাই ইন্সপেক্টৰ টোৱে তাৰ চোলা কামিজ ঠিক কৰি কৰি ফোনৰ বিচিভাৰ দাঙি ল'লে।

পিছদিনা ভাস্কৰৰ চাকৰিৰ পৰা চাৰ্চপেণ্ড হোৱা তথা কাম স্থগিত ৰখাৰ অডাৰ আহিল। সি চিঞৰি চিঞৰি ক'লে— "তহঁতি ইয়াৰ বাহিৰে আৰু কি কৰিব পাৰিবি। কুকুৰহঁত। মই জানিছিলোৱেই হয় মোক বদলি কৰা হ'ব নতুবা চাৰ্চপেণ্ড কৰা হ'ব, সি ওলাই আহিল। দুখে ভাগৰে ঘৰ পালেহি। সিদিনা সিহঁতি পুনৰ উপলব্ধি কৰিলে 'অন্যায়ৰ বিৰুদ্ধে থিয় দিলে, মাত মাতিলে কিমান মূল্য দিব লাগে। সৎ কাম কৰোতাসকলে কেৱল নিজৰ বাবেই নহয় দেশৰ প্ৰতিটো জনসাধাৰণৰ বাবে খাটে। ঘোচখোৱা দালালী বোৰে বুজি নাপায় কাইলৈ হয়তো সিহঁতেও সহিব লাগিব অন্যায়ৰ হাতোৰাৰ কোব। সিহঁতৰ ল'ৰা-ছোৱালী বোৰো পৰিব পাৰে ড্ৰাগছ, মদ আদি বাগীয়াল দ্ৰব্যৰ পাকচক্ৰত।

দিন বাগৰিল। ভাস্কৰ কিন্তু বহি নাথাকিল। এতিয়া সি আইনৰ সহায় নোলোৱাকৈ অকলেই যুঁজিব। দেশৰ হকে, দেশৰ ভৱিষ্যতৰ হ'কে।

এদিন ভাস্কৰ, অনামিকা আৰু মাক সিহঁতৰ ড্ৰইং ৰোমত বহি বিনীতৰ বাবে অপেক্ষা কৰি আছে। সেই দিনা সি অহাত পলম কৰিছে। নিজৰ পঢ়াৰ খৰচ উলিয়াবৰ বাবে সি ওচৰতে টিউচন কৰে আৰু ৰাতি নমান বজাত ঘৰ সোমাই। আজি কিন্তু, দহ বাজিবৰে হ'ল। কি হ'ল তাৰ। মাক আৰু অনামিকাৰ বুকু কঁপিবলৈ ধৰিলে। ভাস্কৰে সাহস দি ক'লে যে তাৰ অহা পলম হৈছে এই কাৰণেই যে, যিহেতু ল'ৰা-ছোৱালীবোৰৰ পৰীক্ষাৰ সময় কাষ চাপিছে। গতিকে সি অলপ দেৰীলৈকে পঢ়াব।

তেনেতে বাহিৰত চাইকেলৰ শব্দ শুনা

গ'ল। বিনীত সোমাই আহিল ঢলং পলংকৈ। মাকে বহাৰ পৰা উঠি ক'লে— "আজি যে তোৰ পলম হ'ল, কি কাৰণে বিনীত। আহ আমি তোৰ বাবে ভাত খাবলৈ বৈ আছো।'

'মোৰ ভোক নাই মা, তহঁতি খাগে।' বিনীতে ক'লে।

সি লাহে লাহে তাৰ কঁদলৈ গ'ল। আটায়ে আচৰিত হৈ মুখলৈ চোৱা চুই কৰি ব'ল। কিছুপৰৰ পাছত মাকৰ ইংগিতত ভাস্কৰে বিনীতৰ কঁদলৈ গ'ল। সি বিনীত, অ' বিনীত বুলি তাৰ বিছনাৰ কাষত বৈ চিঞৰিলে। কিন্তু একো উত্তৰ নোপোৱাত তাৰ গাত কাপোৰ এখন দি কপালত হাত দি জ্বৰ আছেনেকি চালে। আৰু ওলাই আহিল। মাকে সুধিলে— 'কি হ'ল ভাস্কৰ। সি কি কৰিছে? ভাস্কৰে ক'লে— 'তাৰ চাগে ভাগৰ লাগিছে মা। সি শুই গ'ল। বলা ভাত খাওঁহক।'

পিছদিনা পুৱা অনামিকাই বিনীতৰ কঁদ চাফা কৰি আলমাৰিত তাৰ কাপোৰবোৰ ভৰাব লৈ দেখে কাপোৰৰ তলত পেকেট এটা। তাই প্ৰথমতে বৰিক বুলি ভাবিলে যদিও পিছ মূহুৰ্ততে মনত পৰিল তাৰ কেৰেম খেলাৰ সময়নো ক'ত। গতিকে তাইৰ অলপ সন্দেহ যেন হোৱাত ভাস্কৰক মাতি পেকেটটো দেখুৱালে।

ভাস্কৰে পেকেটটো হাতত লৈ বুজি পাই, "অনামিকা এইটো তই ক'ত পালি" বুলি চিঞৰি উঠিল। তাই ভয় খাই কপা কপা মাতৰে ক'লে— 'মানে দাদা মই বিনীতৰ আলমাৰিত পালো..... আলমাৰী চাফা কৰোতে।'

ভাস্কৰৰ হাত ভৰিবোৰ কঁপি উঠিল। তাৰ চকু দুটা সেমেকি উঠিল। সি কাষৰ চকীখনত বহি পৰিল। অনামিকাই তালৈ চাই বোবাৰ দৰে থিয় হৈ থাকিল। মাকে পাকঘৰৰ পৰা আহি সিহঁতক তেনে অৱস্থাত দেখা পাই কি হ'ল তহঁতৰ বুলি সোধাত ভাস্কৰে হুক হুকি কান্দি উঠিল। সি মাকলৈ পেকেটটো আগবঢ়াই

দিলে। মাকে একো তৎ ধৰিব নোৱাৰি অনামিকালৈ চাই পেকেটটোৰ কথা ইংগিতেৰে সুধিলে।

অনামিকায়ো কান্দি দিলে আৰু ক'লে--‘মই এই পেকেটটো বিনীত দাৰ আলমাৰীত পালো। এইটো আচলতে মা..... ড্ৰাগছৰ পেকেট। বিনীত দাই মা নিজকে শেষ কৰি দিলে।’

‘কি কলি, অনামিকা। মিছা কৈছ। বিনীতে ড্ৰাগছ ল'ব নোৱাৰে। অসম্ভৱ। ক’ এইটো যে ড্ৰাগছৰ পেকেট নহয়। ক’ অনামিকা। ভাস্কৰ চুপ হৈ আছ কৈলে।’ এইবুলি কৈ মাকে ভাস্কৰৰ গাত ধৰি জোকাৰি দিলে।

‘মা, অধৈৰ্য্য নহবা। আমি তাক ঘূৰাই আনিম। তাক যমৰ মুখৰ পৰা আমি কাঢ়ি আনিম।’ অনামিকাই ক'লে।

“তাক ঘূৰাই আনিবি। নোৱাৰ তহঁতি। তাক ঘূৰাই আনিব নোৱাৰ।’ মাক হাউলি গ'ল।

ভাস্কৰ আৰু অনামিকাই মাকক ধৰি লৰালৰিকৈ বিচনাত গুৱাই দিলে।

সন্ধিয়া বিনীত যেতিয়া উভতি আহিল সিহঁতে তাক বহুৱাই লৈ মৰমেৰে, দুখেৰে, খঙেৰে, নানা প্ৰকাৰে বুজাব ধৰিলে।

মাকে ক'লে--‘বিনীত, তোক কিমান মৰম দিলো আমি। তোৰ দেউতাৰা আৰু দাদা কেনে উচ্চ আদৰ্শৰ ব্যক্তি। কিন্তু তই এইয়া কি কৰিছ। এই বিহপান কৰিবলৈ এৰি দে বিনীত। ই তোক তিলতিলকৈ শেষ কৰিব। তোক মিনতি কৰিছো বাচা, তই উভতি আহ। দেউতাৰ সুনাম শেষ নকৰিবি। দাদাকটো এইবোৰ ধৰা বাবেই কামৰ পৰা প্ৰৱঞ্চকবোৰে উলিয়ালে। আৰু তই যদি তাকেই সেৱন কৰ দাদাৰ মান-সন্মান ক'ত ৰব কচোন। বিনীত মোৰ মূৰত ধৰি শপত খা যে তই এই যমৰ কালচক্ৰৰ পৰা আতৰি আহিবি।’ এইদৰে প্ৰত্যেকেই বুকুৰ ভাষাৰে তাক বুজালে।

সি ক'লে, “মা, দাদা ভনী। মই চেষ্টা কৰিম তহঁতৰ কথা ৰাখিবলৈ। যদিওবা এতিয়া

বহুত পলম হ'ল। এই জহৰৰ চক্ৰবেজত মই গভীৰ ভাৱে সোমাই পৰিলো। তথাপিও যত্ন কৰিম। যদি সফল নহও তেতিয়া হ'লে দেউতাই ওপৰত মোৰ বাবে অপেক্ষা কৰি আছে। এই বুলি সি তাৰ কন্মলৈ গুছি গ'ল। লগতে অনামিকা গল তাৰ ওচৰলৈ আৰু সুধিলে--‘দাদা, কিহৰ দুখত তই এই নিচা ল'বলগীয়া হ'ল। কি অভাৱ আছিল তোৰ। ভাস্কৰ দাদায়ে পঢ়িবৰ বাবে তোক সকলো যোগাৰ দিছে। কষ্ট কৰি হ'লেও তোৰ অভাৱ বোৰ পূৰ কৰি গৈছে। আনকি তোক টিউচন কৰাতো বাধা দিছে। তই নিজে জোৰ কৰা বাবেহে তোক টিউচন কৰাৰ অনুমতি দিলে। তই মোক খুলি কচোন তোৰ হৃদয়ৰ কথা।’

বিনীতে থোকাথুকি মাতেৰে কৈ গ'ল--‘কি লাভ হ'ব ভনী তোক কৈ। তই কি কৰিবি পাৰিবি।

অনামিকা--‘তথাপিও ক দাদা। জানোচা তোৰ বাবে কিবা কৰিব পাৰোৱেই।

--‘শুন তেতিয়া হ'লে। কমা। যাৰ বাবে মই হাত দিব লগীয়া হ'ল এই বিহত। অন্তৰ খুলি ভাল পাইছিলো তাইক, হিয়া উজাৰি মৰম দিছিলো। কিন্তু ভনী, তই নিষ্ঠুৰ, প্ৰতাৰণা কৰিলে মোক। দেউতাই যিদৰে আমাক এৰি গুচি গ'ল। তায়ো সামান্য বেমাৰৰ চেলু লৈ মোক চিৰজীৱনৰ বাবে এৰি গুছি গ'ল। তই কেতিয়াও উভতি নাহে। তাইৰ বেদনা মই সহ্য কৰিব নোৱাৰো দেখি মোৰ বন্ধু এটাই মোক এইটো লবলৈ দিলে। মই হেনো কমাৰ দুখ পাহিৰব পাৰিম।’ সি নিশ্চুপ হৈ পৰিল।

অনামিকা--‘দাদা তোৰ দুখ মই বুজি পাইছো। কিন্তু সেইবুলি তই নিজৰ জীৱনটোক এনেদৰে শেষ কৰি দিয়াতো উচিত নহয়। আৰু তই যে কৈছ তোক ড্ৰাগছ দিয়াটো তোৰ বন্ধু। আচলতে সি তোৰ শত্ৰুহে। বন্ধু হোৱা হ'লে কেতিয়াবা তোক এইদৰে অন্ধকাৰৰ বুকুলৈ যাবলৈ নিদিলেহেঁতেন। দাদা, তোৰ কিবা এটা হ'লে আমাৰ কি হ'ব। মায়ে বা কি কৰিব।

আমাৰ কথা ভাব। মাৰ মুখখনলৈ চা। তই ভাল হৈ যা দাদা।’

বিনীতে ‘উস’ বুলি কৈ মাটিত ঢলি পৰিল। অনাকিহি ভাস্কৰদা, মা বুলি চিঞৰিব ধৰিলে। মাকহঁত দৌৰি তাৰ কন্মলৈ আহিল। ভাস্কৰে “বিনীত, বিনীত কি হ'ল তোৰ” বুলি তাক সাৱটি ধৰিলে।

‘ভাস্কৰ দা--মোৰ পেটটোখুউব বিবাইছে।’ বিনীতে ক'লে।

তাক লগে লগে হস্পিতালত ভৰ্ত্তি কৰা হ'ল। মাকৰ, অনামিকাৰ মুখ, কণ্ঠ শুকাই গ'ল। সিহঁতি ভগৱানৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা কৰিলে--বিনীত যাতে সুস্থ হৈ উঠে।

ভাস্কৰে ডক্তৰক ক'লে--‘ডক্তৰ, সি বাচিবতো। সি মোৰ এটাই ভাই, চাৰ। তাক বচাওক। তাৰ কিবা হ'লে আমি শেষ হৈ যাম।’

ডক্তৰ কলিতাই তাৰ কান্ধত হাত থৈ ক'লে--‘Don't worry মই পুৰা যত্ন কৰিম। তাক operation কৰিব লাগিব। বাকী ঈশ্বৰৰ হাতত। ডক্তৰ অ'টি ত সোমাল।

তেনেতে সিহঁতৰ মোমায়েক আহি পালে। ভাস্কৰে দৌৰি আহি মোমায়েকৰ হাতত ধৰি ক'লে “সি বাচিবতো মোমাইদেউ।”

‘ৰবিচোন। সৰু লৰাৰ দৰে কৰিছ কিয়। ভাগদুত যি আছে হ'বই। মই অপাৰশ্যনৰ বাবে টকা জমা দিলো। তাৰ কিজানি বেয়া হৈছে তো।’ মোমায়েকে ক'লে।

‘মোমাইদেউ, আপুনি কেতিয়া পালেহি, ক'ত খবৰ পালে।’ -- অনামিকাই একে উশাহতে সুধিলে।

-- ঠিক তহঁতি আহি পোৱাৰ পাৰ্চমিনিটমান পাছত। মই তহঁতৰ তালৈকে গৈছিলো। টকা অলপ থবলৈ। অলপ দিগদাৰী কৰিছে বুজিছ (লাহেকৈ ক'লে)। কাষৰ ঘৰৰ মিছেছ ভৰালীয়ে ক'লে যে বিনীতৰ হেনো গা ভাল নাই।’

অনামিকাহঁতে বুজিলে মোমায়েকে কিহৰ টকাৰ কথা কৈছে। চব কলা টকা।

মোমায়েক এজন টকা খোৱা কৰ্মচাৰী। মান কাৰণে অত বছৰে মোমায়েকৰ লগত সিহঁতৰ সম্পৰ্ক নাছিল। কিন্তু আজি কি হ'ল। ডাগাই মানুহক কি নকৰায়। যি কলা টকাক সিহঁতি ঘিণ কৰে, তাৰেই আজি বিনীতৰ জীবন বচাবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হ'ব।

বিনিত কিন্তু নাবাচিল। তাৰ অস্ত্ৰোপচাৰ অসফল হ'ল। সি তাৰ প্ৰেমিকা কমাৰ কাষলৈ গুচি গ'ল। আজিকালি মাক বিচনাৰ পৰা উঠিব নোৱাৰে। অনামিকাই মাকৰ শুশ্ৰূষা আৰু ঘৰুৱা কাম বনৰ বাবে কলেজ যোৱা বন্ধ কৰিলে। আৰু ভাস্কৰ, সি ওলাই আহিল বলিয়াৰ দৰে অস্ত্ৰ হাতত লৈ ভায়েকৰ প্ৰকৃত হত্যাকাৰীক উপযুক্ত শাস্তি দিবলৈ। সি জানে তাক আইনে সহায় নকৰে।

এদিন সি অনুসন্ধানত ঘূৰি ফুৰোতে এখন গাড়ীত সেই ট্ৰাক ড্ৰাইভাৰজনক ড্ৰাইভিং চিত্তত বহি থকা দেখা পালে। সি দৌৰি আহি তাক ধৰি বাহিৰলৈ উলিয়াই আনিলে। সি তাক মাৰিব ধৰিলে আৰু বিচাৰিলে ড্ৰাগছ ব্যৱসায়ীৰ

প্ৰকৃত পৰিচয়। মান শাহি গ্ৰাণৰ ভয়াত ড্ৰাইভাৰ টোৱেৰে মৈ কাঢ়িলে। ভাস্কৰে তাৰ হাত ভৰি ভাঙি পেলাই থৈ লব দিলে উক্ত ব্যক্তিৰ কাগজে।

সি ব্যক্তিজনৰ নামটো আওৰালে। 'দেবদাস চৌধুৰী।' বিচাৰি ফুৰিলে সি এই ব্যক্তিক। খোৱা-বোৱা বাদ দিলে সি, এই নৰ নিশাচক বিচাৰি।

এদিন সি এখন হোটেলত বহি চাহ খাই আছে। তেনেতে দেখিলে কেইজনমান 'অভিজাত্য পিতাকৰ পুত্ৰ' বুলি দেখিলেই অনুমান কৰিব পৰা যুৱক কেইজনমান সেই হোটেললৈ সোমাই আহি--'এই চাহ আন, মিঠাই আন। দামী মিঠাই দিবি কিন্তু।' এই বুলি চিঞৰিলে।

ভাস্কৰে বয় এটাৰ পৰা জানিব পাৰিলে যে ই দেবদাস চৌধুৰীৰ পুত্ৰ। ভাস্কৰৰ চকু বঙা হৈ পৰিল। সি তাৰ হাতৰ চাহৰ গিলাচটো দলিয়াই দি উঠি গ'ল তাৰ ওচৰলৈ। তাক 'কুকুৰ চোঁৱৰ' বুলি গালি পাৰি মাৰি মাৰি 'বাপেৰ ক'ত ক।' বুলি সুধিলে। প্ৰথমতে

কোনোও একো বুজিব নোৱাৰিলে। পাছতহে গাত তং আছিলত ভাস্কৰক একবাৰি 'আনি এচুকত বহাই দিলে। যুৱকেইজনে ভাস্কৰক মাৰিব নোৱাৰি হোটেলৰ নয় বস্ত্ৰ ভাঙি ওলাই গ'ল।

পিছদিনা ভাস্কৰৰ খবৰলৈ পুলিচ আহিলে। তাক থানালৈ লৈ যোৱা হ'ল। থানাত তাক তামানুগিক ভাৱে মাৰপিট কৰা হ'ল। তাৰ মূৰ্খ অবস্থা হোৱাত হস্পিতালত ভৰ্ত্তি কৰি দিয়া হ'ল। কোনোজনে ভাস্কৰ বাচিব নোৱাৰে। সি জানো শেষ কৰিব পাৰিব এই ভাস্কৰৰ কুহেলিকা। পাৰিব সি, যদিহে তাক তাৰ দৰে আৰু শত হাজাৰ ভাস্কৰে সহায় কৰে, শক্তি দিয়ে। নহ'লে অন্যান্যৰ বিৰুদ্ধে থিয় দিয়া একমাত্ৰ ভাস্কৰ কেতিয়াও সফল হ'ব নোৱাৰে। দেবদাস চৌধুৰীৰ ব্যবসায় কেইজনমান দালাল পুলিচ, নেতা, উকীলৰ নিৰপত্তাত চলি আছে। আৰু তেওঁক সহায় কৰা পোহনীয়া কুকুৰ সদৃশ উক্ত ব্যক্তি সকলৰ চাহিদা চৌধুৰীয়ে পূৰণ কৰি আছে। □

(৩৮ পৃষ্ঠাৰ পৰা)

প্ৰকাশ পাইছে তাই আনন্দত ক'ব নোৱাৰা হৈ যায়।

তাই সেইদিনা উপলব্ধি কৰিছিল মানুহে চেষ্টা কৰিলে সকলো কাম কৰিব পাৰে। সেইদিনা দেউতাকক আহি কৈছিলহি, "দেউতা, আপুনি যে সৌ সিদিনা আলোচনীখন পঢ়ি

থাকোতে গালি পাৰিছিল তাৰ বাবে আজি মই আপোনাক ধন্যবাদ জনাইছো। কিয়নো আপুনি মোক গালি নপৰাহেঁতেন মই কেতিয়াও গল্প নিলিখিলোহেঁতেন আৰু মই সেইদিনা দৃঢ় প্ৰতিজ্ঞ হৈছিলো যে মই নিজে এটা গল্প লিখিব পাৰিব লাগিব। তাৰ ফলাফল আজি তাই পালে।

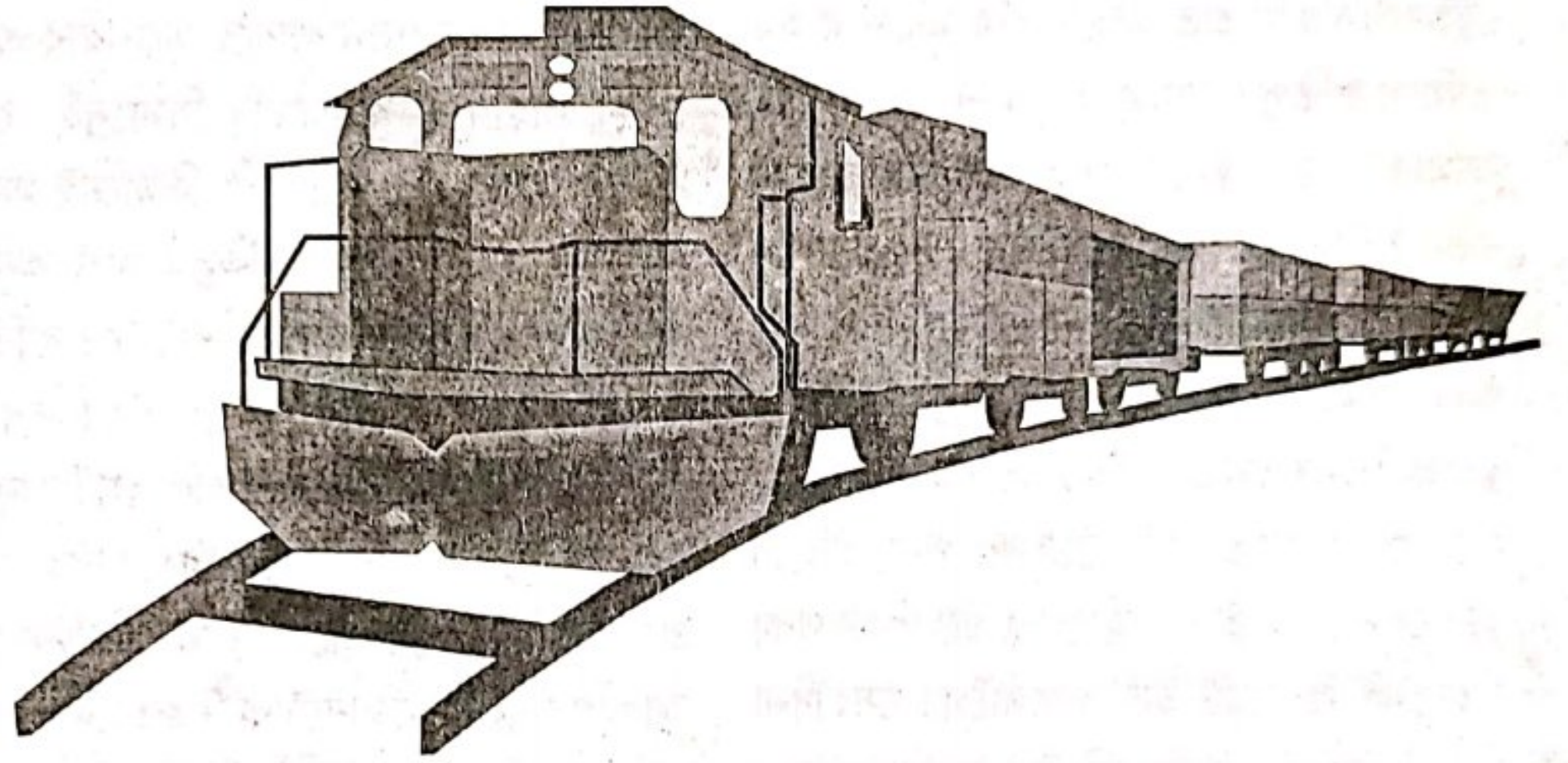
তাৰ দুদিন মানব পাছতে তাইৰ part I পৰীক্ষাৰ বিজান্ট দিলে। তাই আশা কৰা দৰেই বিজান্ট নাপালে। কিন্তু তাই অলপো ভাগৰি নপৰিল। তাই আকৌ দৃঢ় প্ৰতিজ্ঞ হল যে তাই এইবাৰ বিজান্ট অধিক ভাল কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিব যাতে গল্পটোৰ দৰে তাইৰ শিক্ষা জীবনতো সফলতা লাভ কৰে। □

পাহৰিব নোৱাৰা স্মৃতিৰ মাজেৰে

‘ভ্রমণ’ শব্দটোতেই অন্তৰ্নিহিত আছে এক মাদকতাপূৰ্ণ আমেজ। প্ৰত্যেক মানুহেই জীৱনত এবাৰ হ’লেও ভ্রমণ কৰিবলৈ বিচাৰে বা কৰিবলগীয়া হয়। সি লাগিলে দূৰ ভ্রমণেই হওক বা নিত্য নৈমিত্তিক ভ্রমণেই হওক। বিভিন্ন ঠাই ভ্রমণ কৰি মনত যি এক বিমল আনন্দ পোৱা যায় বা লাভ কৰিব পাৰি, সম্ভৱ আন কোনো কাৰ্যতে সিমান আনন্দ লাভ কৰিব নোৱাৰি। দেশ বিদেশ ভ্রমণ কৰি মনত যে কেৱল আনন্দহে লাভ কৰিব পাৰি এনে নহয়, যিকোনো একোটা ভ্রমণৰ পৰাই লাভ কৰিব পাৰি নতুন নতুন ঠাইৰ জীৱন-যাত্ৰাৰ প্ৰণালী, কৃষ্টি-সংস্কৃতি, ঐতিহ্য-ভাস্কৰ্য্য, কৃষি-উদ্যোগ, বেহা-বেপাৰ, বুৰঞ্জী ইতিহাস আদিৰ বহুতো নতুন নতুন জ্ঞান অভিজ্ঞতা, বিভিন্ন ঠাইৰ মানুহৰ ভাৱ-ভাষা, আচাৰ-ব্যৱহাৰ আৰু ক’ত যে কি স্তুপৰি নতুন ঠাই এখন চাব পাৰিলে প্ৰত্যেকৰে মনত এক সৃজনীশীল প্ৰতিভাৰো গঠন হয়।

মুচৌৰী।

ছাৰ, বাইদেউ আৰু ছাত্ৰীসকলক ধৰি মুঠ ৩৫ জনীয়া আমাৰ দলটো অক্টোবৰৰ ২৯ তাৰিখে আবেলি ৪-৩০ মান বজাত শিৱসাগৰৰ পৰা বাছেৰে ডিব্ৰুগড়লৈ বুলি ৰাওনা হৈছিলো। যিহেতু আমি ডিব্ৰুগড়ৰ পৰাই দিল্লী অভিমুখী “ব্ৰহ্মপুত্ৰ মেইল” অত যাবলগীয়া আছিল। আমাৰ ২৪ জনী ছাত্ৰীৰ লগত অভিভাৱক তথা গাইডৰ ৰূপত যোৱা আমাৰ শ্ৰদ্ধেয় শিক্ষাগুৰুসকল আছিল ক্ৰমে শ্ৰীদীপশিখা দত্ত ভূঞা বাইদেউ, জাকিৰ হুছেইন ছাৰ, সমৰজিৎ চৌধুৰী চাৰ, ভাস্কৰ দত্ত চাৰ, প্ৰসন্ন ভূঞা ছাৰ আৰু লুকুমণি বৰুৱা ভূঞা বাইদেউ, লগতে আমাৰ এই দীঘলীয়া ভ্রমণৰ আটাইতকৈ ভাল লগা সংগীজন আছিল আমাৰ সকলোৰে

মৰমৰ, সকলোৰে আদৰৰ কণমানি ‘ৰূপ’।

গধূলি ৭-২০ মান বজাত আমি ডিব্ৰুগড় পালোঁগৈ। ডিব্ৰুগড়তে ৰাতিৰ সাজ খাই আমি প্ৰায় ৯-৪৫ মান বজাত ট্ৰেনত উঠিলো। আমাৰ যাত্ৰাৰ আয়োজক চিৰাজুল ছাৰ বিশেষ কাৰণত যাব নোৱাৰিলে। গতিকে তেখেতক এৰি যাবলৈ পাই মনটো অতিশয় বেয়া লাগিছিল। অৱশেষত সকলোকে বিদায় দি অলপ বেদনা আৰু অলপ আনন্দ মনেৰে প্ৰায় ১০ মান বজাত আমি “ব্ৰহ্মপুত্ৰ মেইলত” দিল্লী অভিমুখে ৰাওনা হ’লো। জীৱনৰ প্ৰথম দূৰ ভ্রমণৰ অভিজ্ঞতাৰ সন্মুখীন হ’বলৈ আগবাঢ়িছিলো। মনত আছিল কিছু শংকা, কিছু ভয় আৰু কিছু উত্তেজনা। যদিও কেইবাদিনৰ আগৰ পৰাই বহুত নতুন নতুন ঠাই চোৱাৰ

সকলো লোকৰ দৰে আমিও জীৱনত এবাৰ হ’লেও দূৰ ভ্রমণ কৰাৰ সপোন দেখিছিলো আৰু আমাৰ সেই সপোন বাস্তৱায়িত কৰিছিল আমাৰ কলেজৰ পৰা যোৱা এক শিক্ষামূলক ভ্রমণে। পূজাৰ বন্ধত অৰ্থাৎ অক্টোবৰ মাহৰ শেষৰ ভাগত আমি কলেজৰ পৰা যাবলৈ ওলাইছিলো এক দীঘলীয়া ভ্রমণলৈ। আমাৰ ভ্রমণৰ অন্তৰ্ভুক্ত ঠাইকেইখন আছিল দিল্লী, ডেৰাদুন, নাইনিতাল আৰু

ভ্রমণ কাহিনী

হেঁপাহেঁ মনটোক যথেষ্ট উৎফুল্লিত কৰি ৰাখিছিল তথাপিও কিয় জনো ট্ৰেইনত উঠাৰ লগে লগে মনত এক অনামী শিহৰণ জাগিছিল। নাজানো সেই শিহৰণ শংকামিহলি আছিল নে আনন্দ মিহলি আছিল। আমি গৈ আছিলো এনে এখন ঠাইলৈ যিখন ঠাই হৈছে আমাৰ দেশৰ ৰাজধানী, যিখন ঠাই কৰ্মব্যক্ত মানুহৰ কেন্দ্ৰস্থল। সেই কৰ্মব্যক্ত ৰাজধানীখন মোৰ বাবে সেইদিনাও অজান আছিল। অজান আছিল সেই ঠাইৰ বতাহ, সেই ঠাইৰ নাগৰিক, সেই ঠাইৰ প্ৰতিটো ধূলিকণা, প্ৰতিটো গছ লতিকা।

সম্পূৰ্ণ তিনিদিনৰ দীঘলীয়া ট্ৰেইনযাত্ৰাৰ মিশ্ৰিত অভিজ্ঞতাৰ মাজেৰে ২২ তাৰিখে ৰাতিপুৱা প্ৰায় ৫-৩০ মান বজাত আমি আমাৰ গন্তব্য স্থান দিল্লীত উপস্থিত হলো। নতুন ঠাইৰ নতুন পৰিবেশ। কিবা এটা নতুনত্বৰ আমেজত চকুহাল নিজে নিজেই মুদ খাই গ'ল। ভলপ সময় ষ্টেচনৰ ওচৰতে বৈ পুৱাৰ দিল্লীৰ মাদকাথিনিৰ অনুভৱ কৰিছিলো। আগতে ঠিক কৰি থোৱা মতে আমি ষ্টেচনৰ পৰা বাহিৰে বাহিৰে নতুন দিল্লীৰ পাহাৰগঞ্জ এলেকাত থকা 'হোটেল ডিম্বেমেট ইন' পালোঁগৈ। সেইদিনা দিনটো হোটেলত জিৰণি লৈ গধূলি সময়ত ওচৰতে ফুৰিবলৈ ওলাই গৈ দোকান বজাৰ সমূহত ফুৰা চকা কৰি আমি পুনৰ হোটেললৈ আহিলো। ৰাতিৰ ভাত আমি থকা হোটেলখনতেই খালো। দিল্লীত প্ৰায় সকলো থোৱাৰসমূহতে খুউৰ জনকীয়া আৰু মছলা দিয়ে। থোৱা পানীবোৰতো অতিশয় ব্লিটিং। প্ৰথমতে নিজকে তাৰ পৰিবেশৰ লগত খাপ খুৱাবলৈ কষ্ট হৈছিল যদিও উৎসাহ আৰু আনন্দত সেই কষ্টক বিনোদিতাই গ্ৰহণ কৰিব পাৰিছিলো।

২৩ অক্টোবৰ ২০০২। ৰাতিপুৱা সোনকালে উঠি পুৱাৰ আহাৰ কৰি আমি সকলো ছোৱালী সাজু হ'লো। কিয়নো আগতে ঠিক কৰি থোৱা অনুসৰি আমাৰ প্ৰথম চাবলগীয়া ঠাইখন আছিল মুচৌৰী। 'মাইশ্বৰ ট্ৰেভেলছ' নামৰ এখন বাছ আমাৰ গোটটো

যাত্ৰাটোৰ বাবে বন্দোবস্ত কৰা হ'ল। প্ৰায় ৯ মান বজাত আমাৰ বাছখনে গতি লবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। বাছৰ ভিতৰৰ পৰাই দিল্লীৰ মানুহৰ কৰ্মব্যক্ততা, স্থলস্থলীয়া পৰিবেশ, যান-বাহনৰ সুশৃংখল আৰু সুনিয়ন্ত্ৰিত গতিবেগ ইত্যাদি প্ৰত্যক্ষ কৰিছিলো। যাঁওতে বাটত অলপ সময়ৰ বাবে দিল্লীৰ বিখ্যাত লালকিল্লাতো সোমাই গৈছিলো। লালকিল্লাৰ ভিতৰৰ পৰিস্কাৰ-পৰিকল্পনা, সতৰ্কতা আৰু তাৰ দেৱালবোৰত থকা সুক্ষ্ম সুক্ষ্ম কাৰুকাৰ্য্য দেখি সঁচাকৈয়ে মোহিত হৈছিলো। প্ৰায় এঘণ্টামান লালকিল্লা দৰ্শন কৰি আমি পুনৰ মুচৌৰী অভিমুখে যাত্ৰা কৰিছিলো। ডেৰাডুন পাৰহৈ মুচৌৰীৰ একা-বেকা পাহাৰীয়া ৰাজ্যয়েদি যিমানেই বেছি উচ্চতালৈ উঠি গৈ আছিলো, সিমানেই মনটো পুলকিত হৈ উঠিছিল আৰু কিছু ঠাণ্ডাও অনুভৱ কৰিছিলো। ওপৰলৈ আগবাঢ়ি যাওঁতে ৰাতিহৈ আহিছিল আৰু লাইটৰ পোহৰে দুৰণিৰ পাহাৰবোৰ আলোকিত কৰি তুলিছিল। অনুভৱ হৈছিল সপোনপূৰীৰ তৰাৰ ৰাজ্যতহে যেন প্ৰৱেশ কৰিবলৈ গৈ আছে। এনে লাগিছিল যেন আকাশৰ ধুনীয়া জোনটোক নিজহাতেৰে স্পৰ্শ কৰিব পাৰিম। সচাকৈয়ে বৰ্ণনাৰীতিত সেই অভিজ্ঞতা। অৱশ্যে পাহাৰীয়া ঠেক একা-বেকা ৰাষ্ট্ৰায়েদি বিশেষকৈ ৰাতি ওপৰলৈ উঠি যাওঁতে মনত কিছু ভয় ভাবো জাগিছিল। এইদৰেই ভয় শংকা, আনন্দ সকলো অনুভূতিৰে পৰিপূৰ্ণ এটা মনলৈ ৰাতি প্ৰায় ১০-৩০ মান বজাত আমি মুচৌৰী পালোঁগৈ। তাত যথেষ্ট ঠাণ্ডা পৰিছিল। সেই ৰাতি তাৰে এখন হোটেলত থকাৰ ব্যৱস্থা কৰা হ'ল। ছাৰহঁতে খবৰ কৰি জানিব পাৰিছিল আমি থকা হোটেলখনৰ ওচৰৰ বজাৰখন চৌবিশ ঘটাই থোলা থাকে। সেইবাবে আমি হোটেলত ভাত খাই ৰাতি প্ৰায় ১২ মান বজাত অলপ ফুৰিবলৈ ওলাই গলো। ওলাই গৈ জানিব পাৰিলো যে দোকান বজাৰসমূহ গোটটো ৰাতি থোলা নাথাকে। তথাপি ৰাতিৰ মুচৌৰীৰ অপূৰ্ব সৌন্দৰ্য্য-সুখা পান কৰি সঁচাকৈয়ে উৎফুল্লিত

হলো। এনেদৰেই প্ৰায় এঘণ্টামান সময় আমি তৰাৰ ৰাজ্যত বিচৰণ কৰি ১ মান বজাত পুনৰ হোটেললৈ ঘূৰি আহিলো।

২৪ অক্টোবৰ ২০০২। সেইদিনা আমি চাবলগীয়া বস্তু আছিল মুচৌৰীৰ বিখ্যাত Kempty Lake' পুৱা ৮-৩০ মান বজাত আমি হোটেল এৰিলো। অলপ দূৰ খোজোঁতে গৈ পুনৰ বাছেৰে আমি Kempty Lake' অভিমুখে যাত্ৰা কৰিলো। দিনৰ পোহৰত দেখা পোৱা মুচৌৰীৰ সৌন্দৰ্য্যও সুকীয়া। Kempty Lake' অৰ ওচৰ পাওঁতে বাছৰ ভিতৰৰ পৰাই, আঁতৰত থকা Lake' টো দেখি এনে লাগিছিল সৃষ্টিকৰ্তাই তেওঁৰ অদৃশ্য হাতেৰে গাখীৰৰ এক নিজৰাহে যেন পাহাৰৰ বুকুৱেদি ৰোৱাই দিছে। ওচৰ পাই Lake' টোৰ কাষতে এখন দোকান আছিল। তাত বিভিন্ন ৰঙৰ পাহাৰীয়া পোছাক ভাড়াত পিন্ধিবলৈ আৰু ফটো উঠাবলৈ দিয়া হয়। প্ৰতিজন ছাৰ বাইদেউ আৰু লগতে প্ৰায়বিলাক ছোৱালীয়ে সেই সুবিধা গ্ৰহণ কৰি অতিশয় আনন্দিত আৰু ৰোমাঞ্চিত হৈছিল। তাৰ পিছত ওচৰৰে এখন হোটেলত দুপৰীয়াৰ আহাৰ খাই আমি পুনৰ যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিলো। মুচৌৰীৰ পৰা বাচেৰে তললৈ নামি আহোঁতে। দূৰত এশাৰী পৰ্বত দেখিছিলো য'ত গছ-গছনিৰ কোনো অস্তিত্বই নাছিল। সম্পূৰ্ণ উকা, ৰঙা পৰ্বত লানি দেখি ভাব হৈছিল, কোনোবাই এটা টকলা পাহাৰ' যেন আলফুলে বহুৱাই ৰাখিছে। পাহাৰটোৰ নিজস্ব সৌন্দৰ্য্যখিনি দেখি সঁচাকৈয়ে মোহিত হৈছিলো। গছ-গছনি নথকাকৈয়ো যে এটা পাহাৰ ইমান সুন্দৰ হ'ব পাৰে সেয়া কল্পনাৰীতিত আছিল। মুচৌৰীৰ একা-বেকা পথেৰে নামি আহি আমি ডেৰাডুন পালোঁহি। তাত প্ৰায় এঘণ্টামান সময় বজাৰ কৰিবৰ বাবে ৰোৱা হৈছিল। যদিও ডেৰাডুনখন আমাৰ শিৱসাগৰৰ দৰেই এখন সৰু চহৰ তথাপি তাৰ চাৰিওফালৰ পৰিবেশ ৰাজ্যঘাটসমূহ যথেষ্ট উন্নত। তাৰ প্ৰায়বোৰ দোকান যথেষ্ট ডাঙৰ আৰু ধুনীয়া। অৱশ্যে সৰু সুৰা দোকান বজাৰো

ভ্রমণ কাহিনী

নথকা নহয়।

ডেৰাডুনৰ পৰা আমাৰ যাবলগীয়া ঠাই আছিল নাইনিতাল, কিন্তু যাত্ৰাপথত বাটতে ঋষিকেশ আৰু হৰিদ্বাৰ পাৰহৈ যাব লাগে বাবে আমি প্ৰথমতে ঋষিকেশলৈ গৈ তাৰ বিখ্যাত 'Laxman Jhula' দৰ্শন কৰিলো। তাৰ পিছত হৰিদ্বাৰ পাওঁমানে প্ৰায় ৰাতি হৈ আহিছিল। সেইবাবে সেইৰাতি আমি হৰিদ্বাৰতে কটাব লগীয়া হ'ল। বাহুৰ পৰা নামি গঙ্গাৰ পাৰেদি হোটেললৈকে খোজকাঢ়ি যাওঁতে, চাৰিওদিশে বাজি থকা মন্দিৰৰ শঙ্খ ঘণ্টাৰ ধ্বনিয়ে মনলৈ এক পবিত্ৰ ভাব আনি দিছিল। ৰাতি লাইটৰ পোহৰ পৰি গঙ্গাৰ পানীবোৰ জিলমিলাই উঠিছিল। হৰিদ্বাৰত বহুত ডাঙৰ ডাঙৰ বান্দৰ মন্দিৰৰ বেৰবোৰত বগাই থকা দেখিবলৈ পাইছিলো।

পিছদিনা অৰ্থাৎ ২৫ তাৰিখে ৰাতিপুৱা সোনকালে উঠি ওচৰৰে এখন হোটেলত পুৱাৰ আহাৰ খাই আমি নাইনিতাললৈ প্ৰায় ৫ মান বজাতে যাত্ৰা কৰিলো। যাওঁতে বাটতো বহুত বান্দৰ দেখিছিলো। নাইনিতাললৈ যোৱা ৰাস্তাটো প্ৰায় মুচৌৰীৰ দৰে, মাত্ৰ মুচৌৰীতকৈ অলপ বেছি অকোৱা পকোৱা। বাটতে কৰবেট ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যানখনো পাৰহৈ গৈছিলো। উদ্যানখন দেখি জিম কৰবেটৰ সেই বিখ্যাত বাঘ চিকাৰৰ কাহিনীলৈ মনত পৰিছিল। আবেলি প্ৰায় ২-৩০ মান বজাত আমি নাইনিতাল পালোঁগৈ। সেইদিনা নাইনিতালখন অলপ অচৰপ দৰ্শন কৰি তাৰে 'শীলা হোটেল'ত ৰাতিটো কটালো। পিছদিনাহে ভালদৰে নাইনিতালখন চোৱা হ'ল। হোটেলৰ প্ৰায় সন্মুখতে থকা হুদটোত অলপ সময় boating কৰিলো। আমি উঠা নাওখন যিজন লৰাই চলাইছিল তেওঁৰ লগত কথা বতৰা হওঁতে গম পাইছিলো যে তেওঁ তাৰে বাসিন্দা। অৰ্থনীতিত স্নাতকোত্তৰ। নাও চলোৱাটো তেওঁৰ পাৰ্ট টাইম জব। এইদৰে নাও চলাই তেওঁ নিজৰ পঢ়াৰ খৰচ উলিয়ায়। তেওঁৰ কথা শুনি ভাবিছিলো যে পৃথিৱীত এনেকুৱা

মানুহৰো অভাব নাই যি পঢ়ি থকা অৱস্থাতে আত্মনিৰ্ভৰশীলতাৰে নিজৰ লগতে দেশবোৰ উন্নতিত যথেষ্ট অৰিহণা আগবঢ়ায়। দুপৰীয়া প্ৰায় ১ বজালৈকে ওচৰে পাজৰে অলপ বজাব কৰা হ'ল। তাত বস্ত্ৰবোৰৰ দাম অলপ বেছি। নাইনিতালতো মুচৌৰীৰ দৰে বহুত ঠাণ্ডা পৰিছিল। আবেলি প্ৰায় ২ বজাত আমি পুনৰ দিল্লী অভিমুখে যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিলো। আমি একেখন বাছেৰেই দিল্লীৰ পৰা সকলোখিনি ঠাই ফুৰিছিলো আৰু আমাৰ লগত গাইড হিচাপে গৈছিল আমি দিল্লীত থকা হোটেলখনৰ মেনেজাৰ 'চন্দ্ৰগুপ্ত' যাক আমি পিছলৈ 'চন্দৰ ভাইয়া' বুলি মাতিছিলো। যথেষ্ট ভাল মানুহ আছিল তেওঁ। তেওঁ আমাক যিখিনি সহায় সহযোগিতা আৰু আত্মীয়তা দেখুৱাইছিল সি সঁচাকৈয়ে অতুলনীয়। আমি যোৱা বাছখনৰ চালকজনৰ নাম আছিল 'ৰাজেশ খান্না'। তেওঁৰ নামটো শুনি প্ৰথমতে আমি খুউব হাঁহিছিলো। পিছত তেওঁ আমাৰ লগত যথেষ্ট সহজ হৈ পৰিছিল। দুয়োজন লোকেই বহুত ভাল আছিল। সেইদিনা ৰাতি প্ৰায় ১০-২০ বজাত আমি দিল্লী পালোঁহি। দিল্লীত আমি পুনৰ Hotel Diplomat Inn অতে থাকিলো।

পিছদিনা দেওবাৰ। সেইদিনা ৰাতিপুৱা অলপ দেৰিলৈকে শুলো। আগবেলাতো হোটেলতেই জিৰণি লৈ দুপৰীয়া আমি দিল্লীৰ ওচৰে পাজৰে ফুৰিবলৈ গলো। প্ৰথমতেই গলো মঙলা চাহেব গুৰুদ্বাৰলৈ। সঁচাই সুন্দৰ আছিল গুৰুদ্বাৰটো। যথেষ্ট পৰিস্কাৰ পৰিচ্ছন্নকৈ ৰাখিছে। তাত থকা সুব্যৱস্থাপ্ৰিয় দেখি আমাৰ নিজৰ ঠাইৰ তুলনামূলকভাৱে অপৰিস্কাৰ নামঘৰ, মন্দিৰবিলাকলৈ মনত পৰিছিল। আমাৰ মানুহবিলাকো তেওঁলোকৰ দৰে কৰ্মপটু আৰু সজাগ হোৱাহেঁতেন? তাত খোৱা পানীৰ বাবে, চেণ্ডেল জোতা খোৱাৰ বাবে যিখিনি ব্যৱস্থা ৰাখিছে সেইখিনিয়ে শিখসকলৰ নিজৰ ধৰ্মৰ প্ৰতি, নিজৰ দেশৰ প্ৰতি থকা সজাগতাইনি ভালদৰেই প্ৰতিফলিত কৰি তুলিছিল। নিজৰ

ক্ষুদ্ৰাতিক্ষুদ্ৰ কৰ্মৰ জৰিয়তে দেশখনক গঢ়াই যেন তেওঁলোকৰ উদ্দেশ্য। সঁচাকৈয়ে প্ৰতিটো বস্তু প্ৰতিটো পুৰিকণাত সেই ঠাইৰ মানুহৰ দেশপ্ৰেম সাঙোব খাই থাকে। তাৰ পিছতেই আমি গুৰুদ্বাৰৰ পৰা ওলাই আহি ওচৰা-ওচৰিকৈ থকা এটা বুদ্ধ মন্দিৰ আৰু লক্ষ্মী নাৰায়ণ মন্দিৰ দৰ্শন কৰিলো। দুয়োটা মন্দিৰেই যথেষ্ট ধুনীয়া আৰু পৰিস্কাৰ। মন্দিৰৰ পৰা বাহিৰে বাহিৰে দিল্লীৰ অন্যতম ব্যস্ত বজাৰ কেৰলবাগলৈ গ'লো। তাতেই বজাৰ সমাৰ কৰি পুনৰ গধূলি সময়ত হোটেললৈ ঘূৰি আহিলো। দিল্লীত বস্ত্ৰবিলাকৰ দাম তুলনামূলকভাৱে কম যদিও ঠায়ে ঠায়ে বস্ত্ৰৰ দাম যথেষ্ট বেছি। ভালদৰে দৰ দাম কৰিব নাজানিলে বা চিনি নাপালে ঠগ খোৱাৰ সম্ভাৱনাই বেছি।

২৮ অক্টোবৰ ২০০২। সেইদিনা আমাৰ কেইবাটাও বস্ত্ৰ চোৱাৰ আঁচনি আছিল। প্ৰথমেই আমি গ'লো ইণ্ডিয়া গেট, তাৰ পিছত সংসদ ভৱনলৈ। অৱশ্যে বাহিৰৰ পৰাহে সংসদ ভৱনতো চাব লগা হ'ল। আবেলি প্ৰায় তিনি বজাত আমি National Zoological Park চাবলৈ গলো। পাৰ্কখনৰ সীমাটো ইমানেই বৃহৎ যে ভালদৰে চালে এদিনতো শেষ নহয়। সময়ৰ নাটনিৰ বাবে আমি মাত্ৰ এঘণ্টামানতে সকলোখিনি চাবলগীয়া হ'ল। তাত আমি বিভিন্ন দেশী বিদেশী পক্ষী, বিভিন্ন জন্তু আৰু লগতে কিছুমান দুস্ত্ৰাপ্য আৰু বিলুপ্তিৰ পথত অগ্ৰসৰ হোৱা জীৱজন্তুও দেখিবলৈ পাইছিলো। তাৰ পৰা ওলাই আমি মহাত্মা গান্ধীৰ সমাধিস্থল 'ৰাজঘাট' দৰ্শন কৰিলো। অতিশয় যত্নেৰে বাপুজীৰ স্মৃতিজড়িত ঠাইখন সংৰক্ষণ কৰা হৈছে য'ত আমি দেশী বিদেশী বহুতো পৰ্য্যটকৰ শাৰী দেখিবলৈ পাইছিলো। যদিও আমাৰ অতিশয় চোৱাত হেপাহ আছিল বন্ধ থকাৰ বাবে সেইদিনা আমি দিল্লীৰ বিখ্যাত Lotus Temple আৰু কুটুবমিনাৰ বাহিৰৰ পৰাহে দৰ্শন কৰিবলগীয়া হ'ল। সন্ধিয়া হলত আমি পুনৰ হোটেললৈ ঘূৰি আহিলো।

ভ্রমণ কাহিনী

পিছদিনা আমাৰ বিশেষ একো চাবলগীয়া নাছিল। সেইবাবে সেইদিনা দিল্লীৰ অন্যতম বিখ্যাত “পালিকা বজাৰ”লৈ বজাৰ কৰিলো। বজাৰখন মাটিৰ তলত অৱস্থিত আৰু যথেষ্ট ডাঙৰ। ওলোৱা সোমোৱা বাটেই কেইবাটাও। গতিকে ভাল অভিজ্ঞ ব্যক্তিৰ লগত নগলে, বাট হেৰোৱাৰ সম্ভাৱনাই বেছি। প্ৰায় ৪ বজালৈকে বজাৰতেই থাকি পুনৰ হোটেললৈ আহিলো। একেখন হোটেলতে ইমান কেইদিন থকাৰ বাবে হোটেলৰ কৰ্মকৰ্তাসকলৰ লগতো আমাৰ যথেষ্ট আত্মীয়তা গঢ়ি উঠিছিল। তেওঁলোকেও আমাৰ সুবিধাৰ বাবে প্ৰতিমুহূৰ্ততে তৎপৰ আছিল। নাইনিতাল, মুচৌৰীৰ পাহাৰীয়া সৌন্দৰ্য্যবোৰ এৰি আহোতে মনটো বৰ বেয়া লাগিছিল। প্ৰকৃতিৰ ৰম্য কাননত সেইকেইদিন অতিবাহিত কৰি পাহাৰি গৈছিলো যান্ত্ৰিক জীৱনৰ কথা, যিটো পুনৰ মনলৈ আহিছিল দিল্লীলৈ ঘূৰি আহি, দিল্লীৰ জনসাধাৰণৰ ব্যস্ততাখিনি দেখি। যদিও সকলোৱেই ব্যস্ত, যদিও চহৰখনৰ প্ৰায়বোৰ পথতেই ধুনীয়া ধুনীয়া গাড়ীবোৰৰ লানি নিচিগা শাৰী তথাপিও ক’তো কিন্তু অলপো বিশৃংখলতা নাই।

৩০ অক্টোবৰ বুধবাৰে যাত্ৰা কৰিলো আথ্ৰালৈ। আগতীয়াকৈ ঠিক কৰি থোৱা কাৰ্য্যসূচী অনুসৰি যদিও ই আমাৰ ভ্ৰমণৰ অন্তৰ্গত নাছিল তথাপিও আগদিনা ৰাতিয়েই সিদ্ধান্ত কৰি আমাৰ আথ্ৰালৈ যোৱাৰ আঁচনি কৰা হ’ল। সেইবাবে পুৱা ৮-৩০ মান বজাত এখন বাছ ভাড়া কৰি আথ্ৰালৈ ৰাওনা হ’লো। আবেলি প্ৰায় ২ বজাত আমি আথ্ৰাত উপস্থিত হ’লো। আথ্ৰা ঠাইখন বৰ পৰিস্কাৰ নহয়, কিছু কিছু ঠাইতো আমাৰ নিজৰ ঠাইবোৰতকৈও যথেষ্ট অপৰিস্কাৰ আৰু অস্বাস্থ্যকৰ। প্ৰথমেই আমি আথ্ৰা ফৰ্টত সোমালো। দুৰ্গটো যথেষ্ট ডাঙৰ। ভিতৰত থকা পুৰণা প্ৰাসাদবিলাকৰ কাৰুকাৰ্য্য, সুচিন্তিত আৰু পৰিকল্পিতভাৱে নিৰ্মাণ কৰা সুৰক্ষা ব্যৱস্থাই তাহানিৰ মোগল

সম্ৰাটসকলৰ বুদ্ধিদীপ্ততাকেই প্ৰতিফলিত কৰে। তাৰ পৰা ওলাই পৃথিৱীৰ অষ্টম আশ্চৰ্য্যৰ অন্যতম তাজমহল দৰ্শন কৰিবলৈ আগবাঢ়িলো। সৰুৰে পৰা মনৰ মাজতে, জীৱনত এবাৰ হলেও তাজমহল স্বচক্ষে দৰ্শন কৰাৰ হাবিয়াস পুহি ৰাখিছিলো। এনে এটা আকাংখাই বাস্তৱ ৰূপ পাবলৈ লোৱাত মনত কিমান আনন্দ লাগিছিল তাক বুজাব নোৱাৰি। বাহিৰতে টিকেট সংগ্ৰহ কৰি আমি তাজমহলৰ ভিতৰলৈ সোমাই গ’লো। সোমাই যাওঁতে বাটত কেইবাঠাইতো সুৰক্ষাবাহিনীৰ লোকে প্ৰতিজন দৰ্শনাৰ্থীকে metal detector এৰ যোগেদি পৰীক্ষা কৰিহে সোমাবলৈ দিছিল। আমিও তেনে এক পৰ্য্যায়ৰ মাজেদিয়েই ভিতৰলৈ সোমালো। সঁচাকৈয়ে এক বিৰল অভিজ্ঞতাই আমাক সংগ দিয়াৰ বাবে বৈ আছিল। জীৱনত প্ৰথমবাৰৰ বাবে স্বচক্ষে তাজমহল দৰ্শন কৰি ইমানেই আত্মবিভোৰ হৈ পৰিছিলো যে তাক বৰ্ণাব নোৱাৰি। সঁচাকৈয়ে শিল্পীৰ সুনিপুণ হাতৰ কি অপূৰ্ব সৃষ্টি! এনে এক সুন্দৰ সমাধিস্থল যাক নয়নভৰি চাই থাকিলেও যেন হেপাহেই নপলাব। নিজকে অতিশয় সৌভাগ্যবান যেন অনুভৱ হ’ল। তাজমহলৰ এই মোহনীয় ৰূপ দৰ্শন কৰি ইমানেই আপোন পাহৰা হৈ আছিলো যে কেতিয়ানো সন্ধ্যা লাগিল গমকে নাপালো। যদিও তাৰ পৰা আহিবলৈ অকণো ইচ্ছা হোৱা নাছিল তথাপিও সময় আৰু পৰিস্থিতিৰ আগত সেও মানি মনত অলেখ স্মৃতিলৈ তাৰ পৰা ওলাই আহিলো। গধূলি প্ৰায় ৬ মান বজাত আমি পুনৰ দিল্লী অভিমুখে ৰাওনা হ’লো। আহোতে বাটত অলপ অলপ সময়ৰ বাবে মথুৰা আৰু বৃন্দাবনতো সোমাই আহিলো। এনে দুখন পবিত্ৰ তীৰ্থভূমি দৰ্শন কৰিবলৈ পাই জীৱনটো সাৰ্থক হোৱা যেন লাগিল। বৃন্দাবনৰ গলিবোৰেদি সোমাই যাওঁতে এনে লাগিছিল যেন জীৱনৰ সকলোবোৰ পাপৰ প্ৰায়শ্চিত্ত হৈ গৈছে। বৃন্দাবনৰ সুস্বাদু ‘পৈৰা’ৰ তৃপ্তিকৰ

সোৱাদ আজিও যেন জিভাৰ আগত লাগি আছে। সঁচাকৈয়ে কিয়ে সুন্দৰ অভিজ্ঞতা। ৰাতি প্ৰায় ১ মান বজাত দিল্লী পালোহি। সেইদিনা পলমকৈ হোটেলত সোমাইছিলো যদিও ‘চন্দৰ ভাইয়া’কে আদি কৰি হোটেলৰ কৰ্মকৰ্তাসকলে আমাৰ বাবে খোৱাৰ যোগাৰ কৰি আমি আহি পোৱালৈকে বাট চাই আছিল। তেওঁলোকৰ অতিথিপৰায়ণতা তথা আত্মীয়তাই সিদিনা আমাৰ তেওঁলোকৰ প্ৰতি থকা বিশ্বাস আৰু ভালপোৱাখিনিক দুগুণে বঢ়াইছিল।

৩১ অক্টোবৰ বৃহস্পতিবাৰ। সময়বোৰ যে কিদৰে অতিক্ৰম কৰে ভাবিবই নোৱাৰি। চাওঁতে চাওঁতে আমাৰ ভ্ৰমণৰ এই দীঘলীয়া সময়সূচীও চমু চাপি আহিল। সেইদিনা সকলোৰে মনবোৰ উদাস উদাস। কাৰণ সেইদিনাই আমি ৰাওনা হ’ব লাগিব নিজৰ নিজৰ ঘৰ অভিমুখে। সকলোৱেই বেদনাসিক্ত এটি মনেৰে ঘূৰি অহাৰ প্ৰস্তুতি কৰিব লগা হৈছিল। তথাপিও এই সকলোবোৰৰ মাজতো ইমান দিনৰ মূৰত মৰমৰ আপোন ঘৰখনলৈ ঘূৰি যোৱাৰ আনন্দও মিহলি হৈ আছিল। কিন্তু ইমানদিনে সকলোৱে একেলগে কটোৱা মধুৰতম মুহূৰ্তবোৰৰ সাক্ষী দিল্লী চহৰখন এৰি যাবলৈও যে মন যোৱা নাছিল। গধূলি প্ৰায় ৬ মান বজাত আমি হোটেল এৰিলো। আহি বৰ সময়ত হোটেলৰ কৰ্মকৰ্তাসকলৰ মনবোৰো গোমা হৈ পৰিছিল। তেওঁলোকেও আমাৰ দৰে এক বেদনা গধুৰ মনেৰেই আমাক বিদায় জনাইছিল। হোটেল এৰিবৰ সময়ত এনে লাগিছিল আমি যেন নিজৰ ঘৰখনহে এৰি যাবলৈ ওলাইছো। আমাক ষ্টেচনলৈকে আগবঢ়াবলৈ চন্দৰ ভাইয়া আৰু ৰাজেশ ভাইয়াও আহিছিল। থুকা-থুকি মাতেৰে আৰু অশ্ৰুসজল চকুৰে তেওঁলোকে আমাক বিদায় দিবলৈ আহিছে। সঁচাকৈয়ে তেওঁলোকৰ স্মৃতি আজীৱন স্মৰণীয় হৈ থাকিব। তেওঁলোকৰ সহযোগিতা, আদৰ মৰমখিনি কেতিয়াও পাহৰিব নোৱাৰো। এনেদৰেই এটা

ভ্রমণ কাহিনী

বেদনাসিক্ত মনেৰে আমি পুনৰ 'ব্রহ্মপুত্ৰ মেইল'তে ঘৰ অভিমুখে ৰাওনা হৈছিলো। নৱেম্বৰৰ ৩ তাৰিখে পুৱা ৫ মান বজাত আমি শিমলুগুৰি ষ্টেচন পালোহি। তাৰ পৰা বাচেৰে আহি ৬-৩০ মান বজাত শিৱসাগৰ আৰু ৭-১৫ মান বজাত ঘৰ পালোহি। এনেদৰেই এক পৰিপূৰ্ণ মন লৈ আমাৰ এই দীঘলীয়া ভ্রমণৰ সফল পৰিসমাপ্তি ঘটালো।

আমাৰ এই দীঘলীয়া ভ্রমণৰ সাৰ্থকতাৰ মূলতে হ'ল আমাৰ শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰুসকলৰ আকৃষ্ট সহায় সহযোগ আৰু সুদক্ষ পৰিচালনা, যাৰবাবে তেওঁলোক প্ৰত্যেকজনেই আমাৰ কৃতজ্ঞতা ও ধন্যবাদৰ পাত্ৰ। সুখ আৰু দুখ জীৱন মুদ্ৰাৰ ইপিঠি-সিপিঠি। ঠিক একেটা কথাই ভ্রমণৰ ক্ষেত্ৰতো

প্ৰযোজ্য। একোটা ভ্রমণত সুখৰ লগতে বহুতো দুখৰ স্মৃতিও থাকিব পাৰে। আমি হয়তো আমাৰ এই দীঘলীয়া ভ্রমণৰ কোনো কোনো বিশেষ মুহূৰ্ত্তত কোনো কোনো বিশেষ স্থানত নিজকে অতিশয় অকলশৰীয়া যেন অনুভৱ কৰিছিলো। সেই সময়বোৰত নিজৰ মৰমৰ আপোন ঘৰখনলৈ, মা-দেউতাৰ আদৰ মৰমবোৰলৈ বৰকৈ মনত পৰিছিল। তেওঁলোকৰ অনুপস্থিতি বাককৈয়ে অনুভৱ কৰিছিলো। এনে লাগিছিল যেন ঠিক সেই মুহূৰ্ত্ততে তেওঁলোকৰ কাষলৈ ঘূৰি আহিম।

কিন্তু সেইটোতো কেতিয়াও সন্দৰ নাছিল। অৱশ্যে পিছমুহূৰ্ত্ততে বান্ধবীসকলৰ মৰমে আৰু ছাৰ-বাইদেউসকলৰ সহযোগিতাই সকলোখিনি পাহৰাই দিছিল আৰু নিজেও

পৰিস্থিতিৰ লগত খাপ খাই পৰিছিলো। সকলো দুখৰ অভিজ্ঞতা পাহৰি নিজৰ মনৰ মাজত কেবল কঢ়িয়াই আনিছিলো এই ভ্রমণৰ বহুতো ভাল লগা সুখৰ স্মৃতি। কঢ়িয়াই আনিছিলো মুচৌৰী আৰু নাইনিতালৰ সেই নিশাৰ ভাগৰ মনোৰম আলোক সজ্জাবোৰ, লগতে আনিছিলো বিভিন্ন কাৰুকাৰ্য্যৰে নিৰ্মিত মণিমুকুতাখিনি তাজমহলৰ মনোমুগ্ধ প্ৰতিচ্ছবি। সাঁচাকৈয়ে এই সকলোবিলাক স্মৃতি মোৰ মানসপটত চিৰকাল ভাঁহি থাকিব। কাণত বাজি থাকিব হৰিদ্বাৰ, মথুৰা আৰু বৃন্দাবনৰ মন্দিৰবিলাকৰ শংখ ঘণ্টাৰ সেই পবিত্ৰ ধ্বনি। গঙ্গাৰ চিৰপ্ৰবাহবান গতিৰ দৰেই এৰি অহা এই পোন্ধৰটা দিনৰ সকলো স্মৃতি মোৰ মনৰ মণিকোঠাত চিৰদিন সজীৱ হৈ থাকিব। □

বাতৰি

সাগৰ দেখিছা ?

মৌচুমী চেতিয়া
স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ

“সাগৰ দেখিছা ? দেখা নাই
কেতিয়াও

এৰা, যাৰ যাৰ সাগৰৰ গভীৰ সুস্বাদু আৰু ছন্দায়িত তৰংগই দুকূল উপচাই দিয়া নীলিম সলিল ৰাশিৰ বিশাল সৌন্দৰ্য্য উপভোগ কৰাৰ সৌভাগ্য হোৱা নাই, তেওঁ বাৰিষা এবাৰ আহিব পাৰে “শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজ”ৰ সমুখলৈ। সাগৰৰ সম্পূৰ্ণ সৌন্দৰ্য্য উপভোগ কৰিব নোৱাৰিলেও দেখা পাব বিশাল সমুদ্ৰৰ এটি মধ্যমীয়া সংস্কৰণ !

ছবিত দেখা গৈছে, শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ কাষেদি গৈ ষ্টেচন চাৰিআলিৰ লগত সংলগ্ন হৈ থকা উপপথচোৱাৰ সমুখ ভাগৰ জলমগ্ন ৰূপ ! বাৰিষা বৰষুণে সৃষ্টি কৰা এই সাগৰ সদৃশ বানপানীৰ ফলত জীয়াতু ভোগে, বিশেষকৈ শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ লেবৰেটৰীত

অধ্যয়নৰতা ছাত্ৰীসকল আৰু কলেজ হোষ্টেলৰ নিবাসীসকলৰ লগতে ফুলেশ্বৰী উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰীয়ে। এই বৰষুণসৃষ্ট বানৰ ফলত তিনিমাহ পৰ্য্যন্ত বন্ধ হৈ পৰে কলেজ লেবৰেটৰী, হোষ্টেল আৰু ফুলেশ্বৰী উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়। ফলত ছাত্ৰীসকলৰ শিক্ষা গ্ৰহণ প্ৰক্ৰিয়াত আহি পৰে চৰম বাধা।

বিভাগীয় কৰ্ত্তপক্ষ ? বোলো, আহক বাৰিষা, কাটক পাত, বৈ যা ভিনীহি, খাই যা ভাত।” □

সতিনীৰ যুঁজ

অৰ্চনা গগৈ
উঃমাঃ ২য় বৰ্ষ

(এটা কোঠাৰ ভিতৰত টেবুল, চকী আৰু এখন বিচনা।
বিচনাত বহি মানীয়ে কিতাপ পঢ়ি থাকে। মাকে ঘৰ জাক দি থাকে।
হাতত কণী এফাল লৈ লাকী বায়েকৰ ওচৰলৈ আহে)

চৰিত্ৰ সমূহ : পল্লৱ বৰুৱা গিৰিয়েক
মৰমী বৰুৱা (ডাঙৰ পত্নী)
সাদৰী বৰুৱা (সৰু পত্নী)
মানী বৰুৱা (ডাঙৰ জীয়েক)
লাতু বৰুৱা (সৰু পত্নীৰ পুত্ৰ)
লাকী বৰুৱা (সৰু পত্নীৰ কন্যা)
প্ৰাঞ্জল পংকজ বৰুৱা (কলেজৰ প্ৰফেচৰ)
পিংকু আৰু পলী (আলহী)

লাকী : বাইদেউ, বাইদেউ কণী খাবা নেকি ? মই তোমালৈ লৈ
আহিছো। মায়ে মোক মনে মনে খাবলৈ কৈছিল। গাখীৰো
খালো, জানা তোমাৰ আগত মায়ে ক'বলৈ মানা কৰিছিল।

মানী : লাকী, মোলৈ চাহ একাপ লৈ আহাঁ যোৱা।

লাকী : ৰবা বাইদেউ। মা, অ' মা, বাইদেউৱে চাহ একাপ খুজিছে;
মই কণী দিলো।

মানী : মাহী, অ' মাহী মোক চাহ একাপ দিয়ক। গাখীৰ নালাগে।
টোপনি খতি কৰা গাটো বেয়া লাগি আছে।

মাহী : মোক চাহ চাহ কৰি নাথাকিবি। মই নোৱাৰো। বাপেৰে
তহঁতক সদায় চাহ বনাই খুৱাবলৈ চাকৰি অনা নাই। মাৰে
সদায় ঘৰ চোতাল কেইটা হাৰি মানুহটো আহিলে চাহৰ
দেগ দিবগৈ, মানুহটোক ভালৰি লগাই চাহ দিব লাগে বুলি
জানে। তোক দিব লাগে বুলি নাজানে ?

মৰমী : মানী, অ' মানী ৰাতিপুৱাই বেহেলাখন কেলৈ বজাই ললি ?

মাহী : (খং কৰি) কথাষাৰ ক'লত লাজ পালি। দীঘল নাকত ঘপককৈ
লাগিল। মোক বেহেলা পাতিছ। ভাবিছ নেকি তোৰ দৰে
মুখা পিন্ধা বুলি।

মৰমী : (ঘৰ সৰা সুতাটোৱে কোব মাৰি দি) আঁতৰ হ' মোৰ আগত
পৰা। তোৰ নিচিনা লোকৰ মতা ফুচুলাই লোৱা পাপীনী
এজনীৰ মুখ চাব নাপায়।

মাহী : কি কলি বাৰে ধুৱানী ? (গতা মাৰি দিয়ে। দুয়োজনীয়ে
চৰিয়া-চৰি লাগে। মানী আৰু লাকীয়ে কাজিয়া একৰাই।
লাকীয়ে মাকক ভিতৰলৈ লৈ যায়)

মানী : মা মাহী, তোমালোকে কিয় কাজিয়া কৰিছা ? (কান্দে আৰু
ওপৰলৈ হাত কৰোৱাব কৰি) হে ভগৱান, তুমি মোৰ কপালত
ইয়াকে লিখিলা ?

মৰমী : (মানীৰ কাষলৈ গৈ) তই নাকান্দিবি মানী। কান্দি তোৰ
মাঠাতো গৰম নকৰিবি। তোৰ পৰীক্ষা নিচেই কাষত, তই
ভালদৰে পঢ়। আমাৰ কথা চিন্তা নকৰিবি। (মাক ভিতৰলৈ
যায়। মানীয়ে কিতাপখন লৈ বহে। এনেতে লাকী ওলাই
আহে।)

লাকী : বাইদেউ, তুমি মোক গান এটা শিকাই দিয়া। আমাৰ স্কুলত
প্ৰতিযোগিতা পাতিব। বৰগীত, লোকগীত শিকাই দিয়ানা।
সোনকালে গোৱা নহ'লে দেউতা পাবহি। (মানীয়ে লোকগীত
গায়। লাকীয়ে শুনি থাকে। তেনেতে দেউতাক ভিতৰলৈ
সোমাই আহে।)

দেউতা : অ' তহঁতে কি কৰিছ ? (হাতখন আগবঢ়াই দিয়ে। হাতত
বিস্কুতৰ পেকেটটো।) মানী তোৰ পৰীক্ষা নিচেই কাষত; তই
পঢ়া নাই, গান গাই আছ।

মানী : দেউতা পঢ়ি আছিলো। লাকীয়ে গান এটা শিকাবলৈ কলতহে
শিকাই দিছে।

দেউতা : মাৰহঁত নাই নেকি ?

লাকী : দেউতা, মাহঁতে যিহে কাজিয়া কৰে বাইদেউৱে কি পঢ়িব ?
কান্দিয়ে থাকে।

দেউতা : মাৰহঁত কলৈ গ'ল ?

মানী : মায়ে চাহ দিছে, মাহী শুই আছে।

একাঙ্কিকা

দেউতা : মানী, কাজিয়াখন কিহৰ পৰা হ'ল।

মানী : মা আৰু মাহীয়ে মোক চাহ দিয়াৰ লগত কাজিয়া কৰিলে।

মৰমী : (হাতত চাহ লৈ ডাঙৰ পত্নী মৰমী সোমাই আহে।) চাহ খাওঁক।

পল্লব : (খং কৰি) নাখাওঁ, লৈ যা। মাহীয়েক ক'লৈ গ'ল? মাতি দে।

মৰমী : দৰকাৰ লাগিছে মোৰ মাতিবলৈ। কাৰোবাৰ পেটত ভোক লাগিলে বিচাৰি খাবই। মোৰ গৰজ পৰা নাই।

দেউতা : (ভিতৰলৈ চাই "লাকী মাক" বুলি চিঞৰে) তেনেতে সাদৰী ওলাই নহা দেখি ভিতৰলৈ যায়।) তোমাৰ কি হ'ল? মই আহিলো, এতিয়ালৈকে শুই আছা যে। কিবা হৈছে নেকি? চাওঁ এইফালে আহাঁছোন।

মাহী : (ভিতৰৰ পৰাই কয়) মোক নামাতিব। মোক আপুনি লোকৰ সূতা বাঁহনীৰ কোব খাবলৈকে আনিছিল নেকি?

মৰমী : নিজৰ মুখামিৰ ফলত সূতাৰে কোব খাইছ। তই কি মোক ডাঙৰ বুলি মানি থাক?

মাহী : কি ক'লি? তোক মই ডাঙৰ বুলি মানি চলিব লাগে? তোক মোৰ মেখেলাৰে বান্ধিম। (ভিতৰৰ পৰা ওলাই আহে)

মৰমী : কি ক'লি। মোক তই মেখেলাৰে বান্ধ। (চুলিত ধৰি কাজিয়া কৰে। গিৰিয়েকে একৱাই)।

পল্লব : (খঙেৰে) চুপ থাক। তহঁতৰ লাজ লগা নাই। মই এই ঘৰখনৰ পৰা ওলাই যোৱাৰ লগে লগে তহঁতে কাজিয়া কৰ। আজিৰ পৰা যদি তহঁতে কাজিয়া কৰ মই এই ঘৰলৈ নাহো। (এইবুলি খঙেৰে ওলাই যায়। মৰমীও সোমাই যায়।

মাহী : এনে এটা কাপুৰুৰ লগত বিয়া সোমাই জানো লাভ আছিল। মোক সূতাৰে কোবালে তথাপিও একো নকলে। ৰ চেলা তাৰ পোটক তুলিম। (এনেতে লাতু সোমাই আহে)

লাতু : মা, তুমি অকলে অকলে কিহৰ একটিং কৰিছা। ক'ৰবাত নাটক প্ৰতিযোগিতা আছে নেকি?

মাহী : (উচপ খোৱাৰ দৰে) অ' লাতু, তই আহিলি। মই নাটক কৰা নাই অ'। তোৰ বাপেৰৰ কথাকে কৈছো।

লাতু : থোৱা থোৱা মা, মই তোমাৰ নাটক শুনিবলৈ অহা নাই। মোৰ দেৰি হৈছে মই যাওঁ। (লাতু ওলাই যায়। লগতে সাদৰীও সোমাই যায়। পলী আৰু পিংকুৱে মাতে)।

পলী : ঘৰত কোন আছে?

লাকী : অ আছোঁ আহা। ঐ তোৰ আজি ষাটৰ জেং ডাল কোনে ওচালে?

পলী : তইনো কিমান যাৰ? (লাকীয়ে ভিতৰলৈ চাই চিঞৰে।)

লাকী : বাইদেউ, অ' বাইদেউ আমাৰ ঘৰলৈ পলী আৰু পিংকু আহিছে। (তেনেতে হাতত বটা এটা লৈ মানী ওলাই আহে)।

মানী : অ', পলী আহিলা। তোমালোকৰ ভাল নে?

পলী : ভালই বাইদেউ। আপোনাৰ ভাল নে?

মালী : ভাল। পিছে ভাইতিটোহে চিনি পোৱা নাই।

লাকী : বাইদেউ, মই যে কৈছিলো মোৰ বান্ধৱীৰ ভায়েকে ভাল বিহুগীত গায় বুলি, এইটোৱেই। প্ৰথম শ্ৰেণীত পঢ়ি আছে।

মানী : হয় নেকি। তোমাৰ নাম কি?

পিংকু : নমস্কাৰ, মোৰ নাম শ্ৰীপিংকু গগৈ।

মানী : তুমি এটা বিহুগীত গোৱাছোন।

পিংকু : (পিংকুৱে বিহুগীত গায়।

"তোমাকে পাম বুলি

শকতে হম বুলি

ছয় আখি ভীমকল খালো।

তোমাকো নাপালো, শকতো নহ'লো

পাছতহে মজাতো পালো।" (গোটেই কেইটাই হাঁহে।)

লাকী : বাইদেউ তুমি যে ঐনিতম গোৱা। সেইটো এবাৰ গোৱানা। (পলীয়েও কয়। মানীয়ে গায়।)

মালী : শুন তেন্তে। জে ছা দান নাই কোমদুলে

ৰুনমেলাই পৌসমে, ৰুন মেলাই পেনৈমে.....

পলী : বৰ ভাল লাগিল দেই। আমাকো শিকাই দিব আমি এতিয়া যাওঁ। (পলী আৰু পিংকু যায়গৈ।)

পিংকু : বাই, বাই তা-তা। (এনেতে লাতু সোমাই আহে।)

লাতু : Good Morning বাইদেউ। বৰ ধুনীয়া লাগিছে দেই। একেবাৰে সৰগৰ তৰাহে যেন।

মানী : অ' লাতু তই আহিলি। পিছে তোৰ টিউচন?

লাতু : টিউচন আছে। মই তোমাক এটা খবৰ দিবলৈ আহিলো।

মানী : (আচৰিত হৈ) খবৰ। কি খবৰ?

লাতু : বাইদেউ বৰ ভাল খবৰ। একেবাৰে চেন্ট পাৰ্চেণ্ট পক্কা। আমাৰ ঘৰলৈ প্ৰাঞ্জল চাৰে তোমাক লগ কৰিবলৈ আহিব।

মানী : (আচৰিত দৃষ্টিৰে) মোক লগ কৰিবলৈ?

লাতু : বাইদেউ অহা বহাগত প্ৰাঞ্জল ছাৰে হেনো তোমাক (হাঁহি হাঁহি ওলাই যাই। লাকী ওচৰ চাপি আহে।)

লাকী : বাইদেউ, তুমি বৰগীতটো গোৱানা। তোমাক বিয়া দিলে মোক কোনে শিকাব।

মানী : ধেং আকৰিজনী, আনৰ আগত নকৰি। মোৰ লাজ লাগে নহয়। (বৰগীত গায়। এনেতে প্ৰাঞ্জলে মনে মনে আহি শুনি

একাঙ্কিকা

থাকে।)

লাকী : বাইদেউ আলহী আহিছে।

মানী : (উচণ খাই) অ' নমস্কাৰ, আহক ছাৰ, বহক।

প্ৰাঞ্জল : বহিম বাক। অৰ্চনা মহন্তৰ দৰে সুললিত কণ্ঠত গীত শুনি
মই মাতিবলৈকে পাহৰিছিলো।

মানী : (হাঁহি) ছাৰে যে কি কয় আৰু ?

প্ৰাঞ্জল : অ' এইজনী তোমাৰ ভন্তী নহয়। চাঁও, এইফালে আহাঁচোন।
তোমাৰ নামটো কি ?

লাকী : নমস্কাৰ। মোৰ নাম শ্ৰীমতী লাকী বৰুৱা। (তেনেতে মানী
ভিতৰলৈ যাব খোজে। প্ৰাঞ্জলে মাতে।)

প্ৰাঞ্জল : মানী, মই তোমাক কথা এটা সুধিব খুজিছো। বেয়া নাপাবা
আকৌ। মানী মই মানে তোমাক অহা বহাগত বিয়া কৰাব
খোজো। তোমাৰ মত কি ? মোৰ লগত বিয়া সোমাবা
নে? (এনেতে মাহীমাকে খঙেৰে প্ৰাঞ্জলৰ ওচৰৰ পৰা
লাকীক আঁতৰাই লৈ যায়।)

মাহী : এইজনীৰ লগত থাকি তোৰও মান হানি কৰিবলৈ আহিছ।
আহ, ভিতৰলৈ আহ। (প্ৰাঞ্জলে আচৰিত হয়)

মানী : (চলচলীয়া চকুৰে) ছাৰ আপুনি মোৰ কাৰণে অপমান পাবলৈ
আমাৰ ঘৰলৈ কিয় আহিছিল? মই আপোনাৰ যোগ্য নহয়
ছাৰ। আপুনি মোৰ কাৰণে মান-সন্মান নষ্ট কৰিব নালাগে।

প্ৰাঞ্জল : (মানীৰ ওচৰলৈ আহি) মানী, মই বেয়া পোৱা নাই। মই
সকলো জানো। এইয়া তোমাৰ মাহী আইহে। সেই
কাৰণে মই বেয়া পোৱা নাই। মাহী আইৰ মৰমে, ধান
খেৰৰ জুইয়ে একেই।

মানী : নহয় ছাৰ, মোৰ সহ্য নহয়।

প্ৰাঞ্জল : মানী তুমি দোষ নকৰিবা। আৰু মোৰ প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিবা।
মই এতিয়া যাওঁ। (যাবলৈ ওলায়। তেনেতে মৰমী ওলাই
আহে।)

মৰমী : অ' আলহী যাবলৈ ওলালেই।

প্ৰাঞ্জল : হয় মা, মই যাওঁ। মোৰ সকলো কথা মানীৰ মুখে গম
পাব। (প্ৰাঞ্জল যায়।)

মৰমী : মানী, মই তহঁতৰ কথা শুনি আছিলো। (হাত যোৰ কৰি
ওপৰলৈ চায় কয়) হে ভগৱান, তুমি যেন সন্তুষ্ট হোৱা।
এই দুখনীৰ দুখ যেন দূৰ কৰা। (মৰমী ভিতৰলৈ যায়।
মানীয়ে চকী এখনত মন মাৰি বহি থাকে। এনেতে দেউতাক
সোমাই আহে।)

দেউতা : মানী, তোৰ গাৰ অসুখ হৈছে নেকি? মন মাৰি আছ যে ?

মানী : দেউতা, একো হোৱা নাই। (মাহীৰ প্ৰৱেশ)

মাহী : “ক্ৰীড়া কৰি থাকোতে কৃষ্ণ অন্তৰ্ধান হ'লে বাধা জানো
হাঁহিমুখী হয়? আপুনিও যে কথা কয় আৰু।

দেউতা : (আচৰিত হৈ) কি ক'লা। ক্ৰীড়া ?

মাহী : ওঁ কলেজৰ প্ৰাঞ্জল নামৰ প্ৰফেচাৰ এটাৰ লগত কিয়ে প্ৰেম,
কিয়ে প্ৰণয়। আমাৰ লাকীও আছিল। মই তাইক লৈ
আছিলো। (মানীক দেখুৱাই) সেইজনীৰ কথা দৰকাৰ নাই।

দেউতা : কি ক'লা ? মানী তোমাৰ ছোৱালী নহয়।

সাদৰী : নহয়।

দেউতা : (চিঞৰি) ডাঙৰ মাক, চাওঁ এইফালে আহাঁছোন। লাকীকো
লৈ আঁহ। (মৰমী আৰু লাকীৰ প্ৰৱেশ) কালি আমাৰ ঘৰলৈ
কোন আহিছিল ?

মৰমী : প্ৰফেচাৰ প্ৰাঞ্জল।

দেউতা : কিয় আহিছিল ?

মৰমী : প্ৰাঞ্জলে বোলে মানীক বহাগত বিয়া কৰাব।

দেউতা : ইডিয়ত, ডেকা লৰাই প্ৰলোভন দেখাব, তাতে তই মান্তি
হবি। প্ৰফেচাৰ জোঁৱাইৰ আশাত ছোৱালী এৰি দিছ।

মানী : (ভৰিত ধৰি কান্দি কান্দি কয়) দেউতা, দেউতা আপুনি মোক
কি শুনালে দেউতা। মায়ে মোক এৰি দিছে, মই ছাৰৰ লগত
প্ৰেম প্ৰণয় কৰিছো, এই কথা কোৱাৰ আগত মোক মাৰি
নেপেলালে কিয় ? দেউতা, বগা কাপোৰত চেকা লাগিলে
সেই চেকা জানো আঁতৰাব পাৰি। দেউতা, মাহী আইৰ
কথা শুনি আপুনি মোৰ জীৱনটোত কিয় মিছাতে চেকা
পেলালে। (এনেতে লাতু সোমাই আহে।)

লাতু : (হাঁহি হাঁহি) দেউতা, দুয়োজনী পত্নী গোটাই লৈ কি অভিনয়
কৰিছে? দেউতা মই আপোনাৰ সকলো কথা বাহিৰৰ পৰা
শুনি আছিলো। মাৰ লগত গোপনে কথা পাতি বাইদেউৰ
জীৱনটো ধ্বংস কৰিব খুজিছে। দেউতা, প্ৰাঞ্জল এজন
প্ৰফেচাৰ। ভাল প্ৰফেচাৰ।

মাহী : (লাতু লৈ চাই খঙেৰে) চুপ থাক তই।

লাতু : মা, মই তোমাৰ কথা শুনিব নোখোজো।

এই ঘৰত তুমিয়েই কলি। তুমিয়েই কালসৰ্প। (দেউতাকলৈ
চাই) দেউতা, কালসৰ্পই ব্ৰহ্ম তালুত দংশন কৰিলে ধৰণি
ধৰিব জানা। চিতাত বহুওৱা মৃত দেহত প্ৰাণ সঞ্চাৰ কৰিব
পাৰা, কিন্তু নিজৰ মাইকী দুজনীকহে বলাব নোৱাৰিলে।
তুমি ভুল কৰিছা দেউতা। মই এনে এখন ঘৰত নাথাকো।
মই আজিয়েই এতিয়াই আহিলো। (কন্দাৰ সুৰত) ডাঙৰ মা,
বাইদেউ, ভন্তী মই আহিলো। মোৰ বাবে চিন্তা নকৰিব। (লাতু
ওলাই যায়)

(৬৪ পৃষ্ঠাত চাওক)

সম্পাদকীয় প্রতিবেদন

ছাত্রী একতা সভাৰ ভিতৰ চ'ৰা

সাধাৰণ সম্পাদিকাৰ প্রতিবেদন

বুৰঞ্জী প্ৰসিদ্ধ শিৱসাগৰ নগৰৰ চিৰ নমস্য শিৱ দৌলৰ কাষতে অৱস্থিত শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজত মই কলেজীয়া শিক্ষাৰ পাতনি মেলিছিলোহি আৰু স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষৰ ২০০১ চনৰ ২৬ ছেপ্তেম্বৰ তাৰিখে মোৰ অগ্ৰজ, অনুজ তথা অতি মৰমৰ বান্ধৱীসকলৰ সহায়ত অসমৰ আগশাৰীৰ শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ ছাত্রী একতা সভাৰ সাধাৰণ সম্পাদিকাৰূপে নিৰ্বাচিত হ'লো। এইখিনিতে মই কলেজৰ সমূহ ছাৰ বাইদেউসকললৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিছো।

ছাত্রী একতা সভাৰ কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ পিছতেই আহি পৰিছিল সকলো ছাত্রীয়ে আশাৰে বাট চাই থকা কলেজ সপ্তাহটি। বিগত বছৰৰ দৰে এইবছৰো সাদিনীয়া কাৰ্য্যসূচীৰে বাৰ্ষিক কলেজ সপ্তাহ অনুষ্ঠিত হয়। ছাত্রীসকলে নিজ দক্ষতাৰ প্ৰকাশ সুন্দৰ ৰূপত কৰে। কিন্তু এই কলেজ সপ্তাহত সন্নিবিষ্ট সকলো শিতানতে ছাত্রীৰ সংখ্যা সমান নহয়। সংগীত আৰু সাংস্কৃতিক বিভাগৰ বাদে অন্য শিতান কেইটাত ছাত্রীৰ যোগদানৰ সংখ্যা একেবাৰে নগণ্য। সেয়ে মই সকলো ছাত্রী বান্ধৱীক অনুৰোধ কৰিছো তেওঁলোকে যেন নিজ নিজ প্ৰতিভা বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত লজ্জাবোধ নকৰে।

ইয়াৰ পিছতেই ছাত্রী একতা সভাই অনুষ্ঠিত কৰা দ্বিতীয়টো উৎসৱৰ অনুষ্ঠান হৈছে সৰস্বতী পূজা। সাংস্কৃতিক বিভাগৰ সম্পাদিকা, বিভাগীয় উপদেষ্টা আৰু ছাৰ বাইদেউ তথা ছাত্রীসকলৰ সহযোগত এই উৎসৱ সুকলমে পাৰ হৈ যায়। এই উৎসৱটোত আমি নজনাকৈ যদি কিবা ভুল বৈ গৈছিল তাৰ বাবে মই ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা জনাইছো।

বিগত বছৰৰ দৰে এই বছৰো ছাত্রী একতা সভাৰ সহযোগত নৱাগতা আদৰণী সভা অনুষ্ঠিত কৰা হয়। এই সভাখন সুকলমে পৰিচালনা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত যিসকল ছাৰ বাইদেউৰে সহায় সহযোগ আগবঢ়ালে তেখেতলোকক মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো।

ইয়াৰ উপৰিও ছাত্রী একতা সভা আৰু অখিল ভাৰতীয় বিদ্যার্থী পৰিষদৰ (A.B.V.P) সহযোগত আমাৰ কলেজত এখন আলোচনা চক্ৰ অনুষ্ঠিত কৰা হয়। এই সকলোবোৰ অনুষ্ঠান উদ্‌যাপন কৰোঁতে অজানিত ভাৱে হোৱা ভুলৰ বাবে মই সকলোৰে ওচৰতে ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা কৰিছো।

ছাত্রী একতা সভাই কলেজ কৰ্তৃপক্ষৰ ওচৰত এক বিশেষ অনুৰোধ জনাই যাব বিচাৰিছো। আমাৰ ছাত্রী সভা তথা সকলো ছাত্রীয়ে কলেজত এটা স্থায়ী মঞ্চ আৰু শ্বহীদ বেদীৰ অভাব বাৰুকৈয়ে অনুভৱ কৰিছে। ইয়াৰ ওপৰিও ছাত্রী একতা সভাৰ এটা নিৰ্দিষ্ট কক্ষৰ অভাৱৰ লগতে কম শ্ৰেণী কোঠাৰ বাবে শ্ৰেণীসমূহ সুকলমে পৰিচালনা কৰাত অসুবিধা সকলোৰে পৰিলক্ষিত হয়। অৱশ্যে এই সকলোবোৰ কাম অলপ দিনৰ ভিতৰতে কৰা সম্ভৱ নহয়। কিন্তু এই ক্ষেত্ৰত লাহে লাহে হলেও কিছুকাম কলেজ কৰ্তৃপক্ষই যেন আৰম্ভ কৰে। এয়ে আমাৰ অনুৰোধ।

কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰঃ সাধাৰণ সম্পাদিকা হোৱাৰ পৰা মোৰ কাৰ্য্যকাল শেষ হোৱালৈকে সকলো কামতে বিশেষভাৱে সহায় কৰা বাবে আমাৰ সকলোৰে শ্ৰদ্ধাৰ অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত সোণাৰাম বৰুৱা ছাৰদেৱলৈ প্ৰথমেই মই কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিছো। শ্ৰদ্ধাৰ শ্ৰীযুতা যমুনা বৰগোঁহাই

বাইদেউৰে প্ৰত্যেক ক্ষেত্ৰতে সহায় আগবঢ়োৱাৰ বাবে মোৰ আন্তৰিক প্ৰণাম জনাইছো।

ইয়াৰ ওপৰিও সকলো ক্ষেত্ৰতে সদায় সহায় তথা পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱাৰ বাবে শ্ৰদ্ধাৰ শ্ৰীযুত শিৰীষ ভট্ট চাৰ, শ্ৰীযুত ৰঞ্জিত তামুলী ছাৰ, শ্ৰীযুত ফণীন্দ্ৰ মাউট ছাৰ, শ্ৰীআব্দুল হামিদ ছাৰ, শ্ৰীযুত ভাস্কৰ দত্ত ছাৰ, শ্ৰীযুত চিৰাজুল হুছেইন বৰবৰা ছাৰ, শ্ৰীযুত সমৰজিৎ চৌধুৰী ছাৰ, শ্ৰীযুত বিমল দত্ত ছাৰ, শ্ৰীইনামুল হুছেইন ছাৰ, শ্ৰীযুত বিদ্যুৎ বৰুৱা ছাৰ, শ্ৰীযুতা অজন্তা বৰুৱা বাইদেউ, শ্ৰীযুতা সংগীতা হাজৰিকা বাইদেউ, শ্ৰীযুতা নাজৰীণ আহমেদ বাইদেউ আৰু শ্ৰীযুতা উৎপলা গোঁহাই চমুৱা বাইদেউ --- এই সকলোলৈকে মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰি শেষ কৰিব

সম্পাদকীয় প্রতিবেদন

কার্যকালত কাৰ্যালয়ৰ সমূহ কৰ্মচাৰী বিশেষকৈ গীতাজলী বাইদেউ আৰু চতুৰ্থ বৰ্গৰ কৰ্মচাৰীসকলৰ সহায়-সহযোগ জীৱনত পাহৰিব নোৱাৰিম। এই কলেজ, কলেজৰ ছাত্ৰীসকল আৰু ছাৰ বাইদেউসকল সকলোৰে মোৰ হৃদয়ত এক নিগাজী আসন গ্ৰহণ কৰি ল'লে। এখেতসকলৰ কাকোৰেই হয়তো ইচ্ছা কৰিলেও মই পাহৰিব নোৱাৰিম। সেয়ে শেষত সকলোৰে ওচৰত কৰা অজানিত ভুলৰ বাবে ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা জনাইছো।

শেষত শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজে চিৰ যৌৱন ধৰি বখাৰ ক্ষেত্ৰত সফল হ'বৰ বাবে ভগৱানৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা জনাই মোৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিছো।

জোনালী কুকন

সাধাৰণ সম্পাদিকা

শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজ ছাত্ৰী একতা সভা

সমাজ সেৱা বিভাগৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ প্ৰাক্‌বুলনিত মোক নিৰ্বাচিত কৰি সেৱা আগবঢ়াবলৈ সুযোগ দিয়াৰ বাবে সমূহ ছাত্ৰীলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো।

কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰি বাৰ্ষিক কলেজ সপ্তাহতেই মোৰ কাৰ্যকালৰ পাতনি মেলো। সেই কেইদিনত কলেজ চৌহদ, অফিচ কোঠা, ছাত্ৰী জিৰণী কোঠা আদি চাফ-চিকুণ কৰা হয়। এই চাফাই কাৰ্যত যিসকল ছাত্ৰীয়ে সহযোগ আগবঢ়াইছিল তাৰ ভিতৰত পাৰদৰ্শিতা প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ সক্ষম হোৱা কেইগৰাকীমান ছাত্ৰীক পুৰস্কাৰ আৰু প্ৰশস্তি পত্ৰ প্ৰদান কৰা হৈছিল।

ইয়াৰ উপৰিও মোৰ কাৰ্যকালত শেহতীয়া ভাৱে সমৰপিত চৌধুৰী চাৰ আৰু নাজৰিণ আহমেদ বাইদেউৰ সক্ৰিয় সহযোগিতাত এটা সমাজ সেৱামূলক অভিযান আৰম্ভ কৰা হয়। এই অভিযানৰ মূল উদ্দেশ্য ঐতিহ্যমণ্ডিত শিৱসাগৰ নগৰখনক পৰিস্কাৰ পৰিচয় ভাৱে এক আকৰ্ষণীয় ৰূপত গঢ় দি তোলাটো। ইয়াৰ বাবে শিৱসাগৰাসী বাইজৰ মনত সজাগতাৰ সৃষ্টি কৰিবলৈ আৰু বাইজৰ সহযোগ কামনা কৰি প্ৰতি দেওবাৰে কলেজৰ কেইজনমান প্ৰবক্তা আৰু ছাত্ৰীৰ এটা দল গঠন কৰি প্ৰতি দেওবাৰে পুৱা এক ঘোষণামূলক যাত্ৰা অনুষ্ঠিত কৰা হয়। মই আশা ৰাখিছো আমাৰ কলেজৰ এই অভিযানে সফলতা লাভ কৰিব আৰু শিৱসাগৰ নগৰখনক এক নিকা আকৰ্ষণীয় ৰূপত দেখিবলৈ পাম।

মোৰ এই কাৰ্যকালত বিশেষ ভাৱে সহায় আগবঢ়োৱা বিভাগীয় উপদেষ্টা শ্ৰীযুত সমৰপিত চৌধুৰী চাৰকে প্ৰমুখ্য কৰি অধ্যক্ষ মহোদয় আৰু কলেজৰ প্ৰবক্তাসকলে মই কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো। লগতে বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত সহায় আগবঢ়োৱাৰ বাবে ছাত্ৰী একতা সভাৰ সকলো সদস্যলৈ মোৰ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো।

তদুপৰি আমাৰ এই এবছৰীয়া কাৰ্যকালত বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত সহায় আগবঢ়োৱাৰ বাবে কলেজৰ সকলো কৰ্ম-কৰ্তা তথা ছাত্ৰী বান্ধবীসকলে মোৰ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো।

সদৌ শেষত শিৱসাগৰ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ সৰ্বাংগীন উন্নতি কামনা কৰি আৰু মোৰ কাৰ্যকালত ৰৈ যোৱা ভুল ভ্ৰান্তিৰ বাবে সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা বিচাৰি মোৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলো। □

পাপৰি গগৈ

সম্পাদিকা, সমাজ সেৱা বিভাগ

সম্পাদকীয় প্রতিবেদন

তৰ্ক আৰু আলোচনা-চক্ৰ বিভাগৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে যিসকল দূৰ দৃষ্টিসম্পন্ন ব্যক্তিয়ে অশেষ কষ্ট স্বীকাৰ কৰি আমাৰ এই কলেজখন প্ৰতিষ্ঠা কৰি আজিৰ অৱস্থাত উপনীত কৰিলেহি সেইসকল বৰেণ্য ব্যক্তিলৈ এই সুযোগতে মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা নিবেদিতো। লগতে শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ অধ্যক্ষ মহোদয়, উপাধ্যক্ষ মহোদয় আৰু শ্ৰদ্ধাপদ শিক্ষাগুৰুবৃন্দলৈ মোৰ শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিছো।

ঐতিহ্যমণ্ডিত শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ ছাত্ৰী তথা বান্ধৱীসকলে ২০০১-২০০২ চনৰ ছাত্ৰী একতা সভাৰ নিৰ্বাচনত তৰ্কবিভাগৰ সম্পাদিকা হিচাপে মোক নিৰ্বাচিত কৰি অনুষ্ঠানটোৰ প্ৰতি অকণমান হ'লেও সেৱা আগবঢ়োৱাৰ সুবিধা দিয়াৰ বাবে কলেজৰ সমূহ ছাত্ৰীলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো।

কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰিয়েই আমি অনুষ্ঠিত কৰিছিলো, 'বাৰ্ষিক কলেজ সপ্তাহ'। কলেজ সপ্তাহৰ প্ৰথম দিনাই আৰম্ভ কৰা হৈছিল 'ব্যঙ্গ সংসদ' অৰ্থাৎ Mock Parliament। প্ৰথম বাৰৰ বাবে মোৰ বিভাগীয় উপদেষ্টা শ্ৰীযুত চিৰাজুল বৰবৰুৱা চাৰৰ প্ৰচেষ্টাত Mock parliament অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল। তাৰ পাছত আৰম্ভ হৈছিল তৰ্ক,কুইজ, বক্তৃতা আদি প্ৰতিযোগিতা। দুখৰ বিষয় ইমান এখন ডাঙৰ কলেজত এই প্ৰতিযোগিতাবিলাকত অংশ গ্ৰহণ কৰিবলৈ প্ৰতিযোগী নোলায়। সেয়ে মই এইখিনিতে কলেজ কৰ্তৃপক্ষ আৰু এই বিভাগৰ হ'বলগীয়া উপদেষ্টাসকলক অনুৰোধ জনাইছো যে এই প্ৰতিযোগিতা কেইটাত ছাত্ৰীসকলক অংশ গ্ৰহণ কৰিবলৈ প্ৰয়োজনীয় দিহা-পৰামৰ্শ তথা সকলো সা-সুবিধা আগবঢ়ায় যেন। যি কি নহওঁক, এইবাৰ এই প্ৰতিযোগিতাসমূহত জয়ী হোৱা সমূহ ছাত্ৰীলৈ মই আন্তৰিক অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰিছো।

যদিও আমাৰ কলেজ তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাত প্ৰতিযোগীৰ সংখ্যা কম তথাপি আমাৰ কলেজৰ ছাত্ৰীসকলে প্ৰতিবছৰে বিভিন্ন ঠাইত পতা তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাসমূহত যোগদান কৰি সুনাম কঢ়িয়াই আনিবলৈ সক্ষম হৈছে। এইবাৰ আমাৰ কলেজৰ মন্ডাকিনী চেতিয়া আৰু মেঘা গগৈয়ে দেৰগাঁও কমলা দূৰৰা কলেজত অনুষ্ঠিত 'নৰেন্দ্ৰ নাথ শৰ্মা সোঁৱৰণী সদৌ অসম আন্তঃকলেজ তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা'ত শ্ৰেষ্ঠ দলৰ সন্মান লাভ কৰে। ইয়াৰোপৰি এইবছৰ গড়গাওঁ মহাবিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত 'একাদশ তনু কোঁৱৰ সোঁৱৰণী সদৌ অসম আন্তঃকলেজ তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা'ত মেঘা গগৈ আৰু কাৰেৰী দাসে দ্বিতীয় শ্ৰেষ্ঠ দল হিচাপে স্বীকৃতি লাভ কৰে। ২৪-৯-০২ তাৰিখত শিৱসাগৰ কলেজৰ M.C.B. Hall ত পতা তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাত মেঘা গগৈ আৰু কবিতা দেৱীয়ে প্ৰথম পুৰস্কাৰ লাভ কৰি আমাৰ কলেজলৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনে। এইখিনিতে তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাত অংশগ্ৰহণ কৰি আমাৰ কলেজলৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াই অনা সকলো বান্ধৱীলৈকে আন্তৰিক অভিনন্দন আৰু অবিনাশী শুভকামনা যাঁচিছো।

এইবছৰতে আমাৰ কলেজত অখিল ভাৰতীয় বিদ্যার্থী পৰিষদ আৰু শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ সহযোগত এখন আলোচনা চক্ৰ অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল।

কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰঃ- এই এবছৰীয়া কাৰ্য্যকালত মোৰ কাৰ্য্যসূচী সুচাৰুৰূপে পৰিচালনা কৰাত মই প্ৰধানকৈ মোৰ বিভাগীয় উপদেষ্টা শ্ৰীযুত চিৰাজুল বৰবৰুৱা চাৰৰ ওচৰত চিৰকৃতজ্ঞ। লগতে মাননীয় অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত সোণাৰাম বৰুৱা চাৰ আৰু উপাধ্যক্ষা শ্ৰীযুক্তা যমুনা বুঢ়াগোঁহাই বাইদেউলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনাইছো।

মোৰ বিভাগীয় কাম-কাজ পৰিচালনা কৰোঁতে অহা নানা সমস্যাৰ সমাধান আৰু সুস্থ নিৰ্দেশনা তথা পৰিচালনাত মোক সহায় কৰি আহা শিক্ষাগুৰুসকললৈ মোৰ সশ্ৰদ্ধ কৃতজ্ঞতা থাকিল। লগতে সকলো সময়তে সহায়ৰ হাত আগবঢ়োৱা প্ৰতিগৰাকী বান্ধৱীলৈ থাকিল মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা।

শেষত কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ কৰিছো আমাৰ অতি মৰমৰ কলেজ কেন্দ্ৰিনৰ আৰু চতুৰ্থ শ্ৰেণীৰ কৰ্মচাৰীবৃন্দলৈ।

সদৌ শেষত মোৰ অনিচ্ছাকৃত ভুলভ্ৰান্তিৰ বাবে সদৌটিৰ ওচৰত ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা বিচাৰি শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ সবাস্থীন উন্নতি কামনা কৰি মোৰ প্ৰতিবেদন সামৰিছো। □

মাধুৰী বৰুৱা

সম্পাদিকা, তৰ্ক আৰু আলোচনা চক্ৰ বিভাগ

সম্পাদকীয় প্রতিবেদন

ছাত্রী জিৰণী কোঠাৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ প্ৰাক্‌বুলনিত ২০০১-২০০২ চনৰ ছাত্ৰী একতা সভাৰ ছাত্ৰী জিৰণী কোঠাৰ সম্পাদিকাকল্পে নিৰ্বাচিত কৰাৰ বাবে কলেজৰ সমূহ ছাত্ৰীলৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো। মোই এই কাৰ্য্যভাৰ নিয়ামিকে আগবঢ়াই নিয়াৰ ক্ষেত্ৰত বিভিন্ন দিশত দিহা পৰামৰ্শ আৰু সহায় সহযোগ আগবঢ়োৱা মোৰ বিভাগীয় উপদেষ্টা শ্ৰীযুক্তা নাজৰিং আহমদ বাইদেউ আৰু সন্মানীয় অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত সোণাৰাম বৰুৱা চাৰ আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ শিক্ষাগুৰুসকললৈ মোৰ সশ্ৰদ্ধ কৃতজ্ঞতা থাকিল।

কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰিয়েই আমাৰ ছাত্ৰী একতা সভাই অনুষ্ঠিত কৰিছিল বাৰ্ষিক ক্ৰীড়া সপ্তাহ। ছাত্ৰী জিৰণী কোঠাৰ তৰফৰ পৰা আমি বিভিন্ন ধৰণৰ প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰিছিলো। কলেজ সপ্তাহৰ কাৰ্য্যসূচীসমূহ কিমানদূৰ ফলপ্ৰসূ হ'ল আৰু ছাত্ৰীসকলৰ অভাৱ অভিযোগসমূহ পূৰণত কিমানদূৰ সেৱা আগবঢ়ালো সেইয়া নিতান্তই আপোনালোক বিচাৰ্য্য। মোৰ দায়িত্বত ছাত্ৰী জিৰণী কোঠাত লুডু, চেচ, চাইনিচ চেকাৰ, কেৰম, বংগলী, পুষ্পাসজ্জা, মেহেন্দী, পৰম্পৰাগত সাজপাৰ, বেডমিণ্টন প্ৰতিযোগিতাও সুকলমে অনুষ্ঠিত হৈ যায়। মোৰ বিভাগীয় প্ৰতিটো প্ৰতিযোগিতাত বহুতো প্ৰতিযোগীয়ে অংশগ্ৰহণ কৰি প্ৰতিযোগিতাসমূহ সফলভাৱে অনুষ্ঠিত হোৱাত মোক সহায় কৰিলে।

কাৰ্য্যভাৰ শেষ হোৱাৰ কিছুদিন পূৰ্বে অৰ্থাৎ ২৮-৯-২০০২ তাৰিখে আমাৰ কলেজত এখনি অতি মনোমোহা “প্ৰাক্তন ছাত্ৰী সমাবেশ” সভা আয়োজন কৰা হৈছিল।

মোৰ এই কাৰ্য্যকালত বিভিন্ন কামত সহায় সহযোগ আগবঢ়োৱাৰ বাবে মোৰ ছাত্ৰী বান্ধবী আৰু বংপুৰ ছাত্ৰী নিবাসৰ সমূহ আবাসীলৈ আন্তৰিক অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰিলো।

শেষত মোৰ কাৰ্য্যকালত বৈ যোৱা ভুল ত্ৰুটিবোৰৰ কাৰণে সমূহ ছাত্ৰীৰ পৰা ক্ষমা বিচাৰিছো আৰু শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজ চিৰ যৌৱনা হৈ ৰোৱাৰ কামনাৰে মোৰ এই প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিছো। □

চেমিমা চুলতানা

সম্পাদিকা, ছাত্ৰী জিৰণী কোঠা

সংগীত বিভাগৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন

নতুন জীৱনৰ সপোন ৰচি শইচ সোণোৱালী এমোকোৰা হাঁহিব জোকাৰণি তুলি জীৱনৰ প্ৰতিশ্ৰুতি বাস্তৱত প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ মানসেৰে শিৱসাগৰৰ মাজমজিয়াত অৱস্থিত এই ঐতিহ্যপূৰ্ণ শিক্ষানুষ্ঠানটোত এদিন ভৰি দিছিলোহি। ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ শিক্ষানুষ্ঠানটোৰ বাবে সদায় কিবা এটা কৰাৰ মন পুহি ৰাখিছিলো। ভবাই নাছিলো ই যেন সাৰ্থক হ'ব।

২০০১ চনৰ ২৬ ছেপ্তেম্বৰ তাৰিখে মোৰ অগ্ৰজ অনুজসকলৰ তুলাচালনীৰ মাপকাঠিত উত্তীৰ্ণ হৈ শিৱসাগৰ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ সংগীত বিভাগৰ সম্পাদিকা ৰূপে নিৰ্বাচিত হ'লো। এই সুবিধাখিনি দিয়াৰ বাবে মহাবিদ্যালয়খনৰ সমূহ ছাত্ৰীলৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰাৰ লগতে ঋণ স্বীকাৰ কৰিছো।

কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰিয়েই মোৰ বিভাগৰ অধীনত বহুৰটোৰ বাবে বহুত কিবা কিবি কৰাৰ পৰিকল্পনা কৰিছিলো। অৱশ্যে কিমান সফল হ'লো সেইয়া বিচাৰ কৰাৰ দায়িত্ব আপোনালোকৰ।

সৰ্বপ্ৰথম কাৰ্য্যসূচীৰূপে মোৰ আগত আহি পৰিল মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ। বিভাগৰ অন্তৰ্গত কেউটা প্ৰতিযোগিতাই এই মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত অনুষ্ঠিত কৰো।

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত শ্ৰেষ্ঠা গায়িকাকল্পে ৰশ্মিৰেখা গগৈ নিৰ্বাচিত হয়। বিপুল উৎসাহ উদ্দীপনাৰ মাজত এই মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ

স

সম্পাদকীয় প্রতিবেদন

সামৰণি পৰিছিল।

ইয়াৰ উপৰিও মহাবিদ্যালয়ৰ গতানুগতিক অনুষ্ঠান সমূহতো মোৰ বিভাগৰ সঁহাৰি আশানুৰূপ আছিল।
মোৰ প্রতিবেদন আৰু বিস্তৃত কৰাৰ আগ্ৰহ নাই। কেবল স্বীকাৰ কৰো যে মোৰ এবছৰীয়া কাৰ্যকালৰ প্ৰতিটো মুহূৰ্ততে কৰণীয়গিনি কৰাৰ চেষ্টা কৰিছিলো। তথাপিও অনিচ্ছাকৃত ভাৱেও বহুতো ভুল বৈ গৈছে যাৰ বাবে মহাবিদ্যালয়খনৰ সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা বিচাৰিছো।
মোৰ কাৰ্যকালৰ প্ৰতিটো ক্ষণতে কাম কাজখিনি সুচাৰুৰূপে পৰিচালনা কৰাত সুপৰামৰ্শৰে সহায় কৰা ভাস্কৰ দত্ত ছাৰ, মোৰ সহকাৰী প্ৰতিবেক্ষা, বান্ধবী ৰেখা, সবিতা, পলী, মামু, ৰাণা, মঞ্জুশ্ৰী, পাক, বিন্দীয়া, জুলি তথা ছাত্ৰী একতা সভাৰ প্ৰতিগৰাকী বিষয়ববীয়ালৈ মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ যঁচাৰ লগতে শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিছো।
আশা কৰো শিক্ষানুষ্ঠানটোত আহৰণ কৰা এই অভিজ্ঞতাই অনাগত দিনৰ কৰ্মক্ষেত্ৰৰ প্ৰতিটো দিশত মোৰ বাবে উচিত অবলম্বন হৈ ৰ'ব। □

জোন জোন বৰা
সম্পাদিকা, সংগীত বিভাগ

সংগীত বিভাগৰ সহঃ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন

শিৱসাগৰ জিলাৰ ভিতৰতে এখন অতি পুৰণি আৰু নামী মহাবিদ্যালয় বুলি সুখ্যাতি অৰ্জন কৰা শিৱসাগৰ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ সংগীত বিভাগৰ সহঃ সাধাৰণ সম্পাদিকা হিচাপে এটি গুৰু তথা দায়িত্বপূৰ্ণ বিভাগৰ সম্পাদিকা হিচাপে মোক মনোনীত কৰি মৰমৰ মহাবিদ্যালয়খনৰ প্ৰতি সেৱা আগবঢ়াবলৈ অকণমান সুবিধা দিয়াৰ বাবে সমূহ বান্ধবী, বাইদেউ আৰু ভগ্নীসকললৈ মোৰ আন্তৰিক শুভেচ্ছা জ্ঞাপন কৰিছো।

সংগীত বিভাগৰ সহঃ সম্পাদিকা হিচাপে কাম কৰি মই কিমানদূৰ সফলতা লাভ কৰিলো সেয়া শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰুসকল আৰু ছাত্ৰীসকলে বিচাৰ কৰিব।

মই মোৰ কাৰ্যকালত মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰায় সকলোবিলাক কামতে বিভাগীয় সম্পাদিকাৰ লগতে সাধাৰণ সম্পাদিকালৈ পূৰ্ণ সহযোগ আগবঢ়াইছিলো। মই মোৰ কাৰ্যকালত কৰা কাম সমূহৰ ভিতৰত নজনাকৈয়ে বহুতো ভুল ভ্ৰান্তি বৈ যাব পাৰে। তাৰ বাবে সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা জনাইছো।

মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰী একতাসভাৰ সকলোবোৰ কাৰ্যসূচীৰ ভিতৰত আমাৰ প্ৰথম পদক্ষেপ আছিল কলেজ সপ্তাহ অনুষ্ঠিত কৰা। এই বাৰ্ষিক কলেজ সপ্তাহত দুদিনীয়া কাৰ্যসূচীৰে সংগীত বিভাগৰ বিভিন্ন বিষয়সমূহ সুকলমে অনুষ্ঠিত হৈ যায়, যদিও এটা স্থায়ী প্ৰেক্ষাগৃহৰ অভাৱত কিঞ্চিত হলেও অসুবিধা আহি পৰিছিল।

মোৰ কাৰ্যকালত প্ৰতিটো ক্ষেত্ৰতে বিশেষভাৱে সহায় কৰা বিভাগীয় উপদেষ্টা অধ্যাপক শ্ৰীযুত ভাস্কৰ দত্ত চাৰ লগতে মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়কে প্ৰমুখ্য কৰি সকলো শিক্ষাগুৰু, কাৰ্যালয়ৰ কৰ্মচাৰীবৃন্দ আৰু বাৰ্ষিক কলেজ সপ্তাহ উপলক্ষে আয়োজিত সংগীত প্ৰতিযোগিতাৰ আমাৰ অনুৰোধ ৰক্ষা কৰি যি সকলে বাদ্যযন্ত্ৰ সংগত কৰিলে আৰু যিসকলে বিচাৰকৰ দৰে গুৰু দায়িত্ব বহন কৰিলে তেখেতসকললৈ মোৰ কৃতজ্ঞতাৰ শৰাই আগবঢ়াইছো। ২০০১-২০০২ বৰ্ষৰ ছাত্ৰী একতা সভাৰ সমূহ বিষয়ববীয়া আৰু বান্ধবীসকললৈ ধন্যবাদ জনালো। শেষত মহাবিদ্যালয়ৰ সৰ্বাঙ্গীন উন্নতি আৰু ছাত্ৰী একতা সভাৰ দীৰ্ঘায়ু কামনা কৰিলো। সৰ্বশক্তিমান ভগৱানে মোৰ পূজনীয় শিক্ষাগুৰু তথা অতি হেপাহৰ বান্ধবীসকলক সু-স্বাস্থ্যৰ অধিকাৰী কৰক। আশাশুধীয়া ভাৱে তাকে কামনা কৰি মই মোৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলো। □

প্ৰীতিৰেখা বড়া
সহঃ সম্পাদিকা, সংগীত বিভাগ

ক্রীড়া বিভাগৰ সম্পাদিকাৰ প্রতিবেদন

প্রতিবেদন লিখাৰ প্ৰাকবুলনিত শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ ছাত্ৰী একতা সভাৰ খেল বিভাগৰ সাধাৰণ সম্পাদিকাকৈ নিৰ্বাচিত কৰি এই গুৰুভাৰ অৰ্পন কৰাৰ বাবে সমূহ ছাত্ৰী তথা শিক্ষাগুৰু সকললৈ আন্তৰিক ধন্যবাদ তথা শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিছো। এই ক্ষণতে আমাক এৰি থৈ যোৱা অসম তথা শিৱসাগৰৰ সকলো চিৰনমস্য ব্যক্তিসকললৈ অশ্রু অঞ্জলি যাঁচিছো আৰু তেওঁলোকক অন্তৰেৰে সুঁৱৰিছো।

আমাৰ নিত্য নৈমিতিক জীৱনত শাৰীৰিক আৰু মানসিক সম্ভালন বজাই ৰখাটো আমাৰ সকলোৰে এটা প্ৰয়োজনীয় কৰ্তব্য। তাৰ বাবে আমি কিছু পৰিমাণে খেলা-ধূলা কৰিব লাগে। আজিৰ যুগটো হৈছে প্ৰতিযোগিতাৰ যুগ। শিক্ষা যেনেকৈ আমাৰ জীৱনৰ এবাৰ নোৱাৰা অংগ তেনেকৈ এই যুগত খেলা-ধূলাৰ গুৰুত্বও ক্ৰমান্বয়ে বাঢ়িবলৈ ধৰিছে। বহুতে ভবাৰদৰে ই শিক্ষা জীৱনত বিৰূপ প্ৰভাৱ নেপেলায়। বৰঞ্চ ইয়াক আগুৱাই নিয়াত খেল-ধেমালীয়ে কিছু সহায়হে কৰে। খেলা-ধূলাৰ জৰিয়তে শাৰীৰিক স্ববিৰতা নাইকীয়া কৰাৰ ওপৰিও মানসিক সুস্থিৰতা আনে। বৰ্তমান কম্পিউটাৰৰ প্ৰতি মানুহৰ যেনেকৈ আগ্ৰহ বাঢ়ি গৈছে তেনেকৈ খেলা-ধূলাৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰত চৰকাৰেও নানা আঁচনি হাতত লৈছে। উপযুক্ত খেলুৱৈক প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান, বছেৰেকীয়া জলপানিৰ ব্যৱস্থা, চাকৰিৰ ক্ষেত্ৰত সুবিধা প্ৰদান আদি নানা আঁচনি চৰকাৰৰ সাহায্যত ফলপ্ৰসূ হৈছে।

উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চল ৰাজ্যৰ ভিতৰত অসমতেই বহুতো প্ৰতিভাৱান খেলুৱৈয়ে জন্ম লৈ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় খ্যাতি পাবলৈ সক্ষম হৈছে। অৰ্জুন বঁটা বিজয়ী ভোগেশ্বৰ বৰুৱা, অসম এমেচাৰ এথেলেটিকছ্ সন্থাৰ (Assam Ameture Athelatics Association) সম্পাদিকা তৈয়বুন্নিছা, প্ৰমিলা ভৰালী, ৰঞ্জন শৰ্মা আদি প্ৰতিভাৱান খেলুৱৈয়ে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত খেলি পদক অৰ্জন কৰি অসমলৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনিছে। এছিয়ান গেমছত ৮০০ মিটাৰ দৌৰত সোণৰ পদক লাভ কৰা শিৱসাগৰৰ সুপুত্ৰ খেলুৱৈ অৰ্জুন বঁটা বিজয়ী ভোগেশ্বৰ বৰুৱাদেৱৰ জন্মদিনত প্ৰতিবছৰে তেওঁৰ প্ৰতিভাক শ্ৰদ্ধা জনাই ৩ ছেপ্তেম্বৰ দিনটো অতি ওলহমালহেৰে অসমৰ সকলো ঠাইতে “অভিৰুচি ক্ৰীড়া দিবস” ৰূপে পালন কৰা হয়। এমেচাৰ সম্পাদিকা তৈয়বুন্নিছা শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰে এগৰাকী প্ৰতিভাৱান ছাত্ৰী খেলুৱৈ আছিল। বৰ্তমান অসমক বিশ্বদৰবাৰত প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ ওলাইছে শিৱসাগৰৰ সুকন্যা টেনিছ খেলুৱৈ সপ্তম শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰী মৃগাংক্ষী বৰদলৈয়ে। এনে এখন চিৰনমস্য ব্যক্তিসকলৰ চহৰত স্থাপিত শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ খেল বিভাগৰ সম্পাদিকা ৰূপত থাকিবলৈ পোৱাত মই সচাকৈয়ে গৌৰৱ অনুভৱ কৰিছো।

বিগত বছৰটোত কলেজৰ বাৰ্ষিক সপ্তাহটোৰ বাহিৰে আমাৰ কলেজৰ ছাত্ৰীয়ে আন কোনো প্ৰতিযোগিতাত অংশ গ্ৰহণ নকৰাটো সঁচাকৈয়ে দুখ লগা বিষয়। ইয়াৰ প্ৰধান কাৰণ হৈছে যোৱা দুটা বছৰত আন্তঃ মহাবিদ্যালয় ক্ৰীড়া প্ৰতিযোগিতাত যোগদান নকৰাটো। তাৰ উপৰিও আমাৰ কলেজৰ ছাত্ৰীবিলাকে যিকোনো প্ৰতিযোগিতাত যোগদান দিবলৈ অনিচ্ছা প্ৰকাশ কৰে। তাৰ ফলস্বৰূপে কলেজ সপ্তাহসমূহৰ প্ৰতিযোগীৰ সংখ্যা নিচেই কম। ২০০১-২০০২ বৰ্ষৰ কলেজ সপ্তাহটোত ভালেসংখ্যক ছাত্ৰীয়ে অংশগ্ৰহণ কৰিছিল। তাৰ ভিতৰতে যি কেইগৰাকী খেলুৱৈ আমি পালো মই ভাবো তেওঁলোকক যদি উচিত প্ৰশিক্ষণ দিয়া হয় ভৱিষ্যতে কলেজ তথা শিৱসাগৰৰো নাম উজ্জ্বল কৰিব। আৰু তাৰ বাবে ছাত্ৰী খেলুৱৈসকল তথা কলেজ কৰ্তৃপক্ষ কিছু সচেতন হ'ব লাগিব। গতিকে মই সম্পাদিকা হৈ এটা কথাই অনুভৱ কৰিলো যে আমাৰ ছাত্ৰীসকলক যদি সঠিক ৰূপত তত্ত্বাবধান লোৱা হয় তেতিয়া হ'লে বহুতো ক্ৰীড়া প্ৰতিভা আমাৰ কলেজে দিব পাৰিব। আৰু তেওঁলোকে নিজৰ লগতে দেশৰ নাম উজ্জ্বল কৰিব। অৰ্থাৎ —

“সুদক্ষ খেলুৱৈ জাতিৰ গৌৰৱ, দেশৰ সম্পদ”।

সম্পাদকীয় প্রতিবেদন

অবশেষত বিগত ২০০১-২০০২ বর্ষৰ কলেজ সপ্তাহটো সুচাৰুৰূপে চলাই নিয়াত প্ৰতিপদে, প্ৰতিপলে সহায় কৰা বিভাগীয় উপদেষ্টা শ্ৰদ্ধেয় মাউত ছাৰ, বিভাগীয় সহকাৰী সম্পাদিকা ৰমী গোৱালা আৰু কলেজৰ চাৰসকল, মোৰ মৰমৰ বান্ধবী মামুন, মাপুৰী, গায়ত্ৰী, জোনটি, ভৰতী আৰু ছাত্ৰী ভণ্টিসকললৈ এই আপাহতে শ্ৰদ্ধা আৰু আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো। বিভাগীয় কাম কাজ কৰোতে কৰা ভুল ভুলিবিলাক এই ক্ষণতে ক্ষমা কৰি দিব বুলি সকলো ফালৰ পৰা আশা কৰিলো। □

“জয়তু শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজ”

“জয়তু ছাত্ৰী একতা সভা।”

পূৰ্ববী বুঢ়াগোহাঁই,
সম্পাদিকা, খেল বিভাগ

ক্রীড়া বিভাগৰ সহঃ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন

ক্রীড়া বিভাগৰ সহকাৰী সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে মই শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ মাননীয় অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত সোণাৰাম বৰুৱাছাৰ আৰু মাননীয় উপাধ্যক্ষা শ্ৰী যুতা যমুনা বৰগোহাঁই বাইদেউ আৰু লগতে সমূহ ছাৰ বাইদেউ সকলোলৈকে মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিলো। কলেজলৈ নবাগতা হিচাপে আহোতে মৌচুমী তাঁতি বাইদেউৰ পৰা যি নিৰ্ভয় আৰু উৎসাহ পাইছিলো তাৰ বাবে বাইদেউৰ ওচৰত মই চিৰকৃতজ্ঞ।

শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ ২০০১-২০০২ বৰ্ষ ছাত্ৰী একতা সভাৰ নিৰ্বাচনত মই ক্রীড়া বিভাগৰ সহকাৰী সম্পাদিকা পদৰ বাবে প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰিছিলো আৰু বিনা প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাবে নিৰ্বাচিত হ'লো। শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ ছাত্ৰী একতা সভাৰ ক্রীড়া বিভাগৰ সহকাৰী সম্পাদিকা পদত নিৰ্বাচিত

হোৱাৰ পিছত বহু আশা আৰু আনন্দৰে মই মোৰ কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰিছিলো যদিও এই গুৰুভাৰ পালন কৰোতে প্ৰথম অৱস্থাত দোমোজাত পৰিছিলো। ক্রীড়া বিভাগৰ সম্পাদিকা শ্ৰীমতী পূৰ্ববী বুঢ়াগোহাঁইৰ সহযোগত আৰু এই বিভাগৰ উপদেষ্টা শ্ৰদ্ধাৰ শ্ৰীযুত ফনীন্দ্র চন্দ্ৰ মাউত ছাৰৰ সহায় সহযোগত মই মোৰ দায়িত্ব পালন কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছিলো।

২০০১-২০০২ বৰ্ষৰ বাৰ্ষিক কলেজ সপ্তাহ আৰম্ভ হৈছিল ডিচেম্বৰ মাহৰ ১৮-১২-২০০১ তাৰিখৰ পৰা ২৪-১২-২০০১ তাৰিখলৈকে। কলেজ সপ্তাহৰ সাতোটা দিনত মই বহুত নজনা কথা শিকিলো। কাৰ্য্যকালৰ আৰম্ভণিৰ পৰা শেষ পৰ্য্যন্ত প্ৰয়োজনীয় দিহা পৰামৰ্শ আৰু সহায় সহযোগিতা আগবঢ়াই মোক কাৰ্য্যক্ষেত্ৰত উৎসাহিত কৰা বাবে বিভাগীয় উপদেষ্টা মাউত ছাৰৰ লগতে আমাৰ সকলো ছাৰ বাইদেউ লগতে কলেজ সপ্তাহত সহযোগিতা আগবঢ়োৱাৰ বাবে কাৰ্য্যলয়ৰ কৰ্মচাৰীবৃন্দ কেণ্টিনৰ কৰ্মচাৰীসকল, আৰু চতুৰ্থ শ্ৰেণীৰ কৰ্মচাৰীবৃন্দৰ সকলোলৈকে মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো।

সদৌ শেষত মোৰ এবছৰীয়া কাৰ্য্যকালত অজানিতে হোৱা ভুলবোৰৰ বাবে মই সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা বিচাৰিছো আৰু শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ সৰ্বাংগীন উন্নতিৰ কামনা কৰি সকলোলৈকে আন্তৰিক ধন্যবাদেৰে মই মোৰ ক্ষুদ্ৰ প্ৰতিবেদনটিৰ সামৰণি মাৰিলো। □

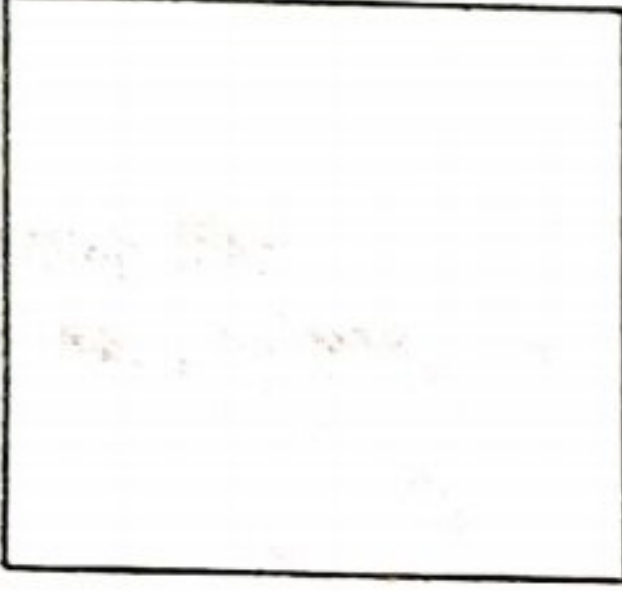
“জয়তু শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজ”

“জয়তু ছাত্ৰী একতা সভা”

শ্ৰীমতী ৰমী গোৱালা
সহঃ সম্পাদিকা ক্রীড়া বিভাগ

সম্পাদকীয় প্রতিবেদন

সাংস্কৃতিক বিভাগৰ সম্পাদিকাৰ প্রতিবেদন

প্রতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে ২০০১-২০০২ চনৰ বাবে শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজৰ ছাত্ৰীএকতা সভাৰ সাংস্কৃতিক বিভাগৰ সম্পাদিকা হিচাপে মোক নিৰ্বাচিত কৰি অনুষ্ঠানটিৰ প্ৰতি সেৱা আগবঢ়াবলৈ সুবিধা দিয়াৰ বাবে কলেজৰ সমূহ ছাত্ৰী বান্ধৱীলৈ মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন তথা কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো। মোৰ এবছৰীয়া কাৰ্যকালৰ প্ৰতিটো পদক্ষেপতে সহায় সহযোগ আগবঢ়াই মোক উপকৃত কৰাৰ বাবে বিভাগীয় উপদেষ্টা অধ্যাপক আব্দুল হামিদ চাৰ আৰু কলেজৰ অধ্যক্ষ প্ৰমুখ্যে মাননীয় চাৰ বাইদেউ তথা কলেজৰ চতুৰ্থ বৰ্গৰ কৰ্মচাৰীসকললৈও মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা তথা শলাগৰ শব্দই আগবঢ়ালো।

২০০১-২০০২ বৰ্ষৰ ছাত্ৰী একতা সভাৰ নিৰ্বাচনত জয়ী হৈ আমি সকলো সম্পাদিকাই নতুন পুৰণি বিষয় ববীয়াৰ সন্মুখত সাংবিধানিক নিয়মৰ মাজেৰে দায়িত্বভাৰ গ্ৰহণ কৰো। কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰিয়েই আমি প্ৰথমে ছাত্ৰীসকলৰ প্ৰতিভা বিকাশৰ বাবে সপ্তাহ যোৰা কাৰ্যসূচীৰে বাৰ্ষিক ক্ৰীড়া সপ্তাহ পালন কৰো। অন্যান্য প্ৰতিযোগিতাসমূহ আৰম্ভ হোৱাৰ ঠিক কিছুদিনৰ পাছতেই সাংস্কৃতিক প্ৰতিযোগিতা সমূহ আৰম্ভ হয়। এই প্ৰতিযোগিতাৰ অন্তৰ্ভুক্ত আছিল বিহু নৃত্য, আধুনিক নৃত্য, শাস্ত্ৰীয় নৃত্য, একক অভিনয় আৰু ছবি প্ৰতিযোগিতা। প্ৰায় সকলোবোৰ অনুষ্ঠানতে ছাত্ৰী সকলে তেওঁলোকৰ প্ৰতিভা বিকাশ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল যদিও শাস্ত্ৰীয় নৃত্যৰ ক্ষেত্ৰত ইয়াৰ কিছু ব্যতিক্ৰম দেখা গ'ল। সমূহ ছাত্ৰীবৃন্দ আৰু অধ্যাপক অধ্যাপিকাৰ সহযোগত সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানসমূহ অতি আনন্দ আৰু ব্যস্ততাৰে সামৰণি পৰে। অৱশ্যে শেষৰ দিনা বিচিত্ৰ অনুষ্ঠানটি উলহ মালহেৰে আকৰ্ষণীয় ৰূপত সজাই তোলা হৈছিল।

পৰম্পৰাগত ভাৱে চলি অহা শ্ৰী শ্ৰী সৰস্বতী পূজা উপলক্ষে মোৰ কাৰ্যকালতো ফেব্ৰুৱাৰী ১৭ তাৰিখে কলেজৰ সমূহ শিক্ষাগুৰু আৰু ছাত্ৰী বান্ধৱীৰ সহযোগত সৰস্বতী মাতৃৰ চৰণত এপাহি গন্ধপুষ্প অৰ্পণ কৰো। নেদেখাক দেখাৰ নজনাক জনাৰ মানসেৰে বহুতো মধুৰ কল্পনা লৈ বাস্তৱত ৰূপায়ণ কৰাৰ যি আশাৰে নবাগতা ছাত্ৰীসকলে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত নাম ভৰ্তি কৰিছিল তেওঁলোকক আদৰণি জনোৱা আৰু আমাৰ কাৰ্যকালৰ ভিতৰতে প্ৰাক্তন ছাত্ৰী সমাৰোহৰ দৰে আকৰ্ষণীয় অনুষ্ঠানটিও উলহ মালহেৰে পাৰ হৈ যায়।

শেষত মোৰ জ্ঞাত আৰু অজ্ঞাত সকলো ভুল-ভ্ৰুটিৰ মাৰ্জনা বিচাৰি সমূহ ছাত্ৰী বান্ধৱীলৈ অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰি পৰৱৰ্তী সম্পাদিকালৈ শুভেচ্ছা জ্ঞাপন কৰিলো। শিৱসাগৰ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ জ্ঞানৰ পোহৰ বিলোৱাত সহায় কৰা একমাত্ৰ আলোচনীখনিৰ ভৱিষ্যতৰ উজ্জ্বল কামনাৰে মোৰ প্ৰতিবেদনখনি সামৰিছো। □

“জয়তু শিৱসাগৰ ছোৱালী কলেজ”

“জয়তু ছাত্ৰী একতা সভা”

শ্ৰীমতী লাভলী বৰুৱা,
সম্পাদিকা সাংস্কৃতিক বিভাগ

(৫৬ পৃষ্ঠাৰ পৰা)

মাহী : (মানীক গতা মাৰি দি) পাখৰী, তোৰ পৰাই মোৰ ল'ৰাটো ঘৰৰ পৰা ওলাই গ'ল, তইও যা। (এনেতে মৰমীয়ে সাদৰীক খেদি আহে।)

মৰমী : মই থাকোতে তই মোৰ ছোৱালী মাৰিবলৈ কোন ? (চুলিয়া চুলি লাগে; লাকী আৰু পল্লৱে একত্ৰায়।)

লাকী : তোমালোকে কাজিয়া নকৰিবা। (সাদৰীয়ে লাকীক গতা

মাৰি দিয়ে।)

দেউতা : (দ্বন্দ্ব একত্ৰাব নোৱাৰি কান্দে, চিঞৰি চিঞৰি আৰু কয়) মই কি ভুল কৰিলো ঐ, মই কৈলৈ দুজনী বিয়া কৰাইছিলো। এতিয়া মোৰ কি গতি হ'ল। মোৰ সকলো শেষ হৈ গ'ল। মই মৰি যোৱাই ভাল। (এইবুলি মাটিত বাগৰি পৰে)। □

CONTENT

1. A General Report on the College (2002-2003)	Principal S.Barua	Page 1
2. The Use of Vernacular in the English Class Room	Prof. A. Hamid	Page 3
3. Education for Promoting Women Empowerment	Prof. Anita Barooah	Page 7
4. The Unforgettable Diana	AaiSang Chetia Phokan	Page 10
5. Reminiscence of the Past	Banshidhar Borgohain	Page 12
6. Mirage of Love	Namrata Borpatragohain	Page 13
7. Tears	Reeti Mili	Page 13
8. India Vs Pakistan	Rehana Begum	Page 14
9. Once My Best Friends	Dipika L.C. Moran	Page 14
10. Few Steps Back	Pinky Das	Page 15
11. Small Savings for Future Security	Prof. Sorifa Begum Doullah	Page 16
12. IGNOU : Sibsagar Girls College Study Centre	Prof. Kiran Baruah	Page 18
13. Entrepreneurial Education : Need of the Hour	Prof. Zakeer Husain	Page 20
14. Ahom-Naga Relations During the Ahom Period	Prof. Probin Sharma	Page 22
15. Economic Importance of Wild life	Prof. Dipsikha Dutta Bhuyan	Page 23
16. Paradigmatic Changes and Development of Contemporary Themes in Geographical Thought	Prof. Sanjay Das	Page 25
17. A Leap Towards Computerisation and Information Technology	Manashi Dutta, MCA	Page 30
18. Extension Programme Undertaken By Sibsagar Girls College Unit	-----	Page 31
19. Profiles of the Superannuated		
(a) B.K Talukdar		Page 33
(b) S.U. Ahmed		Page 34
(c) A.C. Bairagi		Page 35
(d) S. Barua		Page 36
20. Results of Annual Competitions		page 38

From the Principal's Table

A GENERAL REPORT ON THE COLLEGE (2002-2003)

Higher education in Assam has been suffering a severe jolt since last year following the State Government's tacit resolution to reduce grants to aided colleges by 10% every year targeting an ultimate 50% reduction in 5 years leaving the rest of the required fund to be mobilized by the colleges concerned out of their own resources. It is mysterious why the State Government chose to implement just this out of so many recommendations, more than three hundred in number, made by the Committee for Fiscal Reforms (COFR) headed by former Chief Secretary Dr. H.N. Das. Obviously it has serious repercussions; it started affecting the interests of the teachers and employees on the one hand and that of the students and guardians on the other. In short, it affects the entire academic atmosphere. While in the month of January, 2002, colleges were given 30 to 35 p.c. less than their requirement, in February the bills for grants-in-aid were totally stopped. In most of the colleges, teachers and employees remained unpaid. This was a situation the college authorities could hardly envisage. In our college, too, the situation was no different.

In view of this hard time, with due approval of the college

authorities, the fee structure had to be revised. Although the tuition fees in Higher Secondary and Degree level were left untouched, other annual dues were hiked. In doing so, as per advice of Sri Pranab Kr. Gogoi, MLA. who is presently the President of all the three Governing Bodies of colleges in the town, the three Principals with suggestions from the members of the teaching staff of the concerned colleges, sat together and chalked out a common fee structure to be effective in all the three colleges viz. Sibsagar College, Sibsagar Girls' College and Sibsagar Commerce College. This was unsavoury, no doubt, but there was no way out. The students, as a result, are made to pay higher dues, a situation in which poor guardians are feeling rather helpless. In view of this development, the enrolment in Higher Secondary classes has slightly come down. In degree level, too, many students of the adjoining suburbs chose to go to colleges nearer to their home. The enrolment in the college

during 2002-03 was as follows :

Class	Arts	Science	Total
H.S. IYr.	350	50	400
H.S. IInd Yr.	205	37	242
Deg. I Yr.	400	32	432
Deg. II Yr.	339	29	368
Deg. III Yr.	290	18	308
Total	1584	166	=1750

Too many holidays, most of them rather unnecessary, not only disturb the academic atmosphere in the college, but also render completion of prescribed courses in proper manner quite difficult. However, our learned colleagues have taken much strain to finish the courses in time. Moreover, this year on an experimental basis the traditional terminal examinations were done away with, and in their place tutorial assignments, periodical (weekly / fortnightly) assessments, seminars etc were stressed upon. It was heartening to note that our students have shown keen interest in these ventures. In various examinations held during 2002, the results displayed by our students were definitely much above the average.

Exams	Arts	Science	Distinction
H.S.	56%	64%	1st Divn. 17 (Arts) + 7 (Sc) 2nd Divn. 50 (Arts) + 16 (Sc)
Degree parts -II	74%	72%	8 1st Class in Geography Major 2 1st Class in Education Major 1 1st Class in Economics Major 1 1st Class in Mathematics Major

ARTICLE

Equal emphasis is being laid on students' extra-curricular activities such as debating, extempore speech, dance and music, etc. For the first time in the history of the college, a colourful cultural function under 'Students Talent Search Programme' was organised at local Natya Mandir, and the show, we are proud to say, got high appreciation from the audience. The venture itself was highly applauded by the leading public and guardians. This year our students namely Miss Purabi Borgohain and Miss Joya Gogoi secured 1st and 2nd position respectively in Javelin Throw competition in the Inter College Sports Meet held in The Dibrugarh University campus. The competitors from our college in the All Assam N.N. Sarmah Inter College Debating Competition held in D.K.D. College, Dergaon were adjudged runners-up i.e.. Second best team. Competitors were Miss Manmayuri Dutta and Miss Poly Karmakar. Last year, of course, our team came out first in that competition.

The infrastructure of the College as of now leaves much to be desired. The exigency arising out of the need to get the College assessed and accredited by NAAC (National Assessment and Accreditation Council) has necessitated quick attention and work in that line. To meet the need of Class rooms, three new rooms were constructed with UGC grants under IX Plan. Distressingly, the Commission has so far released only half of the committed amount of grant. The college authorities have undertaken extension of the Library building, construction of a new college canteen and a sepa-

rate building for Home Science department. The Library building of our College was not spacious enough to cater to the need of such a large number of students and teachers. The pavement leading to the College Library has also been built with substantial help from the business circle of the Boarding Road. Thanks to Sri Kamakhya Dutta and Sri Pradip Bora for their initiative in extending such help. A new gate is under construction in the campus newly acquired from the district authorities, and the gate is being donated by the Rotary Club of Sivasagar. The members of the Club deserve our words of thankful gratitude. In that very site, a permanent stage is also under construction with fund made available by Sri Drupad Borgohain, honorable Rajya Sabha member, from his Local Area Development fund. Major repairing works had to be undertaken in the college hostel. Besides repairing doors and windows, floors and walls, and also white washing the interior of the rooms, the back verandah had to be covered with iron grills to give the students a sense of security. Besides, the water system in the campus had to be improved. The new building constructed in front of the college hostel is meant for Home Science department. This department proposes to introduce some Diploma Courses in subjects like Interior Decoration, Textile Designing, Fruit Preservation etc. They even propose to start a pre-primary school for kids to facilitate teaching of child psychology. The department of Education is also expected to be benefited by that school. Here in this connection mention is to made

of the construction of the front boundary wall of the college hostel. For construction of the front wall, Sri P.K. Bora, Chief Engineer (Civil), ONGC (L) who is also an honourable member of the Governing Body of this College, extended substantial material help; the college authorities had to pay the wages for masonry works only. The side walls in the hostel boundary also had to be raised and strengthened with college fund. One common room for the Science students in the Science building had to be constructed in appreciation of the genuine need. By the way, the Science building needs major repair without further delay. Fund is being allocated for the purpose in the annual budget for 2003-04.

Although the college was established so many years back, records of the college having been permanently affiliated to the Dibrugarh University were not traceable. So the process had to be started anew to obtain permanent affiliation of the college to the University. Equally distressing it is to note that despite the college having enjoyed financial grants from the University Grants Commission over the years, records in respect of its permanent registration with the Commission were also found wanting. Steps are now being taken, with proper authorities for obtaining the same. Of late, to our relief, a letter has come from the appropriate authorities to the effect that the indispensability of such a registration certificate in case of colleges established before 1972 may be waived.

This year we lost one our
(Contd. in page No. 6)

THE USE OF VERNAULAR IN THE ENGLISH CLASS ROOM

(A Retrospection)

A. Hamid
Deptt. of English

Language is a very essential element in the culture of a society. The members of a social group need languages to communicate with each other. Languages are used for all social purposes: we need languages for public administration, for commerce and industry, for education and a variety of other needs. The individual cannot function as a member of the community unless he or she can use language effectively.

Ours is a country with many languages. In a multilingual society, it is necessary to make decisions about the role of the languages to be used in communication.

It is an altruism that an individual can function best through the language which he or she acquires naturally, as a part of the process of growing up; usually, this is called the mother tongue. The social aspirations of people can be fulfilled best when they are allowed to function through the mother tongue. It is quite natural, therefore, to think of using the mother tongue for such public purposes as education. However, in the interest of national integra-

tion, it is necessary to have a common language for the whole country. For a multilingual country, it is a difficult problem to reconcile the use of the regional languages with that of a common language.

For over two centuries, English has functioned as a common language for our country. But even before independence, the rulers had to make certain decisions about the use of English and that of the Indian languages.

The victory in the battles of Plassey (1757) and Buxar (1765) made the East India Company the supreme political power in India. That the victory won in these battles might not be lost, the Directors of the Company refrained from interfering in the social, cultural and religious life of the Indian subjects. The Directors, by way of their policy of religious neutrality, stopped giving economic aid to the British Missionaries for propagating Christianity, after 1765.

This resulted in a bitter controversy in England which was led by a Christian Missionary, Charles Grant. He had been in India for a long period and was de-

voted to the spread of "Light and Knowledge" among the Indians and favoured teaching of English and he continued his efforts in this direction despite the opposition. Ultimately Grant's efforts bore fruit and the Charter of 1813 was granted. It granted sanction to teaching of English in India.

The Charter of 1813 empowered the Governor General of India to spend a sum of Rs. 1 lac. each year on the revival and improvement of English literature and promotion of science among the British territories in India. In this Charter, nothing was said about the agency of Education and the controversy continued.

Lord Macaulay, in his famous minutes of 1835 paved the way. Macaulay recommended the use of English in education. For him, the basic objective seemed to be "the revival and improvement of literature", and "the promotion of the knowledge of Sciences". However, Macaulay realised the impossibility of educating millions of Indians through English. He wanted the creation of a small class of Indians who could refine the Indian languages and make them fit vehicles for

ARTICLE

transmission of western knowledge and a scientific attitude among the Indian people; but this small elite group was to receive western education through the western language. - English. In Macaulay's words to create, "a class who would be interpreters between us and the millions whom we govern, a class of persons Indian in blood and colour, but English in taste, in opinions, in moral and intellect, who would be consumers of British goods, provide recruits for the subordinate ranks and be loyal to the Raj."

Although Macaulay's minutes decided the content and medium of education, the problem of dissemination of education still remained unsolved. Sir Charles Wood's Despatch of 1854 noted that while English could be a suitable medium at the higher levels of education, instruction at the lower levels would have to be through Indian languages. However, as entry to the university would largely depend on a sound knowledge of English, the secondary schools adopted English as the medium of instruction for Natural Sciences and Mathematics.

In pre-independent India English used to occupy a very privileged position on the school curriculum. It was not only an important subject to be studied but was also the medium of instruction for various subjects. A student could learn English then inspite of the methods good or

bad. The whole atmosphere at school was predominantly English in the sense that a learner had more chances of hearing English than he had for hearing his mother tongue. English was the language of government, law, business, commerce etc. and a student with a good command of English had a very high prospect for a bright future in life. It was not only the atmosphere and position of English at school but also the incentive coming from social life that was responsible for good standards in the subject. As such, English education was not forcibly imposed by the colonial regime. The Indian urban elite wanted it not only because it was the avenue of jobs, it was also felt that western secular education had a special role to play in the social and political regeneration of India that would create the capacity of self rule. The elites were the beneficiaries of this system and, as such, had a vested interest in its continuance.

The position of English today is much different, and though it has tremendous importance from international point of view, it has lost much of the prestige and privileged position that it used to enjoy previously. Though it is true that in the foreseeable future, English is to remain a very important second language, yet it is remain only the second and not the first language. During the British regime, it was surely the first language not in the sense that it was taught and learnt as a mother

tongue but in the sense that it was more important than the mother tongue for all practical purposes in social, academic and political life.

While talking about the teaching of English we have to bear in mind, that in India, it is being taught as a foreign language. Generally a language is taught in a natural manner. So far as the teaching of the mother tongue or the regional language is concerned, the learner learns a lot from the environment. But for the teaching of a foreign language an environment conducive to the learning of the language has to be created.

The traditional method of teaching a foreign language and the one that was also widely used in India is what is called the Translation-Grammer Method. This method holds that a foreign language can be taught economically and conveniently by teaching the grammar of the target language. This method was very popular during the days when English had a very superior position in the curriculum. As students could learn English during those days, many people believe that they can effectively learn it even today through the traditional approach. Certain factors contributed to such a situation. Students could learn English in those days irrespective of the suitability or unsuitability of method. Every teacher was at that time to some extent a teacher of English as the medium of instruction for several

subjects even at the high school level was English and students had for more opportunities to hear and use English in other classes than they had in the English class.

The post-independence scenario of Indian education presents an altogether different picture. There was a time when the people thought to do away with English forever. This cry for the abolition of English from the educational system had its root in bitterness stemming from the long period of domination by the British. There were, however, persons who could take a detached view and firmly hold that if the study of English language was abolished in haste, it would affect the standard of education.

The free government of India adopted a policy of universal education through the regional languages. The implication is that every child in the country would receive primary education in his mother tongue or in the regional language. But there were several difficulties : in some regions the population is so thinly spread that even a centrally located school was out of reach for many people; while in some other places schools got overcrowded. It was also difficult to find qualified teachers. As a result, the quality of teaching steadily deteriorated.

The adoption of the regional languages as the medium of instruction at both primary and secondary stages naturally has its repercussions on higher edu-

cation.

A student coming to college from a regional medium school finds it most difficult to adjust himself or herself to the English class. Since in most of the States at the college level as the bilingual situation is prevalent, it is only with the English teacher that the problem of communication to the students poses a great threat. Many of the college teachers in the subject are forced to use the mother tongue, even though they are not happy to do so. One who refuses to use the vernacular is unable to communicate with the students. The majority of them, who do nothing but 'gaze' at the teacher, delivering his lecture in English, have to resort to the use of guide books. This results in a steady corrosion of the teaching and learning of English.

The replacement of English as the medium of instruction at the secondary stage is only one of the factors responsible for the declining standards in English. The demand for universal education resulted in the admission of vast number of students from all walks of life to educational institutions. Naturally they present a very wide spectrum of abilities in English. Some students from English medium schools are very good in English, while majority of students from regional medium of school are generally weak in English.

It will not be an exaggeration to say that today it is possible

for students having almost no knowledge of English at all to go to college. Thus, unmanageably large classes and a wide range of abilities in English have contributed to the fall of standards in English.

By the time a student reaches the XI grade, he or she is expected to have a fair command of English. At this stage a student is expected to read selected prose passages, a few poems, some short fables and stories in addition to English language which means a study of the accepted usage of English. His background in English should enable a student to communicate through English, and should be able to read English with greater control of vocabulary and a stronger hold over various forms of expression.

But in our country the student community presents a very dismal picture so far as their proficiency in English is concerned. While our students are hardly able to make the subject and the verb in their own sentence agree, they are asked to appreciate the lyrical beauty of the works of Shakespeare, Milton and Keats. Prose passages by the great masters are prescribed for students who cannot understand the simplest of English sentences. As such they have to rely on the simplified versions usually given in guide books.

It is obvious from what has been stated in the foregoing paragraphs that the situation that an

ARTICLE

English teacher is confronted with is a matter of serious concern. Now as regards the use of mother tongue in teaching English will raise an endless debate.

Keeping in view the level of competence of the majority of our students, we are of the opinion that the use of mother tongue in the teaching at English can never be overruled. Despite knowing the shortcomings at the method we have to adopt the same to a certain extent. At the same time, a teacher of English must bear in mind that his use of the vernacular in teaching English

should not overpower his main objectives of teaching. The teacher will have recourse to the vernacular to express certain abstract ideas, idiomatic expressions and so on. The rest of the content in a lesson should be explained in simple English. This we know is unscientific, but reminding ourselves of the level of competence of our students, there is no alternative at present.

A language cannot be taught only through one approach or one method. There are different approaches and methods and to make both teaching and learning

fruitful all these have to be applied. The same is applicable to the teaching of English as a foreign or second language as well. Along with structural approach the teacher has also to employ 'direct method' or translation method for teaching the language thoroughly. Teaching of a foreign language has to be done in a manner different from the teaching of the mother tongue. To sum up; a judicious mixture of the vernacular and the reasonable use of the various methods evolved so far will make the teacher of English a successful professional. □

(Contd. in page No. 2)

most revered former principal of this college, an eminent educationist and a litterateur of repute Biren Borkotoky. Since Borkotoky was also an Ex-president of the Asom Sahitya Sabha, a public function was organised in our college to pay tribute to the noble soul. That was a function which celebrated literary men like Chandra Prasad Saikia, Prof. Jatin Goswami attended, and the teachers, students and employees with great pleasure played the host. Another occasion worth reckoning was the visit of Jnanpith Award winner Dr. Indira Goswami, popularly known as Mamoni Roisom Goswami, who on 31st December last delivered a very very illuminating speech on **Indian Literature in the context of mighty epic the Ramayana**. Dr. Goswami gave all of us a very

good company and dined with staff and students on the eve of the New Year 2003.

The present Governing Body of the college is constituted with the following members :

Sri Pranab Kr. Gogoi MLA, President

Sri Radhanath Boruah, Rtd. Principal, Sibsagar College, Member (Govt. Nominee)

Prof. Imran Shah, Arunudoi College - Member (Govt. nominee)

Smt. GhanaKanti Gohain, Rtd. Principal, TRG Memorial H.S. School, Member (Govt. nominee)

Sri Purna Kanta Bora, Chief Engineer (Civil) ONGC (L) - Member (University nominee.)

Sri Pankajananda Bharali, Hospital Road, Sivasagar - Members (Uni-

versity nominee. He was nominated by D.U. on expiry of former incumbent Biren Borkotoky)

Ms. T. M. Baruah, Deptt. of Economics - Member (Teachers' representative).

Sri B. Mishra, Deptt. of Economics-- Member (Teachers' representative)

Sri Rohit Ch. Bora, S.A. - Member - Employees representative).

Sri Sonaram Barua, Principal I/C & Secretary.

Mrs. Jamuna Borgoghain, Vice-Principal I/C

The august Governing Body had three sittings during the session 2002-2003 to deliberate on various developmental and academic matters of the college. □

-- S. Barua

EDUCATION FOR PROMOTING WOMEN EMPOWERMENT

MRS. ANITA BOROOAH
(Lecturer) Deptt. of Education

[Extracts from the paper submitted in the International Conference on Education for the Survival of Human Race held from 14th to 16th December, 2002 under the auspices of Assam State Centre of Council for Teacher Education in collaboration with RCEAM, Rajasthan]

Introduction :

The term "empowerment" has the most conspicuous feature containing the word "Power" which means control over material assets, intellectual resources and ideology. According to Dr. Batliwala, the process of challenging existing power relations and gaining greater control over the sources of power may be treated as "Empowerment". Dr. Pillai explains empowerment as an active multidimensional process which enables women to realise their full identity and powers in all spheres of life. Power is not a commodity to be translocated nor can it be given as alms. Power has to be acquired and, once acquired, it needs to be exercised, sustained and must be preserved. Moreover it can also be said that empowerment is a process of awareness and

capacity building leading to greater participation to greater decision making and control resulting in transformation of action.

Empowerment of Women in Decision making :

Economic empowerment of women is mainly based on their participation in decision making process with regard to raising and distribution i.e. incomes, investments and expenditure at all levels. The entire effort of empowering women is to help them to exercise their rights in decision in every sphere both within and outside the households as equal partners in the society. Efforts are on to enhance the capacity of women to earn and ensure that they get access to and control ownership of all family / community assets.

According to the second National Family Health Survey which was based on detailed interviews with a representative selection of more than 90,000 women, the role of women in decision making is quite dismal.

While 85 percent of mar-

ried women participate in decisions about what to cook, only about 15 percent participate in decisions about their own health care. Almost 60 percent of women have access to some money that they can use as they wish and 68 percent still need permission to go even to the market despite the fact that women's employment has increased over the nineties with the percentage of working married women between ages of 15 to 49 going up from 32 percent in 1992-93 to 37 percent in 1998-99.

In addition, 18 percent of working women who earn in cash, report that their family is entirely dependent on their earnings and an additional 26 percent report that their earnings constitute at least half of the total family earnings. Despite the fact that the earning women play a pivotal role but unfortunately they are not fully free yet in meeting the financial needs of the family they are not unfortunately not equal partners in the decision making process.

Empowerment as a concept was introduced at the International Women's Conference in

1985 at Nairobi. The Conference defined empowerment as a redistribution of social power and control of resources in favour of women.

The Programme of action 1992 Human Resources Development, Govt. of India has comprehensively given the below mentioned parameters of empowerment of women:

1. Enhance self-esteem and self-confidence in women.
2. Build a positive image of women by reorganising their contribution to the society, polity and economy.
3. Develop in them an ability to think critically.
4. Foster decision making and action through collective process.
5. Enable women to make informed choices in areas like education, employment and health, especially reproductive health.
6. Ensure equal participation in developmental process.
7. Provide information, knowledge and skill for economic independence.
8. Enhance access to legal literacy and information related to their rights and entitlements in society with a view to enhancing their participation on an equal footing in all areas.

India is one of the few coun-

tries where the women population is lower than the men. Logically, this should have led to improved status of the women in the country. Unfortunately it is not so. The imbalance in the male-female ratio is due to blind faith as well as the result of illiteracy which have resulted in destruction of the girl baby at pre-natal stage due to sex determination test (which fortunately has been banned by the Govt. of India), deliberate malnutrition and neglect of the girl child which results in this imbalance.

As regards to illiteracy, the female population lags far behind that of the males.

After analyzing the recent statistics, we can come to a conclusion that the most of the developmental initiatives have by and large benefitted the urban educated women. Unfortunately the status of rural women remains almost unchanged. The impact of transition to a modern economy has meant exclusion of an increasing number and proportion of women from active participation in the production process. The significant features of this exclusion are:

1. Education in Science & Technology - Higher dropout rates. Adoption of household oriented or female based course pushes them away from scientific and technological subjects.

2. Employment and Technological Input.
3. Technological change- Bypass from the whole process of industrialisation.
4. Problems of Educated Women.
5. Mechanical and financial aids.
6. Constitutional and legal guarantees.
7. Socio-cultural constraints.

NATIONAL POLICY FOR EMPOWERMENT OF WOMEN 2001

The National Policy for Empowerment of Women 2001 has given a great charter for women's empowerment in all fields. The empowerment of women especially economic empowerment will revitalise the nation and this charter is great blessings to Indian women.

Conclusion:

When we talk about empowerment there arises a question whether women actually refuse to get empowered. Until and unless women do not change their mindset the attitude will remain. Cognitive empowerment of women carries her to self-confidence and self reliance i.e. psychological empowerment which can lead to further social action or economic activity that stimulates political and economic em-

ARTICLE

powerment. Training and education for empowerment of women in the Third World result in individual empowerment and social transformation whereby women have more control over their lives and more of an effect in the changing society to eliminate or reduce gender bias and discrimination.

SUGGESTIONS

Policy Frame on Higher Education:

The UGC in their Policy Frame on Higher Education recognised Extension as the third dimension of the Institutions of Higher Education in addition to the two-fold dimensions of Teaching and Research in the following words:

"If the University system has to discharge adequately its responsibility to the entire educational system and to the society as a whole, it must assume Extension as the third important re-

sponsibility and give it the status as Research and Teaching. This is a new extremely significant area which should be developed on the basis of high priority."

The acceptance of Extension as the Third Dimension equal in importance to Teaching and Research was in the context of growing realisation that the universities and colleges having institutional resource, knowledge, manpower and physical infrastructure have an obligation to develop the sensitivities of the community with particular reference to overall and diverse learning needs of all the segments of the community.

The Third Dimension, therefore, aims to promote the meaningful and sustained rapport between the universities and the community. It aims to extend knowledge and other resources to the community in the first place. Secondly, to gain insights from a

contact between knowledge resource and socio-cultural realities with a view to reflect these in the curricular system of Higher Education. With the Policy Frame of 1978 the universities were involved in a substantial way in the National Policy Education Programme and extension work of the Govt. of India.

Prof. H.P. Dikshit, Vice Chancellor, IGNOU, on this occasion emphasised the need for information technology to reach the far-flung areas in the country. He cited the example of North-East where entrepreneur courses for food preservation and training for women were launched so that foods can be sold before they are rotten. This has been a great success. Prof. Prabha Chawla, Director, School of Continuing Education, IGNOU, in her address stated that such tele conferencing shall go a long way in empowering women all over the country. □

The Forum of the Ex- Students from Sibsagar Girls College proudly announces that Ms. Manisha Mazinder Baruah, an ex-student of this college, has offered to donate Rs. 2,00,000/- (Rs Two Lakhs) only towards construction of a room to house the Computer and Internate Centre of this college. The College Governing Body has also given due approval for construction of the same, and construction works are likely to be undertaken within a short time.

The Unforgettable Diana

Aaisang Chetia Phukon
T.D.C. Hnd Yr.

Absence, like the passage of time, makes possible a measure of detachment.

Diana, the Princess of Wales, might one day have become the Queen of England had her marriage to Prince Charles lasted. But that was not to be, instead once her marriage to the Prince of Wales broke up she announced she wanted to become a "Queen of people's hearts." This she has to a large extent succeeded in doing as the unprecedented public of grief over her death in both Britain and abroad has demonstrated.

Watching grown up men and women weep for a woman they did not know, who held no high office, who was often criticized in her life time is amazing. Even at this distant land, that is (India) where Diana was so different and so distant in looks and life-style, women, sat in front of the television and wept. Why?

In a strange way, people could identify with her because she was fallible, she was unhappy and made no attempt to

hide that. She was insecure. She had moments of happiness. She was young and energetic. And she made recognisable gestures of compassion-- touching and holding which a distant and formal royalty in Britain had never done.

And she met with a sudden and violent death. A young life extinguished like this never fails to arouse immense sadness as compared to death when comes to someone who has lived out most of his or her life.

The impact of this complex and enigmatic woman on the lives of people will be analysed and written about for many years to come. The TV channels have been full of instant analysis, attempts to understand what happened in Britain, why was there such a spontaneous outpouring of grief by people of all ages, all races and all classes.

In this world, people rich or poor, seem to want heroes. Our age breeds mediocrity. As a result, anyone who defies, who breaks the norm is raised to hero status. This might not

be an appropriate comparison-- probably even more inappropriate than comparing Diana with Mother Teresa.

Diana was beautiful and rich, but she was not brilliant nor highly qualified. Indeed, if circumstances had not brought her into Britain's royal family, it is possible that she would have lived an anonymous, and probably. A happier life as a wife and a mother. But that was not to be.

It is also possible that had she been happy in her marriage, Diana would have continued to lend her name to hundreds of charities, even if her choice of charities was more meaningful than the ones the royals had associated with in the past-- and lived on to become the Queen of England. That was also not to be. She did an immense service for one of her favourite causes, helping AIDS victims, by merely being photographed shaking hands with AIDS sufferers, demonstrating that the disease could not be transmitted by ordinary physical contact.

For the fact remains that

ARTICLE

her failed and unhappy marriage, and the removal of her royal title, freed Diana to do what she wanted. The path she chose was controversial, both in terms of causes and low life.

In that sense the majority of women are like Diana. They spend their lives negotiating and compromising, trying to keep relationships, even if they are unsatisfactory, going. For the sake of the children, for the sake of 'the family' etc., these and many other reasons convince women to tolerate, to hold their peace, to accept dull and restricted lives. Rejection is what forces many such women to look afresh at their own lives and goals.

Diana had just begun the process. She was trying to show that there is life after marriage, even to a future king.

A few messages which accompanied the flowers which were laid outside Diana's

home in Kensington palace and Buckingham Palace are given below :-

"God bless you, dearest Princess. Your loving memory will always be with us all until we join you in God's kingdom. Farewel but not good bye.

"I see the stars at night
I see the moon as well
I see one less star

I think it might be you"

(On a Teddy Bear)

"Diana (sic) -- this was our special bear. We have dressed it up to look as beautiful as you were. R.I.P. Love Louise, Jack and Gregory xxx."

"To dearest Diana, you will always be our queen of hearts, with our dearest love and respect.

"The ultimate rebel with a cause. We will not forget."

"We will all see you soon up there"

"No other single human being, alive or dead, has ever

touched the hearts of the entire world as you have. And you will be in our hearts forever. We miss you so much. Thank you for all wonderful memories."

"And when my time comes I can only hope to see you in heaven."

"You had a good heart
Sleep light, love."

"Thank you for teaching us a little more about humanity."

"You will never know how much you are loved and adored."

"Your love will remain with us forever

"Your light will shine from above. May we all be given the grace to receive your precious gift to us, and remember to put that love into action in your memory always."

"You have not gone, just moved away. For in our hearts you will always stay." □

The Forum of the Ex-Students of the College has decided to bear the expenditure of providing education to one economically poor but meritorious student every year. For the current year, the recipient of such financial aid from Ex-students Forum is Mrs Manju Ara Begum, a student of Degree 1st Yr. class. She has already been awarded Rs. 3000/- as stipend.

Reminiscence of the Past

Banghidhar Bargohain

Old Amolapatty, Sivasagar

Going through your letter of 3rd instant I feel flattered. Also I have the feeling of being awkwardly inadequate to satisfy your crave for collecting some nostalgia of a person whom you consider to be a source of some vintage information that should be interesting enough to find place in your college magazine.

I have a very special corner in my heart for the Sibsagar Girls' College. I had a very proud privilege of being associated with your college in its very infancy in a small way.

When the Sibsagar Girl's College was started in 1964, Late Tosheswar Dutta was the secretary of the Governing Body of the college. And in that capacity he had to shoulder the responsibility of arranging the fund necessary to run the college, of course, with the governing Body behind him. Lecturers of the college were paid a meagre salary, and to pay even the small amounts he had to approach different charity minded persons in and around the town. And don't forget that in those days Sibsagar Town was a sleepy town with none of the life and gaiety of these days. I managed to contribute a small sum of around Rs.

150/- per month to the college coffer. To collect this small amount Dutta used to visit me coming in his old army jeep. You must know that Late Dutta was an advocate also. But, perhaps you don't know that he was a timber merchant also. One of the very few at Sibsagar. I have the clear picture of Late Dutta etched in my memory when during winter mornings he would appear at my house, coming in his old jeep, clad in dhoti and panjabi, wrapped in an endi chaddar, his hairs unkempt, and two days growth of beard, just like an ordinary man and not like a Principal cum Secretary of a college or like an advocate. I cannot now recollect for how long I continued to pay the small contribution every month.

I was a great admirer of late Birendra Nath Borkatoky ex-Principal of your college. Two and half years ago, when I was bed ridden for more than two months with a plaster cast on my left leg badly injured in a road accident, late Barkotoky visited me one afternoon and sat by my bed side for more than a couple of hours. He related his past, how he had struggled hard to complete his studies, how he once had to do

manual labour like cutting roofing thatch to earn money for his college education.

I have the proud privilege of being in close terms with principal Shri Sonaram Barua who used to visit my mother when she was alive. She died at the age of 90 years and she used to appreciate greatly the brief but very animate company he used to provide now and then. Shri Sirish Kumar Bhattacharjyee, another professor of your college is a close friend our family. He played a great role in bringing out a book on my late father Premadhar Bargohain M.A. He was the 5th or 6th M.A. in the whole of Assam, having taken the M.A. degree in 1912 from Calcutta University.

Now, coming back to some reminiscence, many years back once I jokingly told Late T. Dutta, "I have helped your college in my humble way. But I am not invited even to your college's Freshers social", His reply was, "Gohain, the Freshers Social is arranged by the girls. Alright, I shall tell them."

I liked late Dutta very much and respected him. May his soul rest in peace and may your college earn still better laurels.

Thanking you and blessing you. □

Mirage of Love

Namrata BorpatraGohain

T.D.C. III Yr.

You spoke to me in such a manner
That gave me dreams of a thousand colours;
Showered upon me hope after hope,
Adorned my mind with fluttering wings.
Love of the soft sunsets,
The purling streams, wandering clouds,
And flowers of lovely hues--
Budding of a gleeful muse.
A pang in the heart,
A prick in the mind,
Yearning never to end
Yet do I love you with all my heart.
A wrinkle upon your brows
Rends my tormented being,
Yet a smile on your lips,
Raises my spirits
Sooth my soul
Till my heart with hope against hope.□

Tears

Reety Mili

T.D.C. II Yr.

It was early morning very early
Dawn was spreading his fingers,
Slowly but surely to conquer the sky.
It was summer time, yet cool,
Birds were singing without a care,
As if it didn't matter who they woke.
There was a soft glowing mist
Spreading moisture and nourishment,
To all that could be seen
I was feeling lovely, all alone.
I miss you, I do and your photographs are poor substitutes.
Then the mist grew heavy, rain ?
Well almost outside it was clear and dry,
the mist was in my own eyes.□

India Vs Pakistan

Rehana Begum

T.D.C. II Yr.

When Sehwag scores a run
The Indians have the fun,
When Sachin hits a six
Waqar's head is in a fix.
When Ganguly hits a four
Akram says, "I can't stop him anymore".
When Harbhajan takes a wicket
Sohail fails to remember the tenets of cricket.
When Kumble spins the web
The Pakistanies look like a babe,
When Zaheer stops the ball
The Pakistanis feel as bitter as gall
When Kaif takes a wicket
The Indians win the match. □

Once My Best Friends

Dipika L.C. Moran

T.D.C. II Yr.

Once my best friends
Yet they aren't;
Our promises
All they forgot.
They deviate me forlorn.
But I whimpered
Remembering them all.
I know
They had no leisure hour,
But they can find a little
For me to share.
Definitely you are adapt
But don't forget
Once I was
One of your best. □

Few Steps Back

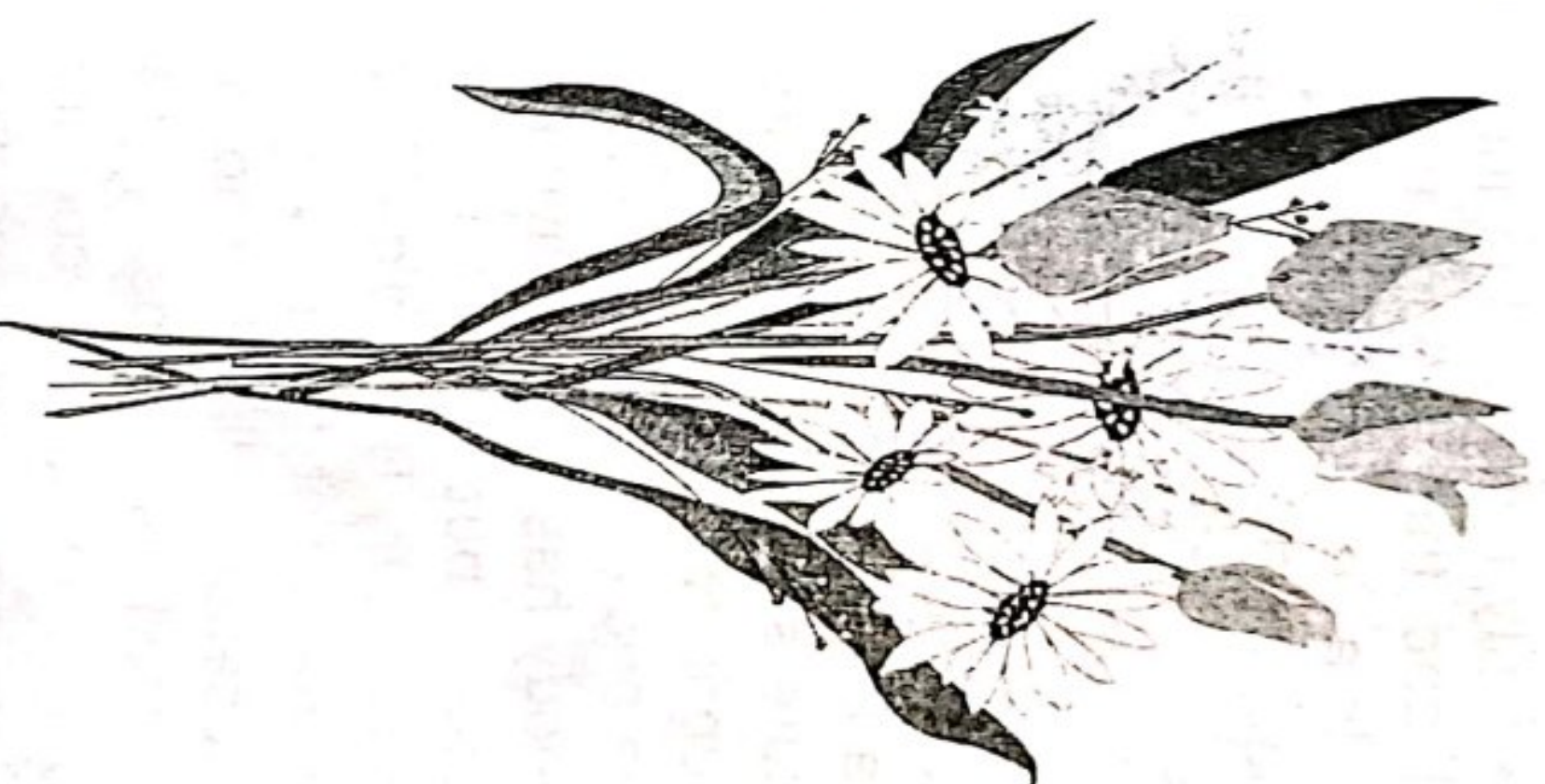
Pinky Das

T.D.C. II Yr.

Apart from gold and happiness vale
You get tinsel and bloody riot's hell
Only a few steps back
The dark world of agony

Franzy people move everywhere with their
Open sharp knife to cut one's throat.
Amidst the gardens of beautiful rose
You will get some innocent people's grave
Neither with a marble vault
Nor being a christianized tomb
You will get it but a few steps back
Which will give you a momentary dumpness.

Few steps back you get the leaders bombing plan
In a school where read the heavenly children
But a few minutes later you will get there
A red river of many blood fountains and
The little lovely school turned to a burning place.
After few years we will get a deserted earth
Where nobody lives because mankind take part
In global warming, increasing pollution.
Oh, furious ! it becomes the gas chamber of
Adolph Hitler where suffering is an easy policy
Such as suffered the poor Ann Frank
Only few steps back we will get a dark world
With a vast graveyard, I see a lost world
Behind the blooming flowers of happiness. □

'Beware of a silent dog and still water. Fame has no present, popularity no future'

-----*L. James of Hewford*

'He who is most slow in making a promise is the most faithful in its performance.'

-----*Rousseau*

Small Savings for Future Security

Mrs. Sorifa Begum Doullah
Lecturer, Deptt. of Economics

Small savings is said to be one of the main instrument for building the economic base of the nation as well as the future security both for the individual and the nation as a whole. In a developing country like India major portion of the people are poor. There exists a small size of the people who have savings in fruitful productive channels. Generally people save a portion of their income for future security. Savings depend upon two factors:- (i) Will to save and (ii) Power to save. Everybody has will to save for his future, but in a poverty stricken country like India a few people have got the power to save because Indian Economy is regarded as a subsistence economy. In such a country small savings institutions are playing a dominant role in mobilising savings from the low income group which has provided the future security of such people.

It was during the Autumn of 1924 in Milan, Italy that the savings organisations of various countries got together in a conference to discuss the ways and means to face the situation arising out of the economic

depression in the aftermath of the World War I. In the conference it was agreed that such massive mobilisation of resources is possible only through small savings covering a large number of population without overburdening them with new taxes or otherwise.

It was also mutually realised that thrift at all levels would also lead to savings. The salient feature of the small savings schemes is that these schemes are operated through the post offices and are unique savings schemes for all classes of citizens. One depositor may join in small savings scheme by depositing a mere amount of Rs. 10/- only. And these schemes possess reliability and security and after all the depositors earn handsome amount as interest for their future rebuilding.

In modern era economic development and future security is the major objective of every developing country which in turn relates to efficient and organised planning. It is said that planning is regarded as a grand panacea for all economic ills. Planning is made for the future security of the country as

a whole. But successful results of any planning whether it is small or big, largely depend upon adequate resources which are readily available according to its plan requirements. Otherwise planning will go without success and more or less remain only paper plans. The programme of collecting funds for feeding the programme and getting achievements in real and financial terms. To this end it consists of various internal and external sources of finance to execute the plan that is for the Nation building as well as future security.

The small savings schemes are different to other savings schemes of financial institutions on the ground that small savings is a vital instrument of internal resource mobilisation. Because the concerned state government gets 80% of the total net collection in the state from all small savings schemes as a long term soft loan from the Central government and this amount is invested in developmental activities of the state concerned. Therefore, by investing in small savings schemes, one depositor is earning double benefit, in

ARTICLE

the sense that he is gaining interest as per admissible rate of interest and on the other hand he is contributing 80% of his savings amount to the state government indirectly of utilising in developmental process. It is thus an instrument for resource mobilisation which is a pre-requisite for removing maladjustment in demand and supply of goods and services. It is also essential to avoid inflationary trends and to check balance of payment difficulties and also gathering of funds for future security with remunerative interest and dividends.

Therefore, if these savings are properly mobilised by some institutions there is no possibility of non-availability of sufficient funds for developmental activities in a country for its future generations. This work is done generally by government institutions through indirect taxation which is subject to two main difficulties :- firstly, it violates the canon of equity, and secondly, it has inflationary effect, on the contrary small savings as a source has many advantages to offer. It encourages thrift on the part of people and restricts their consumption. It fulfils the canon of justice as it has a favourable impact on income distribution. Again it provides for public sense of participation in the development activities which is the most significant aspect of rapid eco-

nomic development in a democratic planning process.

In view of these facts the planners in our country have visualised the role of small savings to finance the various development programmes for future security. Some doubts that this amount raised from individuals is small but taken together, it would be sizable which matters a lot. As small drops of water make the wide ranging oceans, in fact potentialities of small savings are very large, but it is only confined to urban and semi urban areas only. It is thus necessary to put special efforts to mobilise the small savings on sound grounds providing requisite facilities, to adopt new and new methods of its intensification so that maximum number of people may be able to participate according to their capacity. Small savings possessed a promising field in the rural areas where the bulk of people live and thereby creation of proper institutional set up can yield fruitful results of moving resources into the channel of small savings. As nearly 80% of people live in rural areas.

Unemployment problem is the burning question of the day in almost all the states of our country. The government cannot afford employment avenues to all the educated unemployed youths. In this context one can find self employment avenues

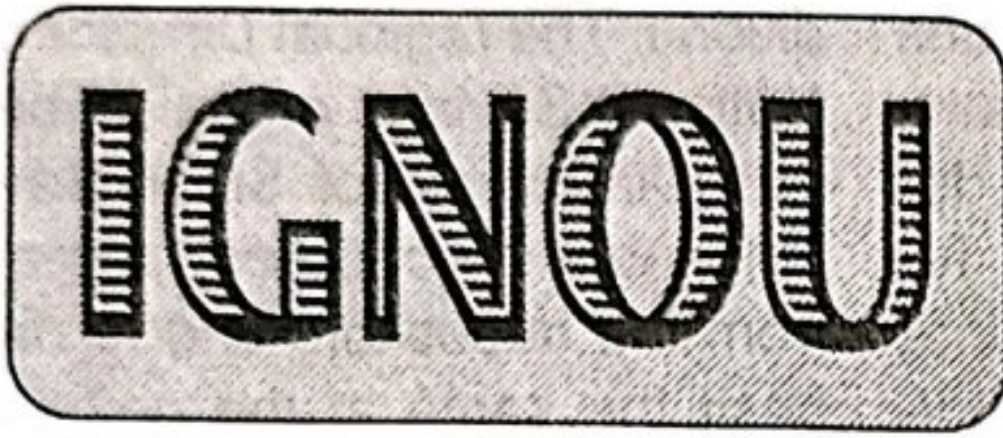
in small saving schemes by joining as authorised agents under prevailing terms and conditions. The regional Director of National Savings Organisation, the, Directorate of Small Savings Agents to collect money from the depositors and to deposit the same at the nearest post offices. The agents get the commission at the spot at permissible rates as notified by the central government from time to time.

N.S.O. (National Savings Organisation) celebrates four days, i.e, Women Savings Day, Pay Roll Savings day, Sanchayika day and World Thrift day in a year in complete co-ordination with state Govts Deptt. of Post and other agencies related with the work of savings. World thrift day is celebrated on 30th October and immediately after that savings fortnight is observed from 31st October to the 14th November. During the above period different programmes are organised.

Investors get many folded benefits by investing in National Savings Schemes. First, the money invested is totally secured. This feature of schemes best suits to the risk averse investors. Second, investors get the attractive and quite competitive rate of interest in the present economic scenario. Third rebate in income tax is provided in differ-

(Contd. in page No. 21)

AN APPRISAL

Sibsagar Girls' College Study Centre

Mrs. Kiran Baruah

Co-Ordinator, IGNOU

Sibsagar Girls' College Study Centre

Open university is a global phenomenon today. The very concept of an open university is an important innovation of this century with a philosophy to grant the learner the freedom to start a programme to go at his own pace and stop learning activities as and when he wants to. The first ever open university, as we know, was the UKOU, established in England in 1969. Sixteen years later i.e. in 1985 an open university was established in India by an Act of Parliament and it was named after the charismatic as well as dynamic Prime Minister late Indira Gandhi. So it is known as **Indira Gandhi National Open University** which has the following declared objectives :--

- (a) To democratise higher education, by taking it to the doorsteps of the student.
- (b) To provide access to high quality education to all those who seek it irrespective of age, religion or formal qualification.
- (c) To offer need-based academic programmes by giving professional and vocational ori-

entation to the courses .

- (d) To set and maintain standard in distance education in the country as an apex body.

While the President of India is the Visitor of the IGNOU, it has Vice-Chancellor, Pro-Vice Chancellors, Directors, Finance Officer, Registrar and Regional Directors as important functionaries .The Board of Management, Academic Council, Planning Board, Finance Committee, etc are what may be called the Authorities of the University.

The IGNOU follows a multimedia approach in instruction comprising of--

- (i) Self-instructional printed course material packages.
- (ii) Assignments for assessment and feed back.
- (iii) Supporting audio-video programmes.
- (iv) Face to face interaction with academic counsellors at study centres.
- (v) Practicals at designated institutions.
- (vi) Project works in some programmes.
- (vii) Telecast of video

programmes on National Network of Doordarshan.

- (viii) Tele-conference by means of two way audio and one way video.

The IGNOU provides student support services through a network of study centres spread all over the country. These study centres are the actual focal points to enable the students to receive regular informations and learning support. Each study centre is provided with library, audio and video facilities for the students. Senior and experienced academics and professionals are engaged for counselling the students in their process of learning the subject of their study. Each study centre is manned by part time staff drawn from the host institution, and to co-ordinate the functioning of study centres, IGNOU has set up Regional Centres in different parts of the country. For the North Eastern Region the Regional Centre is situated at Guwahati.

In view of the great difficulty faced by the interested stu-

ARTICLE

dents of the district to prosecute study under IGNOU for not having any study centre within the district, the idea of opening a study centre in the Sibsagar Girls College was mooted in the middle of 2001 A.D. last. Necessary correspondance with the Regional Office at Guwahati was undertaken, but a formal resolution from the side of the college was submitted along with necessary resolutions from the Governing Body of the college on 9-2-02. The Regional Director of IGNOU, Sri B.N. Sabhapandit personally came to inspect the infra-structure available for opening the study centre in this college. Subsequently the INGOU authorities formally sanctioned the study centre in this college vide letter No IG/P &D notification/ 2001/ 668 dt. 15-8-02. Initially Dr. M.B.Chakravarty, Head of Home Science department of this college, was appointed as part time Co-ordinator of the centre in July 2002. As many as 13 courses were allotted to this Centre and response from interested circles was quite good. Perhaps because it was a new establishment, the study materials from Delhi to the students enrolled took much time to come. It put us in great distress, no doubt, but subsequently things have a good going. Meanwhile Dr. M.B. Charkravarty re-

linquished the office of part time co-ordinator on some personal ground and in her place this poorself had to be inducted in Feb. 2003.

The Induction-cum-Inauguration ceremony of the IGNOU Study Centre at Sibsagar Girls' College was held on March 9, 2003 last. It was a well attended function. A good number of leading citizens, educationists, teachers and students of this college beside the enroled students in the centre attended the Induction ceremony. Mr Ali Amzad, A.D.C. formally declared the study centre open by lighting a lamp. He expressed hope that the centre of learning would cater to the aspirations of the students desirous to take up different courses of study of their own c h o i c e . Mr B . N . Sabhapandit, Regional Director from Guwahati, who attended the ceremony as the Chief Guest, dwelt at length on the philosophy behind the establishment of IGNOU and the huge network of its activities. Mr Sabhapandit expressed sincere hope that this study centre would amply cater to the need of the willing ones to undergo various courses of study provided by the university.

At present students can find as many as 13 courses

open for their study at this Centre. In the first batch 50 students got admitted in 13 courses of study. It is a happy sign that students quite often visit the study centre for necessary information relating to their courses of study. Although officially the centre remains open only on Saturday and Sunday, we do attend to the needs of the students even on other days taking into account the urgency of their call.

Facilities to be made available by the university are yet to be provided in full. Infrastructure leaves much to be desired. More particularly the accomodation provided by the college authorities proves insufficient. A little more space will help us in smooth management of the affairs relating to the study centre. We cherish hope that the college authorities and also IGNOU would make a joint effort towards making the study centre here an ideal and attractive one for those who are keen to join it. Courses of study allotted to this centre are eighteen in number. However, we are having students so far only in the following courses of study MEG, PGDHE, B.A. in History, English, Sociology, Economics, Rural Development, Political Science & Public Administration, BTS, CTE, DCE, B.LISC, CIC. BCA, CFN/ DNHE & CHR. □

Entrepreneurial Education Need of the hour

-- Zakir Hussain
Deptt. of Zoology

"As the inventor produces ideas, the entrepreneur gets things done"-- Joseph A Schumpeter

In the context of economic growth in a rapidly changing socio-economic and sociocultural climates of both developed and developing countries, the words **entrepreneur** and **entrepreneurship** have acquired special significance. An entrepreneur is one of the important segments of economic growth.

A successful businessman and an entrepreneur are totally different things in certain respects. The entrepreneur as a person brings in overall change through innovation for the maximum social good. Human values remain scared and they inspire him to serve the society. In the process of being entrepreneur, he accelerates personal, economic as well as human development. 'Entrepreneur'-- it is a critical factor in the socio-economic change. The need for a broad-based entrepreneurial class in Assam arises from the need to speed up the process of activating the factors of production, leading to a higher rate of economic growth, dispersal of economic activities, development of backward and tribal areas, creation of employment opportuni-

ties, improvement in the standard of living of the weaker section of the society and involvement of all sections of the society in the process of growth.

According to Peter Drucker, "Entrepreneurship" is neither a science nor an art. It is a practice. It has a knowledge base. Knowledge in entrepreneurship is a means to an end. Indeed, what constitutes knowledge in practice is largely defined by the ends, that is by the practice. "On the other hand, it is also true that 'Entrepreneurs are born as well as can be made.' A proper understanding of the situation around and a right attitude will certainly turn a lay man into a successful entrepreneur.

In recent times, 'entrepreneurship' has become a serious area of study. It is considered to be a panacea for creating wealth, generating employment and providing new and better goods and services. It is a vital point to develop the spirit of entrepreneurship among the young. Our problem lies in our attitude-- in our way of thinking. Programmes for developing entrepreneurship must recognize that the change they seek to induce is attitudinal. It is more than just providing information, land, or money. It is to pro-

vide new goals so that a motivated young person is no longer content to take up a secure job which assures him a modest income, but seeks bigger challenges in setting up and running his own enterprise. The gains will be more in both monetary sense and in psychology.

In spite of the large investment made in the successive FiveYr. Plans the success has been comparatively limited. They fail to uplift the living standard of life of common people. The absence of entrepreneurship elements in our conventional education system is the major cause.

Any education that was not relevant to the needs of society disqualified itself to be labelled as education. Bhabatosh Dutta Commission' 91 suggested that tenfold expansion of technical and vocational education should be there; anything short of it would be totally inadequate. Conventional college teaching is perhaps the greatest social tragedy. This system is unable to fulfill the need of present day society, specially the challenges of a growing economy. The basic reason behind this failure is inability to equip our youths for gainful employment or role after completion of long and costly courses of

study. This gap can be minimized by establishing a link between entrepreneurial development and education.

The unemployment problem is one of the major problem that our nation is facing today. It is more so among the educated youths. It is a paradox that while we have educated youths, we are not in a position to utilize their education for social and economic change and development. Generally speaking, college and university education in itself is perhaps not enough to prepare students to take up self-employment and entrepreneurial carrier. This perhaps happens because though the students acquire knowledge of the subjects, but they don't acquire skill to use their knowledge in practice. In most of the subjects there are ample opportunities for entrepreneurial ventures, but due to faulty course designing these remain undetected and uncultivated. The general Indian mentality also reflects in the behavioral approach of the

students. They rather prefer to have a job, instead of being a job creator. It is, therefore, necessary to take steps for converting the job-seekers into job creators. This can be done through entrepreneurship education. Education is the strongest influencing media that sets values, develops attitude. Values are mostly acquired at an early stage of education. According to Akhouri and Mishra (1990), "Values, attitudes and motivation combined together induce the people to acquire skills and competencies to achieve goal(s) directed by values. It becomes a necessity to introduce entrepreneurship as a part of educational curriculum, so that the students generates right kind of values, attitudes and motivation in their mind."

Entrepreneurship in education is essential to stimulate the young and ignite their minds. Ignited young minds are a powerful resources, which is mightier than any other resource on earth, in the sky or under the sea. His-

tory supports this view e.g. the Students Movement of '80s in Assam. Only value added motivation can bring change in our socio-economic scenerio in a positive way.

To cultivate the above among the students entrepreneurship education should be introduced at all levels of education i.e primary, secondary and higher education. But the aims and objectives must vary depending on the level of education. From school to college to university the approach will have to be to integrate all efforts to help students inculcate the entrepreneurial motivation and develop entrepreneurial competencies.

To keep up (with) the social relevance of our education entrepreneurship education must be introduced in the curriculum so that when the students complete their education, they can enter into the practical world with a strong motivation and zeal of doing something for themselves as well as to the society. □

(Contd. from page No. 17)

ent schemes under sections 88, 80I and 10 of Income tax Act. This rebate in tax magnifies the rate of interest which actually accrues to the investor and no TDS is deducted at the time of withdrawal from the schemes. Fourth, liquidity is provided almost in all schemes subject to some restrictions. Fifth, agents facility is provided who collect the money from their door steps,

deposit in post offices, and then return back the security to the investors. And also nomination facility and transfer to all India facilities are provided. Sanchayikas brings the students under the purview of small savings and familiarises them with the basis and benefits of savings.

In the cycle of economic development savings is a key

factor. It increases investment which encreases employment. The employment generates more income and more income results in more savings.

Thus a cycle of savings investment income can only sustain development. Thus small savings act as a key instrument for the economic development of a country as well as future security of the people and the nation as a whole. □

Ahom-Naga Relations During the Ahom Period

---Probin Sarmah

Lecturer, Deptt. of History

The Buranjis record that since the establishment of the Ahom dynasty in the Brahmaputra valley under the leadership of Chaolung Sukapha in the early part of the thirteenth century A.D. the Ahom monarchs had to face a number of ethnic oppositions and among the ethnic groups the opposition of the Nagas was an important one. They are actually divided into many tribes and sub-tribes, each speaking a different dialect and having different manners and customs. The Ahom government had to deal mainly with the Løtha, Ao, Kanyak and Nocte Nagas who lived in the lower hills south of present Sibsagar and Dibrugarh districts, from the Dayang to the Burhi Dihing and also with the Wancho Nagas, who lived in the present Tirap district of Arunachal and extended southernly up to the summit of the Patkai range.

But the Ahom Buranjis mention them as Khamjangya, Aitonia, Tablungiyas, Namchangias, Banferas etc. and definitely these names were given by the Ahom monarchs.

At the advent of the mighty Tai in the Brahmaputra valley in the early part of the thirteenth century the Wangcho Nocte Nagas opposed them; but they were subdued so ruthlessly that other Nagas hastened to make submission.

Since the land of the Nagas

was of great importance to the Ahom monarchs there were always clashes between the Ahom rulers and the Nagas. Besides the adamant nature and the savage behaviour of the Nagas compelled the Ahom monarchs to deal with the Nagas not only militarily but also diplomatically. Again the salt springs which were under the Nagas led the Ahom monarchs to give much attention to the land of the Nagas.

The Buranjis mentions that till the two centuries of the establishment of the Ahom rule there was no cause of conflict with the Nagas. But to the later part of the 15th century A.D. there was a conflict between the Ahoms and the Nagas and the Nagas were routed.

In the early part of the 16th century a conflict ensued when Khamjangya, Tablungiya and Namchangiya Nagas revolted against the Ahom monarchs. Suhungmung or Dihingia Raja (1497-1539 A.D.) immediately subdued them. In the middle part of the 17th century Banfera Nagas secured the assistance against the Banchungiya and Tablungiya Nagas. In the same century the Namcjamgiya and Tablungiya Nagas killed 23 Assamese subjects. But the measures adopted by the Ahom monarch to deal with the rebel Nagas were so stern that the rebel leaders were compelled to come to the Ahom capital person-

ally. They offered two Naga princesses to Ahom king Swargadeo Gadadhar Singha. But the relations between the Ahom and the Nagas had slackened towards the last part of the Ahom monarchy.

The Ahom monarchy always wanted to maintain a cordial relation with the Nagas. So several important steps were maintained, namely appointing Naga ambassador (Naga Kataki) giving land in the boundary line of the Ahom kingdom, Naga tank (Naga pukhuri) etc. Even then if they were adamant against the Ahom monarchy, they were suppressed in a ruthless manner. The Buranjis record that their villages, houses were burnt down, killing the rebel leaders ruthlessly, whenever the Nagas revolted against the Ahom administration in spite of getting a number of facilities and accommodations from the Ahom monarchs.

Hence, we may sum-up the whole sketch of the above discussion in the words of Dr (Mrs) S.L. Barua that 'because of the strategic importance of the area inhabited by the Nagas and because of the economic interest of Ahoms there the latter took all possible steps including occasional offer of invitation to the Naga chiefs to feasts in the royal court to maintain a friendly relation based on mutual respect.' (A Comprehensive History of Assam, --By S.L. Barua, page 378) □

Economic Importance of Wild life

---Deepsikha Dutta Bhuyan
Head. Deptt. of Zoology

Wild life is one of the most important renewable natural resources of India. Ever since the dawn of civilization, human being has co-existed with animals. Animal and animal products have been of great use to human beings. Association of animals such as elephants, horses, cows, goats, buffaloes, dogs, cats, pigs, poultry with human beings and use of their products such as meat, milk, fur, skin, feathers and bones have been as old as civilization itself.

Wildlife is of great economic importance. Various, wildlife trade can be briefly discussed under the following heads :-

(1) **Ivory trade** :- Ivory is regarded as white gold and has been the biggest trade among wildlife products. Ivory is obtained from two upper incisor teeth of elephants (called tuskers). Ivory has been in great demand due to its whiteness and easy to carve the finest possible motifs on it. Ivory is used in jewellery, statues, tables, chairs and chess boards. The possession of an ivory item has become a status symbol. Consequently human beings have become biggest threat to elephants. Indian ivory carving and handicrafts are famous all over the world. (There are about

75,000 ivory craftsmen in India). In 1972 Government of India banned the trade in wildlife products through Wildlife Protection Act.

(2) **Deceration** :- Display of animal trophies and stuffed animals specially tigers, lions, cheetah, bear, leopards, foxes, pythons etc. was a royal hobby. Palaces of kings in India and abroad still retain and display them. Leopards are killed, stuffed and displayed as decorative pieces in the drawing rooms of rich and wealthy persons. Hands and feet of bears and apes are used as decorative pieces and as astrays. Feathers of peacocks are used to decorate many Indian houses. Antlers and horns of sambhars, cheetal, swamp deers and wild buffaloes

are displayed in houses. Bones and horns of rare animals are used to make handles of cutlery umbrellas and revolvers to make them unique and expensive.

(3) **Medicinal property** :- Many rare animals are killed only for medicinal values. Horns of rhinoceros is believed to cure headache, cold etc. The rhino horn was also used as a drinking glass by royals because it was believed that it would split if poison was added to drink. Different types of snakevenoms are extracted from poisonous snakes like python, cobra etc and are utilized in the preparation of antivenom drugs.

In the world there is a great demand of parts of tiger specially in China. The chinese system of medicine uses all the dried and powdered parts of the body of tiger.

Organs of Tiger	Usages
1. Nose	For epilepsy and convulsions.
2. Teeth	For rabies, asthma.
3. Blood	For strong body and mind
4. Gall bladder	For healthy eyes.
5. Stomach	For stomach aches and better digestion.
6. Brain	For laziness.
7. Eyeballs	For epilepsy, nervousness and convulsions.
8. Testes	For tuberculosis
9. Flesh	For nausea, malarial, vitality.
10. Fat	For vomiting
11. Tail	For skin diseases.
12. Hair	For driving away of pests.

Table -1

ARTICLE

In South India peacocks are usually killed by local people to eat meat and to take out oil for some medicinal value. Tigerfat, Rhino's urine, Uromastix oil are used as cure for rheumatoid arthritis, gout, blood purification respectively.

4. Perfume Industry :-- Some perfume industries are based on scents of animals. The scents are collected from musk deer, civet and many other such animals. To get just a few milligrams of scent, glands are extracted from hundreds of animals.

The musk is used as an important ingredient in cologn, soaps, hair-tonics, body lotions and other cosmetics.

5. Dress material :- Various dress materials are made from skin and furs of wild animals such as tiger, fox, samblar, Jungle cat and reptiles. The reptilian skins and furs are the symbols of status among the ladies of aristocratic societies. Asian crocodiles are killed for skin to make jackets, shoes and purses. Leather goods like bags, gloves, belts, jackets are made from skin of whales. Bone jewellery has been common among tribal people of various countries.

6. Pet and Amusement :- India is one of the major bird exporting countries in the world. In India, birds are trapped primarily in Bihar, U.P. Maharashtra and Assam. The birds are caught and killed for meat and feathers to make fancy sleeping bags, pillows, jackets, greeting cards and decorative pieces. However, the best trade is export of live birds. The total no. of birds exported from India between 1970-1976, was nearly 13 million. Their value vary from few to hundred dollars. But in 1976 CITES (Convention on International Trade in Endangered Species of wild fauna and flora) imposed ban on the export of eight rare and endangered species.

Export of live and rare animals for the purpose of display in the zoo and circus too are a common man's window to the animals world. It involves handling and capturing of wild animals and their transportation over long distances, during which there are chances of their starvation, suffocation and death.

Pet keeping is very common in human society. Parrots, parakeets, snakes, lizards, apes

and monkeys, dogs, cats are some of the pets owned by many persons.

Hunting is a source of amusement for human beings. Rare animals such as deer, peacocks, migratory birds, shark, Octopus, turtle and fur bearing animals are killed for eating their meat. Sea turtle shells are used to make jewellery and wall hangings.

Rabbits, rhesus monkeys, chimpanzee and other non-human primates are extensively used as test animals in the field of biomedical researches such as vaccine, contraception, cosmetics, space research and in biological warfare.

Wild life can be used commercially. It can accelerate our earnings of foreign exchange when linked with tourism.

Wild life is our cultural asset and has deep-rooted effect on Indian art, sculpture, literature and religion. Economic development combined with population explosion has put great pressure on the protection of wild life. Our heritage as a nation should be upheld especially in protection and conservation of wildlife. □

On Friendship

"Don't be dismayed at good-byes. A farewell is necessary before you can meet again. And meeting again, after moments of lifetimes, is certain for those who are friends..... Can miles truly separate us from friends? If we want to be with someone we love, aren't we already here?"

----- **Richard Bach**

Paradigmatic Changes and Development of Contemporary Themes in Geographical Thought

----Sanjay Das
Deptt. Of Geography

"The science without philosophy are an aggregate without unity, a body without a soul; philosophy without sciences is a soul without a body differing in nothing from poetry and its dream."---Max Weber.

Pursuant to the doctrines of the Behavioural Sciences, a thought is a continued product of of the sequence, SENSATION → PERCEPTION → CONCEPTION, where sensation seems to have been influenced by the numbers of situational factors of the surrounding. It is human being, who not only face the physical milieu, but also try to sneak into the metaphysical territory. Inquisitive nature, intuition and other innate and acquired instincts develop diversity and complexity as well, in 'thought' and consequently, the number of the Schools of Thought gets multiplied. Very often and on several circumstances, a particular thought seems to have been considered as a philosophy.

A Geographical thought, however, at any point of time is a manifestation of the interaction between the prevailing philosophical viewpoints and the major methodological approaches. In contrast, philosophy is a sci-

ence of fact or reality existing between the life and the universe or simply, the study of the universal reality. It creates a set of subjectively imposed constraint under which an individual does research. The uterine brother of philosophy which ensures arguments rigorous, references reasonable and methods internally co-herent. Therefore, it can be said that methodology are the logical nature of an explanation and philosophy is concerned with the 'beliefs' with the nature of 'knowledge'. In the interim, it should be borne in mind that the growth and scope of a 'knowledge' can positively be enriched and extended by merely incorporating relevant philosophy, methodology and content in it.

Different physical environment, individual differences (psychological) and the resultant 'mindscope' bring forth the variegated attitude and outlook that results in the philosophies and methodologies of varying

nature. So has also changed the plinth of the thought. In the history of the evolution of knowledge, it is apparent that the philosophical themes and methodologies, bearing much diversity, theoretical differences, dichotomies etc. seem to have dominated the realm of knowledge, especially the Social Sciences. At any point of time, therefore, the philosophical themes or any other thoughts are considered and assessed collectively and the more relevant one is commissioned as the problem solving tool. And, thereby, a super model is constructed which is actually the simplified spatio-temporal representation of a problem (reality).

The American historian of science, Thomas S Kurn termed the model as 'PARADIGM', where he wanted to bring home the theoretical growth and development of science. To him, paradigm is ".....universally recognised scientific achieve-

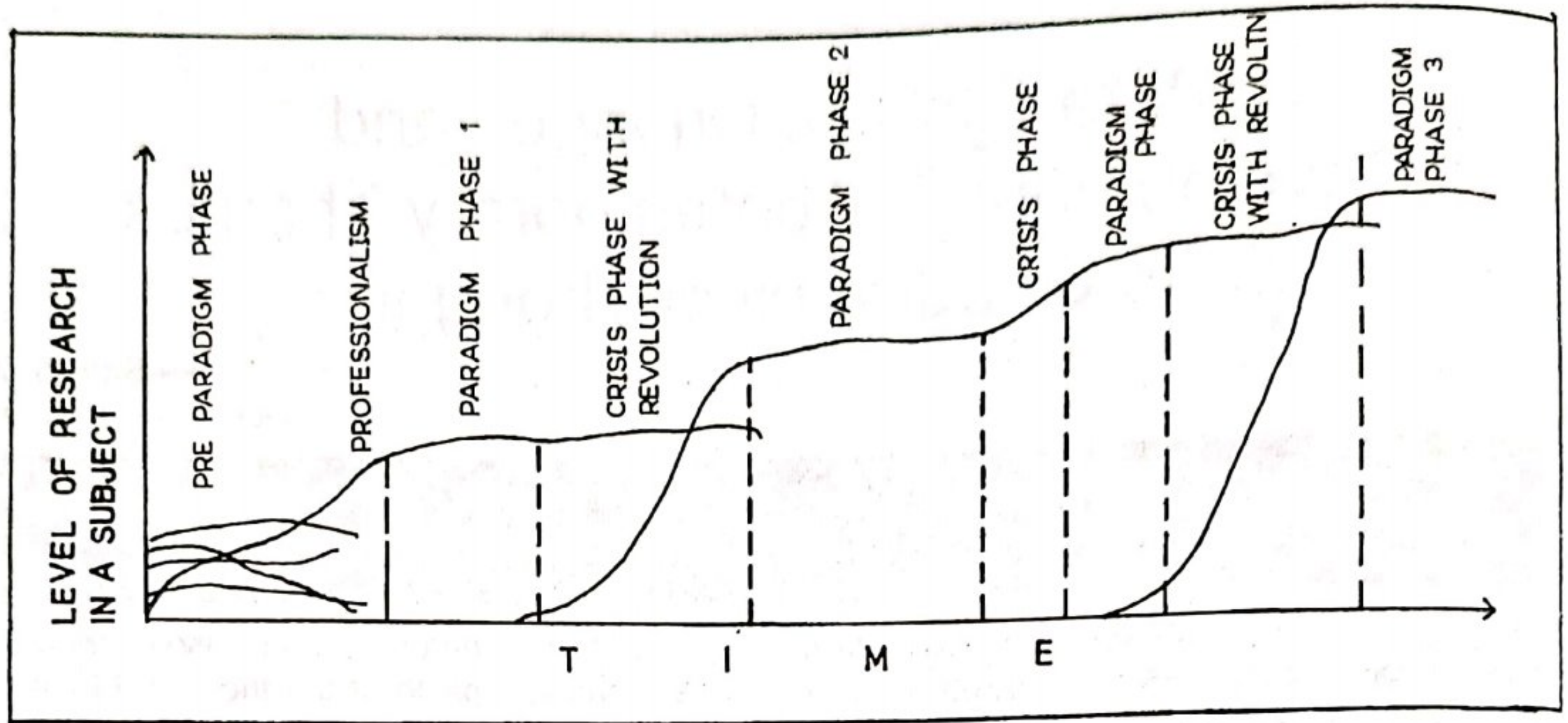

Fig. A graphical interpretation of Kuhn's theory of the Dev. of Science

ments that for a time provide model problem and solution to a community of practitioners.

Every branch of knowledge has a tendency to get merged and accepted universally and scientifically. Likewise in the discipline, Geography, the scholars started taking account of the topical changes taking place within it from time to time and place to place and giving more importance to the spatial phenomena (incidental and man-made), the would-be remedial philosophical themes as well. However, one of the top seeded branches of knowledge at present, the seed of Geography was germinated in the field of Hellenic culture. The physical diversity of Greece, the philosophical & scientific aptitude, versatility of intellect, inquisitive nature and comprehensiveness

of mind enabled the Greek people to make acute observations to record the locational characteristics of the places they visited. It is a truism that the people living in such variegated environment that is ominous for living seem to have developed high level capability of adaptation in them. This adaptability intensified the luminosity of their intuition. Under this circumstance, the notable aspect is that all those philosophical thoughts were naturalistic or influenced largely by the nature (GOD).

As time passes by, human being go on developing intellect and know-how; blended thoughts operate new and new themes in order to withstand or fulfil the challenges or the requirements respectively of the environment. Emergence of such new and new themes in Geography through the

ages is also noteworthy. Interestingly, Geography had been unidirectional since the time of its inception to the end of the 17th century. It was characterised by the descriptive, Hallaeo-centric and physio-geographical approaches. The probable causes found to be responsible for the characteristics said, were the naturalistic philosophy, orthodox Ruling classes, dearth of efficient tools and technology, dominance of the Church etc. In this context, the contribution of Ritter to the development of Geography can well be cited, whose approach, no doubt, was inductive, but talaeological. In spite of the credit earned by Ritter as one of the founders of modern geography, he was quite unable to upright the discipline in the form of a particular school. Nevertheless, prior to him, the itineraries of the famous

explorers (of 15th & 16th century), effects of industrial revolution, renaissance and the discoveries (of natural laws) simultaneously started affecting the developmental processes of Geographical knowledge. (The spontaneous impact of these factors was seen more rapidly after Carl Ritter) to the utmost of its power. The year 1859 is the landmark in the history of Geography that signified a remarkable paradigmatic shift. When the intelligensia of Geography were woeing for the sudden and co-incidental demise of the duo-founders of modern Geography, Humboldt and Ritter, in 1859 Charles Darwin published his monumental work 'Origin of the Species'. And perhaps Darwin eked out the vacuous position after Humboldt and Ritter in Geography. The basic tenets of Darwin's biological theories were got applying basically in the fields of physical Geography, but Friedrich Ratzel, the founder of the human geography unveiled his thoughts of the practical application of the theories in man's life process. Thus, a fundamental philosophy, a new theme, emerged in geography discarding the existing concept 'Geographical determinism' namely Environmental Determinism.

This very theme 'Environmentalism' was so active that almost all sections of the learned people had to accept it and its reliability as well. In this way,

Ratzel, -Semple- Huntington led school of Determinism substantiated the acceptability and veracity of the philosophy over that period of time (After 1859) and marching a step ahead than that of the inductive and teleological pedagogy, established the first paradigm.

Replacing the age-old methodology (Induction), Hypothetico-deductive approach shoot forth rapidly and everknown Geographer W.M. Davis and H.J. Mackinder constructed a good few numbers of models, hypotheses, inferences, etc. in Geographical analysis. The approach is also known as Nomothetic (Systematic) or law making approach. It is a known fact that the scientists had been able to find the laws controlling nature more rapidly since the latter part of the 19th century. The laws controlling nature were got verified and experimentally simulated with the objectives of harnessing utmost means of sustenance. Yes; it is natural and it would have to be happened at behest of ever increasing population, Concept of self sufficiency and other economic viabilities and the mankind's eternal instinct the inquisitiveness. Eventually at Blache's umbrage, possibilism regional paradigm developed in the guise of the contradiction to the Determinism. Possibilism, conveying man's control over nature is closely associated with Idiographic (Re-

gional Geography) approach for a region is considered to be the geographical unit. Remarkably, the first dichotomy (Methodological) which had been a vexed question for a long time came into being i.e Regional vs systematic Geography.

Witnessing the repetitions in history it can be derived that each and every changes or reformation occur just after the end of a turmoil (Socio-politico-economic). In other words dilemma do not impede culture, rather change the direction. After the end of the 11nd world wars the catastrophic growth of the developmental processes, methods etc. culminated in be the the natural and social sciences. The hideous problem and challenges, generated by the war compelled the scholars to formulate hypothesis and then laws against the observed and material disorder of the surrounding in order to get an instant recovery applying the then development tools and accessories (Computers, calculators etc). In Geography, the contemporary period (after 1950 till date) of development is given historical importance for it started using mathematical and statistical corollaries theories hypotheses etc. in order to be more scientific. The very change taken place in the existing philosophy methodology and contents in Geography is known as the Qualitative revolution.

However it has been a ob-

servable fact that whatever changes occurred in the themes and the methodology in Geography the basic schools of thoughts never seem to have got changed (It remains the same, Determinism & Possibilism).

The aforesaid revolution welcome a contemporary theme, first of its kind in Quantitative Revolution, which made geography a spatial science, that was the Logical Positivism (August Comte, 1820s-'30s). The developmental trend of the contemporary themes in Geography are shortlisted and given abridged weight to each hereunder---

POSITIVISM :- Contradicting the 'negative philosophy' in French, logical positivism came into existence under the leadership of August Comte in 1820s. The basic tenets of the theme are-- the Empiricism through the unified scientific methods, depended on the formulation of scientific law which had exclusion of normative questions. In other words, it is a materialistic approach. In pursuance of positivism, scientific research can be done on the basis of the observable phenomena, or to be scientific is to be objective. The objects which can be touched, seen, measured etc. are the sources of scientific operation. Here the normative questions like happiness, sorrow, hunger, smell, affection, etc. are discarded and, in contrast, quantitative applications are made far and wide in scientific

research.

RADICALISM :- It was developed and popularised by those who severely criticised Geography as a spatial science and primarily based on the Marxist philosophy, Historical Materialism. Pursuant to the radicalists, each and every problem has a long history of its own and is the manifestation of the degree and extent of man and environment relationship over a particular period of time. In fact, problems are not the overnight consequences. Again, the magnitude of the relationship depends upon the labour-value which is the key aspect of production. As means of production changed, corresponding changes occur in the man-environment relationship from which arose the vital elements in the composition of society. Therefore, for understanding the development of cultural landscape and Geographical reality the historical materialism needs to be understood properly and then only the man-environment relationship could be properly explained.

BEHAVIOURISM :- Dissatisfaction with positivism and spatial science, scholars developed a new theme of psychology in Geography in early 1960s which heavily banks on Behavioural psychology. The salient features of Behavioural Geography are (i) The world is two fold: perceived world (subjective) and virgin world (objective), (ii) it gives more weight to an in-

dividual rather than groups, (iii) it postulates mutually interacting relationship between man and his environment and (iv) It is a multidisciplinary outlook. The essence of behavioural approach in Geography lies in the fact that the way in which people behave is mediated by their understanding of the environment in which they live or by the environment itself with which they are confronted. Behavioural Geography doesn't recognise man as a rational or an economic being.

HUMANISM :- The above mentioned themes are quite incapable of providing cop-a-pic solutions to the spatial problems. With the problem-solving objective and severely criticising positivism, Humanism in Geography was developed by Yi-Fui-Tuan in 1976. It is a subjective approach which aims at understanding of man in his environment. Humanistic Geography achieves an understanding of the human world by studying peoples' relation with nature, their geographical behaviour as well as their feelings and ideas in regard to space and place. In humanistic geography central importance is given to the actors' (man's) definition and behaviour for examining the social world. The researcher needs to discover the actor's definition of the situation, namely his or her perception and interpretation of reality and how these relate to behaviour.

The scientific approaches

ARTICLE

like positivism, empiricism and quantification tend to minimise the role of human awareness and knowledge. Humanistic Geography by contrast especially tries to understand how geographical activities and phenomena reveal the quality of human awareness.

However, Humanistic Geography has still been continuing in the main stream of human geography. From the last part of

1980s another theme, not only in Geography but also in all social sciences, has come to be widely accepted throughout the world, and that is the sustainable development. The concept is welfare and humanitarian by nature and the developing countries have more or less been using the theme as the means of solving the environmental and socio-economic degradation here unto.

EPILOUGE :- The above brief discussion is of the developmental trend (history) revealing the philosophical and methodological changes and shift to paradigm. From this very discourse, the future trend of Geography can easily be predicted, since it is on the verge of Globalisation Liberalisation and Privatisation. □

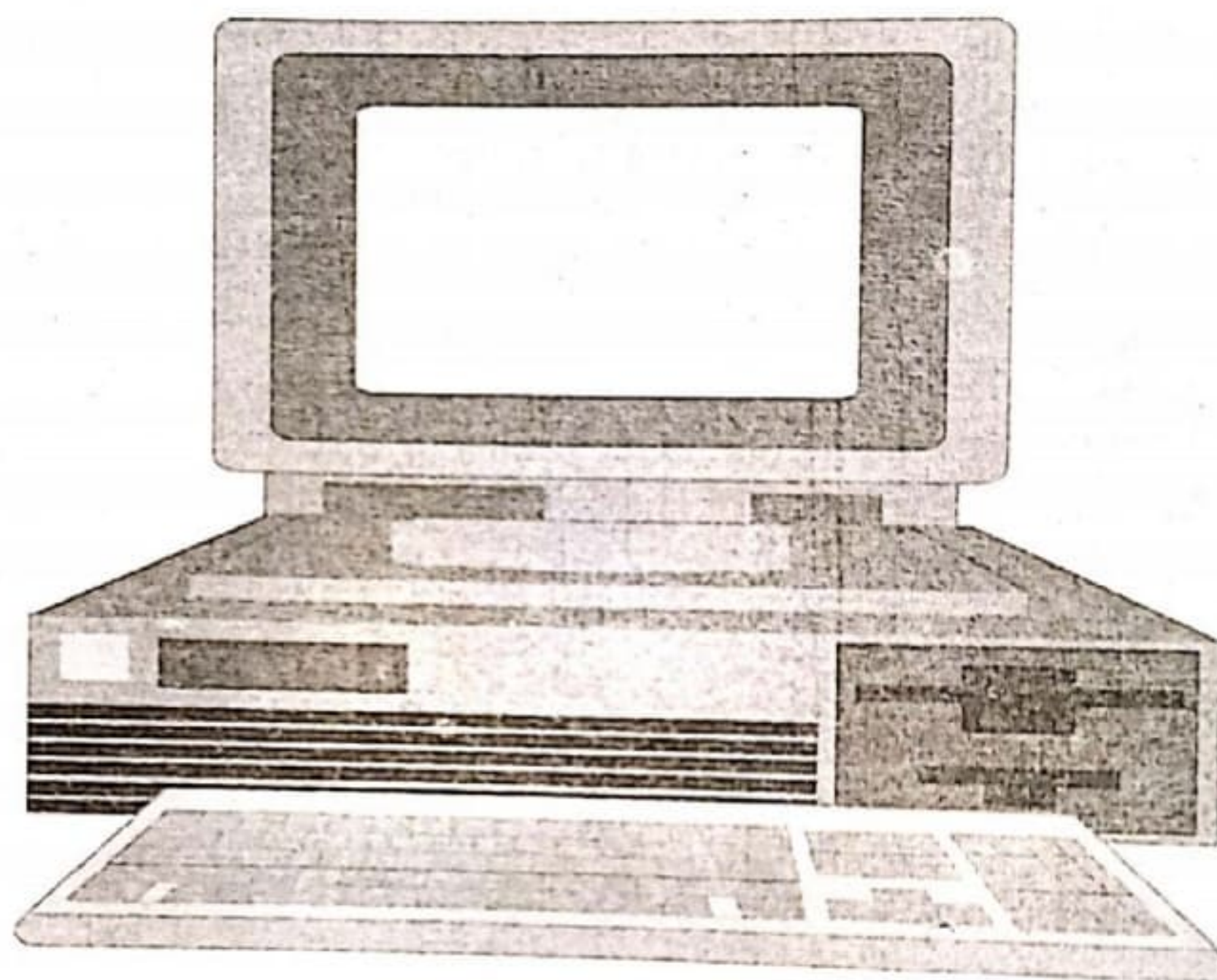
REFERENCIAL NOTES :- Adhikary, Sudipta, 1992 :- Fundamentals of Geographical Thought p 236.
Harvey, D., 1969 :- Explanation in Geography, p. 5.6
Hussain, M., 1995 :- Evolution of Geographical Thought , P.361
Weber, M., Basic Concepts of Sociology by H.P. Secger

" Art has in modern times been allotted a wide sphere. Its imitations, it is said, extend over the whole of visible nature, of which the beautiful is but a small part : truth and expression is its first law; and as nature itself is ever ready to sacrifice beauty to higher aims, so likewise the artist must render it subordinate to his general design, and not pursue it farther than truth and expression permit. Enough that, through these two, what is most ugly in nature has been changed into a beauty of art"

G.P. Lessing

A Leap Towards Computerisation and Information Technology

Ms Masashi Dutta, M.C.A

Sibsagar Girls College, the prestigious women educational institution in the district of Sivasagar during its 39 years of standing played a vital role towards women empowerment of the district. A good number of bright students have emerged by now, who have established themselves in different walks of life.

To keep pace with the fast growing science of information and computer education, Computer Science has been introduced in the Higher Secondary

level since 2002. It has also been introduced in the degree level from this academic session i.e. 2003. Students who offer Mathematics in the H.S. level are eligible to offer Computer Science as one of the subjects in her combination of subjects.

A regular Study Centre of IGNOU has also been launched since 2002. Two computer related courses viz, CIC (Certificate in Computer) and B.C.A (Bachelor in Computer Application) are available for study in this Centre. In

the first year i.e. 2002, ten students in CIC and two students in B.C.A have already registered with IGNOU. Besides regular academic instructions the college has already set up Internet services in the college. Preparation of pay-slip, identify cards etc. are now computerised by the office. From the ensuing session brisk preparations have already been made for the use of computer in the College Library, storing and cataloguing of official documents in the office and fees collection. □

Extension Programmes Undertaken by the Sibsagar Girls College Unit during 2002-2003.

An Environmental Awareness Camp was organised by the Extension Service Unit of the Sibsagar Girls College on September 22, 2002 at Sivasagar town. Roadside meetings were held to create awareness among general public about the importance of proper garbage disposal method to maintain a clean environment. People were advised to follow proper garbage disposal method to avoid pollution and make the environment free from germs of various diseases. Members of the Unit cautioned the public against use of polythene.

After carrying out the programme, some suggestions were submitted to the Chairman, Municipal Board, Sivasagar to improve the garbage disposal system of the town.

The second Camp was held on January 25, 2003 at Dholaboria gaon, Panbecha. The thrust was on "Health and Hygiene". The camp was organized

in a primary school of the village and was attended by over two hundred people. Various matters related to health and hygiene were discussed in the meeting. Dr. A. Khelil, S.D.M.O. Sivasagar Civil Hospital was present in the meeting and he delivered a very useful and informative lecture on health and hygiene. Ms R. Borkotoky, a lecturer in Home Science Deptt. of the college and also a member of the unit, spoke about the importance of hygiene in day to day life to avoid different diseases. Most of the members took active part in the discussion. Sri S.H. Borbora, another lecturer, discussed measures for main-

taining sound mental health in order to enjoy life of the full. People of the village took active part in the discussion and they had free interaction with the members of the Extension Unit.

A few students of the college demonstrated different techniques of making bags from jute in order to help the villagers to

earn money by making such items.

The third camp was organized at Meteka L.P. School, Meteka, Sivasagar under the initiative of Meteka Surujmukhi Club on 29 th June 2003. The camp was held with the focal point on "Environment and Health Awareness" Large number of local

people attended the camp. Important discussion on various aspects of environment and Health care were held by the lecturers as well as members of the Unit, namely Zakir Hussain, Ajanta Borah, and Rita Borkatoky. Prominent doctors of Sivasagar Dr. Binapani Hazarika and Dr. Ashok Kr Dutta also attended the camp on invitation by the Extension Service Unit. They extended valuable demonstrations and medical advice on the topic.

After the main programme was over, a few students of Sibsagar Girls College demonstrated different techniques of making dolls and toys using foam, clothes etc. □

Profile of the Superannuated

1. Sri Birendra Kr. Talukdar M.A.

After a sojourn of long thirty six years in this college, first as a lecturer, then as the Head of the Department of Political Science and Vice-Principal, and lastly as the Principal, Prof Talukdar left this college at superannuation on 28 th Feb. 2001. With a webuilt physic neatly dressed from top to toe, he possessed an enviable personality. Outwardly though he was 'severe in aught; he was a kindly teacher everready to come to the resune of every student when she is in difficulty. His delivery in the classroom, strict personality and

timely counselling to students' problems (not confined to the four walls of the college alone) enabled him to derive reverence from students as a whole. His brilliant academic career with a fluent hand and tongue were an object of enuy to many. A number of debators trained and tutored by him earned laurels to the college in many an inter district and inter college University debating competitions.

He was born in 1941 in Tihu in the undivided Kamrup district of yore. His father was Dr. R.C.Talukdar who was a doctor by profession and his mother was Mrs K.P. Talukdar. He had his education in Guwahati, where his father established later. He passed Matriculation in 1958 in the First Division. Having graduated from Cotton College in 1962 he joined the Gauahati University and comleted his Master Degree in Political Science securing a high second class.

In 1965 he joined Sibsagar Girls College and served here till his retirement. He was appointed as the Principal of the college on 28th September 1998 and he retired on 28/02/2001

Married to Mrs Utpala Talukdar, Prof Talukdar fathered two daughters, eldest of whom is a doctor and happily married. The younger after securing first class in Zoology from this college is an M.B.A., now in service

Prof Talukdar is intimately associated with the Sibsagar Tennis Club. He is still regularly seen in the evening with his racket and white shorts on the tennis court which keeps him physically fit at 62.

During his short span of Principalship, he had tried his utmost to initiate measures to break the inertia by giving a new look to the college which will be remembered for long.

May the Almighty grant him a long and healthy life . □

Aicheng Chetia Phukan
T.D.C.III year.

2. Md. Sahabuddin Ahmed M.A. L.L.B.

One of the earliest teacher of this college who joined as lecturer during the first year of its infancy and who retired from service on 31st Aug. 2001 after a meritorious period of 36 years as lecturer, Head of the Deptt. of Political Science and as Principal-in-Charge is Prof, Sahabuddin Ahmed M.A. L.L.B. During the short period of my association with him, I found him to be a man of integrity, man of reason and quite amenable to ideas. He set an ideal to many of us as a responsible father, good adviser and a favourite colleague.

Prof. S.U. Ahmed was born in an affluent family of Karimganj. His grand father was a well known Zamindar of Kachubari Mouza. His name was there in every Dag / Patta in Kachubari Mouza.

Prof Ahmed was born on 1st Sept, 1941 in Kachubari village. The name of his mother was late Akuma Begum and father was late Moshaid Ali. He has four sisters and two brothers.

He began his student life at 58 No.Chandkhira L.P. School. In 1958 he passed Matriculation Examination from Model Higher Secondary School, Patharkandi. In 1960 he passed I.A. from S.S. College, Hailiakandi.

In 1962 he passed B.A. (Simple) and left for Gauhati University to study Law. He studied both Law and M.A. in Pol. Sc. simultaneously. Though he got very good marks in M.A. Previous examination he missed 1st class in Pol. Sc. for three marks only. The result frustrated him and he made up his mind to appear in the ensuing. Law exam in 1965. But he could not appear in the examination due to severe illness. Any way, he completed his L.L.B. in 1968.

In 1965 he joined the Sibsagar Girls' College as lecturer. In a short period of time he began to like and appreciate the college, the teachers the students and the general public. He remained in Sivasgar till his retirement. He took the charge of Vice-Principal and then he served as a Principal-in-Charge in the college from 1st March to 31st August 2001.

In 1967 he got married with Ms. Rahimunessa Khanum. They have four daughters. According to Prof. Ahmed, the Sibsagar Girls College not only gave his name and fame but it also moulded the career of his four daughters. All were students of this college. His first two daughters are M.A. in English. His third daughter is now pursuing MBBS in Silchar Medical College. The youngest one, Khalida Sultana Ahmed passed Higher Secondary Exam. in 2001 from this very college securing fourth position in Arts stream. That year nearly 27 other students secured 1st division with letter marks in various subjects. Prof Ahmed observed, "This was the best result of the college during my service period and, therefore, this was the most memorable event in my life in the college."

During his 36 years of service in Sibsagar Girls College he always tried to work for the betterment of the college and he tried to devote his time and energy for overall development of the college.□

Dr. Jimli Bora Bharali M.A. Ph.D
Deptt. of Pol. Science

3. Sri Arun Chandra Bairagi M.Sc.

Sri Arun Ch. Bairagi joined this college as the second man in the Department of Geography in September, 1968 and got elevated to the post of Head, Deptt. of Geography when former incumbent Sri Harendra Nath Bora MSc. left for J.B. College.

Born in 1941 at Dimpur where his father late Anandaram Bairagi was having his business establishment. His mother is Smt Anil Prova Baigari. It deserves mention that his grandfather late Tahiram Bairagi was not only a Mauzadar of the greater Konwerpore Mouza but also a veteran freedom fighter who took active part in the country's freedom movement since 1921.

However, Sri A.C. Baiargi had his primary education at No. 14 Konwerpore L.P. School. That he got admitted into the Sibsagar Govt. High School wherefrom he passed the Matriculation Examination in 1957. He passed I.Sc. Exam. from DHSK College, Dibrugarh in 1959. Then he left for Shillong to do his B.Sc. from St. Anthony's College. After passing the BSc. Exam. in 1961 Sri Bairagi served as an Asstt. Teacher in Konwerpore High School for two years till he got admitted into Post Graduate class in Geography at the Gauhati University in 1963. Sri Bairagi passed his M.Sc. in Geography from that University in 1965.

Prior to his joining this college in 1969, Sri Bairagi was serving as a Science teacher in Dimapur Govt. High School for nearly four years.

Since his student days Sri A.C. Bairagi showed his deep interest in sports activities. In 1964 he won Badminton title in Singles at Gauhati University to be followed by his win in Badminton Doubles next year. While serving as a teacher in this college he took special interest in eliciting the best elements in the sports events. Under his active guidance the Sibsagar Girls College team could win the best Athletic (Women) Team prize more than once in the Inter College Sports meet under the Dibrugarh University. Added to it, at his initiative the Konwerpore Yuva Samaj could organise Rural Sports Meet several times with great success. Even sports talent of national repute had been produced by such ventures in the past.

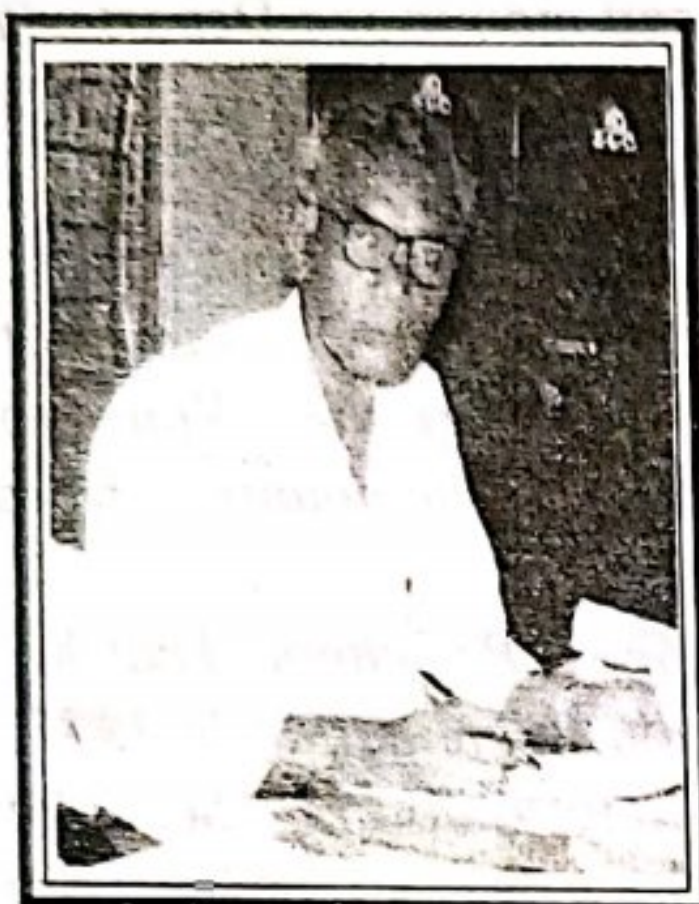
A good social worker, an efficient organiser Sri Bairagi is actively associated with organisations like Konwerpore Sanskritik Janata Bhawan, Shankardev Jatiya Vidyalaya (Balighat), Sibsagar District Sporting Association, Sibsagar Yuva Dol etc.

Sri Bairagi retired from service in the college on March 31, 2001 last.

May God bless him with a sound health and true spirit to serve the society in the days to come. □

--- Sanjoy Das
Lecturer, Deptt. of Geography

4. Sri Sonaram Baruah

After a meritorious service of long 36 years since 1967 in the capacity of a lecturer, Head of Department, Vice-Principal and Principal in-charge and Secretary of the Governing Body, Prof Sonaram Barua got superannuated from the Sibsagar Girls College on 30-06-03 last. He was popular not only as a good academician but also excelled in many aspects. He is a prolific writer, journalist, social worker as well as a good actor. Here is an attempt to pick up some of the specific traits of his professional and personal life within the short span of our college magazine.

Birth and parentage : He was born on 13/07/1944 at Jhanji BamunPukhuri Dehingia Gaon, in Simaluguri Mouza under Bamunpukhuri Police Outpost, situated in Jorhat district.

His father was late Naranath Baruah and mother's name is Sjta. Damayanti Baruah.

Education :- He took primary education in Doomur Dullong Tea Estate Primary School, near Sepon, Dist, Sibsagar. For secondary education he was admitted into the Bamun Pukhuri Govt. Aided High School in 1954 and passed Matriculation Examination from that school in 1960 being placed in first division with the distinction of securing the highest mark in English amongst all the candidates of the undivided Assam. Then he took admission in Cotton College wherefrom he passed B.A. in 1964 under Gauhati University. For postgraduate study, he got admitted into Agra College, Agra in 1965 and obtained M.A. degree in English Literature from Agra 'Varsity in 1967.

Service :- Immediately after appearing in B.A. final examination Prof Barua served as an Assistant teacher from 1st June 1964 to August 1965 in the Bamunpukhuri High School. That was before he left for Agra for post graduate studies. Immediately after obtaining M.A. degree in English Literature in 1967, he joined the Sibsagar Girls College as lecturer in English on 14th July that year and ever since served here till his superannuation on 30th June, 03 last. He was appointed Head of the Department in 1994 and then became the Vice-Principal and subsequently Principal in-Charge and Secretary of the college with effect from 1st September, 2001 and held the office till the date of retirement.

Marriage and Family Life :- He tied the wedding knot on 22nd February 1979 with Ms Kiran Baruah, a lecturer in Geography in the same college. They have two daughters-- Pranamita and Prabahita both of whom passed HSSLC Examination from the Sibsagar Girls College. The elder one is now doing P.G. in Delhi University wherefrom she had done B.A. as a student of Indraprastha College for Women in 2002. Pranamita brought laurel to this college by securing 9th position among successful candidates in HSSLC Examination (Arts) 1999. The younger one is doing MBBS in Gauhati Medical College, Guwahati.

Contribution to Literature and society :- Prof. Sonaram Baruah is mostly popular for his interest in literary and cultural activities. Immediately after joining the college, he got closely associated with

PROFILE

various socio-cultural organisations, more particularly with 'Rangpur Sahitya Sabha' and 'Sibsagar Yuva Dol', and served these organisations in various capacities. He has written up on various socio-cultural and literary topics and has prolifically subscribed to news-papers and magazines from time to time. From 1991 onwards he got associated with journalism as correspondent to 'Dainik Asom', Guwahati and the 'The Eastern Clarion,' Jorhat in the pages of which a good number of his articles got published. Of late he has joined North East Times as local correspondent. Here mention may be made of a few literary works of Prof. Barua

Edited:- 'Rangpur Rangpur' the souvenir of the 59th session of Asom Sahitya Sabha held at Sibsagar in 1993.

Edited :- 'Buranjiye Parasha Rangpur', the souvenir of the Tri-centenary Celebration of the historic city of Rangpur being observed in 1999-2000.

Edited :- 'Buranji Bivavan' a collection of articles on Archaeological riches in Sibsagar, subscribed by participants in a symposium organised by the Rangpur Tri-Centenary Celebration Committee in November 2000.

Edited :- An anthology of selected of historical articles written by historian and Sukapha award recipient Bhuvan Chandra Handique and published by Rangpur Kirti Sinha Samrakshan Samiti, Sibsagar.

Prof. Sonaram Barua possesses a unique quality of leadership and enterprenureship which remains concealed among his other engagements. He owns a printing press named "Printworks", which is an exemplary and pioneering effort of its kind in Sibsagar. However, he leads a simple but highly intellectual life. When we asked Prof. Barua about his motto in life, he said--- " I want to serve the society to the best of my ability, with malice to none. I also desire to lead a warm affectionate family life where every member has occasions to be happy and to smile That's my craze."

May the Almighty help him fulfil his desire and give him a healthy long life to pursue and accomplish his honest ambitions.

--- Kritanjali Konwer M.A
Lecturer, Deptt. of English

Results of Annual Competitions 2001-2002 session

Music Section :

1. Jyoti Sangeet :

- 1st : None
2nd : Oli Phukon (2nd yr. T.D.C)
3rd : Rashmirekha Gogoi (3rd yr. TDC)
 : Salma Borbora (2nd yr. TDC)

2. Rabha Sangeet :

- 1st : Rashmirekha Gogoi (3rd yr. TDC)
2nd : Salma Bezborah (2nd yr. TDC)
3rd : Panchami Borbaruah (2nd yr. TDC)
 : Sangeeta Baruah (2nd yr. TDC)

3. Parvati Sangeet :

- 1st : Rashmi Rekha Gogoi (3rd yr. TDC)
2nd : Mrinalini Bezbaruah (3rd yr. TDC)
3rd : Nami Ahmed (H.S. II yr.)

4. Chorus :

- 1st : No selection
2nd : Mouchumi Hazarika & her troupe
3rd : Apurbashree Baruah & her troupe

5. Bhajan :

- 1st : Mouchumi Hazarika, (H.S. 2nd yr.)
2nd : Munmi Dutta (2nd yr. TDC)
3rd : Apurbashree Baruah (H.S. 1st Yr.)

6. Gajal :

- 1st : Rashmi Rekha Gogoi (3rd Yr. TDC)
2nd : Mouchumi Hazarika (H.S. 2nd Yr.)
3rd : Kashmiri Borgohain (1st Yr. TDC)

7. Kheyal :

- 1st : Munmi Dutta (2nd Yr. TDC)
2nd : Rashmirekha Gogoi (3rd Yr. TDC)
3rd : Indrani Chiring (1st Yr. TDC)

8. Lokageet :

- 1st : Nami Ahmed (H.S. 2nd Yr.)
2nd : Rashmirekha Gogoi (3rd Yr. TDC)
3rd : Salma Borbora (2nd Yr. TDC)
 : Indrani Chiring (1st Yr. TDC)

9. Jikir :

- 1st : None
2nd : Mehedia Begam and her party
3rd : None

10. Bargeet :

- 1st : Oli Phukan (2nd Yr. TDC)
2nd : Indrani Chiring (1st Yr. TDC)
3rd : Nami Ahmed (H.S. 2nd Yr.)
 : Pari Changmai (H.S. 1st Yr.)

11. Adhunik Geet :

- 1st : Rashmirekha Gogoi (3rd Yr. TDC)
2nd : Nami Ahmed (H.S. 2nd Yr.)

Debating & Symposium Section :

1. Debating Competition :

- 1st : Mandakini Chetia
2nd : Puja Mittal
3rd : Meghna Gogoi

2. Extempore speech Competition :

- 1st : Meghna Gogoi
2nd : Sandhya Parik
3rd : Manisha Baruah

3. Speech Competition :

Karbita Devi alone could be adjudged
deserving of a prize

4. Quiz Competition :

- 1st : Prabalika Baruah & Pinky Das
2nd : Ghungroo Khemka & Sukanya Hazarika
3rd : Namrata Borpatra Gohain & Monalisha
 Borgohain

Cultural Section :

1. Modern Creative Dance :

- 1st : Kashmiri Borgohain
2nd : Priyanka Hazarika
3rd : Nandita Chetia

2. Classical Dance :

- 1st : Nandita Chetia
2nd : None selected for II & III position.

3. Bihu Dance :

- 1st : Mridusmita Bora
2nd : Udit Ishani Das
3rd : Pakeeza Rashid

4. Mono Acting :

- 1st : Jayashree Rajbangshi
2nd : Mrinalini Bezbaruah
3rd : Lakhmichaya Lahon

5. Hunchari :

- 1st : Jharna Mahanta & her party
2nd : Rangpur Chatri Nivash
3rd : Udit Ishani Das & her party

Girls' Common Room Section :

1 Carrom : (Singles)

Champion : Sangita Agarwal (2nd Yr. TDC)

2. Carrom : (Doubles)

Champion : { Arundhati Gogoi & Chitralkha Gogoi

Runner-up : Juri Kalita & Nesima Sultana

3. Ludo : Champion : Rofica Begum (H.S.1st Yr.)

Runners-up : Wazifa Begum (TDC 2nd yr.)

4. Chinese checker : Champion : Sangeeta Agarwal (TDC II yr.)

Runners-up : Jahnabi Goswami (TDC 1st yr.)

5. Chess : Champion : Sangita Agarwal (TDC Ist yr.)

Runners-up : Gayatri Hazarika (H.S. 1st yr.)

6. Badminton (Singles) Champion : Dipika L.C. Moran

Runnersup : Jitumoni Buragohain

(Doubles) : Dipika L.C. Moran

: Jitumoni Buragohain

(Runner up): Bandana Yein

: Kavita Devi

Badminton among Teachers

Champion : R.R. Tamuli

Runners-up : Inamul Hussain

Flower Decoration : 1st: Chayanika Bordolai

2nd Sudarshana Bordolai

3rd Rina Devi

8. Halwa Competition : 1st Priyanka Bhargav

: 2nd Puja Khemka

: 3rd Marili Rohman

9. Pitha Competition : 1st Parinita Saikia

2nd Chayanika Dutta

3rd — None

10. Traditional Dress Competition :

: 1st Nandita Chetia (a Bodo girl)

Anita Agarwal (a Rajasthani bride)

: 2nd Mandita Yein (a mising girl)

Nitumoni Kakoti (an Assamese girl)

: 3rd Barasha Scott (Christian Bride)

Juna Borgohain (an Assamese Girl)

11. Mehendi Competition : 1st: Maya Khandelia

2nd: Lakshmi Agarwalla

3rd: Puja Khemka & Kiran Daga

12. Rangoli Competition : 1st: Sonia Modi

: Sandhy Parikh

: Raksha Khemka

2nd : Anita Agarwal

: Neeha Jain

: Mamu Gogoi

3rd : Sangita Agarwal

: Puja Khamka

: Nitu Kedia

Annual Results of College Week 2001-2002 Sports

1. 100 Mtr Race : 1st: Rupamoni Bora

2nd: Sangeeta Dutta

3rd: Laki Dutta

Karabi Borgohain

2. 200 mtr Race : 1st : Boby Gogoi

2nd: Padma Hazarika

3rd: Sangita Dutta

3. 400 mtr Race : 1st : Rupamoni Bara

2nd: Padma Hazarika

Sangita Dutta

3rd: Jaya Borgohain and Laki Dutta

4. 800 mtr Race : 1st: Rupamoni Bora

2nd: Jaya Borgohain

3rd: Padma Hazarika

4th: Karabi Borgohain

5th: Laki Dutta

6th: Mayuri Bara

5. 1500 mtr Race : 1st: Padma Hazarika

2nd: Rupamoni Bora

3rd: Kalpana Dutta

6. 4x100 mtr Relay Race : 1st: Baby Gogoi

Jaya Borgohain

Rupamoni Bora

Padma Hazarika

2nd : Sangita Dutta

Kalpana Dutta

Laki Dutta

Karabi Borgohain

- 3rd : Juma Borgohain
Sukanya Handique
Mayuri Bora
Rupamoni Dutta
7. Shot-put throw : 1st: Jaya Borgohain
2nd: Nitumoni Bora
3rd: Wazifa Begum
8. Discus Throw : 1st : Jaya Borgohain
2nd: Padma Hazarika
3rd: Geetashree Gogoi
9. Javeline Throw : 1st: Jaya Borgohain
2nd: Rupamoni Dutta
3rd: Kaplana Dutta
10. Long Jump : 1st: Pari Changmai
2nd: Baby Gogoi
3rd: Kalpana Dutta
Karabi Borgohain
Padma Hazarika
11. High Jump : 1st: Baby Gogoi
2nd: Jaya Borgohain
3rd: Rupamoni Barua
Karabi Borgohain

12. Kabadi :

Winner team
: Rita Barah
: Monikha Borah
: Mausumi Pathak
: Jun Gogoi
: Munmi Chetia
: Rita moni Saikia
: Manjuri Borgohain
Runners-up team :
: Lipika Borgohain
: Bablli Gogoi
: Malika Borgohain
: Mousumi Chetia
: Beauty Bora
: Ali Phukan

12. Tug of war :

Winner team
: Lipika Bargohain
: Getashree Gogoi
: Babli Gogoi
: Alee Phukon
: Gitali Bargohain
: Madhurima Gharphalia
Runners-up team :
: Salma Ahmed
: Nitali Borgohain
: Jitumoni Das
: Pallavi Chetia
: Dolley Borah
: Metali Chetia

13. Cricket team :

Winner team:
Rongpur Chatri Nivash
Capt . Mallika Bargohain
Runners-up team :
Lagan team
Capt. : Priyanka Bora

Best of the year of 2001-2002

Best Runner : Rupamoni Bora

2. Best thrower : Jaya Bargohain
3. Best Athelete : Jaya Borgohain
3. Best Batsman : Malika Borgohain
3. Best Bowlerman : Ranjana Mech

Magazine And Literary Affairs

Poem Recitation in Assamese

- 1st. : Not selected
2nd : Megha Gogoi (H.S. 1st yr.)
3rd: Manisha Baruah (H.S. 1st yr.)

Poem Recitation in English

- 1st: Apurbashree Baruah (H.S. 1st yr.)
2nd: Pooja Mittal (H.S. 2nd yr.)
3rd: Chanchal Sharma (H.S. 2nd yr.)

Poem Recitation in Sanskrit

1st: Nayanmoni Bora (T.D.C. 1st yr.)
2nd: Chitralkha Gogoi (T.D.C. 1st yr.)
3rd: Kavita Devi (T.D.C. II yr.)

News Reading In Assamese

1st: Mondakini Chetia (T.D.C. 3rd yr.)
2nd: Prabalika Baruah (T.D.C. 1st yr.)
3rd: Nabanita Kalita (T.D.C. 1st yr.)

News Reading In English

12. 1st. Kaveri Das (H.S. 2nd yr.)
13. 2nd. Sonia Modi (T.D.C. 1st yr.)
14. 3rd. Pooja Mittal (H.S. 2nd yr.)

Wall Magazine :

1st: SPECTURM (Sc.)
2nd: Sancharini Dipshikha (Hostel)
3rd. Pratyashree (T.D.C. 1st yr.)

Editorial (Wall Magazine) :

1st: Ajanta Baruah (Spectrum) T.D.C. 3rd yr.
2nd: Aaisang Cheta (Paatyashree) T.D.C. 1st yr.
Jharna Mahanta (Sadabandita) T.D.C. 3rd yr.
3rd: Mondakini Chetia (Sanchrini Dipshikha) T.D.C.
III yr.

Getup for the Wall Magazine

1st: SPECTRUM
2nd: Pratyashree

Selef Composted Story (Assamese)

1st: Swarnajyoti Das (T.D.C. 3rd yr.)
2nd: Vandana Yein (T.D.C. 1st yr.)
3rd: Leena Dutta (T.D.C. 1st yr.)

Self Composed Story (English)

1st: "Colours of the Wandering Clouds"
Namrata Borpatra Gohain (T.D.C 3rd yr.)
Consolation "Simran's Success"
Ghungroo Khemka (T.D.C. 1st yr.)

Self Composed Poem (Assamese)

1st: “বতাহ, শান্তিৰ সুবসনা পৃথিৱী...”
Lipi Phukan (H.S. 1st yr.)

2nd: “এজাক বৰষুণৰ অপেক্ষাত...”
Mandakini Chetia (T.D.C. 3rd yr.)

3rd. “শ্রমিক পত্নী”
Pinky Das (T.D.C. 1st yr.)

Self Composed Poem (English)

1st: "Eye" — Pinky Das (T.D.C. 1st yr.)
2nd: "Boon" — Pooja Mittal (H.S. 2nd yr.)
3rd: "Hope of achieving" — Manashi Sharma (T.D.C. II yr.)

Translation of English Poem into Assamese :

1st: “এটা হিমটকা সন্ধ্যাত হাবিয়নিত বৈ”
Pinky Das (T.D.C. 1st. yr.)
2nd: “ হিমভৰা সন্ধিয়া হাবিব হেঙাব”
Meghna Gogoi (H.S. 1st yr.)
3rd: “বৰফময় সন্ধিয়া এখন অৰণ্যৰ কাষত”

Translation of Assamese Poem into English :

1st: "Dew" — Megha Gogoi (H.S. 1st yr)
2nd.: "Dew" — Kavita Devi (T.D.C. 2nd yr.)
3rd: "Dew" — Sharmista Gogoi (H.S. 1st yr.)

Essay Competition :

1st: Ghungroo Khemka (T.D.C. 1st yr.)
2nd: Jyotika Bhuyan (T.D.C. 2nd yr.)
3rd: Pinky Das (T.D.C. 1st yr.)

On the Spot Poem Writing :

1st: “প্রেম হৃদয়ৰ সুবসনা বৰষুণ”
Lipi Phukan (H.S. 1st yr.)
2nd: “প্রেম অপ্ৰেমৰ সীমাৰেখা”
Meghna Gogoi (H.S. 1st yr.)
3rd: “শান্তি” — Kasturi Buragohain (H.S. 2nd yr.)

On the Spot Story Wirtting :

1st: “উপলব্ধি” Arundhati Gogoi (T.D.C. 1st yr.)
 2nd: “অবোধ” Vandana Yein (T.D.C. 1st yr.)
 3rd: “স্বাধীনতাৰ মৃত্যুত” Kasturi Buragohain (H.S. 2nd yr.)

Magazine Cover Design :

1st: Ghungroo Khemka (T.D.C. 1st yr.)
2nd: Aaisang Chetia (T.D.C. 1st yr.)
3rd: Manashi Sharma (T.D.C. 2nd yr.)

Story translation (from English to Assamese) :

1st: Lipi Phukan (H.S. 1st yr.)
2nd: Meghna Gogoi (H.S. 1st yr.)
3rd: Leena Dutta (T.D.C. 1st yr.)

Story translation (from Assamese to English) :

Consolation prize — Poly Gogoi (H.S. 1st yr.)
Best Creative literary Award :
Miss Meghna Gogoi (H.S. I yr.)

Two storied College Hostel Building

Electioneering in the College.

Main entrance of Sibsagar Girls' College

Students in Laboratory

Students at study in the Library Reading Room

Rupamoni - best Runner of the year.

College Library Building

Students bringing laurels to the college

Best team in the Annual Drama Competition

Principal Barua is being felicitated on occasion of a Seminar organised by the Department of Education. Distinguished guest on the occasion Principal R.K. Goswami of Jhanji HNS College sitting beside.

Prabahini - the college wall magazine is being inaugurated by Sri Ajit Bordoloi, ADC

A permanent stage is under construction with fund made available by Sri Drupad Borgohair, Rajya Sabha MP from his LAD fund.

National level athlete Mrs. Mina Saikia Bora speaks on Annual Sports Competition.

A scene from cultural function held on the occasion of Annual College Week festival.

Three class rooms newly constructed with UGC grant under IX Plan.

Students staging a mock parliament in the Annual College Week festival.

Leading citizen & former secretary of the college Sri G.P. Barua is inaugurating the newly constructed Teachers' Common Room

Students participating in traditional bridal costumes competition in Annual College Week Festival.

A separate building newly constructed for Home Science Department